

अथ गणपतः स्तुतिः

16195

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीदंसदाहृदयारविदेपादरविदंवरदस्यवत्तयामदोऽपियस्यस्मरणेनसद्योगीर्वाणबंद्योपमतो
 समेति । १। उदारधीमंदरभूधरेणप्रमथ्यहोरागमासिधुराजम् । श्राद्धजः कुरुतेकिलार्यामार्यासिपर्याममलोक्तिरने-
 । २। ज्ञानराजगुरुपादंपंकजमानसेखलुविचित्र्यभक्तिः । जातकाभरणनामजातकज्ञसखदुर्विधीयते ॥ ३ ॥
 शास्त्रोक्तोयोजन्मपत्रीकरोतिनानाग्रंथालोकनात्तस्यचित्तम् । अत्युद्दिग्मस्यात्ततोजातकेऽस्मिन्कुर्व्यक्तंजातकोक्तिचस-
 र्वाम् । ४। विचित्रपत्रीकरणादराणांश्रमंविनानुक्रमलेखनार्थम् । समर्थमेतत्प्रकटार्थमेवात्यर्थतोनानामयथार्थमस्य । ५।
 सन्मंगलाशीर्विचनान्वितानिपद्यानिचाग्नेसमुदीरयते । तान्येवपत्रीकरणेप्रवीणाः श्रेयस्कराणिप्रथमंलिखंतु । ६॥ शु-
 डांमंडलसंप्रसारकरणैर्मौलिस्थलादौलननेत्रांभीलनमीलनैरविरलश्रीकर्णतालक्रमैः । दानालिध्वानितैर्विलासचारितै-
 रूर्ध्वानेनोद्गजितैर्जातानंदभरः करीद्रवदनीवः श्रेयसेकल्पताम् । ७। पुनः पुनर्मंगलमूर्तिस्मरणंप्रत्यहूहूनिवारणपरमे-
 वेतिपद्यांतरम् । नानादानविधानयज्ञनिकरैरुग्रस्तपोभिश्चित्रात्प्राप्तेकल्पतरौप्रकल्पितफलावाप्तिः कथंचिद्भवेतात्तर्ण-
 यच्चरणंबुजस्मरणतः संपूर्णकामः पुमान्सौयवोऽभिमतंददातुसततंहरेर्वकल्पद्रुमः । ८। सन्मानसावासविलासहंसीक-
 णार्वितंसीकृतपद्मकेशा । तोषादशेषाभिमतंविशेषादेषाभिभाषाभवतांददातु । ९। कल्याणानिदिवामणिः सुललितकां-

तिंकलानानिधिर्लक्ष्मीक्ष्मातनयेबुधश्चबुधतांजीवश्चरजीविताम्। सामान्यंभुजार्कजोविजयितारहुर्वहृत्कषतांके
तुयच्छतुतस्यवांछितमयंपत्रीयदीयत्तमा१० ननुपर्वजन्मोपाजितानांसदसत्कर्मणांपरिपाकोस्मिन्जन्मनि शुभाशुभ
फलावाप्तिकालादेवव्यक्तोऽस्तीतिजातकागमोक्तप्रपंचेनाकिंप्रयोजनमितिचेत्सत्यम् पूर्वापाजितकर्मपरिपाकःशुभाशु
भफलोपलब्धिदर्शनादेवज्ञायते परमभाष्टकालेज्ञातुं नशक्यते तथाचभाग्यमग्रंखंडितमखांडितरिष्टभंगोप्यायुमा
नमित्यादिज्ञानार्थेजातकागमएवात्यर्थसमर्थस्तदैकशरणत्वात् तथाहि दिनरात्रिविभगेनसूक्ष्मकालावयवसाधनापा
यैस्तुर्थध्रुवममादेविचित्रयंत्रैरुपलक्षितातिरुपष्टसमयापातलक्षादिद्वादशराशिचक्रैःस्वोच्चादिगतानांग्रहाणां सदसद्व
ज्ञानक्रमेणाभिष्टसमयेपिप्राक्कर्मपरिपाकोवगम्यते रिष्टभंगः प्रकृष्टतुरिष्टस्यापिविनाष्टिविशिनाष्टि तद्वदयुर्दायानयन
प्रकारणवयःप्रमाणस्यचनिर्णयःस्यात्तस्माद्वेदांगत्वेनाधुनिकाभावत्वेनप्रत्ययसिद्धत्वेनापिजातकस्कंधांगीकरणमुचि
तमेवेतिउपाजितंयत्सदसाद्विमिश्रितंजन्मांतरकर्मनरैरिदानीम् । होरागमस्तस्यविपाकमुच्चैर्दशाक्रमेणप्रकटिकरति
॥११॥साक्षाद्देवद्वार्यनिरीक्षगायसुनिर्मलादर्शतलंकिलेदं शास्त्रविपण्णनिधिप्रतर्तुरिस्तथार्थार्जनचारुमित्रम्॥१२॥
आधानकालेकमलोद्भवेनवर्णानलिधर्मलतलांतराले याकलिपतापद्मः अवविताराहोरागमज्ञानविलोचनेन॥१३॥होराग

मव्योमचरानुसारस्तेषांविचारःसुतरामुद्गारः। सिद्धांतएवाकलनंतः। अभ्यासाद्यदास्यादुणितद्वयस्य। १४। अपार
होरगमपारगामीपाट्यांचबीजेसुतरांग्रगल्मः। सद्गोलविद्याकुशलः। सध्रुवमेवफलादेशविधौसमर्थः। १५। श्रीजन्मपत्री
ध्रुवदीपकेनव्यक्तंभवेद्भाविफलसमस्तम्॥ क्षपाप्रदीपेनयथालयस्थंघटादिजातंप्रकटत्वमेति॥ १६॥ साजन्मपत्रीवि
मलानयस्यतज्जीवितंसंततमंधकंस्यात्। अनल्पमल्पंचततोल्पकवानकल्प्यतेभाग्यमतीवहेतोः॥ १७॥ जन्मकालति
थिवारतारकाश्चापियोगकरणक्षणाभिधाः॥ मंगलायकिलसंतुपत्रिकायस्यशास्त्रविहिताविरच्यते॥ १८॥ यवक्ष्यमा
णाद्दहराजयोगारक्षिमप्रभूताअपिनाभसाश्च॥ येकारकाःपूर्णफलाहिपूर्णयच्छंतुपत्रीक्रियतेयदीया॥ १९॥ यस्यामले
यंकिलजन्मपत्रीकृतहूलनक्रियतेयथोक्ता॥ तस्यालयेसत्कमलासल्लसुनिष्ठतुदीर्घकालम्॥ २०॥ कृतंमया
नोदकयंत्रसाधनंनृपक्षणांचापिनशंकुसाधनम्॥ परोपदिष्टात्समयात्प्रयत्नतःशुभाशुभजन्मफलमयोच्यते॥ २१॥
अथसांहितिकाभिप्रायेणपंचांगफलानिनिरूप्यते॥ तत्रादौसंवत्सरफलानि॥ सर्ववस्तुपरिसंग्रहेरतःपुत्रसंततिरतीव
सन्मतिः॥ सर्वभोगयुतदीर्घजीवितोजायतेप्रभवसंभवःप्रमान्॥ १॥ उत्पन्नभोक्ताप्रियदर्शनश्चबलाधिशालीचतुरः
कलाज्ञः॥ राजाभवेदात्मकुलसुशीलोविद्वान्मनुष्योविभवाब्दजन्मा॥ २॥ सदासहर्षोऽतितरामुद्गारः सत्पुत्रदारोविम

वःसमेतः ॥ सद्भाग्यविद्याविनयीपन्नोन्नपमानशुक्लसमुद्भवः स्यात् ॥ ३ ॥ दातासुतानन्दयुतोऽतिकांतः सत्येननित्यस
 हितोगुणी स्यात् ॥ दक्षश्चधर्तः परकार्यकर्ता प्रमोदजन्मामनुजो भिमानी ॥ ४ ॥ दाराभिमानः सुतरां दयालुः कुलानुवृत्तः
 किल चारुशालः ॥ देवद्विजार्चाभिरतो विनीतो मर्त्यः प्रजाधीश समुद्भवः स्यात् ॥ ५ ॥ कांतः सुखे भागयुतश्च मानोऽप्रिय
 प्रवक्ता बहुप्रयुक्तः ॥ सुगुप्तबुद्धिः खलु दीर्घजीविनरोगिरो वत्सरसंभवः स्यात् ॥ ६ ॥ श्रीमान् प्रतापिवह्मशास्त्रवेत्ता सुहृ
 त्प्रियश्चारुमतिर्बलीयान् ॥ सत्कीर्तियुक्तो नितरामुदारो भवेन्नरः श्रीमुखसंभवोऽसौ ॥ ७ ॥ प्रशस्तचेताः सुतरां यशस्वी
 गुणान्वितो दानरतो विनीतः ॥ सदा सहर्षोऽभिमतो बहूनां भावाभिधानोद्भवमानवः स्यात् ॥ ८ ॥ प्रसन्नमूर्तिर्गुणवान्
 विनीतः शांतश्च दानाभिरतो नितान्तम् ॥ सुधीश्चिरायुर्दृढदेहशाली जातो युवाब्दपुरुषः सतापः ॥ ९ ॥ सर्वलोकगुणगो
 रवयुक्तः सुदुरोऽप्यतितरांगरुभक्तः ॥ शिल्पशास्त्रकुशलश्च मुशालो धातुवत्सरभवो हिनरः स्यात् ॥ १० ॥ तत्कालसंजात
 महाप्रकोपो हर्षाभियुक्तो गुणवान् प्रतापी ॥ दक्षः कलाकौशलशाली मर्त्यो भवेदीश्रज्जातजन्मा ॥ ११ ॥ व्यापारद
 क्षः क्षितिपालमानी दानाभिमानो ननु शास्त्रवेत्ता ॥ बहुप्रकारैर्बहुधान्यन्नित्तः स्यान्मानवो वैबहुधान्यजन्मा ॥ १२ ॥ रथध्वज
 छत्रतुरंगमाद्यैर्युतश्च शास्त्राभिरतोऽरिहन्ता ॥ मंत्रीनरैर्द्रस्य नरः श्रुतह् ॥ अथि संवत्सरसंभवः स्यात् ॥ १३ ॥ अत्युन्नकमा

भिरतो नितां तमराति चक्राक्रमणेऽतिदक्षः । शूरश्च धीरातितरामदारः । क्रमाविक्रमवर्षजातः । १४ । कार्यप्रलापी कि
 लनिधेशीलः खलानुयातः परकर्मकर्ता । भर्ता बहूनां मिलनोऽलसश्च जातावृषाब्दे मनुजो तिलुब्धः । १५ । चित्रवस्त्रकुसु
 मैकमानसो मानसोद्भव चयान्वितः सदा ॥ चारुशीलविलसत्कलान्वितश्चित्रभानुजननो हि पुरुषः । १६ । अरालकेशः स
 रलः सुकांतिजातारिपक्षो मतिमान्विनीतः । प्रसन्नमूर्तिर्विलसद्भिभूतिः सुभानुसंवत्सरजनरः स्यात् । १७ । धूर्तश्च शूरश्च
 पलः कलाज्ञः सुनिष्ठुरो गार्हितकर्मकर्ता । उप्तन्नभोकादविणे नमक्तः स्यात्तारणाब्दोद्भवमानवो यः । १८ । स्वधर्मकर्मभि
 रतो नितांतं सच्छास्त्रपारंगमतामुपेतः ॥ कलाकलापैकुशलो विलासी यः पार्थिवाब्दे कुलपार्थिवः स्यात् । १९ । सौख्येति र
 को व्यसनाभिभूतो भित्तो न किंचिद्ग्रहणादृणी स्यात् । जातः प्रमानस्थिरचित्तवृत्तव्ययाभिधाने व्ययकर्मशीलः ॥ २० ॥ रा
 जगौरवमहोत्सवः शुचिर्मानवः पृथुतनुर्महीपतिः ॥ वरिवर्गविजयोद्यतः सदा सर्वजिच्छरादियस्य संभवः ॥ २१ ॥ भूरिभू
 त्यबहुभोगसंयुतः सुदूरश्च मधुरान्नभुक् सदा । धीरतागुणयुतो तिधारणः सर्वधारिणचयस्य संभवः । २२ । वक्ता विदेशा
 दनतां प्रपन्नः कुटुंबसौख्यापचयोऽतिधूर्तः ॥ जनेन साकंगतसख्यवृत्तिर्विरोधिवर्षप्रभवो नरः स्यात् । २३ । निर्धनः किल
 करालतांगतो दीर्घपूर्वबहुगर्वसंयुतः ॥ चारुबुद्धिरहितोऽप्यसौ हृदोमानवो विकृतिवर्षसंभवः ॥ २४ ॥ कामातुराधूसरकाय

कांतिः कठोरदीर्घस्वरफल्गुवाक्यः । छेदीचलज्जाविधिवर्जितः स्यान्नरः खराब्दप्रभवोतिदीर्घः । २५ । तडागवापीगृहक
 पकर्तः सदान्नदानाभिरुचिः शुचिः स्यात् । विलासिनीनन्दनजातहर्षानरो भवेन्नन्दनवर्षजन्मा । २६ । संग्रामधीरः सुतरा
 सुशीलो भूपालमान्यावदुतांवरण्यः । दाता दयालुः किलवैरिंहतायस्य प्रसूतिर्विजयाभिधाने । २७ । शास्त्रप्रसंगे विदु
 षां विवादी मान्ये विदान्यारिपुगर्वहता । जयाभिलाषी विषयानुरक्तो जातो जयाब्दे मनुजो महाजाः । २८ । भूषाविशेषैः
 सहितश्च योषा विलासशीलोऽमृतवाक्कलाज्ञः । सद्गतनृत्याभिरतश्च भोकायो मन्मथाब्दजननप्रपन्नः । २९ । क्रूरा
 द्रवो निद्यमतिश्च लुब्धो वक्रास्य बाह्वृद्धिर्घ्रघाप्रियः स्यात् । विरुद्धभावो बहुदुष्टचेष्टोऽयोहायने दुर्मखनाम्निजातः । ३० ।
 तुरंगहेमांबरधान्यरत्नैर्युतानि तानि सुतदारसौख्यः । समस्तवस्तुग्रहणकबुद्धिर्हमलबपुरुषाभिजातः । ३१ । धूर्तो
 तिलुब्धो लसतां प्रपन्नः श्लप्साधिकः सत्वाविवर्जितश्च । प्रारब्धकार्यतितरां प्रलापी विलंबसर्वस्वरसंभवः स्यात् । ३२ ।
 दुराग्रही सर्वकलाप्रवीणः सुसंग्रही चंचलधीश्छधूर्तः । अनल्पजल्पः समुहद्विकल्पो विकारिसर्वस्वरजोनरः स्यात् । ३३ ।
 वाणिकक्रियायां कुशलो विलासी नवानुकूलश्च सुदृज्जनानाम् । अनेकाविद्याभ्यसनानुरक्तः संवत्सरेशाविरनाम्निजातः । ३४ ।
 कार्मीप्रकामं धनवांश्च शश्वत्सवादुरोदारहृतार्थतप्तः ॥ सुगुप्तब्राह्मणपलस्वभावः पुत्राभिधानाब्दभवोनरः स्यात्

॥ ३६ ॥ सौभाग्यविद्याविनयैः समेतः पुण्यैरगण्यैरपि दीर्घजावा ॥ न्यान्मानवः सुनुधनो रुसपद्यस्य प्रसूतिः शुभकृत्स
 मासु ॥ ३६ ॥ सर्वोन्नतश्चारुगुणो दयालुः सत्कर्मकर्ता विजयी विशेषात् ॥ कांतो विनीतः शुभदृक् प्रवीणो यः शोभकृद्वत्स
 रं संभवः स्यात् ॥ ३७ ॥ क्रूरक्षणः क्रूरतरस्वभावः ब्रौवह्लभः पर्वततुल्यगर्भः ॥ स्यादंतराभः परकार्यकाले क्रोधी भवेत्क्रो
 धिशरत्प्रसूतः ॥ ३८ ॥ सुपुत्रदारः सुतरामुदारो नरः सदाचाररतोऽतिधीरः ॥ मिष्टान्नमुक्त्सर्वगुणभिरामो विश्वावसो
 यस्य भवेत्प्रसूतः ॥ ३९ ॥ धनस्य धान्यस्य च नैव किंचित्सुसंग्रहोऽत्यंतकठोरवाक्यः ॥ आचारतापत्वशठत्युक्तो परा
 भवेयस्य भवेत्प्रसूतः ॥ ४० ॥ भवेदलंचलचित्तवृत्तिर्न स्यात्प्रवृत्तः खलुसाधुकार्यैः ॥ धूर्तः सदाचारविचारहीनः प्लवंगजो
 वैमनुजः कृशांगः ॥ ४१ ॥ रूपेण मध्यः प्रियवाक् दयालुर्जलाभिलाषी लवनेलमेव ॥ स्थूलाघ्निसन्मौलिरलवलीयान्कलारि
 कौलः किलके प्रसूतः ॥ ४२ ॥ पांडितो हि धनवान्बहुभोगो देवतातिथिरुचिः शुचिरुद्धैः ॥ सात्विकः कृशकलेवरयाष्टैः सौम्यव
 त्सरभवो हि नरः स्यात् ॥ ४३ ॥ इतस्ततः संचलनानुरक्तोलिपि क्रियायां कुशलो विवेकी ॥ क्रोधी शुचिर्भोगनिवृत्तचेतः प्रा
 णीति साधारणजः प्रणीतः ॥ ४४ ॥ महेश्वराधनतत्परः स्यात्क्रोधी विरोधी सततं बहूनाम् ॥ पराङ्मुखस्ततवचस्यतीव
 विरोधकृन्नाग्निचयस्य जन्म ॥ ४५ ॥ विद्वान्सुशीलश्च कलाप्रवीणः सुधीश्च मान्यो वसुधाधिपानाम् ॥ व्यापारसंप्राप्तम

हाप्रतिष्ठः पुमान् भवेदपरिधाविजन्मा । ४६ । दुष्टाभिमानिकलहानुरक्तो लब्धः कुटुम्बाभिरतश्चर्दनः । स्यादल्पधर्गा गहि
तकर्मकर्ता प्रमादिजन्मामनजः प्रमादी । ४७ । स्याद्भूरिदारश्चतुराऽतिदक्षः शश्वत्सुतानन्दभरप्रपूरः । प्राज्ञः कृतज्ञः सुतरा
विनीतोऽप्यानन्दजातो मनुजोऽवेदान्यः । ४८ । क्रूरस्त्वकर्मिकलहानुरक्तः संत्यक्तसद्विचारसारः । दयाविहीनश्च ससा
हसोऽपि भवेन्नरोक्षसजातजन्मा । ४९ । सद्वबुद्धिशाली जलसस्यसंपदश्यानुवृत्तौ कुशलः सुशीलः । स्यादल्पविरोबहु
पालकश्च जातो नलाब्दे च पलो मनुष्यः । ५० । पिंगेक्षणे गहि त कर्मकर्ता स्यादुद्धतश्च लवै भवाब्जः । त्यागी शठोऽत्यंत कठा
रथाक्यो जातो नरः पिंगलनामधेये । ५१ । अनल्पजल्पः प्रियतामुपेतस्त्वसाधुबुद्धिर्विधिना वियुक्तः । कालिप्रसंगे किल
कालरूपोयः कालयुक्तप्रभवः कृशांगः । ५२ । उदारचंता विलसत्प्रसादो रणांगणप्राप्तयशः सुवेषः । नरेंद्रमन्त्री बहूपजिता
र्थसिद्धार्थि जातो मनुजः समर्थः । ५३ ॥ भयंकरः पालयिता पशूनां शश्वत्परीवादपरोऽतिधूर्तः ॥ जातापकीर्तिः खलचित्त
वृत्तिर्नरोतिरौदःखलुरौदजन्मा । ५४ । स्ववाक्यनिर्वाहमहाभिमानः प्रसन्नताहीनतरो नरः स्यात् । कामी प्रकामं दुरितप्र
वृत्तिर्यौ दुर्मतिर्दुर्मतिवर्षजातः ५५ । नित्यनरेन्द्रादरगौरवः स्यादजाश्वभूहस्तमुमन्वितश्चातौर्यत्रिकप्रीतिरतीव जातश्च न्मा
नवोदुन्दुभिनामधेये । ५६ । आरक्ताक्षः क्वचिदपि महाकामलाद्यामयानां प्रादुर्भावादति कृशतनुर्जायते त्यंतरेषः । पादद्वन्द्वे

भवतिकुनखोहस्तयुग्मेथवास्याच्छन्नाहुःख्वृजतिरुधिरादुरिजन्मामनुष्यः । ५७ । आचारधर्मभिरतोनितांतमनोभ
 वोत्कर्षतरोनरः स्यात् ॥ अन्याधिकत्वं सहतेन किंचिदृक्काक्षिजातोक्षिरुजान्वितश्च । ५८ । स्यादंतरा योहिपरस्यकार्ये
 तमोगणाधिक्यभयंकरश्च । परस्यबुद्धिप्रहरेत्प्रकामं योहायनेक्रोधननाग्निजातः । ५९ । उपाजितार्थव्ययकृन्नतांतसे
 वारतोनिष्ठुरचित्तवृत्तिः ॥ सत्कर्मतालपत्वमनःप्रवृत्तिः क्षयाभिधानेजननेहियस्य ॥ ६० ॥ इति श्रीदेवज्ञादुर्दराजवि
 रचितेजातकाभरणसंवत्सरफलानि ॥ अथायनफलानि ॥ शश्वत्प्रसन्नो ननु सनकांतासतोषयुक्तो तितराचिरायुः । नरः
 सदाचारपरोप्युदारोधीरश्चसौम्यायनजातजन्मा । १ । अखर्वगर्वः कृषिकर्मकर्ता चतुष्पदाढ्योतिकठोरचित्तः । शठोप्य
 सद्योननुमानवानांयाम्यायनेनजननंप्रपन्नः । २ । इत्ययनजातफलम् । अथ ऋतुफलम् । कंदर्परूपामतिमान्प्रतापी
 सङ्गीतशास्त्रगणितेप्रवीणः । शस्त्रप्रसूतामलचैलचेतावसंतजन्मामनुजः प्रसन्नः । १ । ऐश्वर्यविद्याधनधान्ययुक्तोवक्ता
 प्रलंबामलकेशपाशः । भोगीभवेन्नरीविहारशीलोयोगीष्मकालोद्भवतांप्रपन्नः । २ । संग्रामधीरोमतिमान्प्रतापीतुरंगम
 प्रेमकरः सूरूपः । कफानिलात्माललनाविलासविषोद्भवोवैपुरुषः सहर्षः । ३ । अपूर्णरोषः पुरुषो निलात्मा मानी धनी कर्मरु
 चिः शुचिः स्यात् । रणप्रियोवाहनसंयुतश्च ऋतौ शरन्नाग्निचयस्य जन्मा । ४ । नरैर्द्रमत्रोचितुराप्युदारो नरो भवेच्चासृगुणा

पपन्नः । सत्कर्मधर्मानुरतोमनस्वर्हिमंतजातः सततं विनीतः । ५ । मिथान्नपानानुरतोनितांतं क्षुधान्वितः पुत्रकलत्रसौ
 स्यः । सत्कर्मवेषः पुरुषः सरोषो बलाधिशाली शिशिरतुजन्मा । ६ । इति ऋतुफलम् । अथ मासफलम् । सत्कर्मविद्यावि
 नयोपपन्नो भोगी नरः स्यान्मधुरान्नमार्जी । सत्पात्रमित्रानुरतश्च मंत्राचैत्राद्भवश्चापि विचित्रमंत्रः । ७ । सुलक्षणः पुण्य
 गुणानुशीलः पुमान्बलीयान्द्विजदेवभक्तः । कामी चिरायुर्जलपानशीलः स्यान्माधवेवाधवसौख्ययुक्तः । ८ । क्षमान्वितश्च
 चली च तवृत्तिर्विदेशवासाभिरुचिश्च तवः । विचित्रबुद्धिः खलु दीर्घसूत्रो ज्येष्ठोद्भवः श्रेष्ठतरानरः स्यात् । ९ । बहुव्ययो
 नल्पवचो विलासः प्रमादशीलोगुरुत्वसलश्च । सदागिनमांघः शुभकर्मकृत्यादापाढजो गहतराभिमानः । १० । पुत्रश्च यो
 त्रैश्च कलत्रमित्रैः सुखी च ततस्त्यनिदेशकर्ता । लोकप्रसिद्धः कफवान्वदान्योगाणान्वितः श्रावणमासजन्मा ॥ ११ ॥ श्रामान्
 भवेत्क्षीणकलेवरश्च दाता च कांतामृतजातसौख्यः । सुखचतुःखविकृतो हिमत्याभवेन्नरो भाद्रपदात्तजन्मा । १२ । विद्वान्
 धनी राजकुलप्रियश्च सत्कार्यकर्ता बहुभृत्ययुक्तः । दाता गुणज्ञो बहुपुत्रसंपत्स्यदा श्विनेश्वरिदसमृद्धियुक्तः । १३ । सत्कर्मक
 र्ता बहुवार्गिवलासो धनी तसत्कुंचितकेशपाशः । कामंसकामः क्रयविक्रयार्थं सत्कृत्यकर्त्ता तिकजातजन्मा । १४ । सतीर्थया
 त्रानिरतः सुशीलः कलाकलापे कुशलो विलासी । परोपकर्ता धृतसाधुमार्गो मार्गोद्भवो विभवः समेतः । १५ । परोपकारी पतु

वितर्हीनः कण्टारिजितार्थव्ययकृद्विधिनः । सुगुप्तमंत्रः कृतशास्त्रयत्नः पापविशेषात्पुरुषः कृशांगः । १० । सन्मंत्रविद्वैदिकसा
 धुयोगोयोगोक्तविद्याभ्यसनानुरक्तः । बुद्धविशेषान्निहृता रिसंधो माघोद्भवः स्यादनुघोमनुष्यः । ११ । परोपकारो कुश
 लादयालुर्बलान्वितः कोमलकायशाली । विलासिनो केलिविधानशालोयः फाल्गुने फल्गुवचो विलासः । १२ । क्षेपकः ।
 विषयहीनमतिः सुचरित्रदृग्निविधतीर्थकरश्च निरामयः । सकलवल्लभ आत्महितंकरः खलुमलिम्लुचमासभवोनरः ।
 । १३ । इति मासजातफलम् । । अथ पक्षजातफलम् । । चंचिचरायुः सुतरां सुशीलः श्रिपुत्रवान्कोमलकायका
 तिः । सदा सदानंदविनीतकालश्चेज्जन्मकालस्तु वलक्षपक्षः । १ । प्रतापशीलो विवलश्च लोः कलिप्रियः स्वीयकुलो
 द्वनश्च । मनोभवाधिक्ययुतो नितान्तं सिते तरे यस्य नरस्य जन्म । २ । इति पक्षफलम् । अथ दिनरात्रिफलम् । तेजस्वीपि
 तसादृश्यश्च रुद्रदृष्टिर्नृपप्रियः ॥ बंधपूज्यो धनाढ्यश्च दिवा जातो नरो भवेत् । १ । मंददृक् बहूकामार्तः क्षयरोगी मलीमसः ।
 क्रूरात्मा छन्नपापश्चानि शजातो नरो भवेत् । २ । इति दिनरात्रिफलम् । अथ तिथिफलम् । बहुजनपरिबारश्चारुविधो वि
 वेकी कनकमणिगविभूषावेष्णशाली सुशीलः । अतिसुललितकान्तिर्भूमिपालात्प्रवितः प्रातः पादयद्दसूतिर्जायते यस्य जन्तोः । १
 दाता दयालुर्गुणवान् सुसंपच्चंचत्सदाचारविचारधन्यः । प्रसन्नमतिर्बहुगतिर्भूतिर्मत्प्रातिथिं स भवः स्यात् । २

कामाधिकः स्याद न वद्य विद्यो बला न्वितो राजकुलान्तवित्तः । प्रवासशिलश्चतुरो विलासी मर्त्यस्तृतीया प्रभवो भिमानी ॥ ३ ॥
 ऋणप्रवृत्तिर्बहुसाहसः स्याद्रणप्रवीणः कृपणस्वभावः । द्युतेरति लोमनामनुष्यो वादी यदस्याज्जनने चतुर्थः ॥ ४ ॥ संपूर्णगा
 त्रश्च कलत्रपुत्रमित्रान्वितो भूतदयान्वितश्च । नरदमान्यस्तु नरो वदन्यः प्रसूतिकाले किल पंचमर्चि चित् ॥ ५ ॥ सत्यप्रतिज्ञो
 धनसन्नुसंपदीर्घोरुजानुर्मनुजामहौजाः । प्रकृष्टकीर्तिश्चतुरारिष्टः षष्ठां प्रजातां वणकर्णगात्रः ॥ ६ ॥ ज्ञानी गुणज्ञो हि वि
 शालनत्रः सत्पत्रदेवाचनचित्तवृत्तिः । कन्याजनेता परविस्तहर्ता स्यात्सप्तमर्जो मनुजोऽरिहंता ॥ ७ ॥ नानासंपत्सन्नुसो
 रुयः कृपालुः पृथ्वीपालः प्राप्ता विद्याधिकारः । कांता प्रीतिश्चंचला चित्तवृत्तिर्यस्याष्टम्यां जन्मचेन्मानवस्य ८ ॥ पराङ्मुखो
 बंधुजनस्य कायकठोरवाक्यश्च सुधीर्विराधी । नरः सदाचारगतादरः स्याद्यस्य प्रसूतौ नवमर्ति तिथिश्चैत् ॥ ९ ॥ धर्मकबुद्धि
 भववैभवाढ्यः प्रलंबकंठो बहुशस्त्रपाठी । उदारचित्तो तितरां विनीतो रम्यश्च कामी दशमर्भवः स्यात् ॥ १० ॥ देवद्विजा
 र्चावृत्तदानशीलः सुनिर्मलतः करणः प्रवीणः । पुण्यैकचित्तो तत्तमकर्मकृत्या दंकादशीजोऽतिकृशोऽतिरोषः ॥ ११ ॥ जलाप्र
 यो वै व्यवहारशीलानि जालयावासा विलासशीलः । सदान्नदाता क्षितिपालवित्तः स्याद्द्वादशीजो मनुजः प्रजावान् ॥ १२ ॥
 रूपा न्वितः सात्विकता विपुक्तः प्रलंबकंठश्च नरप्रसूतिः । नरतिशूश्चतुरः प्रकामं त्रयोदशीनामतिथौ प्रसूतः ॥ १३ ॥ क्रू

रोतिशूराश्चतुरःसहासःकंदर्पलीलाकुलचित्तवृत्तिः। स्याद्दुःसहोत्पत्तिर्विरुद्धभार्षिचतुर्दशीजःपुरुषःसरोषः१४। अतिसु
ललितकायोन्यायसंप्राप्तवित्तोबहुयुवतिसमेतो नित्यसंजातहर्षः। प्रबलतरविलासोत्पत्तिकारुण्यपुण्यगुणगणपरिपूर्णः
पूर्णमाजातजन्मा॥१५॥ शांतोमनस्वीपितृमातृभक्तःकुशाप्तवित्तश्चगमागमेच्छुः। मान्योजनानांहतकांतिहर्षोदशोद्भू
वःस्यात्पुरुषःकृशांगः॥१६॥ इतितितिथिजातफलम् ॥ अथवारफलम् । शूरोल्पकेशोत्रिजरीरणगेइयामारुणश्चित्तच
यप्रकौपः॥दातामहोत्साहयुतोमहौजादिनेदिनेशस्यभवेन्मनुष्यः॥१७॥ प्राज्ञःप्रज्ञातःप्रियवाग्बुद्धिज्ञःशश्वन्नरेन्द्राश्रयवृ
त्तिवर्ती। सुखेचदुःखेचसमस्वभावोबारेनरःशतकरस्यजातः॥१८॥ वक्रोक्तिरत्यंतरणप्रियः स्यान्नरेन्द्रमंत्रिचधरोपजीवी।
सत्त्वान्वितस्तीव्रतरस्वभावोदिनेभवेन्नावनिनंदनस्या॥१९॥ सद्रूपशालीमृदुवाग्बिलासःश्रीमान्कलाकौशलतासमेतः। व
णिकिक्यायांहिभवेदभिज्ञःप्राज्ञो गुणज्ञोज्ञादिनोद्भवायः॥२०॥ विद्वान्धनीसर्वगुणोपपन्नो मनोरमःक्षमापतिलब्धकामः। आ
चार्यवर्यश्चजनप्रियःस्याद्द्वारगुरोर्यस्यनरस्यजन्मा॥२१॥ सुनीलसत्कुचितकेशपाशःप्रसन्नवेषोमतिमान्विशेषात्। शुक्ला
बरःप्रातिधरोनरःस्यात्सन्मार्गगोभार्गववारजन्मा॥२२॥ अकालसंप्राप्तजराप्रवृत्तिर्बलाज्झितोर्दुर्बलदेहयाष्टिः। तमोगुणी
क्रौर्यचयाभिभूतःशर्नोदिनेजातजनर्मनुष्यः॥२३॥ इतिवारफलम् ॥ अथनक्षत्रफलम् ॥ सदैवसेवाभ्युदितोविनीतःसत्या

न्वितः प्राप्तसमस्तसंपत् । योषाविभूषात्मजभूरितोषः श्यादश्विनीजन्मनिमानवस्य । १ । सदापकीर्तिर्हि महापवादेना
 नाविनोदश्च विनीतकालः । जलातिभीरुश्च पलः खलश्च प्राणीप्रणीतो भरणीभजातः । २ । क्षुधाधिकः सत्यधनविहीनो वृ
 थाटनोत्पन्नमतिः कृतघ्नः । कठोरवागार्हृतकर्मकृत्स्याच्चैत्कृते काजन्मानियस्य जंतोः । ३ । धर्मकर्मकुशलः कृषो वलश्चारु
 शीलविलसत्कलवरः । वाग्विलासकलिताखिलाशयोरोहिणीभवति यस्य जन्मभम् । ४ । शरासनाभ्यासरतो विनीतः
 सदानरक्ते गुणिनांगणेषु । भोक्तानपस्नेहभरणपूर्णः सन्मार्गवृत्तो मृगजातजन्मा । ५ । क्षुधाधिको रूक्षशरीरकांतिबधु
 प्रियः कोपयुतः कृतघ्नः । प्रसूतिकालचभवेत्कलाद्रादयाद्देचेतानभवेन्मनुष्यः । ६ । प्रभूताभिः कृतशस्त्रयत्नः सद्रत्नचा
 मीकरभूषणाढ्यः । दाताप्रतापी वसुधावसुश्च पुनर्वसुस्य भवेत्प्रसूतो । ७ । प्रसन्नगात्रः पितृमातृभक्तः स्वधर्मसक्तो वि
 नयाभिभुक्तः । भवेन्मनुष्यः खलु पुण्यजन्मा सन्माननाधनवाहनाढ्यः । ८ । वृथाटनः श्यादतिदुष्टचष्टः कष्टप्रदश्चापि
 वृथाजनानाम् ॥ सार्पैः सदर्थो हिवृथापितार्थः कंदर्पसंतप्तमनामनुष्यः । ९ । कठोरचित्तः पितृभक्तियुक्तस्तृप्तिवत्स्वभावस्त्वन
 वद्यविद्यः ॥ चेज्जन्मभयस्य मघानघः सन्मतिः सदा रातिविधातदक्षः ॥ १० ॥ शूरस्यागीसाहसीभूरिभर्ता कामार्तोऽपि
 स्याच्छिरालोऽतिदक्षः ॥ धूर्तः क्रूरोऽत्यंतसंजातगर्वः पूर्वाफलान्यस्ति चेज्जन्मकालः ॥ ११ ॥ दाता दयालुः सुतरां सुशीलो वि

शालकीर्तिनृपतिप्रधानः। धीरोनरोत्यंतमदुर्नरः स्याच्चेदुत्तराफाल्गुनिकाप्रसूतो ॥ १२ ॥ दातामनस्वीसुतरांयशस्वीभ
 देवदेवाचनकृत्प्रयत्नः ॥ प्रसूतिकालेयादियस्यहस्ताहस्तोदूतातस्यसमस्तसंपत् ॥ १३ ॥ प्रतापसंतापितशत्रुपक्षोनये
 तिदक्षश्चविचित्रवासाः ॥ प्रसूतिकालेयादियस्याचित्राबुद्धिर्विचित्राखलुतस्यशास्त्रे ॥ १४ ॥ कंदर्परूपः प्रभयासमेतः कां
 तापरप्रीतिरतिप्रसन्नः। स्वार्ताप्रसूतौमनुजस्यस्यमहर्षिपतिप्राप्तविभूतियुक्तः ॥ १५ ॥ सदानुरक्तोऽग्निसुरक्रियायां धातु
 क्रियायामपिचोग्रसौम्यः ॥ यस्यप्रसूतौचर्भवेद्विद्वशाखासखानकस्यापिभवेन्मनुष्यः ॥ १६ ॥ सत्कांतिकीर्तिश्चसदात्सवः
 स्याज्जैतारिपूणांचकलाप्रवीणः। स्यात्संभवेयस्यकिलानुराधासंपद्विशालाविविधाचतस्य ॥ १७ ॥ सत्कीर्तिकांतिविभू
 तासमेतोवित्तान्वितोत्यंतलसत्प्रतापः। श्रेष्ठप्रतिष्ठैवदतांवरिष्ठोऽप्येष्टाद्भवः स्यात्पुरुषोविशेषात् ॥ १८ ॥ अथमूलवि
 चारः। मूलं विरुद्धावयवंसमलकुलंहरत्येववदंति संतः। चेदन्यथासत्कुरुतेविशेषात्सौभाग्यमायुश्चकलाभिवृद्धिम् ॥ १९ ॥
 ज्येष्ठांत्यघाटकैकाचमलस्याद्यघटीद्वयम्। अभुक्तमलमित्युक्तं तत्रोत्पन्नशिशोर्मूलम् ॥ २० ॥ अष्टवर्षाणिनालाक्यताते
 नशुभमिच्छता। तद्दोषपरिहारार्थंशान्तिकंप्राच्यतेधुना ॥ २१ ॥ रत्नैःशतौषधीर्मूलैःसप्तमृद्भिःप्रपूरयेत्शतच्छिद्रोघटस्त
 स्मान्निःसृतेनजलेनहि ॥ २२ ॥ बालकाबापितृस्नानेविभ्रैःसंपादिते सति। जपहोमप्रदानंचकृतेस्यान्मंगलध्रुवम् ॥ २३ ॥

विरुद्धावयवैर्मूलैर्विधेरंस्मृतौ बुधैः । मुनीनां वचनं सत्यं मन्त्रं व्यक्षेपमपीप्सुभिः । २४ । मूलस्य पादा त्रितये क्रमोऽपि तु ज
 नन्याश्च धनस्यारिष्टम् । चतुर्थपादः शुभदो नितांतसां पविलो मं परिकल्पनायम् । २५ । इति मूलचरणफलम् । कृष्णे तृती
 या दशमी वलक्षे भूतो मही जाति बुधैः समेतः । चेज्जन्म काले किल यस्य मूलमुन्मूलनं तत्कुरुते कुलस्य । २६ । दिवा सायनि
 शिवा तस्ता तस्य मातुलस्य च । पशूनां मित्रवर्गस्य क्रमान्मूलमनिष्टम् । २७ । इति मूलवैलाफलम् । अथ पुरुषा कृतौ
 मूलां श्लेषाफलम् । मूर्ध्नि पंचमुखं पंचस्कंधयोर्घटिकाष्टकम् । गजाश्च भुजयो र्युग्महस्तयोर्हृदयं षट्कम् । २८ । युग्मं २
 नामौ दिशो १० गुह्येषु ६ जान्वोः षट्च ६ पादयोः । विन्यस्य पुरुषाकारं मूलस्य फलमादिशेत् । २९ । छत्रलाभः
 शिरोदेशे वदने पितृघातनम् । स्कंधयोर्धूवहं च बाहुयुग्मे त्वकर्मकृत् । ३० । हस्त्याकारः करद्वंद्वराज्याप्तिर्हृदये भवेत् । अ
 ल्पायुर्नाभिदेशे च गुह्ये च सुखमद्भुतम् । ३१ । जघायां भ्रमणप्रीतिः पादयोर्जाविताल्पता घटी फलं किल प्रोक्तं मूलस्य मुनि
 पुंगवैः । ३२ । विज्ञेयं विबुधैः सर्वसापेक्षं विपर्ययात् । इति पुरुषा कृ० । अथ मूलां श्लेषां महत्फलम् । राक्षसाया तु धान
 इक्षुसामः शुक्रः फणीश्वरः । पिता माता यमः कालो विश्वेदेवामहेश्वरः । ३३ । शर्वस्य इक्षुचकुबेरश्च शुक्रो मेघो दिवाकरः । गं
 धर्वो यमो द्रुवश्च ब्रह्मा विष्णु र्यमस्तथा । ३४ । ईश्वरो विष्णुरन्धश्च पवनो मुनयस्तथा । षण्मुखो भृंगिराटी च गौरानाम्नीसर

स्वर्ती । ३५ । प्रजापतिश्चमलस्य त्रिशद्वैक्षणनायकाः । विपरीताः पुनर्ज्ञेया आश्लेषाजातबालकं । ३६ । प्रथमे द्वितीयेषु
पेचाष्टमेऽष्टादशे तथा । त्रयोविंशे च नवमे कुलक्षयकरः शिशुः । ३७ । इति मूलाश्लेषामुहूर्तफलम् । अथ मूलवृक्षफलम् ॥
वेदाः ४ सप्त ७ गजाः ८ काष्ठाः १० खेटा ९ वाणा ५ श्वषट्दं शिवाः ११ मूलस्तंभस्त्वचः शाखापत्रपुष्पफलां शिवा । ३८ ।
मूलवृक्षविभागेषु मंगलं हि फलदलं ॥ अमंगलं फलं विद्याच्छेषभागेषु निश्चितं । ३९ । इति मूलवृक्षफलम् । पादे मुहूर्तवेला
यां वृक्षेषु रुषा कर्तौ । अनिष्टमशुभाधिक्ये शुभाधिक्ये शुभं फलम् । ४० । वातस्य जन्मभयस्य प्रसूतिर्जायते यदि । तातं
वाभातरं ज्येष्ठं रिष्टं साकुरुते ध्रुवम् । ४१ । मूलवृक्षातिकं तत्र विधेयं हि विचक्षणैः । भूमिरुतानि हेमानन्देयविशेषभूमिः कितः ।
। ४२ । सुखेन युक्तो धनवाहनो हि स्त्रीबलाढ्यः स्थिरकर्मकर्ता । प्रतापितारातिजनो मनुष्यो मूलकृती स्याज्जननं प्रपन्नः ।
। ४३ । भूयो भूयस्तो यपानरको भोक्तृचंद्रागलासः सुशीलः । नूनं संपजायते तस्य गाढापूर्वाषाढाजन्मभयस्य पुंसः । ४४ ।
दाता दयावान् विजयी विनीतः सत्कर्मकर्ता विभुता समेतः कान्ता सुता वाप्तसुखो नितांत वैश्वसुवेषः पुरुषोऽभिमानि । ४५ ।
अति सुललितकांतिः समतः सज्जनानां नु भवति विनीतश्चारुकीर्तिः सूरुपः । द्विजवरसुरभक्तिर्व्यक्तवाङ्मानवः स्यादभि
जितियदिसूतिर्भूयतिः सस्त्वंधो । ४६ । शास्त्रानुरक्तो बहुपुत्र मित्रः सत्पात्रभक्तिर्विजितारिपक्षः । प्राणीपराणश्रवणप्रवाण

इचेजन्मकालश्रवणं ह्यस्य । ४७ आचारजातादरचारशीलो धनाधिगाली बलवान्कपालः यस्य प्रसूतौ च भवेदनिष्ठा
महाप्रातिष्ठासहितो नरः स्यात् । ४८ शीतमीरुरति साहसी सदानिष्ठो हि चतुरो नरो भवेत् वीरिणामतिशयनदारुणवारु
णाडुयद्वयस्य संभवो ४९ जितेन्द्रियः सर्वकलासु दक्षो जितारिपक्षः खलु तस्य नित्यम् भवेन्मनीषासुतरामपूर्वापवायदाभा
द्रपदा प्रसूता । ५० कुलस्य मध्ये धिकभूषणं च नान्युच्चदेहः शुभकर्मकर्ता । यस्योत्तराभाद्रपदा च जन्या धन्या लभेन्मां च भ
वेददान्यः ५१ चारुशीलविभवो जितेन्द्रियः सद्धनानुभवनेकमानसः । मानवो ननु भवेन्महामतीरेवती भवति यस्य जन्म भ
म् । ५२ इति नक्षत्रजातफलानि । अथ बृहज्जातकोक्तनवांशफलम् । विनीतो धर्मशीलश्च सत्यवादी दृढव्रतः । विद्याव्यस
नशीलश्च जायते प्रथमांशके । १ उत्पन्नविभवो भोक्ता संग्रामेषु पराजितः । गंधर्वप्रमदासको जायते द्वितीयांशको रस्त्री
जितश्चानपत्यश्च मायायुक्तो लघुवीर्यवान् । वीरविद्याविचारज्ञो जायते तृतीयांशके । ३ बहुस्त्रीसुभगः पूज्यो जलसेवी धना
न्धः । नृपसंव्यथामात्यश्चतुर्थांशे प्रजायते । ४ बहुमित्रजनमात्यो बंधुमित्रसखान्वितः । महत्प्रातिष्ठां प्राप्नोति संजातः
पंचमांशके । ५ जितवीरिगणो वीरिदृढसौहृदकारकः । जायते मंडलाधीशानरः षष्ठांशको द्रवः । ६ अव्याहताज्ञः सर्वत्र पू
ज्यः । ७ सेनापतिस्त्वमाप्नोति संजातः सप्तमांशके । ८ उदारधीः क्षितिस्थताधनधान्यव्ययैर्दितः कोपौ
ध्वीनाथः कलायुतः । सेनापतिस्त्वमाप्नोति संजातः सप्तमांशके । ९ उदारधीः क्षितिस्थताधनधान्यव्ययैर्दितः कोपौ

दुर्जनतप्तंगीनरोजातोष्टमांशके । ८ । इतिबृहज्जातकोक्तनवांशकफलानि । अथक्रमप्राप्तानिपरापितव्यल्लिखि
 तानि । शश्वत्कंतापुत्रमित्रादिसौख्यंस्वातंत्र्यस्यात्सर्वकार्यप्रसंगे । चंचेद्वहेत्पादेनमानसंचेद्विष्कम्भसंभयोरस्य
 जंतोः । १ । वक्ताचंचद्रूपसंपत्तिपुक्तादातात्यंतस्यात्प्रसन्नाननश्च । जातानंदःसद्दिनोदप्रसंगाद्धर्मप्रीतिःप्रीतिजन्माम
 नुष्यः । २ । अर्थार्थ्यसहस्रैरन्वितश्चनानास्थानोद्यानयानप्रवृत्तिः । यस्यायुष्मानुसंभवेसंभवेद्वस्यादायुष्मान्मान
 वामानयुक्तः । ३ । ज्ञानीधनीसत्यपरायणः स्यादाचारशीलबलवान्विवेकी । सुश्लाघ्यसौभाग्यविराजमानःसौभाग्य
 जन्माहिमहाभिमानी । ४ । सत्त्वरोतिचतुरःसदुनरश्चारुगौरवयुतश्चसन्मतिः । नित्यशोभनविधानतत्परःशोभनोभव
 तिशोभनोद्भवः । ५ । सदाभदायोगलरुक्संशोषोविशालवक्त्राधिरतीवधूर्तः । कालिप्रयोदीर्घहनुर्मनुष्यःपाखंडिकःस्या
 दतिगंडजातः । ६ । हृष्टःसदासर्वकलाप्रवीणःसमाहसोत्साहसमन्वितश्च । परोपकारिसुतरांस्कर्माभवेत्सुकर्मापरिसू
 तिकाले । ७ । प्राज्ञोवदान्यःसततंप्रहृष्टःश्रेष्ठःसभायांचपलःसुशीलः । नयेनयुक्तो नियमेनधृत्याधृत्याब्ध्यस्यनरस्य
 जन्म । ८ । नरोहरिद्रुमयसंयुतश्चसत्कर्मविद्याविनयवैरिक्तः । यस्यप्रसूतिर्यदिशूलयोगशूलव्यथातस्यभवेत्कदाचि
 त् । ९ । धूर्तःसुहृत्कार्यपराङ्मुखश्चकलेशीविशेषात्पुरुषस्वभावः । चेतसंभवेयस्यभवेच्चगंडःप्रचण्डकोपःपुरुषःप्रदिष्टः १०

सुसंग्रहप्रीतिरतीवदक्षोधान्वितः स्यात्क्रयविक्रयाभ्यां । प्रसूतिकालेयदियस्यवृद्धिर्भाग्याभिवृद्धिर्नियमेनतस्य । ११ ।
 निश्चलाहिकमलासदालयेसंभवेच्चवदनेसरस्वती । चारुकीर्तिरपिचैध्वंतदाचेत्प्रवोभवतियस्यसंभवे । १२ । ऋरोल्पट्ट
 ष्टिः कृपयाविहीनिमहाहनुः स्यादपवादवादी । असत्यताप्रीतिरतीवमर्त्याव्याघातजातः खलुघातकर्ता । १३ । सुस्नि
 ग्धगात्रः कृतशास्त्रयत्नः सुरक्तभूषावसनानुरक्तः । प्रसूतिकालेयदिहृषणश्चेत्समानवोवैरिपुकर्षणः स्यात् । १४ । सुधीः
 सुबुधगुणवान्महौजाः सत्यान्वितोरत्नपरीक्षकः स्यात् । चेत्संभवेयस्यचवज्रयोगः सवज्रयुक्तान्तमभूषणाढ्यः । १५ । उ
 दारचेतोश्चतुरः सुशीलः शास्त्रादरः सारविराजमानः । प्रसूतिकालेयदियस्यसिद्धिर्भाग्याभिवृद्धिः सततंहितस्य । १६ ।
 उदारबुद्धिः प्रितृमातृवाक्येगदार्तमूर्तिश्चकठोरचित्तः । परस्यकार्येव्यतिपाततुल्योनरः खलुस्याद्वयतिपातजन्मा । १७ ।
 उत्पन्नभोक्ताविनयोपपन्नोद्व्याल्पतासद्वयतासमेतः । सुकर्मसौजन्यतयावरीयान्भवेद्वरीयान्प्रभवेद्वियस्य । १८ । अ
 सत्यसाक्षीप्रतिभूबहुनव्यक्तात्मकमाक्षमयाविहीनः दक्षोल्पभक्षोविजतारिपक्षस्वधर्षितोवैरिघोद्ववः स्यात् । १९ । स
 न्मन्त्रशास्त्राभिरतोनितांतजितेन्द्रियश्चारुशरीरयष्टिः । योगः शिवोजन्मनियस्यनंतोः सदाशिवंतस्यशिवप्रसादात् । २० ।
 जितेन्द्रियः सत्यपरोतिगौरः सर्वेषुकार्येष्वतिकोविदश्च । भवेत्प्रसृतौयदिसिद्धियोगः सिद्धयंतिकार्याणि कृतानितस्य । २१ ।

नूनं विनीतश्चतुरः सुहासः स्वकार्यदक्षोऽजितशत्रुपक्षः ॥ सन्मन्त्रविद्याविधिर्नैव सर्वसंसाधयेत्साध्यभवो हि दक्षः । २२ । शु
भप्रचारः शुभवाग्विलासः शुभस्य कर्ता शुभलक्षणश्च ॥ शुभोपदेशं कुरुते नराणां यस्य प्रसूतो शुभनामयोगः ॥ २३ ॥ जि
तेन्द्रियः सत्यवचामहौजा वाग्वादसंभ्रामजयाभ्युपेतः ॥ सन्मानशुक्लावरणच्छुःशुक्लद्रवोऽभवसंयुतः स्यात् ॥ २४ ॥
विद्याभ्यासे प्रीतिरत्यन्तचेतानित्यसत्याचारजाता दृश्च । शान्तो दातो जायते चारु कर्म ब्रह्मायोगः संभवे यस्य पुंसः । २५ ।
प्राज्ञो बलीयान्विपुलामलश्रीयुक्तः कफात्मा हि भवेन्महौजाः । निजान्वये वेमनुजो नरेन्द्रस्वेन्द्रोऽभवद्भारुतरप्रभावः । २६ ।
बंचलश्च कुटिलः खलमन्त्रः शास्त्रभक्तिरहितो हतचित्तः । साध्वे समनसितस्य नो धृतिर्वधृतिर्भवाति यस्य जन्मनि ॥ २७ ॥
इति योगफलानि ॥ ॥ अथ करणफलम् ॥ कार्मादया लुब्धलभान्सुशीला विचक्षणः शीघ्रगतिः सभाग्यः ॥ बर्वाभिधाने
जननं हि यस्य नानाविधा तस्य भवेत्सुसंपत् ॥ १ ॥ शूरतातिविलसद्बलवता संयुतो भवति चारु विलासः । काव्यकृद्वितरण
प्रणयश्चैव ह्यलवे मलमतिश्च कलाज्ञः । २ । कार्माप्रगल्भोऽभिमतो बहूनां नृणं स्वतंत्रो बहूनि मन्त्रसौख्यः ॥ बलान्वितः काम
लवाग्विलासः श्रष्टुः कुले कौलवजातजन्मा । ३ । चारुकोमलकलेवरशाली किंकलालममनाश्च कलाज्ञः ॥ वाग्विलासकु
शलोऽति सुशीलस्तैतिलविमलधीश्च लट्टकस्यात् । ४ । परोपकारे विहिता दृश्च विचारसारश्च तुराजितारिः । शूरोऽति

धीरः सुतरामुदरोगरेनरश्चारुक्लेवरश्चा५। कलाप्रवीणः सुतरांसहासः प्राज्ञोहिसन्मानसमन्वितश्च। प्रसूतिकालेव
 णिजांहयस्यवाणिज्यतार्थागमनंहितस्य।६। चारुवक्त्रचपलाबलशालीहेलयासिदरितारिकुलश्च॥ जायतेखलमति
 बहूनिद्रास्यजन्मसमयेखलुभद्रा॥७॥ अतिसुललितबुद्धिर्मेत्राविद्याविधानेगुणगणसमवेतः सर्वदासावधानः। ननु
 जनकतसरुयः सर्वसौभाग्ययुक्तोभवतिशकुनजन्माशकुनज्ञानशीलः॥८॥ नरःसदाचारपराङ्मुखस्यादसंग्रहःक्षा
 णशरीरयाष्टिः। चतुष्पदस्यभवेत्प्रसूतिश्चतुष्पदात्सत्युतोमनुष्यः।९। दुर्शीलवक्त्रचलनाबलवान्खलात्माकोपान
 लाहतमतिः कलिकृत्कुलायैः। दोहात्कुलक्षयभवादतिर्दधिकालेजातोहिनागकरणरणरंगधीरः॥१०॥ धर्मप्यधर्मसम
 तामतेः स्यादंगेप्यनगविवलत्वमुच्चैः। मैत्र्याममैत्र्यास्थिरतानर्किचिक्लिस्तुघ्नजातस्यहिमानवस्य।११। इतिकरण
 फलम्। अथगंडांतफलम्। पौष्णादिगंडांतभवोहिमत्यः क्रमेणपित्रारशुभोग्रजस्थः। जातस्यसत्यविविधप्रजातःसर्वा
 भियान्तंकरुतेवदन्ति॥१॥ इतिगंडांतफलम्। अथगणफलम्। सुस्वरश्चसरलोक्तिमतिः स्यादल्पभोजनकरोहिनरश्च।
 जायतेसुरगणेन्यगुणज्ञःसज्ञवर्णितगुणोद्विषाढ्यः॥१॥ देवद्विजार्चाभिरतोभिमानीधनीदयालुर्वलवान्कलाज्ञः। प्रा
 ज्ञःसुकांतिः सुखदोबहूनामत्योभवेन्मर्त्यगणेप्रसूतः।२॥ अनल्पजलपश्चकठोरचित्तः स्यात्साहस्रीक्रोधपरोत्थतश्च। दुः

शीलवृतः कलिकृद्वलीयान्नक्षोणोत्पन्ननरो विरोधी । ३ । अथलम्नफलं । चंडाभिमानीगुणवान्सकोपः सहद्विरोधी च सखा
 परेषां पराक्रमप्राप्तयशोविशेषो मेषोदयेयः पुरुषोऽतिरोषः १ । गुणाम्रणीः स्याद्द्राविवेणेन पूर्णो भक्तो गुरूणां हिरणप्रियश्च ।
 धीरश्च शूरः प्रियवाक् प्रशांतः स्यात्पुरुषो यस्य वृषे विलम्बे । २ । भार्गवदान्यो बहुपुत्रमित्रः सुगुहमंत्रः स धनः सुशीलः ॥ तस्य
 स्थितिः स्यान्नृपसन्निधौ नैलम्बे नैव न्नामिथुनाभिधाने । ३ । मिष्टान्नभुक् साधुरतो विनीतो विलोमबुद्धिर्जलकैलशीलः । प्र
 कृष्टसरोऽतितरामुदारो लम्बे कुलो रीहि नरो भवेत्सः । ४ । कृशोदरश्चरुपराक्रमश्च भार्गी भवेदल्पसुतोल्पभक्षः । संजातबुद्धिर्
 नृजोऽभिमानी पंचानने संजनने विलम्बे । ५ । कामक्रीडासद्गुणज्ञानसत्त्वकौशल्याद्यैः संयुतः सुप्रसन्नः लम्बकन्यायस्य जन्या
 सधन्यां कन्यां क्षीराब्धेरवाप्तोति नित्यम् । ६ । गुणाधिकत्वं द्विविणोपलब्धिवर्षाणि ज्यकर्मण्यतिनैपुण्यम् । पद्मालयात्
 त्रिलये न लोलं लम्बं तुलाचैस्स कुलावतंसः । ७ । शूरानरोऽत्यंतविचारसारो न वदयि विद्याधिकता समेतः । प्रसूतिकाले कि
 ल लम्बशाली भवेदालिस्तस्य कालिः सदैव । ८ । प्राज्ञश्चराज्ञः परिसवनज्ञः सत्यप्रतिज्ञः सुतरां मनोज्ञः । सुज्ञः कलाज्ञश्च ध
 नुर्विधिज्ञश्च ननु र्धन्यस्य जनस्तनुः स्यात् । ९ । कठिनमूर्तिरतीव शठः पुमान् न निजमनो गतवद्बहु संततिः । सुचतुरोऽपि च लु
 ष्धतरो वरो यादि नरो मकरोदय संभवः । १० । लोलस्वातोऽत्यंतसंजातकामश्च चंदेहः स्नेहकृन्मित्रवर्गो सस्य रभः संभवयुक् स

दंभश्चेत्स्यात्कुंभे संभवीय इत्यलम् । ११ । दक्षोल्पमक्षौल्पमनोभवश्च सदूनहमाचपलोति धृतः । स्यान्नाचनानारचना
विधानमनाऽभिधानेन जनने विलम्बे । १२ । भवेदलं लम्बलं यथोक्तं विलम्बकाले प्रबले प्रसूतो । तस्मिन्बलेनैयं दिवा विल
म्बेयुक्ते क्षिते क्रूरखगे स्तथाल्पम् । १३ । नन्वेवमुदाहृतानां संवत्सरादिफलानां समयः नयमाभावात् । निराधारकत्वेन
फलादेशः कथं सम्यक् घटतीति व्यर्थमेव किमर्थमुक्तमिति चेन्न समयं नियमोप्यस्ति तथा हि उक्तानि संवत्सरपूर्वकाणां
फलानि तत्प्राप्तिरिति प्रकल्प्या । सांवत्सरं सावन वर्षपर्यपाके यनर्तुप्रभवं खरांशोः । १४ । मासोद्भवं मासपतस्तथैव
षोडशप्रभवं च यस्यात् । तिथिप्रभूतं करणोद्भवं च चंद्रांतरेऽर्कस्य दशाविभागे । १५ । वारोद्भवं वारविभो विचित्र्ययोगो
त्यभिर्द्वकबलान्वितस्य । लग्नोद्भवं लग्नपतेशायां दृग्भावयुक्तां शिजमैव मद्दाम् । १६ । इति लग्नफलम् । अथ सूर्यनक्ष
त्रफलम् । डिभारुच्य च क्रूरविभाज्यमानां त्रयं न्यसेन्माघिमुखेत्रयं च । द्वैर्कंधयोर्द्वैर्भुजयोर्द्वयचपाणिद्वयवक्षसि पंचमान । १।
नाभौ चालिगे च तथैकमेकजान्वा द्वयपादयुगे भषट् । पुंसां सदा वैपरिकल्पनीयं मुनिप्रवर्यैः फलमुक्तमत्र । २ । सदृजचामी
करचारुवस्त्रविचित्रवाल्यजना तपत्रैः । विराजमानो मनुजो नितान्तं मौलिस्थलभनल्लिनीप्रभा इवेत् । ३ । मिष्टाशनानां
शयनासनानां भोक्ता च वक्ता स ततः प्रसन्नः । स्मिताननो नावद नानुयातं भानो भवेद्भजनने हियस्य । ४ । वृषांसको वशवि

भूषणश्च महोत्सवार्थप्रथितः प्रतापी नरोत्तिशूरोऽतिरामदुरो दिवाकरोऽडुस्थितमंशकंचेत । ५ । त्यक्तस्वदेशः पुरुषो विशो
 षादूर्ध्वोद्धतः शौर्ययुतोनितान्तामविदेशवासासमहस्रप्रतिष्ठो मारुतैर्दम्भबाहुगन्तप्रसूतौ दिवदान्यतासद्गुणवर्जितश्च पण्या
 दिरन्तादिपरीक्षकश्च । सत्यानृताभ्यांसाहितो हिमत्यो दिवामणे भयदिपाणि संस्थम् । ७ । भूपालतुल्यः स्वकुलसुशीलो वा
 लो विशालोत्तमकीर्तिशाली । शस्त्रप्रवीणः परिसूतिका लब्धस्थले च ब्रालिनी शभस्यात् । ८ । क्षमासमतीरणकर्मभीरुः कला
 कलापाकलनैकशीलः । धर्मप्रवृत्तिः सुतरामदुरो न भीमसंजबुजबन्धुताराः । ९ । कंदर्पधुर्यो जितसाधुकर्मसद्गतितनूत्या
 भिरुचिः कलाज्ञः ॥ चेज्जन्मकाले न लिलीन शभस्याद्गुह्यस्थले सो तुलकीर्तियुक्तः । १० । नानादेशानेकधा संप्रचारः कार्यात्सा
 हश्चंचलक्षामगात्रः । धूर्तो मर्त्यः सत्यहीनश्च नृनं जानुस्थाने भानुभंजन्म निरुयात् । ११ । कृषिक्रियायां निरतो लपधर्मः शत्रू
 ञ्छिन्तः सेवनकर्मकर्ता । तारायादिस्यादरविदंबंधोः पादारविदेचनरस्यसूतौ । १२ । इति सूर्यनक्षत्रफलम् । अथावयव
 स्वरूपम् । ह्रस्वामी नवषाजघटामिथुनधनुः कीमगमखाश्च समाः । वृश्चिककन्यामृगपतिवणिजादीर्घाः समाख्याताः
 । १३ । एभिर्लग्नादिगण्यैः शीर्षप्रभृतिनृशरीराणि ॥ सदृशानि विजायन्ते स्थितगगनचरैश्चैव तुल्यानि । १४ । इदं लग्नतः सका
 शात्कालपुरुषाकारचक्रं द्रष्टव्यम् । अथ द्वादशभावानां फलानि । भिन्नद्वादशाविधायिविलसच्चक्रं च तत्र न्यसेल्लग्नोद्दश

राशयोऽतिविशदावामांगमागक्रमात् । अंक्यास्तत्रनभश्चराः स्फुटराराशाचयत्रस्थितास्तेभ्यः साधुफलं वसाधुसाधि
 यावाच्यं हि होरागमात् ॥ १ ॥ रूपं तथा वर्णं विनिर्णयश्च चिह्नानि जातिर्वयसः प्रमाणम् । सुखानि दुःखान्यपि साहसं च लग्न
 विलोक्यं खलु सर्वमतत् ॥ २ ॥ विलोकितं सर्वं खगे विलम्बे लाला विलासैः सहितं बलीयान् । कुलेन पालो विपुलायुरवभये
 न मृकोऽरि कुलस्य हता ॥ ३ ॥ सौम्यास्त्रयो लग्नगताय दिस्युः कुर्वन्ति जातं नृपतिं विनीतम् । पापास्त्रयो दुःखदारिद्र्यशो कथ्यन्ति
 तां बहूभक्षकं च ॥ ४ ॥ लग्नाद्व्यनष्टं कीपचशुभाः पापैर्नयुक्ते क्षिता मंत्री दण्डपतिः क्षिणो धिपतिः स्त्रीणां बहूनां पतिः । दी
 र्घायुर्गद्वर्जितो गतभयः सौन्दर्यसंस्थान्वितः सच्छालो यवने श्वरे न गदितो मर्त्यः प्रसन्नः सदा ॥ ५ ॥ अथाकारादि ग्रहाणां हि गु
 णवर्णविनिर्णयः । आकारोऽपि शरीरस्य प्रोच्यते मनुसंमतः ॥ ६ ॥ शरीरं गभीरश्चतुरः सूरूप इयामारुणश्चाल्पककुतलश्च ।
 सुवृत्तगात्रो मधुरपिगेनेत्रो मित्रो हि पिता स्थ्यधिको नतुंगः ॥ ७ ॥ सद्वाग्बिलासो मलधीः सुकायोरक्ताधिकः कुचितकृष्णक
 शः । कफाऽनिलत्मा बुजपत्रनेत्रो नक्षत्रनाथः सुभगोऽतिगौरः ॥ ८ ॥ मज्जासारो रक्तगौरौ ल्युदरो हि स्त्रः शूरः पित्तकस्ताम
 सश्च । चण्डः पिगाक्षो युवा खर्वगवः खर्वश्चैर्वीसनुरगि न प्रभः स्यात् ॥ ९ ॥ इयामः शिरालश्च कलाविधिन्नः कुतूहलो कोमलवा
 कः त्रिदोषी । रजोऽधिको मध्यमरूपधृक् स्यादाताम्रनेत्रो द्विजराजपुत्रः ॥ १० ॥ दृग्वाकारश्चारुचामीकराभः सम्यक्सारः

सुस्वरोदारबुद्धिः । दक्षः पिगाक्षः कफीचातिमांसः प्राज्ञैः सुज्ञैः कीर्तितो जीवसंज्ञः । ११ । सजलजलदनीलः श्लेष्मलश्च ।
निलात्मा कुवलयदलनेत्रो वकनीलालकश्च । सुसरलभुजशालीराजसश्चातिकासीमदयुतगजगामीभार्गवः शुक्रसारः ।
१२ । इयामलोतिमालिनश्च शिरालः सालसश्च जाटिलः कृशदीर्घः । स्थूलदंनखपिण्गटनत्रोयुकशनिश्च खलतानिलको
पैः । १३ । लग्नस्य नंदंशपते हिमत्यामूर्तिः समानाबलशालिनोवा । स्याद्विदुनदंशपतेस्तुवर्णः परं विचार्याः कुलजातिदे
शाः । १४ । सत्त्वभवं यः शशिसूर्यजीवास्तमोयमारौ चरजो ज्ञशुक्रौ । त्रिशल्लवेयस्य गतोदिने शोवाच्यो गुणस्तस्य खगस्य
नूनम् । १५ । शिरोक्षिणी कर्णनसाकपोलाहनुमं खचप्रथमदृकाणे । कंठांसदोदडककुक्षिवक्षः क्रोडचनभिस्त्रिलवेद्वितीये
१६ । वस्तिस्ततोऽलिगुदे तथा डाग्रूचजानूचरणौ तृतीये । क्रमेण लग्नान्तरपर्वषट्कामं तथा दक्षिणमंगमत्र । १७ ।
मत्स्यं तिलं लक्ष्मवलानुसारं कुर्वीत सांम्याव्रणमत्र पापाः । स्वांशस्वभागस्थिरगाश्च लक्ष्मयुक्ते क्षिताः सौम्यनभश्च रद्वैः
१८ । रवेर्व्रणः काष्ठचतुष्पदोत्थः शृंगयंबुचारिप्रभवः शशांकात् । कुजाद्विषाग्न्यस्त्रकृतश्च चांद्रमैः शनेश्च पिमरुहृष
ब्ज्याम् । १९ । कुर्याद्व्रणं क्रूरखगोरिपुस्थायुकः शुभैर्लक्ष्मं तिलं च दृष्टः । गृहत्रयं यत्र बुधान्वितं स्यात्तत्र व्रणो गेखलुराशि
तुल्यः । २० । मेषेशशाकः कलशेशनिश्चैद्धानुधनुस्थश्च भृगुमृगस्थः । तातस्य वित्तं न कदापि भुंक्ते स्वबाहुवीथेण नरो वर

ण्यः ॥ २१ ॥ चतुर्ष्वेकेषु भवति पापावित्तस्थिताश्च पिचपापखेदाः । नरोदारिद्र्ये तितरानिरुक्ते भयंकरश्चात्मकुलोद्भवाना
 म् ॥ २२ ॥ सुतास्थितो वायदिमर्त्तिवतो बृहस्पतीराज्यगतः शशाङ्कः । नरस्तपस्वी विजितो द्यूश्च स्यादाजसो बृद्धिबिराज
 मानः ॥ २३ ॥ कन्यायांचतुल्लाधरसुरगुरुमपवेषवाभगः । सौम्यो वृश्चिकराशिगः शुभखगदृष्टः कुलश्रेष्ठताम् ॥ ननयाति
 नरो विचारचतुरोऽप्यौदार्यजतादरो नित्यानन्दभरणेन तरो निष्ठापरो वित्तवान् ॥ २४ ॥ षष्ठससारा भवतो बुधारे नरो भ
 वेच्चैर्यपरो नितान्तम् । स्वकर्मसामर्थ्यविधेर्विशेषात्परांघ्रिपाणिन्कगुणी छिनत्ति ॥ २५ ॥ प्रसूतिकाले किल यस्य जतोः कर्क
 र्कजश्चैव नमकरमहजः । चैर्यप्रसंगाद्भवचङ्दं डाच्छाखादिं खडानि भवति ननम् ॥ २६ ॥ कुंभचमी नमिथुनाभिधाने शरास
 ने सूर्योदिपापखेदाः । कुर्वेष्टितः स्यात्पुरुषो नितान्तं व्रजे ननं निधनं हितस्य ॥ २७ ॥ यस्य असूतो खलु न धनस्थः सौम्यग्र
 हः सौम्यनिरीक्षितश्च । तीर्थान्यनेकानि भवति तस्य नरस्य सम्यङ्मुमति संयुतस्य ॥ २८ ॥ बुधत्रिभागं नयुते विलग्नैर्केंद्रस्थ
 चेंद्रेण निरीक्षितश्च । शिष्टान्वये यद्यपि जातजन्मा स्यान्नीचकर्मामनुजः प्रकामम् ॥ २९ ॥ भानौ द्वितीयं भवनेन शनिश्चैव निशा
 थिनी शो गगनाश्रितश्च । भूतदन्वैमदने तदानीं स्यान्मानवो हीनकेलेवरः सः ॥ ३० ॥ पापांतराले च भवेत्कलावांस्तथा कसू
 नमदनालयस्थः । कलेवरं स्याद्विकलचतस्य श्वासक्षयप्लीहकगुल्मरोगैः ॥ ३१ ॥ शशीदिने शस्यदानवांशे भवेद्दिनशः श

शिनो न वांशे । एकत्र संस्थौ यादितौ भवेतां लक्ष्मीविहानो मनजः स नूनम् ॥ ३२ ॥ व्ययैरिभविनिधने च निशाकरा कश्चन
 इचराः स्युः । बलां न्वितास्ते त्वनिलाधिकत्वात्तेजोविहानेन यनप्रकृत्युः ॥ ३३ ॥ पाषास्त्रिपुत्राय गता भवति विलोकिता नैव शुभे
 न भोगः । कुर्वति ते कर्णविनाशनं च जा मित्रयाताः खलुकर्मघातम् ॥ ३४ ॥ धनव्ययस्थानगतश्च शुक्रो वक्राऽथवा कर्णरुजं
 करोति । नक्षत्रनाथो यदि तत्र संस्थो दृक्दोषकाराः कथितो मुनीन्द्रैः ॥ ३५ ॥ एते हि योगाः कथिता मुनीन्द्रैः सांद्रबल्यस्य न भश्च
 रस्य ॥ कल्प्यं फलं तस्य च पाककाले सुनिर्मला यस्य मतिस्तु तन ॥ ३६ ॥ इति जातकाभरणतनुभावः ॥ अथ धनभावः ॥ स्व
 र्णादिधातुक्रयविक्रयश्च रत्नादिकोशोपि च संग्रहश्च एतत्समस्तपारिचिंतनीयं धनाभिधानं भवेत्सुधीभिः ॥ १ ॥ भानुभूत
 नयभानुतनूजैश्च धनस्य भवनं युतदृष्टम् । जायते हि मनुजो धनहीनः किंपुनः कृशशरीरि क्षितयुक्तम् ॥ २ ॥ धनाल्यस्थौ किल म
 गलं दूदृग्दोषदौमद्विलोकनेन । शनिर्धनस्थानगतः करोति धनाभिवृद्धिं च बुधेन दृष्टः ॥ ३ ॥ धने दिने शीति धनानि न न करो
 ति मंदननचेक्षितश्च । शुभाभिधाना धनभावसंस्थाना धनाभ्यागमनानि कुर्युः ॥ ४ ॥ गीर्वाणवदो द्रविणो पयातः साम्य
 क्षितश्च द्विविणं करोति । सोमेन दृष्टो धनभावसंस्थः सोमस्य स नूधनाहानि दः स्यात् ॥ ५ ॥ धनस्थितेन विनिलोकि तश्च कृश
 शशांकोऽपि धनादिकानाम् । पूर्वाजितानां कुरुते विनाशनं नृणां विनतप्रातिबंधनं चाद् ॥ वित्तस्थितौ दैत्यगुरुः करोति विनागमं

सोमसुतेनदृष्टः । स एव सौम्यगहयुक्तदृष्टः प्रकृष्टवित्तान्तिकरौ नराणाम् । इति धनभावः । अथ सहजभावः । सहोदराणां
 मथैकिकराणां पराक्रमाणां मुपजीविनां च । विचारणा जातकशास्त्रविद्वस्तृतीयभावो नियमेन कार्या । १ । पापालयं चेत्सह
 जं समस्तैः पापैः समेतं प्रविलोकितं च । भवेद्भावः सहजो पलब्धेस्तद्वैपरीत्येन तदाप्तिरेव । २ । क्षेपकः । “अग्रे जातं रवि
 र्हति पृष्ठे जातं शनैश्चरः । अग्रजं पृष्ठजं हंतिसहजस्यार्थो धरासुतः” । ३ । नवांशकार्ये सहजालयस्थाः कलानिधिक्षोणिसुतप्र
 दिष्टाः । तावन्मिताः स्युः सहजाभिगिन्यस्त्वन्येक्षितावैपरिकल्पनीयाः । ४ । कुजेन दृष्टेरविजेऽनुजस्थेन श्यंति जाताः स
 हजास्तुतस्य । दृष्टे च तस्मिन्गुरुभागवाभ्यां शश्वच्छुभस्यादनुजेषु ननुम् । ५ । सौम्येन भूमीतनयेन दृष्टः करोति नाशं रवि
 जेनु जानाम् । शशांकवर्गो सहजे कुजेन दृष्टे सरोगाः सहजा भवेयुः ॥ ६ ॥ दिवा मणौ पुण्यगृहे स्वर्गहे संदेह एवानुजर्जावित
 स्य । एकः कदाचिच्चिरजीवितश्च भ्राता भवेद्भूतपतिना समेतः । ७ । चंद्रमायादिपापानां त्रितयेन प्रदृश्यते । भातनाशो भवे
 तस्य यदि नो वाक्षितः शभः । ८ । इति सहजभावः । अथ सुहृद्भावः । सुहृद्गृहग्रामचतुष्पादानां क्षिप्रोद्यमालोकनं कंचतुर्थं ।
 दृष्टे शभानां शुभयोगतो वा भवेत्प्रभूतिर्नियमेन तेषाम् । १ । लगे चैव यदा जीवो धने सौख्ये च संस्थितः । सप्तमे भवेन पापः प्र
 विवारक्षयंकरः । २ । पापैस्त्रिभिश्चंद्रमासि प्रदृष्टस्यान्माननाशः शुभदृष्टिर्हने । व्ययास्तलगे ष्वशुभाः स्थिताश्चेत्कुर्व

तितैपरिवारनाशम् । ३ । शनिर्धनेसंजननेयदिस्याल्लग्नविलग्नः सुराजमन्त्री । सिंहीसुतः सप्तमभावयातो जातस्य
 जंतोर्जननीनजीवेत् । ४ । इतिसुहृद्भावः । अथसुतभावः । बुद्धिप्रबंधालमजमंत्रविद्याविनेयगर्भस्थितिनीतिसंस्थम् ।
 सुताभिधानेभवेनराणां होरागमज्ञैः परिचितनीयम् । १ । लग्नेद्वितीयेयदिवातुर्तायेविलग्ननाथेप्रथमः सुतः स्यात् ॥ तु
 यस्थितेस्मिन्चसुतोद्वितीयः पुत्रीसुतोवेतिपुरःप्रकल्प्यम् । २ । सुताभिधानंभवन्गुमानांयोगेनदृष्ट्यासाहितंविश्लेष्यम् । सं
 तानयोगंप्रवदन्मनोषीविपर्ययत्वेहिविपर्ययः स्यात् । ३ । संतानभावोनिजनाथदृष्टः संतानलब्धिगुभदृष्टयुक्तः । करोति
 पुंसामशुभैः प्रदृष्टः स्वस्वाम्यदृष्टोविपरीतमेव । ४ । लग्नेवितेत्तृतीयवाल्लग्नोपत्यमग्रिमन्तुयेजन्मद्वितीयस्यपुरःपुत्र्या
 दिजन्मचा । ५ । द्विदेहसंस्थाभृगुभौमचंद्राः संतानमादौजनयंतिननम् । एतेपुनर्धन्विगतानकुर्युः पशुचात्तथादौगादितंमह
 द्भिः । ६ । संतानमविगगनेचराणांयावन्मृतानामिहदृष्टिरस्ति । स्यात्संततिस्तत्प्रमितानुसङ्गनराश्चकन्याः प्रमदाभि
 धानैः । ७ । संतानभावांकसमानसंख्यास्यात्संततिर्वीतवदंतिकेचित् । नीचोच्चमित्रादिगृहस्थितानांदृष्ट्याशुभंवाशुभम
 भकाणाम् । ८ । नवांशतुल्याप्रभवात्रसंख्यादृष्ट्याशुमानांद्विगुणावगम्या । क्लिष्टाचपापग्रहदृष्टियोगामिश्राचमिश्र
 हृदृष्टितोत्र । ९ । सुताभिधानेभवेनयदिस्यात्खलस्वराशिः खलखेटयुक्तः । सौम्यग्रहालोकनवर्जितश्चसंतानहीनोमनुज

स्तदानीम् । १० । कविः कलत्रे दशमे मृगाङ्कः पातालयाताश्च खला भवति । प्रसूतिकाले यदि मानवन्तं संतानं न हानं जनयति
ननम् । ११ । सुते सितं शिचि सितेन दृष्टे बहून्पत्न्या निविधोरपीदम् । दासी भवान्यात्मजभावनाथे वा विनिमते शिशुसंमि
तिः स्यात् । १२ । शुक्रं दुर्वर्गेण युते सुतारूप्युक्ते क्षिते वा भृगुचन्द्रमोभ्याम् । भवति कन्याः समराशिवर्गे पुत्राश्च तस्मिन् विष
माभिधाने । १३ । मंदस्य राशिः सुतभावसंस्थो मंदनयुक्तः शशिनोक्षितश्च । दत्तात्मजातिः शशिवहुधेऽपि क्रीतः सुतस्तस्य
नरस्य वाच्यः । १४ । संतानाधिपतेः पंचषष्ठारिः स्थिते खले । पुत्राभावो भवेत्तस्य यदि जातो न जीवति । १५ । मंदस्य वर्गे
सुतभावसंस्थे निशाकरस्थे पिचवीक्षिते स्मिन् । दिवा करेणोशनसानरस्य पुनर्भावसंभवसूनुलब्धिः । १६ । शनेर्गणः पद्मानि
पुत्रभावेषु धेक्षिते नो रविभूमिजाभ्याम् । पुत्रो भवेत्क्षेत्रमवोथबोधगणेऽपि गेहे रविजेन दृष्टे । १७ । नवांशकाः पंचमभावसं
स्थायान्मिमतैः पापखगैः प्रदृष्टाः । पश्यति गर्भाः खलु तत्प्रमाणं चेद्वाक्षितं नोऽशुभं खचराणाम् । १८ । भूतदूतं नन्दनभा
वयातो जातं च जातं तनयं निहन्ति । दृष्टेयदाचित्रशिखंडिजेन भृगोः सुतेन प्रथमोऽपपन्नम् । १९ । इति सुतभावः । अथ शत्रु
भावः । वीरिवातः क्रूरकर्ममयानां चितांशकामातुलानां विचारः । होरापारावारपारंप्रयातरेतः सर्वशत्रुभावो विचिंत्यम् । १।
दृष्टिर्यतिर्वा खलचराणामरातिभावो रविनाशनं स्यात् । शुभग्रहाणां युतिदृष्टिर्नोऽत्र शत्रुदमोऽप्यायमसंभवः स्यात् । २।

इति शत्रुभावः । अथ जायाभावः । रणांगं चाऽपि वणिक्क्रियाश्रयाया विचारागमनप्रमाणम् ॥ शास्त्रप्रवीणैर्हि विचारणी-
 यं कलत्रभावे किल सर्वमेतत् ॥ १॥ मूर्तेः कलत्रस्य नवांशको वा द्विषट्कभावास्त्रिलवः शुभानाम् । अनेन योगेन हि मानवानां स्या-
 दंगनानामचिरादवाप्तिः । २। सौम्यैर्युतं सौम्यमसौम्यदृष्टं जायागं हृद्दिनामंगनापितम् । कुर्यान्नूनं वै परीत्यादमा-
 वोमिश्रत्वेन प्रापितकाले प्रलापः । ३। लग्नाद्वयेवारिपुमांश्चैव दिवाकरैर्दुर्भवतस्तदानीम् । स्यान्मानवस्यात्मजएकएव
 भार्यापि चैकेति वदंति संतः । ४। गंडांतकालेपि कलत्रभावं भृगोः सुते लग्नगतं कजाते । वंध्यापातिः स्यान्मनजस्तदानीं शुभे-
 क्षितं नो भवनं खलेन । ५। व्ययालयेवामदनालये वा खलेषु बुद्ध्यालयगे हि मांशौ । कलत्रहीनो मनजस्तनूजैर्विवर्जितः
 स्यादिति वेदितव्यम् । ६। प्रसूतिकाले च कलत्रभावे यमस्य भूमीतनयस्य वर्गे । ताभ्यां प्रदृष्टेष्ठ्याभिचारिणी स्याद्भूताऽ-
 पितस्याव्यभिचारकर्ता । ७। शुक्रं दुपुत्रौ च कलत्रसंस्थौ कलत्रहीनं कुरुते नरं तौ । शुभेक्षितौ तौ वयसो विरामेकामं चरा-
 मांलभते मनुष्यः । ८। शुक्रं दुर्जावशांश्चैः सकलैस्त्रिभिश्च द्वाभ्यां कलत्रभवेन च तथैककेन । एषां गृहे विषमभेदविलोकिते
 वा संति त्रयो भवनवर्गखगस्य भावाः । ९। कलत्रभावे च नवांशतुल्या नरस्य नाथो ग्रहर्वाक्षणाद्वा । एकैकभौ माकं नवांश-
 के च जामित्रभावस्थबुधार्कयोर्वा । १०। शुक्रस्य वर्गेण युते कलत्रे बह्वंगनापि भृगुर्वाक्षणेन । शुक्रेक्षिते सौम्यगणैर्गना-

नानाहुल्यमेवाशुभर्वाक्षणात् ११। महोसुतेसप्तमभावयार्तेकाताविद्युक्तः पुरुषस्तदास्यात्। मंदेनदृष्टोन्मिथतेऽपिल
 ष्वाशुभग्रहालोकनवर्जितेऽस्मिन् १२। पत्नीस्थानेयदाराहुः पापयुग्मेनवीक्षितः। पत्नीयोगस्तदानस्याद्भूतापि
 म्रियतेचिरात् १३। षष्ठेचमवनेभौमः सप्तमेमराहुसंभवः। अष्टमचयदासौरिस्तस्यभार्यानर्जिविति १४। इतिसप्त
 मभावः। अथसंक्षेपतोऽष्टमभावः। नद्युत्तारात्यतवैषम्यदुर्गशस्त्रचायुः संकटचेतिसर्वम्। रंध्यस्थानेसर्वदाकल्पनीयं प्रा
 चीनानामाज्ञाजातकज्ञैः १। तुर्यस्थानेयदाभानुः शशिनचविलोकितः। यदिनोवीक्षितः सौम्यैर्मरणतत्रनिर्दिशेत् २।
 होराविद्भिश्चाष्टमस्थानयानेनानाभेदैर्यत्फलतत्प्रादिष्टमारिष्टाध्यायेचापिनिर्याणकेवायत्नान्नूनं प्राच्यतेतच्चसर्वम् ३।
 रिष्टाऽध्यायेनिर्याणेवाऽग्रसविशेषनिरूपयिष्यामः। इतिसंक्षेपतोऽष्टमभावः। अथभाग्यभावः। धर्माक्रियायां हि भवेत्प्रवृत्ति
 र्भाग्योपपत्तिर्विमलचशीलम्। तीर्थप्रयाणं प्रणयः पुराणैः पुण्यालये सर्वमिदं प्रादिष्टम् १। विहाय सर्वगणकैर्विचित्र्यभाग्या
 लयं केवलमत्रयत्नात्। आयुश्च मातार्चयिता च वंशभाग्यान्वितेनैव भवति धन्याः २। मूर्तेश्चापि निशापतेश्च न वमं भाग्या
 लये कर्त्तितं तन्नस्वामिभ्युत्थितं प्रकुरुते भाग्यं स्वदेशोद्भवम्। चेदन्यैर्विषयांतरैश्च शुभदाः स्वोच्चादिपाः सर्वदा कुर्यान् भाग्य
 मसाधवोऽतिविवलादुःखोपलब्धिपरामा ३। भाग्येश्वरो भाग्यगतोऽस्ति किं वा सुस्थानगः सारविराजमानः। भाग्याश्रितः

कोऽस्ति विचार्य सर्वमत्यल्पमल्पपरि कल्पनीयम् । ४ । तनुत्रिसूनूपगतो ग्रहश्चेदोवाधिवार्यानवमं प्रपश्येत् । यस्य प्रसूतो
 स तु भाग्यशाली विलासशीलो बहुलार्थयुक्तः । ५ । चन्द्राग्यगामी खचरः स गेहे सौम्येक्षितो यस्य नरस्य स तौ । भाग्याधिशा
 ली स्वकुलवतं संहसो यथामानसराजमानः । ६ । पूर्णदुक्तैरविभूमिपुत्रो भाग्यास्थितो स स्वसमन्वितो च । वंशानुमानात्
 सच्चिवं नृपं वा कुर्वीत ते सौम्यदृशं विशेषात् । ७ । स्वाञ्चोपगभाग्यगृहे न भोगो नरस्य योगं कुरुते सुलक्ष्म्या । सौम्येक्षितो सा
 यदि सौम्यपालं दत्तावलोक्य विलासशीलः । ८ । इति भाग्यभावः । अथ दशमभावः । व्यापारमुद्रानृपमानराज्यप्रयोजनं
 चापि पितुस्तथैवामहत्पदाप्तिः खलु सर्वमेतद्राज्याभिधाने भवने विचार्यम् । ९ । समदितमृषिवयर्मनवानां प्रयत्नादिहा हि द
 शमभावे सर्वकर्म प्रकामं । गगनगपरिदृष्ट्याराशिखेटस्वभावैः सकलमपि विचिंत्यं सत्त्वयोगात्सुधीभिः । १० । ततोऽसकाशा
 दशमं शशं किं वृत्तिर्भवेत्तस्य नरस्य नित्यं । नानाकलाकौशलवाग्बिलासैः सर्वोद्यमैः साहसकर्मभिश्च । ११ । ततोऽशशं कादृश
 मेव बलीयान्स्याज्जीविनं तस्य खगस्य वृत्त्या । बलान्विताद्वर्गपतेस्तु यद्वा दृष्टिर्भवेत्तस्य खगस्य पाके । १२ । दिवामणिः कर्मणि
 चंद्रतन्वोर्द्रव्याण्यनेकोद्यमवृत्तियोगात् । सत्त्वाऽधिकत्वं नरायकत्वं पुष्टत्वं मंगमनसः प्रसादः । १३ । लघुश्रेष्ठतः कर्मणि चेन्महो
 जः स्यात्साहसक्रियनिषादवृत्तिः । नूनं नराणां विषयाऽभिसक्तिर्दूरे निवासः सहसा कदाचित् । १४ । लघुश्रेष्ठतः कर्मणो रोगो ह्ये

यः कुर्याद्द्व्यं नायकत्वं बहूनां॥ शिल्पेभ्यासः साहसं सर्वकार्यैर्विद्वद्भ्याजीवितं मानवानां॥ ७॥ विलग्नतः शीतमयूखतो वामामि
मधोनः सचिवो यथा स्यात् । नानाधनाभ्यागमनानि पुंसां विचित्रवृत्त्या नृपगौरवं च । ८॥ होरायाश्च निशाकराद्भृगुसुतो मे
पूरणे संस्थितो नानाशास्त्रकलापविलसद्भृत्यादिशे जीवना । दानसाधुमतिं तथा विनयतां कामंधनाभ्यागममानमानव
नायकादविरलं शीलं विशालं यदा । ९॥ होरायाश्च सुधाकराद्भृगुसुतः सुतोऽस्वमध्यस्थितो वृत्तिर्हीनतरानरस्य कुरुते काश्य
शरीरे सदा॥ खेदं वादभयं च धान्यधनयोर्हानल्वमश्चेन्न ईदृशो द्वे गसमुद्भव न च पलं शीलं च नो निर्मला । १०॥ सूर्यादिभिर्व्योम
चरैर्विलग्नार्दिदोः स्वपाके क्रमशः प्रकल्प्या । अथापलब्धज्जनकाजनन्याः शत्रोर्हिताद्भ्रातृकलत्रभृत्यात् । ११॥ रवौ दुलगाप
दसं स्थितां शपते स्तुवत्यापरिकल्पयेत्ताम् । सदौषधोर्णादितृणैः सुवर्णैर्दिवा मणिर्वृत्तिविधि विदध्यात् । १२॥ नक्षत्रनाथोऽत्र
कलत्रतश्च जलाशयात्पन्नकृषिक्रियादेः कुजोऽग्निसत्साहसधा तु शस्त्रैः सोमात्मजः काव्यजलाकलापः । १३॥ जौर्वोद्विजात्मा
करदेवधर्मशुक्रो महिष्यादिकरौ प्यरत्नैः शनैश्च रानी च तत्प्रकारैः कुर्यान्नराणां खलकर्मवृत्तिम् । १४॥ कर्मस्वामी ग्रहो यस्य
नवांशो परिवर्तते । तत्तुल्यकर्मणा वृत्तिर्निर्दिशति मनीषिणः । १५॥ मित्रारिगोहापगतैर्न भोगैस्ततस्तत्तत्तार्थः प्ररिकल्पनीयः ।
तुंगे पतंगे स्वगृहे त्रिकोणे स्यादर्थसिद्धिर्निजबाहुययात् । १६॥ लग्नार्थलाभो पगतैः सर्वायैः शुभं भवेद्भूधनसौख्यमुच्चैः । इतो

रितंपूर्वमनिप्रवयवैबलानुमानात्परिचितनीयम् । १७ । इतिदशमभावः । अथलाभभावः । गजाश्रहैमांबररत्नजातमा
 दोलिकामंगलमंडनानि । लाभः किलेषामखिलं विचार्यमेतत्तुलाभस्य गृहग्रहज्ञैः । १ । सूर्येणयुक्तेचविलोकितेवालाभा
 लयेतस्यगणाऽत्रचेत्स्यात् । भूपालतश्चौरकुलात्कलेर्वाचतुष्पदादेर्बहुधाधनाप्तिः । २ । चंद्रेणयुक्तंचविलोकिंतवाला
 भालयेचंद्रगणाश्रितंचेत् । जलाशयस्त्रीगजवाजिवृद्धिः पूर्णभवेत्क्षीणतरेविलोमम् । ३ । लाभालयमंगलयुक्तदृष्टप्र
 कृष्टभषामणिहेमलाब्धिः । विचित्रयात्राबहुसाहस्रस्यान्नाकलाकौशलबुद्धियोगैः । ४ । लाभेसौम्यगणाश्रितेस
 तियुतेसौम्येनसंवाक्षितेनानाकाव्यकलापविधिनानिर्लेपेनलिप्यासुखम् । युक्तिद्रव्यमयोभवेद्धनचयः सत्साहसै
 रुद्यमैः सख्यंचापिवाणिकृजनेबहुतरं ह्रीर्बैर्नृणांकीर्तितम् । ५ । यज्ञक्रियासाधुजनानुयातोराजाश्रितोत्कृष्टकृपोनरः स्या
 त् । द्रव्येणहेमप्रचुरेणयुक्तेलाभेगुरैर्वर्गयुर्गक्षणंचेत् । ६ । लाभालयभागववर्गयातंयुतेक्षितवायादिभागवेषण । वे
 श्याजनेर्वापिगमागमवार्सादौप्यमुक्ताप्रचुरास्वलब्धिः । ७ । लाभेवैश्वमनिशनीक्षितयुक्तेतद्गणनेसहितेसतिपुंसाम् । नी
 ललाहमहिर्षिगजलाभोग्रामवंदूपुरगौरवमिश्रः । ८ । युक्तेक्षितेलाभगृहेसुखारख्येवर्गेशुभानांसमवस्थितेच । लाभोन
 राणंबहुधाथवास्मिन्सर्वगृहेयुक्तनिरीक्ष्यमाणे । ९ । इतिलाभभावः । अथव्ययभावः । हानिर्दानव्ययश्चापिदंडानि

बंधएवच । सर्वमेतद्व्यगस्थानेचित्तनीपंप्रयत्नतः । १ । व्ययालयेक्षीणकरः कलवानसूर्यथवाद्वाविप्रितत्रसंस्थौ । द्रव्यं ह
 रेद्रुमिपतिस्तुतस्यव्ययालयेवाकुजहाष्टियुक्ते । २ । पूर्णदुसौम्येज्यसिताव्ययस्थाः कुर्वतिसंस्थाधनसंचयस्य । प्रांत्य
 स्थितेसूर्यमुतेकुजनयुक्तेक्षितेवितविनाशनस्यात् । ३ । इतिव्ययभावः । अथभावफलापयुक्तेनरिष्टाध्यायोनिरूप्यते ।
 लग्नद्वौश्चकलत्रपुत्रभवनेस्वस्वामिसौम्यग्रहयुक्तेवाथविलोकितेखलुतदातत्राप्तिरावश्यकी । लग्नचेत्सवितास्थितोरवि
 सुतोजायाश्रितोमृत्युकजायाश्चमहसुतः सुतगतः कुर्यात्सुतानांक्षितिम् । १ । असौम्यमध्यस्थितभार्गवश्चेत्पातालरं
 धेखलुखेटयुक्ते । सौम्यरदृष्टभगजेचपत्नीनाशाभवेत्पाशहृताशनद्वौ । २ । दिवाकरंद्रव्यववरियातौजायापतीएकवि
 लाचनौस्तः । कलत्रधर्मात्मजौसिताकोपमान्भवेक्षीणकलत्रएव । ३ । भसंधियोतेचासितेस्मरस्थेतनौप्रयत्नेनतुमानु
 सूनौ । वंध्यापतिः स्यान्मनुजस्तदानिसुतालयनोशुभदृष्टयुक्ते । ४ । क्रूराश्चहोराः स्मररिः फयाताः सुतालयेहीनबलकला
 बान् । एवंप्रसूतौ किलयस्ययोगोभवेत्सभार्यतनयवैर्हानः । ४ । सितेस्तयातेशनिभौमवर्गभौमाकर्कटदृष्टेपरदारगामी ॥
 मंदारचंद्रायदिसंयुताः स्युः पाश्चल्यसक्तौरमणीनरौस्तः । ६ । धूर्नेकजारौसभगशशांकादुपुत्रभार्यकुरुतोन्नरंतौ ॥ स्यातां
 नूनारीखगयोः स्मरस्थौसौम्येक्षितौतौशुभदौनूनार्योः ॥ ७ ॥ परस्परशोपगतौरवौदूराषामयतौकुरुतोनराणाम् ॥ एक

कगेहोपगतौतुतौवातमेवरेगंकुरुतोनितान्तं । ८ । मंदावनीसुनुरवीदवश्चेद्रन्धारिवित्तव्ययभावसंस्थाः । आध्यंभवेत्सार
 समन्वितस्यखेटस्यदोषात्पुरुषस्यनूनम् । ९ । मणालिकर्कटकास्त्रिकोणप्रसृतिकालेर्गलखेटयुक्ताः । निरीक्षितावाज
 नयतिजातंकुष्ठेनयुक्तं प्रवदंति संतः । १० । मदाकंचद्रास्त्रिसुतायधर्मसौम्यनयुक्तानचर्वाक्षिताश्चेत् । कर्णप्रणांशजनय
 तिनूनंस्मरस्थितास्तदशनाऽभिधातम् ॥ ११ । गृस्तेविधौलग्नगताश्चपापास्त्रिकोणगजन्मपिशाचकस्य । गृस्तेविधौ
 लग्नगतेतथैवनेत्रोपघातः खलुकल्पनीयः । १२ । लग्नस्थितेदेवपुरोहितेस्तेशनैश्चवाताधिकतानितान्तम् । जीवेविलम्बेव
 निनंदनेस्तेमदोद्धतः स्यात्पुरुषोविशेषात् । १३ । स्मरत्रिकोणेधरणीतनूजशनैतनोवापवनप्रकोपः । क्षीणदुर्मदौव्यय
 भावयातौतदापिवाताऽधिकतानराणाम् ॥ १४ ॥ वंशच्छेदकरः शशांकभृजक्रूरः खकामांबुपैः शिल्पिकैर्द्रगताकिणा
 बुधयुतं श्येसमालोकिते । अत्येदेवगुरौदिनेश्वरयुतस्यंशोचदार्सीयुतोनीचः कामगयोः खरांशुशशिनोः सारणसंदृष्टयोः
 । १५ । वयोराशिस्वनक्षत्रमकीकल्पपृथक्पृथक् । द्विचतुस्त्रिगुणं कृत्वासप्तपट्टसमाजितम् । १६ । आद्यंतयोर्भवदुःखा
 मध्येनून्यधनक्षयः । स्थानत्रयेभ्योऽपंतमृत्युः साकैषुवैजयी । १७ । इत्यरिष्टाध्यायः ॥ अथरविभावः । लग्नेऽर्केल्पकचः
 क्रियालसतनुः क्रोधी प्रचंडोन्नतोयामालोचनरुक् सुकशतनुः शूरोक्षमीनिर्घृणः ॥ फुल्लाक्षः शशिर्भेक्रियेस्थितिहरः । स

हेनिशांधः पुमान्दरिद्रोऽपहतो विनष्टनयः संस्थस्तुलासंज्ञके । १ । धनसुतोत्तमवाहनवर्जितो हतमतिः सुजनोऽञ्जित
 सौहृदः । परगृहोपगतो हिनरो भवेद्दिनमणेर्द्रविणेर्यादिसंस्थितिः । २ । प्रियंवदः स्याद्वनवाहनढ्यः सुवर्णचिन्तो न चरा
 न्वितश्च । मितानुजः स्यान्मनुजो बलीया न्दिनाधिराजो सहजैर्धिसंस्थे । ३ । सौख्येन यानेन धनेन हीनता तस्य वित्तोपह
 तिप्रवृत्तम् । चलन्निवासं कुरुत पुमांस पातालशाली न लिली विलासी । ४ । स्वल्पापत्यं शैलदुर्गेश भक्तसौख्यायुक्तं सत्कि
 याथैर्विमुक्तम् । भ्रातृस्वातं मानवं हि प्रकुर्यात्सुनस्थानि भानुमान् चर्तमानः । ५ । शश्वत्सौख्येनान्वितः शत्रुहंता सत्वापेतश्चा
 रुयानो महौजाः । पृथ्वीभर्तुः स्यादमत्याहिमर्त्यः शत्रुक्षेत्रे मित्रसंस्थायोदिस्यात् । ६ । श्रिया विमुक्तो हतकायकांतिभया
 मयाभ्यां सहितः कुशलः । नृपत्रकोपाति कृशो मनुष्यः सीमंतिनी सद्धानि पाद्विनीशे । ७ । नेत्राल्पत्वं शत्रुवर्गाऽभिवृद्धिबु
 द्धिभ्रंशः पुरुषस्यातिरोषः । अर्थाल्पत्वं कार्यमंगे विरोषादायुः स्थाने पाद्विनी प्राणनाथे । ८ । धर्मकर्मनिरतश्च सन्मतिः
 पुत्रमित्रजसुखान्वितः सदा । मातृवर्गविषमो भवेन्नरस्त्रिप्रकोणभवने दिवामणौ । ९ । सद्वृद्धवाहनधनागमनानि नून
 भूप्रसादसुतसौख्यसमन्वितानि । साधूपकारकरणमणिभूषणानि मेषरूपे दिनपतिः कुरुत नराणां । १० । गीतप्रीति
 चारु कर्मप्रवृत्तिं च चत्कीति वितपूति नितांतम् । भूपात्प्राप्तिं नित्यमेव प्रकुर्यात्प्राप्तिस्थाने भानुमान् मानवानाम् । ११ । तेजो

विहीनेनयनेभवेतांतातेनसाकंगतचित्तवृत्तिः । विरुद्धबुद्धिव्ययभावयतेकतेनलिन्याफलमुक्तमायः । १२ । इतिरविभा
 वः । अथचंद्रभावः । दाक्षिण्यरूपधनभोगगुणैर्वैरण्यश्चंद्रकुलीरवृषभाजगतेविलम्बे । उन्मत्तनीचबाधिराविकलोथमु
 कः शेषेषुनाभवतिहीनतनौविशेषात् । १ । सुखात्मजद्वययुताविनीतोभेबन्तरः पूर्णविधौद्वितीये । क्षीणेस्खलद्वागविधनो
 ल्पबुद्धिन्यनाधिकत्वेफलतारतम्यम् । २ । हिंस्रःसर्गवर्कृपणोल्पबुद्धिर्भवेन्नरोबंधुजनाश्रयश्च । दयाभयाभ्यांपरिवर्ज
 तश्चद्विजाधिराजेसहजेप्रसूतो । ३ । जलाश्रयोत्पन्नधनोपलब्धकृष्णगनावानसनुसौख्यम् । प्रसूतिकालेकुरुतेक
 लावान्पातालसंस्थोद्विजदेवभक्तिम् । ४ । जितेन्द्रियःसत्यवचाःप्रसन्नोधनात्मजावाप्तसमस्तसौख्यः । सुसंग्रहीस्या
 न्मनुजःसुशीलःप्रसूतिकालेतनयालयेब्जे । ५ । मंदगतिःस्थान्निर्दयःक्रौर्ययुक्तोनालपालस्यानिष्ठुरादुष्टचित्तः । रोषावे
 शाल्यंतसजातशत्रुःशत्रुक्षेत्रात्रिनाथनरःस्यात् । ६ । महाभिमानमदनातुरश्चनरोभवेक्षीणकलवरश्च । धनेनहीनो
 विनयेनचंद्रचंदाननास्थानविराजमाने । ७ । नानारोगक्षीणदेहोतिनिःस्वश्चोरारातिक्षीणिपालाभितप्तः । चित्तोद्वेगे
 र्याकुलमानवःस्यादायुःस्थानेवर्तमानेहिमांशौ । ८ । कलत्रपुत्रदविणोपपन्नःपुराणवाताश्रवणानुरक्तः । सुकर्मसत्तीर्थ
 परोनरःस्याद्यदाकलाबान्नवमालयस्थः । ९ । क्षौणीपालादर्थलब्धश्चशालाकीर्तिमूर्तिःसत्वसंतोषयुक्ता । चंचलक्ष्मीः

शीलसंशालिनीस्यान्मानस्थानेयामिनीनायकश्चेत् । १० । सन्माननानाविधवाहनातिः कीर्तिश्चसद्भागगुणोपलब्धिः ।
 प्रसन्नतालाभविराजमानेताराधिराजेमनुजस्यननम् । ११ । हीनत्वंचैवचारुशैलेनिमित्तवैकल्यस्यान्नेत्रयोः शत्रुवृद्धिः ।
 रोषविशः पुरुषाणां विशेषात्पीयूषांशोद्वाद्दशवेदमनीह । १२ । इतिचंद्रभावः । अथभौमभावः । अतिमतिधमताचकले
 वरक्षतयुतंबहुसाहसमुग्रताम् । तनुभृतांकुरुतेतनुसंस्थितोर्वानिसुतोगमनागमनानिच । १ । अधनतांकुजनाश्रयतांत
 थाविमतितांकृपयातिविहीनताम् । तनुभृतांविदधातिविरोधितांधननिकेतनगोविनिनंदनः । २ । भूप्रसादोत्तमसौख्य
 मुच्चैरुदारताचारुपराक्रमश्च । धनानिचभ्रातृसुखोद्भिन्नतत्त्वभवंभराणांसहजेमहीजे । ३ । दुःखमुहृद्वाहनतः प्रवासोऽक
 ल्वेरुरुबलताऽवलम्बम् । प्रसूतिकालेकिलमंगलाख्येरसातलस्थफलमुक्तमार्यैः । ४ । कफानिलाद्याकुलताकलत्रा
 निमन्नाच्चपुत्रादीपिसौख्यहानिः । मतिर्विलोलाविपुलात्मजेस्मिन्प्रसूतिकालेतनयालयस्थे । ५ । प्राबल्यस्याजाठरा
 नेविशेषाद्राषाविशः शत्रुवर्गापशातिः । साद्रिः संगो नंगवृद्धिर्नराणां गोत्रापुत्रशत्रुसंस्थे प्रसूतो । ६ । नानार्थव्यर्थचिंतोप
 सगवारिखौतमानवहीनदेहम् । दारागारात्यंतदुःखप्रतप्तंदारागैरंगारकोयं करोति । ७ । वैकल्यस्यान्नेत्रयोर्दुर्भगत्व
 रक्तात्पीडानाचकमप्रवृत्तिः । बुद्धरांध्यसजनानांचिनिंदारंस्थानेमिदिनीनंदनेस्मिन् । ८ । हिंसाविधानेमनसः प्रवृ

तिभूमीपतेर्गौरवतो गलब्धम् । क्षीणं च पुण्यं द्रविणं नराणां पुण्यस्थितः क्षाणि सुतः करोति । ९ । विश्वभरापतिसमत्वमती
 वतो षसत्साहसं परजनोपकृतौ प्रयत्नम् । चंचाद्विभूषणमणिद्विविधागमाश्रमे षरणधराणि जः कुरुते नराणाम् । १० । ताम्र
 प्रवालविलसत्कलधौतरक्तवस्त्रागमंसुललितानि च वाहनानि । भूप्रसादसुकुतहूलमंगलानि दद्यादवाप्तिमवने हि सदा
 वनेयः । ११ स्वमित्रवैरं नयनातिबाधां क्रोधाभिभूतं विमलत्वमंगे । धनव्ययबंधनमल्पतेजो व्यये धराजो विदधाति नन
 म् । १२ । इति भौमभावः । अथ बुधभावः । शान्तो विनीतः सुतरामदुरो नरः सदाचारपरोति धीरः । विद्वान्कलाज्ञो
 विपुलात्मजश्च शीतांशुसूनुजननेतनस्थे । १ । विमलशीलयुतो गुरुवत्सलः कुशलताकलितार्थमहत्सुखः । विपुलका
 तिसमन्तिसंयुतो धननिकेतनगेशाशिनंदने । २ । साहसे निजजनैः परियुक्तश्च तशुद्धिरहितो हतसौख्यः । मानवः कुश
 लितोऽप्यसतकृताशीतिमानुतनये नुजसंस्थे । ३ । सदाहर्नैर्धान्यधनेः समतः संगीतनृत्याभिरुचिर्मनुष्यः । विद्याविभूषा
 गमनाधिशाली पातालगे शीतलभानुसूनु । ४ । पुत्रसौख्यसहितं बहुमित्रमंत्रवादकुशलंच सुशीलम् । मानवाकिलक
 रोतिसलीलं शीतदीधिति सुतः सुतसंस्थः । ५ । वादप्रीतिः सामयोनिष्ठुरात्मानानारातिव्रातसंततचित्तः । नित्यालस्य
 व्याकुलः स्यान्मनुष्यः शत्रुक्षेत्रात्रिनाथात्मजस्मिन् । ६ । चारुशीलविभवैरलंकृतः सत्यवाक्यनिरतो नरो भवेत् । का

मिनीकनकसूनुसंयुतः कामिनीभवनगामिनीदुजे । ७ । भूप्रसादात्सप्तमस्तसंपन्नरोविरोधासुतरांसुवर्गः । सर्वत्रय
 त्तान्यकृतापहृतांरध्रभवेच्चद्रसुतः प्रसूतो । ८ । उपकृतिकृतिविद्याचारुजातादरः स्यादनुचरधनसूनुप्राप्तहर्षोविशेषात् ।
 वितरणकरणोद्यन्मानसोमानवश्चैदमृतकिरणजन्मापुण्यधामगमोयम् । ९ । ज्ञानप्रज्ञाश्रेष्ठकमामनुष्योनानासंपत्सं
 युतोरजमान्यः । चंचल्लीलावाग्विलासाधिशालीमानस्थानेबोधनेवर्तमाने । १० । भोगासक्तोऽयंतवितोविनीतानि
 त्यानंदश्चारुशीलोबलिष्ठः । नानाविद्याभ्यासकृन्मानवः स्याल्लाभस्थानेनंदनेशीतमानोः । ११ । कलाविहीनः सुजनो
 जिज्ञातश्चस्वकार्यदक्षोविजितात्मपक्षः । धूर्तोनितान्तमलिनो नरः स्याद्वयोपपन्नेद्विजराजसूना । १२ । इतिबुधभावः ।
 अथगुरुभावः ॥ विद्यासमेतोऽभिमतोऽहिराज्ञांप्राज्ञः कृतज्ञोऽनितरामदुरः । नरोभवेच्चारुकलेवरश्चतनुस्थितोचित्रशिखं
 डिः सूनौ । १ । सद्गुरुपविद्यागुणकीर्तियुक्तः संत्यक्तवैरौपिनरोऽगरीयान् । त्यागीसुशीलोद्विणेनपूणार्गीवाणवधेद्विणी
 पयात् । २ । सौजन्यहीनः कृपणः कृतघ्नः कांतासुतप्रीतिविवर्जितश्च । नरोऽग्निमाद्याबलतासमेतः पराक्रमीशक्रपराहिते
 स्मिन् । ३ । सन्माननानाधनवाहनाद्यैः संजातहर्षः पुरुषः सदैव । नृपानुकंपासमुपात्तसंपदंभोलिभृन्मंत्रिणिभूतलस्थे
 । ४ । सन्मित्रपुत्रोत्तममंत्रशास्त्रमुख्यानिनानाधनवाहनानि । दद्याद्गुरुः कोमलवाग्विलासंप्रसूतिकाले तनयालयस्थः ।

। ५ । सङ्घतिविद्याहृतचित्तवृत्तिः कीर्तिप्रियोरातिजनप्रहर्ता । प्रारब्धकायालसकृन्नरः स्यात्सुरेन्द्रमन्त्रीयादिशत्रुसंस्थः ।
 । ६ । शास्त्राभ्यासासकचित्तोर्विनीतः कांतावित्तात्यंतसंजातसौख्यः ॥ मन्त्रीमर्त्यः काव्यकत्ता प्रसूतो जायामावेदवदवा
 धिदैवे । ७ । प्रेक्ष्योमनुष्योमलिनोऽतिदीनोविवेकहीनोविनयोऽज्झितश्च । नित्यालसः शीर्णकलेवरः स्यादायुर्विशेषो
 वचसामधीशे । ८ । नरपतेः सचिवः सुकृती कृती सकलशास्त्रकलाकलनादरः । व्रतकरो हि नरो द्विजतत्परः सुरपुरोधसि
 वैतपसि स्थिते । ९ । सद्वाजचिन्होऽस्तमवाहनानि मित्रात्मजश्रीरमणीसुखानि । यशोभिवृद्धिबहुधाविधत्तराज्यसुरे
 ज्योविजयं नराणाम् । १० । सामर्थ्यमर्थगमनानि नूनं सदस्त्ररत्नोत्तमवाहनानि । भूप्रसादं कुरुते नराणां गार्वाणवन्द्यो
 यदिदं लाभसंस्थः । ११ । नानाचिंतोद्देशं सजातकोपपापात्मानं सलसंत्यक्तलज्जम् । बुद्ध्याहीनमानं मानहीनं वागीशोऽयं
 द्वादशस्थः करोति । १२ । इति गुरुभावः । अथ शुक्रभावः । बहुकालकुशलो विमलोक्तिः सुवदनो मदनानुभवः पुमान् ।
 अवानि नायकमानधनान्वितो भृगुसुते तनुभावागते सति । १ । सदन्वपानाभिरतं नितांतं सदस्त्रभूषाधनवाहनाढ्यम् । वि
 चित्रविधं मनुजं प्रकुर्याद्वनोपपन्नो भृगुनन्दनो यम् । २ । कृशांगयाष्टिः कृपणो दुरात्मा द्रव्येण हीनो मदनानुतप्तः सतामनिष्टो
 बहुदुष्टचेष्टो भृगोस्तनूजसहजे नरः स्यात् । ३ । मित्रक्षेत्रग्रामसद्वाहनानां नासौ ख्यं वन्दनं देवतानाम् । नित्यानन्दमानवा

नांप्रकुर्याद्वैत्याचार्यस्तुर्यभावास्थितोऽयम् । ४॥ सकलकाव्यकलाभिरलंकृतस्तनयवाहनधान्यसमन्वितः । नरपतेर्गुरुगो
 रवभाङ्गुनरोभृगुसुतेसुतसद्धानिसंस्थिते । ५॥ अभिमतो न भवेत्प्रमदाजनेन न मनोभवहीनतरो नरः । विवलताकालितः
 किल संभवे भृगुसुतऽरिगतेऽरिभयान्वितः । ६॥ बहुकलाकुशलजलकलिकृद्भक्तिविलासविधानविचक्षणः । अतितरां नटि
 नीकृतसौहृदः सुनयनाभवेन भृगुनन्दने । ७॥ प्रसन्नमूर्तिर्नृपलब्धमानश्चाठोऽतिनिःशङ्कतरः सगर्वः । स्त्रीपुत्रचिंतासहितः
 कदाचिन्नरोष्टमस्थानगतेऽसताख्ये । ८॥ अतिथिगुरुसुरार्चार्थयात्रापितार्थः प्रतिदिनधनयानात्यंतसंजतहर्षः । म
 निजनसमवेषः पुरुषस्थकरोषो भवति न वमभावे संभवे भागे विस्मन् । ९॥ सौभाग्यसन्मानविराजमानः स्नानार्चनध्यान
 मनाधनाढ्यः । कातासुतप्रीतिरतीव नित्यभृगोः सुतेराज्यगते नरः स्यात् । १०॥ सद्हीतनृत्यादरतान्तितांतिनित्यचंचितागम
 नानिनूनम् । सत्कर्मधर्मगमचित्तवृत्तिभृगोः सुतोलाभगतोऽयदि स्यात् । ११॥ संत्यक्तसत्कर्मगतिर्विरोधामनोभवारोध
 नमानसश्च । दयालुतासत्यविवर्जितः स्यात्काव्यप्रसूताव्ययभावयात् । १२॥ इति शुक्रभावः । अथ मन्दभावः । प्रसूति
 काले न लीनोऽसन् स्वोच्चित्रिकोणक्षगतो विलम्बे । कुर्यान्नरदेशपुराधिनाथशेषेष्वभद्रसुरुजंदरिद्रम् । १॥ अन्यालयस्थो
 व्यसनाभिभूतो जनोऽज्ञितः स्यान्मनुजश्च पश्येत् । देशांतरे वाहनराजमानो धिनाभिधाने भवने कसूनौ । २॥ राजमानशु

कुशीलमालस्ययुक्तं कलिदुर्बलांगम् । मालिन्यभाजं मनजं विदध्यादसातलस्थो नलिनीशजन्मा । ४ । सदागदक्षिणत
 रंशरीरंधनेन हानत्वमनंगहानिम् । प्रसूतिकाले नलिनीशपुत्रः पुत्रास्थितः पुत्रभयं करोति । ५ । विनिर्जितारातिगणो गण
 नः सुज्ञभ्यनुज्ञापरिपालकः स्यात् । पुष्टांगयष्टिः प्रबलोदराग्निनरोऽर्कपुत्रसति शत्रुसंस्थे । ६ । आमयेन बलहर्तनतांगतो
 हानवृत्तिजनचित्तसंस्थितः । कामिनीभवनधान्यदुःखितः कामिनीभवनगोशनेऽचरे । ७ । कृशतनू नर्तनदद्गुविचित्रिकाप्र
 भवतो भयतोषविवर्जितः । अलसतासहितो हिनरो भवेन्न धनवेऽमनिमानुसुतो स्थिते । ८ । धर्मकर्मसहितो विकलांगो
 दुर्मतिर्हिमनूजोतिमनोज्ञः । संभवस्य समये यदि कोऽस्त्रित्रिकोणभवनयेयदि संस्थे । ९ । राज्ञः प्रधानमतिनीतिर्युतं वि
 नीतं संग्रामवदपुर्भेदनकाधिकारम् । कुर्यान्नरं सुचतुरद्विणेन पूर्णमेषरणं हितरणेस्तनूजः करोति । १० । कृष्णाश्वाना
 मिदूनी लोणिकानानाचंचद्वस्तुदत्तावलानाम् । प्राप्तिं कुर्यान्मानवानां बलीयान् प्राप्तिस्थाने वर्तमानैर्कसूना । ११ । द
 याविहीनो विधने व्ययार्तः सदाऽऽलसो नीचजनानयातः । नरैर्गर्भगोज्झितसर्वसाख्यो व्ययस्थिते भानुसुते प्रसूतौ । १२ ।
 तन्वादिस्थशनेः प्रीतिं यच्च भावोद्भवफलम् । राहोस्तदेव विज्ञेयं मुनीनामपि समतम् । १३ । स्वोच्चस्थितः पूर्णफलविधे

तेस्वक्षैहितक्षैहिफलाधर्मेव । फलाघ्रिमात्ररिपुमादिरस्थश्चास्तंप्रयातःखचरोनकिंचित् । १४ । अथराहुफलम् । लक्ष्मे
 तमोदुष्टमतिस्वभावंनरंचकुर्यात्स्वजनानुवंचकम् । शीर्षव्यथाकामरसेनसंयुतंकरोतिवादेविजयंसरागम् । १ । धनगते
 रविचंद्रविमर्दनेमुखरतांकितभावमथोभिवेत् । धनविनाशकरोहिदरिद्रतांखलुतदालभतेमनुजोदनम् । २ । दुश्चिक्क्येऽ
 रिभवोद्भववितनुतलोकेयशस्वीनरःश्रेयोवापिभवंतदाहिलभतेसौख्यंविलासादिकम् । भ्रातृणांनिधनंपशोश्चमरणंदा
 रिद्व्यभावैर्युतंनित्यसौख्यगणैःपरःक्रमयुतंकुर्याच्चराहुःसदा । ३ । सुखगतेरविचंद्रविमर्दनेसुखविनाशनतामनुजोल्भेत् ।
 स्वजनतांसुतमित्रसुखनरोनलभतेचसदाभ्रमणंनृणाम् । ४ । सुखगतोनिहिमित्रविवृद्धतामुदरशालविलासविपीडनम् ।
 खलुतदालभतेमनुजोभ्रमंसुतगतेरविचंद्रविमर्दने । ५ । शत्रुक्षयद्रव्यसमागमंचपशूत्थपीडाकटिपीडनंच । समागमैर्मल
 च्छजनेमहाबलप्राप्तौतिजंतुर्यादिषष्ठगेतमे । ६ । जायांविरोधंखलुवाप्राणांशप्रचंडरूपमयकोपयुक्ताम् । विवादशीला
 मथरोगयुक्तांप्राप्तौतिजंतुर्मदनेतमेच । ७ । अनिष्टनाशंखलुगृह्यपीडांप्रमहरोगंवृषणस्यवृद्धिम् ॥ प्राप्तौतिजंतुर्विकला
 रिलाभांसिंहीसुतेवाखलुमृत्युगोहे ॥८॥ धर्मार्थनाशःकिलधर्मगेतमेसुखाल्पतावैभ्रमणंनरस्य ॥ दारिद्र्यतांबधुसुखाल्पता
 चभवेच्चलोकेकिलदेहपीडा । ९ । पितृनांसुखंकर्मगोयस्यराहुःस्वयंदुर्भागःशत्रुनाशंकरोति ॥ रुजोवाहनेवातपीडांचज

तोर्यदासौख्यगोप्रीतिगः कष्टभाजम् । १० । लाभेगतेयदितमे सकलार्थलाभं सौख्याधिकं नृगणाद्विविधं च मानम् । व
 स्त्रादिकां च न चतुष्पदसौख्यमावन्नाप्नोति सौख्यविजयं च मनोरथं च । ११ । नेत्रे च रेगं किल पादघातं प्रपंचभावं किल वत्स
 लम् । दुष्टे रते मध्यमे सेवनं च करोति यानं व्ययगेतमे च । १२ । इति राहुफलम् । अथ केतुफलम् । यदालग्नश्च
 खी स त्रकृत्ता स रोगादिभोगोभयं व्यग्रता च । कलत्रादिचिंतामहोद्वेगता च शरीरे प्रबाधा व्यथामारुतस्य । १ । धनचेच्छि
 खी धान्यनाशो धनं च कुटुंबाद्विरोधो नृपाद्व्यचिंता । मुखे रोगता संततं स्यात् तथा च यदस्विगृहसौम्यगेहेऽति सौख्यम् । २ ।
 शिखी विक्रमेशत्रुनाशं च वादधनं भोगमश्नयते जाऽधिकं च । भवेद्बुधनाशः सदा बाहुपीडा सुखं स्वोच्चगेहे भवोद्वेगता च । ३ ।
 चतुर्थे च मातुः सुखनो कदाचित्सुहृद्गर्गतः पित्तो नानाशर्मेति शिखी बुधहीनः सुखं स्वोच्चगेहे चिरं नैतिसवः सदा व्यग्रता च । ४ ।
 यदा पंचमेयस्य केतुश्च जातः स्वयं स्वोदरे घातपातादिकष्टम् । स्वबंधुप्रियः संततिः स्वल्पपुत्रः सदा संभवदीर्ययुक्तो नरश्च
 । ५ । शिखी यस्य षष्ठे स्थितो वैरिनाशो भवेन्मातुल्यपक्षतो मानभंगः ॥ चतुष्पात्सुखं द्रव्यलाभो नितान्तं नरोगस्य देहसदा
 व्याधिनाशः । ६ । शिखी सप्तमे मार्गं तश्चित्तवृत्तसदा वित्तनाशोऽथवा वारिभूतः ॥ भवेत्कीटगे सर्वदा कामकारी कलत्रादि
 पीडा व्ययं व्यग्रता च । ७ । गुदपीडनं वाहनं द्रव्यलाभं यदा कीटगे कन्यकेयुग्मगे वा ॥ भवेच्छुद्गे राहुछाया दया स्यादने

गोलिगे जायेते चातलाभः । ८ । यदा धर्मगाः कृतवन्लशनाशः सुतार्था भवेन्लच्छतो भाग्यवादिः । सहेतुव्यथावाहुरोगं वि
धत्ते तपोदानतोहास्यवृद्धिं करोति । ९ । पितुर्ना सुखं कर्म गोयस्य कृतः स्वयं दुर्भगः शत्रुनाशं करोति । रुज्ज्वाहने वातपीडा
च जंतोर्यदा कर्मगः सौख्यगः कष्टमाजम् । १० । सुभार्षासु विद्याधिको दर्शनयः सुभोगः सुतेजाः सुवस्त्रोऽप्यस्य । गुदपीडय
ते संतते दुर्भगत्वं शिखीलाभगः सर्वलाभं करोति । ११ । शिखीरिः फगः पादनेत्रे च पीडा स्वयं राजतल्यो व्यथं वै करोति ।
रिपोर्नाशनं मानसेन वशं मरुजपीडयते वास्तिगद्व्यखरागम् । १२ । इतिकेतुफलम् । अथ मेषादिगृह्णवोदृष्टिफलम् । दा
नधर्मबहुभृत्यसंयुतः क्रोमलामलतनुर्गृहप्रियः । आवनेयभवनं विरोचने शीतदीधितिनिरीक्षितं सति । १ । क्रूरनरः संग
रकर्मधीरश्रारक्तनेत्राङ्घ्रिलंबलायान् । भवेदवश्यं कुजगेहसंस्थे दिवामणौ क्षोणिसुतेन दृष्टे । २ । सुखेन सत्त्वं धनेन हीनः
प्रेष्यः प्रवासी मिलिनः सद्बुधः । भवेदवश्यं परवान्मन्यः सहस्ररश्मौ कुजभञ्जदृष्टे । ३ । दाता दयालुर्बहुलाथयुक्तेन पाल
मंत्री कुलधुर्यवर्यः । स्यान्मानवानो भूतनया लयस्थे पत्न्यौ नालिन्याः किल जीवदृष्टा । ४ । हीनांगनाप्रीतिरतीव दीनो धनेन हीनो
मनुजः कर्मित्रः । त्वग्दोषयुक्तः क्षितिपुत्रगेहमित्रेऽधिसंस्थे भगपुत्रदृष्टे । ५ । उत्साहहीनो मिलिनोति दीनो दुःखाभिभूतो
विमर्तिर्नरः स्यात् । कति नालिन्याः क्षितिजालयस्थे प्रसूतिकाले रविजनदृष्टे । ६ । वारांगनाप्रीतिकरो नितांतं स्याद्भूरिभार्यः

सलिलोपजीवी । दिनाधिराजभृगुजालस्थेकलानिधिप्रेक्षणतांप्रयाति । ७ । संग्रामधीरोऽतितरंगमहोजाःसुसाहसप्रा
 प्तधनोरुकीर्तिः । क्षीणनरःस्यादभृगुमंदिरस्थेसहस्रशमौकुसुतेनदृष्टे । ८ । संगीतसत्काव्यकलाकलापेलेखिक्रियायांकु
 शलानरःस्यात् । प्रसन्नमूर्तिभृगुवैश्वमयातिप्रद्योतनेसामसुतेनदृष्टे । ९ । वंगानुमानान्नपतिप्रधानःसद्गन्तुमपाद्रविणा
 निवतोवा । भीरुनरःशुक्रगृहंप्रपन्नदृष्टस्वोदेवपुराहितेन । १० । सुलोचनःकांतवपुःप्रधानोमित्रैरमित्रैःसहितःसाचितः ।
 भवेन्नरोदत्यगुरोर्गृहेकैसंवाक्षितेदत्यपुराहितेन । ११ । दीनोर्थहीनोऽलसतांप्रपन्नोभार्यामनोवृत्तिविभिन्नवृत्तः । अ
 स ध्रुवतामययुङ्गुनरःस्याच्छुक्रालयेऽर्केकुसुतेनदृष्टे । १२ । मित्रैरमित्रैःपरिपीडितश्चविदेशयातोऽपिधनेनहीनः । नि
 रंतरौद्विगकरोनरःस्यात्सौम्यालयेऽर्केहरिणांकदृष्टे । १३ । रिपुभयकलहाद्यैःसंयुतोत्यंतदीनोरणजयविधिहीनोऽत्यंतसं
 जातलज्जः । भवतिननुमनुष्यःसालसश्चापिहंसबुधभवननिवासोलोहितांगनदृष्टे । १४ । भूप्रसादोन्नतिमात्मजानां
 सहतिनोश्नुजनाप्तमित्राः । प्रसूतिकालेनिलीनवनशेबुधक्षसंस्थेचबुधेनदृष्टे । १५ । सुगुप्तमंत्रोतितरंगस्वतंत्रःकलत्र
 पुत्रादिजनसवर्गः । भवेन्नरःशीतकरात्मजक्षोदिवाकरदेवगुरुप्रदृष्टे । १६ । विदेशवासीचपलोविलासीविषाग्निशस्त्रांकित
 मूर्तिवर्ती । पृथ्वीपतेर्दौत्यकरणरःस्यादृक्बुधक्षभृगुपुत्रदृष्टे । १७ । धूर्तोतिभृत्यागतचित्तबुद्धिर्निजैःसदाद्विग्नमनामनु

ष्यः । दिवाकरेशीतकरात्मजक्षीनरीक्षितेभास्करिणाप्रसूतो ॥१८॥ पुण्यैश्वर्यानीयभवमहाथौपृथ्वीपनिर्वासचिवश्चरो
 द्रः । भवेन्नरोजन्मनिचंडरश्मौककार्कटकस्थेशिशिराशुदृष्टः ॥१९॥ स्वबंधवर्गगतचित्तबुद्धिः शोफादिरोगैश्चभगंदरैवापी
 डानराणांहिकुलीरसंस्थेदिवामणौक्षाणिसुतेनदृष्टः ॥२०॥ विद्यायशोमानविराजमानोभूपानुकंपापत्तमनोभिलाषः । निर
 स्तशत्रुश्चबुधनदृष्टेकार्कटकस्थेद्युमणौनरः स्यात् ॥२१॥ कुलाधिकश्यामलकीर्तिशालीभूपालसंप्राप्तमहत्पदार्थः । भवेन्न
 रः शीतकरक्षयौतेदिवामणौवाक्पतिर्वाक्ष्यमाणे ॥२२॥ स्त्रीसंश्रयाद्वस्त्रधनोपलब्धिः परस्यकृत्यहदयेविषादः । निशाकरा
 गारकृताधिकारोदवाकरशुक्रनिरीक्ष्यमाणे ॥२३॥ धूर्तोगर्भारः क्षितिपालमान्योधनोपलब्धार्थयुतः प्रसिद्धः । मित्रेनि
 जक्षेत्रयुतेप्रसूतौनक्षत्रार्थननिरीक्ष्यमाणे ॥२४॥ कफानिलार्तः पिशुनोन्यकार्यस्यादंतरायश्चपलस्वभावः । क्लेशानरः
 शीतकरक्षसंस्थेदिवामणौमंदनिरीक्ष्यमाणे ॥२५॥ नानांगनाप्रीतिरतीवधूर्तः कफात्मकः क्रूरतरश्चशूरः । महोद्यमः स्या
 न्मनजः प्रधानः सिंहस्थितेऽर्ककुसुतेनदृष्टे ॥२६॥ धूर्तोनृपानुव्रजनः सुसत्वाविद्वत्प्रियालखनतत्परश्च । भवेन्नरः केसरि
 णिप्रयतेदिवामणौसौम्यनिरीक्ष्यमाणे ॥२७॥ देवालयारामतडागवापीनिर्माणकर्त्तास्वजनप्रियश्च । भवेन्नरोदेवपुरो
 हितेननिरीक्षितेऽर्कमृगराजसंस्थे ॥२८॥ त्वग्दोषरोषापयशोभिभूतोगतोत्सवः स्वीयजनोद्भितश्च । स्यान्मानवः सत्य

दयाविहीनः पंचानने ऽर्कभृगुजेन दृष्टे । २९ । शठो नरः कार्यविघातकर्ता संतापयेदात्मजनां श्रूननम् । नरो मृगो द्रोपणते
 दिने शोदिने शपुत्रेण निरीक्ष्यमाणे । ३० । कायकांति सुतसौख्यसमेतो वाग्विलासकुशलः कुलशाली । स्यान्नरः सुरपुरो
 हितस्थले भास्करो हिमकरेण हि दृष्टे । ३१ । संग्रामसतप्तयशो विशेषाविमुक्तजनानुसंगः । स्थिराश्रयो जीवगृ
 हस्थितैर्कैर्भौमेन दृष्टपुरुषः प्रचंडः । ३२ । धातुक्रियाकाव्यकलाकथाज्ञः सद्वाक्यमत्रादिविधिप्रवाणः । सतां मंतः स्यात्पु
 रुषो दिने शोसाभ्यक्षिते जीवगृहोपयति । ३३ । नृपालमैत्रीकुलभूमिपालः कलाविधिज्ञो धनधान्ययुक्तः । विद्वान्पुमा
 न्भानमतीज्य गेहे स दृष्टदेहमरपूजितेन । ३४ । सुगंधमाल्यांबरचारुयाषाभिषाविशेषानुभवाप्तसौख्यः । भवेन्नरो देवपु
 रोहितक्षेप्रद्योतेनेदानवबंधदृष्टे । ३५ । परान्नभृङ्गचनरैः प्रवृत्तश्चतुष्पदप्रीतिधरो नरः स्यात् । सूर्यसुराचार्यगृहे प्रयति
 निरीक्षिते भानुसुतेन सतौ । ३६ । नारीप्रसंगेन गतार्थसौख्यो मायापटुश्चंचलचित्तवृत्तिः । भवेन्मनुष्यः शनिवेदमनि
 स्थे सहस्ररश्मौ हिमरश्मि दृष्टे । ३७ । परकलहहताथो व्याधिरिप्रतप्तस्त्वतिविकलशरीरो ऽत्यंतचिंतासमेतः । भवति
 ननु मनुष्यः संभवेति मराशौ गतवति सुतगे हे दृष्टदेहकुजेन । ३ । छीबस्वभावः परचित्तहारी सा धूर्जिततः शूरतरो नरः
 स्यात् । दिवा करेशीतकरात्मजेन दृष्टे प्रसुतो शनिमंदिरस्थे । ३९ । सत्कर्मकर्ता मतिमान् बहूनां समाश्रयश्च चारुयशामन

स्वी । स्यान्मानवोभानुसताल्यस्थेभानोचवाचस्पतिनाप्रदृष्टे । ४० । शंखप्रवालामलरत्नविन्तवरांगनाभ्याऽपि धनोप
 लब्धिम् । करोतिभानुनमानवानां शून्यालयस्थो भगजेन दृष्टः । ४१ । प्रौढप्रतापाद्विजितारिपक्षक्षोणीपतिप्रोतिमहा
 प्रतिष्ठः । प्रसन्नमूर्तिः प्रभवेन्मनुष्यः शून्यालयेऽकेशनिनाप्रदृष्टे । ४२ । इति मेषादिगृहैरवौदृष्टिफलम् । अथ चंदं प्रतिग्र
 हदृष्टयः । उग्रस्वभावोऽपि मृदुनतानां धीरो धराधीश्वरगौरवाढ्यः । नरो भवेत्सगरभारुरेव मेषे शशकेन लीना शदृष्टे । १ ।
 विषाग्निवातास्त्रभयंकदाचित्स्यान्मत्रकृच्छ्रमहदाश्रयश्च । दंताक्षिपीडानि विडाजडांशौ मेषस्थिते भूमिसुतेन दृष्टे । २ ।
 विलसद्मलकीर्तिः सर्वविद्याप्रवीणो द्रविणगुणगणाढ्यः समतः सज्जनानाम् भवति नमनुष्यामेषराशौ शशकिशधर
 सुतदृष्टश्चेष्टसंपत्प्रतिष्ठः । शनृप्रधानः पृतनापतिर्विकुलानुमानाद्बहुसंपदाढ्यः । भवेन्नरः करविणीवनेशो मेषस्थिते गी
 ष्पतिना प्रदृष्टे । ४ । योषा विभूषा धनसूनुसौख्याभोक्ता सुवक्ता परिभुक्ता रोषः । स्यात्पुरुषो भेषगतेऽमृतांशौ निरीक्ष्यमाणे भृ
 गुणागुणज्ञः । ऽगदयुतं हतचित्तसमुन्नतिं विगतविन्नमसत्यमसत्सुतम् । क्रियगतेऽकसुतेन निरीक्षितो हिमकरो हिनरं कुरु
 ते खलम् । दक्षपि क्रियायां निरतो विधिज्ञः स्यान्मात्रिको वाहनधान्ययुक्तः । नरो नितांत चतुरः स्वकार्ये दृष्टे दिने शो न वृषश
 शाकैः । कामातुरश्चिचत्तहरोऽगनानां स्यात्साधुमित्रः सुतरां पवित्रः । प्रसन्नमतिश्च नरो वृषस्थे शीतद्युतो भूमिसुतेन दृष्टे ।

८। प्राज्ञविधिज्ञंकृपया समेतं हर्षान्वितं भूतहितैरतंचागुणभिराममनुजंप्रकुर्याद्वृषेशशकः शशिजेन दृष्टः । ९। जायात्म
 जानंद्युतंसुकीर्तिधर्मक्रियायानिरतंचापित्रोः । भक्तौ प्रसक्तमनुजंप्रकुर्याद्वृषस्थितदुर्गरुणा प्रदृष्टः । १०। भूषणविरगृहा
 शनशय्यागंधमाल्यचतुरंग्रिसुखानि । आतेनोतिसततं मनूजानांचंद्रमावृषगतो भृगुदृष्टः । ११। कलानिधिः पूर्वदलेष्ट
 स्य शनीक्षितश्चैन्न धनं जनन्याः । करोतिसत्यमुनिभिर्यदुक्तं तथा पराधखलु तातघातम् । १२। प्राज्ञसुशालं द्रविणेन ही
 नं क्लेशाभिभूतंसततं करोति । नरंच सर्वोत्सवंदं प्रसूतो द्वे स्थितो भानुमता च दृष्टः । १३। उदारदारचतुरचशूरप्राज्ञचसुज्ञ
 धनवाहनद्वयैः । युक्तं प्रकुर्यान्मिथुनस्थितं दूरीक्षितो जन्मानिभसूतेन । १४। धीरंसदाचारमुदारसारं नरं नरदाप्तधनं क
 रोति । निशाधिनाथो मिथुनाधिसंस्थो निशाथिनीनाथसूतेन दृष्टः । १५। विद्याविवेकान्वितमर्थवंतं ख्यातं विनीतं सुतरां सुप्र
 प्यम् । करोति मर्त्या मिथुनेऽधिसंस्थो निशाथिनीशोगुरुणा प्रदृष्टः । १६। वस्त्रप्रसनान्नवरांगनाभ्यः सद्वाहनेभ्यश्च विभ
 षणेभ्यः । करोति सौख्यं ह्यसुधामयखोद्वेक्षितो जन्मनि शुक्रदृष्टः । १७। धनांगनावाहनं नंदनाद्यैर्विश्लेषमायातिविगह
 तत्वमानरोहिनीहारकरनयुग्मे निरीक्षिते भानुसूतेन सूतौ । १८। निरर्थकक्लेशकरं विकर्णनृपाश्रयं दुर्गकृताधिकारमकुप्या
 त्कलावान्परिसूतकाले कुलीरसंस्थो नलिनीश दृष्टः । १९। दक्षचशूरजननी विरुद्धक्षणां गयिष्टमनुजं करोति । कुलीरसंस्थः

परिसूतिकालदृष्टः कलावान्किलमंगलेन ॥ २० ॥ दारार्थपुत्रोन्नतिर्नातिसौख्यमेनापतिवासाचिवंमनुष्यं । कर्काधिरुदः कु
रुतेहिमांशुहिमांशुपुत्रेण निरीक्ष्यमाणः ॥ २१ ॥ नृपाधिकारं गुणिनं नयज्ञं सुखान्वितं चारुपराक्रमं च । करोति जातं यद्यदि च
ऋवर्त्तपीयूषमूर्तिर्गुरुणेक्ष्यमाणः ॥ २२ ॥ सद्रत्नचार्मी कररत्नभूषावरंगनासौख्ययुतं नितान्तं । नरं निजागारगतः करोति
सुधाकरः शुक्रनिरीक्ष्यमाणः ॥ २३ ॥ सत्येनर्हानं जननी विरुद्धं सदाटनं पापरतंगतार्थम् । करोति जातं निजगेहगार्मी च द्या
मिनी शीरे विजेन दृष्टः ॥ २४ ॥ गुणयुतं सततं नृपतिप्रियं वरपदं च विलंघितं सतति । हरिगतां वितनोति निशाकरः खरकरप्रवि
लोकनसंयुतः ॥ २५ ॥ नरपतेः सचिवो धनवाहनात्मज कलत्रसुखो हि भवेन्नरः । हरिणलक्ष्मणिकेसरिणि स्थिते क्षिति सु
तेन तनुप्रविलोकिते ॥ २६ ॥ धनगनावाहनं नन्दनेभ्यः सुखप्रपूरं हिनरं करोति । द्विजाधिराजो मगराजसंस्थो द्विजाधिरा
जात्मजसंप्रदृष्टः ॥ २७ ॥ बहुश्रुतं विस्मृतसाधुवृत्तं कथन्नरं भूमिपतेः प्रधानम् । चन्द्रो मरदोपगताऽमरदो पाध्यायदृष्टिः प
रिसूतिकाले ॥ २८ ॥ स्त्रीवैभवं गुणनगणं प्राज्ञां विधिं शकुरुते मनुष्यम् ॥ पीयूषराजमर्जनयेयदित्यात्पचाननस्थो भग
सनुदृष्टः ॥ २९ ॥ कांतां विपुलः कृषिकर्मदक्षो दुर्गाधिकारो हिनरं लपकार्थः ॥ सिंहापयाते सति शतिमानो निराक्षितसूयसु
तेन सुतो ॥ ३० ॥ भूमीशकोशाधिकृतं सुवृत्तं भार्याविमुक्तं गुरुभक्तियुक्तम् ॥ जातं च कन्याश्रितशीतरश्मिस्तनोति जंतुं ख

ररडिमदृष्टः। ३१। हिंसापरंशूरंतरं सकौपनपाश्रितं लब्धजयं रणादा। कुमारिकासोश्रितशोतमानुर्भसुनदृष्टे मनुजं करोति
 ३२। ज्योतिर्विद्याकाव्यसङ्गीतविद्येऽप्यङ्गयद्वलब्धकीर्तिविनीतम्। कुर्यान्ननमानवंमानवंतंकन्यास्थश्चच्चदुजेनप्रदृष्टः
 । ३३। भरिबंधमवर्नपतिप्रयचारुवत्तुभकीर्तिसंयुतम्। मानवंहिकुरुतंगनाश्रितश्चंद्रमाः सूरपुगोहिताक्षतः। ३४।
 विलासिनीकेलिविलासचिंतकांताश्रितं भूपतिलब्धवित्तम्। कुर्यान्नरंशीतकरः कुमायासंस्थः स तेन प्रविलाकिश्च। ३५।
 निष्किंचनं हीनमतिं नितांतस्त्रीसंश्रयादाप्तधनं जनन्या। हीनं प्रकुर्यात्खलुकन्यकायांगतामृगांकोऽर्कसुतेनदृष्टः। ३६।
 सदटनः सौख्यधनोर्विहीनः सदंगनासूनुजनोर्विहीनः। मित्रैर्मित्रैश्चनरोतितप्तस्तुलाधरेऽशीतकरः। ३७। बुद्ध्या
 परार्थकरणैकचित्तमायासमेतं विषयाभितप्तम्। करोतिजातंहितुलागतेदुर्निरीक्ष्यमाणो धरणीसुतेन। ३८। कलावि
 धिज्ञंधनधान्ययुक्तं वक्तृत्वविद्याविभवैः समेतम्। कुर्यान्नरंशीतकरस्तुलास्थः प्रसूतिकालेशिजेनदृष्टः। ३९। विचक्षणो
 वस्त्रविभूषणेषु क्रयैथवा विक्रयता विधाने। तुलाधरेऽशीतकरे नरः स्याद्दृष्टशुनासीरपुगोहितेन। ४०। प्राज्ञस्त्वनेकोद्यम
 साधितार्थः स्यात्पार्थिवानां कृपया समेतः। हृष्टो नरः प्रीतकलेवरश्च जकेमृगांके भृगुजेनदृष्टे। ४१। धनैश्च धान्यैर्वरवाहनैश्च
 युतोऽपि हीनो विषयोपभागैः। भवेन्नरस्तोलिनिजन्मकाले कलानिधानो भानुतनुजदृष्टे। ४२। सद्वृत्तहीनधनिनजनानाम

सह्यमत्यंतकृतप्रयासम् । वलनिवासंमनुजं प्रकुर्यात्ताराधिपः कौप्यगतोऽर्कदृष्टः । ४३ । रणांगणावाप्तयशोविशेषेण
भीरतागौरवसंयुतश्च । भूपानकंपासमुपतप्तवित्तो नरोऽलिनीदौक्षितिजेन दृष्टः । ४४ । वाग्विलासकशलो रणशालिगेति नृ
त्यानिरतश्च नितांतम् । कूटकमणिनरो निपुणः स्याद्वा द्विचकेशो शिनिचंद्रजदृष्टः । ४५ । लोकानुरूपः सुतरां सुरूपः सत्कर्मकृ
द्वित्वविभूषणाढ्यः । स्यान्मानवो जन्मनि शीतरश्मा संस्थेलनीज्येन निरीक्ष्यमाणे । ४६ । प्रसन्नमात्तः समदुरकीर्तिः कू
टक्रियाज्ञो धनवाहनः । कांताहतार्थः पुरुषोऽलिया तं शीतद्युतो दैत्यगुरुप्रदृष्टः । ४७ । स्थानभ्रंशद्वयनाशाल्यवित्तनी
चापत्यासत्त्वयक्षप्रकोपमाकुर्याच्चंद्रः । सूरिकालेऽलिसंस्थे छायापुत्रप्रेक्षणत्वं प्रयातः । ४८ । प्रौढप्रतापोत्तमकीर्तिं संपत्स
दाहनान्याहवजं यंच । नृपप्रसादं कुरुते नराणां ताराधिपश्चापगतोऽर्कदृष्टः । ४९ । सेनापतित्वं च महत्प्रतापं पद्मालया
लंकरणे पलब्धिम् । कुर्यान्नराणां हरिणां कएषः शरासनस्थोऽवनिजेन दृष्टः । ५० । सद्वाग्विलासं बहुभृत्ययुक्तं कुर्यान्नरं
ज्योतिषशिल्पविदम् । तुरंगजं बहिर्कुरंगजन्मा कुरंगलक्ष्मप्रभवेण दृष्टः । ५१ । महत्पदस्थो धनवान्सुवृत्तां भवेन्नरश्चारु
शरीरयष्टिः । धनुर्धरो शीतकरे भ्रयात निरीक्षितेशक्रपुरोहितेन । ५२ । सतानार्थात्यंतसंजातधर्मः सश्वत्सौख्येनान्वितो मा
नवः स्यात् । तारास्वामी चापगामी प्रसूतो दैत्यामात्यप्रेक्षणत्वं प्रयातः । ५३ । सत्त्वोपेतं नित्यशस्त्रानुरक्तं सद्भक्तारमानवं

चप्रचंडम् । कोदंडस्थस्तीक्ष्णरश्म्यात्मजेनदृष्टःसुतोशीतरश्मिःकरोति । ५४ । गतधनोमलिनश्चलनप्रियोहतमतिःख
 लुदुःखितमानसः । हिमकरेमकरेचदिवाकरेक्षिततनोहिनरःप्रभवेद्यादि । ५५ । अतिप्रचंडोधनवाहनाढ्यः प्राज्ञश्चदारा
 त्मजसौस्थयुकः । स्थान्मानवैभवमाङ्कनितान्तमृगेमृगाकैऽवनिसनुदृष्टे । ५६ । बुद्ध्याहीनोनिर्धनस्त्यक्तगोहोर्गेहि
 न्याद्यैरुद्भिन्नतःपुरुषःस्यात् । आर्काकरःस्थावरेशीतरश्मौपीयूषांशोरात्मजेनप्रदृष्टे । ५७ । नृपात्मजःसत्ययुतोऽगुणज्ञः
 कलत्रपुत्रादियुतानरःस्यात् । मृगाननेजन्मनियामिनीशेवाचामधीशोननिरीक्ष्यमाणे । ५८ । सुनयनोऽधनवाहनसंयुतःसु
 तविभूषणवस्त्रसुखानरः । कुम्भदिनीदयितेमृगसंस्थितेभृगुसुतेनजनोननुवीक्षिते । ५९ । महालसोमदधनस्त्वसत्योमला
 मसःस्याद्वयसनाभिमतः । पीयूषमर्तियदिनक्रवतीत्रिमूर्तिपुत्रेणनिरीक्ष्यमाणः । ६० । कृषीवलःकैतवसंयुतश्चनृपाश्रिता
 धर्मरतेनरःस्यात् । पीयूषमूर्तिर्यदिकुम्भगामित्वमोजिनीस्वामिनिरीक्ष्यमाणः । ६१ । धनभवनजनित्रातातविश्लेषयुक्तो
 विषमतमपदार्थोत्पादकाऽनल्पजल्पः । भवतिमलिनचित्तोऽत्यंतधूर्तोहिमत्यःशशिनिक्लशयातेवीक्षितेभूसुतेन । ६२ ।
 विषयसौख्यरतोशनसंविधारुचिरतीवशुचिःप्रियभाषणःयुवतिगीतसुनीतकृतादरोघटगतेंदुरहश्निराक्षितः । ६३ । म
 होपुत्राभमुख्यादिसौख्यभोगान्वितंसाधुजनप्रवृत्तिमाकुर्यान्नरंश्रेष्ठतरंघटस्थोनिशाकरःशक्रगुरुप्रदृष्टः । ६४ । मित्रात्मज

खोगृहसौख्यहीनो दीनो जनोत्सारितगौरवः स्यात् । निशाकरं कुम्भधरे प्रसूतो संवाक्षिते दानवपूजितेना ६५ नखोष्ठवाला
 श्वतरादिलाभकृत्स्नरतंधमविरुद्धवृत्तिम् । करोति पुंसां हि घटो धितिष्ठन् निशाकरो भास्करसुनदृष्टः । ६६ । मनाभो भवोत्कर्षम
 तो वसौख्यं सेनापति त्वं बहु वित्तवृद्धिम् । सत्कार्यं सिद्धिं कुरुते हि मां शुद्धिं षोडशेन शनिरिक्ष्यमाणः । ६७ । पराभिभूतं कुलटा
 धिसख्यं सौख्यं ज्झितं पापपरतं नितान्तम् । करोति जातं हि निधः कलानामिनि स्थितो भूमिसुतेन दृष्टः । ६८ । वारांगनासुनसु
 खानिनं नमानंधनं भूमिपतेः प्रसादम् । कुर्यान्नराणां हरिणां कण्ठवैसारिणस्थोऽज्ञानिरिक्ष्यमाणः । ६९ । उदारदेहसुकुमार
 देहं स दुर्हिनीसनुधनादिसौख्यम् । नृपं विदुष्यात्पृथुरे मगामी तमपतिर्वाक्यपतिर्वाक्षितश्चेत् । ७० । सदृगीतवाद्यादिरतं सु
 वृत्तं विलासिनीकैलविलासशीलम् । करोति मर्त्यं तिमियुगमसंस्थः शीतद्युतिर्जन्मनि शुक्रदृष्टः । ७१ । कामानुरदारसुतं विहा
 नं नीचांगनासख्यमविक्रमं च । नीहाररश्मिः शफरं प्रपन्नो नरं विदुष्याद्रवि सुनदृष्टः । ७२ । इति चंद्रप्रतिग्रहदृष्टयः । अ
 थस्वभेभौ मे दृष्टयः । प्राज्ञः सुवक्ता पितृमातृभक्तो धनी प्रधानोऽतितरामुदारः । नरो भवेदात्मगृहमहजिसेराजिनराजनि
 रीक्ष्यमाणे । १ । अन्यांगनासक्तमतीव शूरकृपाविहीनं हतचौरवर्गम् । नरं प्रकुर्यान्न जधामर्गं भूमितनूजो द्विजराजदृष्टः
 । २ । पण्यांगनालंकरणकवृत्तिर्विचक्षणोऽन्यद्रविणापहारी । भवेन्नरः स्वर्क्षगते प्रसतोऽक्षणी सुते सोमसुतेन दृष्टः । ३ ।

वंशेवनीशोधनवान्सकोपोनृपोपचारःकृतचौरसस्यः।आरेनिजागारगतेनरःस्यात्सूतौसुराचार्यनिरिक्ष्यमाणः।४।भयोभू
 योभोजनौत्सुक्यसकःकांताहेतोर्यानचितानितातम्।प्राणीपुण्येकर्मणिप्रीतिमान्स्थाल्स्वधर्मोभोगेवणप्रदृष्टः।५।मि
 त्राज्झितमातृवियोगतप्तकृशांगयण्टिविषमंकुटुंबे।इष्याविशेषंपुरुषविदध्यात्कुजःस्वभस्थोऽर्कसुतेनदृष्टः।६।इतिस्व
 भेभौमेदृष्टयः।अथशुक्रगृहस्थभौमेग्रहदृष्टयः।कांतामनोवृत्तिविहानमुच्चैर्वनाद्रिसंस्थानरुचिर्विपक्षमाप्रचंडकोपंकुरु
 तेमनुष्यकुजःसितागारगतोऽर्कदृष्टः।१।अवाविरुद्धःखलुयुद्धमरुबहंगनानामपिनायकश्चास्थान्मानवोभूतनयेसितक्ष
 नक्षत्रनाथेननिरिक्ष्यमाणः।२।शास्त्रप्रवृत्तिःकलहप्रियःस्यादनल्पजल्पोऽल्पधनागमश्च।सत्कायकांतिःपरिसूतिकाले
 सितालयस्थेशिजेनदृष्टे।३।बंधुप्रियेस्यान्निरतोऽतिमाग्यःसद्गतनत्वादिविधिप्रवीणःक्षोणीतनूजेभृगुजक्षयातेस
 वीक्षितेवाकपतिनाप्रसूतो।४।सुश्लाघ्यनामाक्षितिपालमंत्रीसेनापतिर्वाबहुसौख्ययुक्तः।स्थान्मानवःशुक्रगृहापयाते
 निरीक्षितेभूमिसुतेसितेन।५।ख्यातोविनीतोधनवान्समित्रःपवित्रबुद्धिःकृतशाल्त्रयत्नः।नरःपुरग्रामपतिःसितक्षभूनद
 नेभानुसुतेनदृष्टे।६।इतिशुक्रभवनस्थभौमेदृष्टयः।अथबुधभवनस्थभौमेग्रहदृष्टयःविद्याधनेश्वर्ययुतःससत्वमरण्यदु
 र्गाचलकैलिशीलम्।कुर्यान्नरंसोमसुतालयस्थःक्षोणीसुतःसूर्यनिरिक्ष्यमाणः।१।संरक्षणेभूपतिनानियुक्तंकांतारतिसत्व

युतंसतोषं । भूमीसुतः संजनयेन्मनुष्यं बुधधर्षं संस्थः शशिना प्रदृष्टः । २ । अनल्पजल्पं गणितं प्रगल्भं काव्यं प्रियं चानुतचारु
 वाक्यम् । दौत्ये प्रयासैः सहितं प्रकुर्याद्वरातनूजोद्गाहैश्च दृष्टः । ३ । अन्यदेशगमनं व्यसनाद्यैः संयुतं हि कुरुते नरमुच्चैः । सो
 मसुतं भवनेऽवनि सुनुदं नवारिसिचिवेन च दृष्टः । ४ । वस्त्रान्नपानीयसुखैः समेतं कांता प्रसक्तं सुतरां समृद्धम् । कुर्यान्नराभूमि
 मतो बुधधर्षं संस्थः प्रदृष्टो भूगुनंदनेन । ५ । अतीव शूरो मलिनोऽलसश्च दुर्गाचलारण्यविलासशालः । भवन्नराभास्करसुनु
 दृष्टे धरासुते सोमसुतालये स्थ । ६ । इति बुधभवनस्थ भूमौ मे ग्रहदृष्टयः । अथ कर्कस्थ भूमौ मे ग्रहदृष्टयः । पित्तप्रकोपाति युता
 ऽतिधीरो दंडाधिकारी सुतरां महाजाः । भवेन्नरः कर्कगे ते महाजे निरीक्ष्यमाणे रविणा प्रसूतो । १ । गदाभिमतं गतवस्तु शोका
 विहीनं वेषो गतसाधुवृत्तः । भवेन्नरः कर्कटगे महाजे सोमैः न सुतो च निरीक्ष्यमाणे । २ । मित्रैर्विमुक्तोऽल्पकुटुंबभारः पापप्रचा
 रः खलचित्तवृत्तिः । बुधेन दृष्टे सति कर्कटस्थे भूमौ मे नरः स्थाद्व्यसनाभिमतः । ३ । नरेन्द्रमंत्री गुणगौरवाढ्या मान्यावदान्याभन
 जः प्राप्तिद्वः । कुलीरसंस्थे तनये धरित्र्या निरीक्षितो चित्रशिखंडिजेन । ४ । अर्थक्षयो दुर्व्यसनं न निरंतरानर्थसमृद्धयः
 स्यात् । भवेन्नराणां भगणा प्रदृष्टे त्वंगारके कर्कराशि संस्थे । ५ । कीलालधान्यादिधनः सुकान्तिर्महापतिप्राप्तधनो भनृष्यः ।
 महासुते कर्कराशियात्ते निरीक्षिते सूर्यसुते न सुतो । ६ । इति कर्कस्थ भूमौ मे ग्रहदृष्टयः । अर्थसिंहस्थ भूमौ मे ग्रहदृष्टयः । हितप्रक

तौऽभिमतेषु ननु द्विषन्नानामहितप्रदाता वनाद्रिकुंजेषुकतप्रचारः सिंहमहीजेरविणा प्रदृष्टः । १ । प्रपुष्टमूर्तिः कठिनस्व
 भावश्चावा विनीतो निपुणः स्वकार्ये । तीव्रः पुमांश्चारुमतिः प्रसूतो सिंहमहीजे द्विजराजदृष्टः । ५ । सत्काव्यशिल्पादिकला
 कलापेऽभिज्ञोऽपिलब्धश्चलचित्तवृत्तिः । स्वकार्यसिद्धौ निपुणो नरः स्यात्सिंहमहीजे शशिजेन दृष्टः । प्रशस्तबुद्धिर्नृपतेः
 मुहूर्त्तसेनाधिनाथोऽभिमतो बहूनाम् । विद्याप्रवीणो हिनरः प्रसूतो जीवोक्षितो सिंहगते महीजे । ४ । गवोन्नतोऽत्यन्तशरीरका
 तिर्नानाङ्गनाभोगयुतः समृद्धः भूर्मासुतो सिंहगते प्रसूतो निरीक्षितो दत्तपुरोहितेन । ५ । भवोन्नवासोऽन्यगृहेऽतिचिन्तावृद्धा
 कृतिर्लब्धविणोऽज्झितत्वम् । भवेन्नराणां धरणीतनूजो सिंहस्थते भानुसुतेन दृष्टः । ६ । इति सिंहस्थिते भौमे ग्रहः । अथ जीवम
 वनस्थभौमे गृहदृष्टयः । वनाद्रिदुर्गेषुकताधिवासं क्रूरसभाग्यजनपूजितं च करोति जातं धरणीतनूजो जीवक्षयात् स्तराणि
 प्रदृष्टः । १ । विद्वद्विधिज्ञानपतरसद्व्यकालिप्रयसर्वनिराकृतं च । प्राज्ञं प्रकुर्यान्मनुजं धराजो जीवक्षगः शीतकरप्रदृष्टः । २ ।
 प्राज्ञं च शिल्पे निपुणं सुशीलं समस्तविद्याकुशलं विनीतम् । करोति जातं खलु लोहिताङ्गः सौम्येन दृष्टो गुरुगेहयातः । ३ ।
 कांतातिचिन्तासीदति नितान्तमरातिवर्गः कलहानुरक्तम् । स्थानच्युतं भूमिसुतः प्रकुर्याज्जीवोक्षितो जीवगृहाधिस्थः । ४ ।
 उदारचेता विषयानुसक्तो विचित्रभूषणपरिभूषितश्च । भाग्यान्वितः स्यात्पुरुषो वनो जीवोक्षगेदानवपूज्यदृष्टः । ५ । काय

कांतिरहितश्च नितांतस्थानसंचलरतोऽपि च दुःखी । अन्यकर्मनिरतश्च नरः स्याज्जिविधाभिन्नकुसुतेऽर्कजदृष्टो ६ । इति जी-
 वभवनस्थभौमैर्गहदृष्टयः । अथ शन्यगारगतभौमैर्गहदृष्टयः । कलत्रपुत्रार्थसुखैः समेतं श्यामसुतीक्ष्णसुतरांच शूरम् ।
 कुर्यान्नरं भूतनयाऽर्कदृष्टश्चाकार्त्तमजागरतः प्रसूतो १ । स दूषणमातु सुखेन हीनं स्थानच्युतं च लसाहदं चाउदाराच-
 तं प्रकरोति जातं कुजोऽर्कदृष्टश्शशनाप्रदृष्टः । २ । प्रियोक्तियुक्तोऽनलब्धवित्तः स त्वान्वितः कृतवसंयुतश्च । अर्भो निर्गमं द-
 गंहं प्रयाते पृथ्वीसुते च द्रुसुते न दृष्टे । ३ । दीर्घायुषं भूपरुपागुणाढ्यं बंधुप्रियं चारुशरीरकांतिम् । कायप्रलापं जनयेन्मनुष्य-
 जीवेक्षितो मंदगृहमर्हजः । ४ । सद्भोगसौभाग्यसुखैः समेतः कांताप्रियोऽत्यंतकालिप्रियश्च । क्षोणीसुते मंदगृहं प्रयाते नि-
 रीक्ष्यमाणे भृगुणानरः स्यात् । ५ । नृपाप्तवित्तो विनो विनो विषादो बहुश्रुतोऽत्यंतनतिः सकष्टः । रणाप्रियः स्याद्धरणीतनूजं म-
 नोक्षितं मंदगृहं प्रयाते । ६ । इति मंदागारगतभौमैर्गहदृष्टयः । अथ भौमैर्गहैर्बुधैर्गहदृष्टयः । बंधुप्रियं सत्यवचो विलास-
 नृपालसद्गौरवसंयुतं चारोति जातं क्षितिसुनूगैर्हं संस्थो बुधो भानुमताप्रदृष्टः । १ । सद्गतनृत्यादिरुचिः प्रकामं कांतरति वा-
 हनमत्ययुक्तः । काटिल्यभाक् स्यान्मनुजः कुजक्षेप्तो मात्मजेशीतकरप्रदृष्टे । २ । भर्पाप्रियं भारिधनं च शूरं कलाप्रवीणं कलहा-
 दयंतं च । क्षुधान्वितं संजनयेन्मनुष्यसौम्यः कुजक्षेप्तं न दृष्टः । ३ । सुखोपपन्नचतुरसुवाक्यं कांतासुताद्यैः सहितं प्रसन्नम् ।

करोतिमर्त्यकुजगेहगामीसोमात्मजोवाक्पतिनाप्रदृष्टः । ४ । कांताविलासंगुणगौरवाढ्यमुहस्त्रियंचारुमतिर्विनीतमाक्रो
 तिजातंशशिजःकुजक्षैसंस्थश्चशुक्रेणानिरीक्ष्यमाणः । ५ । सुसाहसंचाग्रतरस्वभावंकुलोत्कलिप्रीतिमसाधुवृत्तिमाक्रो
 तिमर्त्यहरिणांकुसनुभौमक्षसंस्थशानिनाप्रदृष्टः । ६ । इति भौमगेहबुधेगहदृष्टयः । अथबुधेशुक्रगेगहृष्टयः । दारिद्र्य
 दुःखामयतप्तदेहपरापकाराभितरानितातम् । शांतसुचित्रंरूपंप्रकुर्यात्सौम्याभगुक्षत्रयुतोऽकंदृष्टः । १ । बहुप्रपंचधनधा
 न्ययुक्तंदृढव्रतंभूमिपतिप्रधानम् । ख्यातंप्रकुर्यान्मनुजंहिंसाम्यःशुक्रक्षैसंस्थःशशिनाप्रदृष्टः । २ । राजापमानादिग
 दप्रतप्तंत्यक्तंसुहृद्भिर्विषयेश्चननम् । कुर्यान्निरंसोमसुतःसितक्षैसंस्थाधरापुत्रानिरीक्ष्यमाणः । ३ । देशोत्तमग्रामपुराधि
 राजंप्राज्ञगुणज्ञगुणिनंमशालम् । कुर्यान्निरंचंद्रसुतःसितक्षैसंस्थःसुराचार्यनिररीक्ष्यमाणः । ४ । अतिसुललितवेषवस्त्रभूषा
 विशेषैर्युवतिजनमनांज्जिमन्मथोत्कर्षहर्षम् । अतिचतुर्मुखंचारुभाग्यंप्रकुर्याद्भृगुगृहगतसौम्योभार्गवेणप्रदृष्टः । ५ ।
 कलत्रपुत्रात्मजयानपीडासंतप्तचित्तंमुखवितहीनम् । कुर्यान्नरंशत्रुजनाभिभूतंमंदेक्षितोन्नतधामगामी । ६ । इति
 शुक्रक्षैग्रेगहृष्टयः । अथस्वक्षेत्रस्थबुधंप्रतिग्रहदृष्टयः । सत्योपंतचारुलीलाविलासंभूमीपालात्प्राप्तमानोन्नतिच ।
 चंचक्षीणंचापिकुर्यान्मनुष्यस्वक्षेत्रस्थश्चंद्रपुत्रोऽकंदृष्टः । १ । अनल्पजल्पोऽमृततुल्यमार्षीकलिप्रयोरजसमीपवर्ती ।

भवेन्नरः सोममुतैस्वर्गहेनरौक्ष्यमाणे मृगलाच्छनेन । २ । प्रसन्नगात्रकुटिलं कलाज्ञं नरेन्द्रकृत्ये सुतरां प्रवीणम् । जनप्रि
 यं संजनयेन्मनुष्यभासैः क्षितो ज्ञः स्वर्गहेधि संस्थः । ३ । बव्हर्थसामर्थ्यविराजमानं सद्राजमानाप्तपदाधिकारम् । सुतं प्र
 कुर्यान्नजमं दिरस्थः सोम्यप्रदृष्टः सुरपूजितेन । ४ । नरेन्द्रतु विजितारिवर्गः संधिक्रियामार्गविधिप्रगल्भः । वाराण
 नासक्तमनोभिलाषः शुक्रोक्षितज्ञानिजमेनरः स्यात् । ५ । प्रारंभसिद्धिविनयविशेषात्सदस्त्रभूषादिसमृद्धिमुच्चैः । कुर्यान्नरा
 णाममृतं शुजन्मास्वमं दिरस्थो रविसुनदृष्टः । ६ । इति स्वक्षेत्रस्थबुधं प्रतिगृहदृष्टयः । अथ कुलारगाभिनिबुधे गृहदृ
 ष्टयः । वस्त्रादिशुद्धौ माणि संगृहे च गृहादिनिर्माणविधौ प्रवीणः । प्रसूनमालागन्धनऽपि मत्स्यः कुलारगे ज्ञेन लीनाशदृष्टे । १ ।
 कांतानि भिनाप्तमहद्वयलीकोदव्यव्ययात्यंतकृशांगयाष्टिः । बहुपसर्गाऽपि भवेन्मनुष्यः कुलारगे ज्ञेनाशनाप्रदृष्टे । २ ।
 स्वल्पश्रुतं चार्थं तंच शूरं प्रियंवदं कटविधौ प्रवीणम् । कुर्यान्नरं शतकरस्य सुनः कुलारसंस्थोऽवनि सुनदृष्टः । ३ । प्राज्ञो वि
 धिज्ञो विधिनातिशाली सद्वाग्विलासोऽवनिपालमान्यः । स्यान्मानवो जन्मानिसामसूनौ कुलारगामिन्यमरेज्यदृष्टे । ४ ।
 प्रियंवदश्चारुशरीरभाक् च सदा तवाद्यादिविधौ प्रवीणः । स्यान्मानवोदानववन्द्यदृष्टककार्कटकस्थेऽमृतमानुसूनौ । ५ ।
 गुणैर्विहीनं स्वजनैर्वियुक्तमलीकं दंभानुरतंकृतघ्नम् । करोति मत्स्यं परिसूतिका लंकुलारगोशोरविजेनदृष्टः । ६ । इति कुला

रगाभिनिबुधेगृह०। अथसिंहगतेबुधेगृहदृष्टयः। कृपाविहीनचचलस्वभावसेष्यचहिंसाभिरतंचरौद्रम्। क्षुद्रप्रकुर्यान्म
 नुजंप्रसूतौबुधाकंदृष्टौमृगराजसंस्थः। १। रूपान्वितंचारुमार्तिविनीतंसंगीतनृत्याभिरतंनितांतम्। सदृत्तवत्कुरुतेहिम
 त्यंचंदेक्षितःसिंहगतावुधः। २। कंदर्पसत्त्वोद्भिन्नतमुक्तवृत्तक्षतांकितंहीनमार्तिविचित्रम्। सुदुःखितसंजनयत्युमांस
 भौमोक्षितःसिंहगतःशशजः। ३। कामलामलरुचिःकुलवयश्चरुलोचनयुतश्चसमर्थः। बाहूनात्तमधनोमनुजःस्यादिदु
 जेहरिगतेगुरुदृष्टे। ४। सद्रूपशालीप्रियवाग्बलासो नृपाश्रितोबाहूनावित्तयुक्तः। भवेन्नरःसोमसुतेप्रसूतौसिंहस्थितेदा
 नववंद्यदृष्टे। ५। स्वदेद्रमोद्धूतमहोग्रगंधविस्तीर्णगात्रचक्ररूपमुग्रम्। सुखेनहानंमनुजंप्रकुर्यान्मंदोक्षितःसिंहगतायदि
 ज्ञः। ६। इतिसिंहगतेबुधेगृहदृष्टयः। अथगुरुभवनस्थेबुधेखेटदृष्टयः। शूलाश्मरीमहेनिपीडितांगोभंगोज्झितःशांतिमु
 पागतश्चास्यात्पुरुषेर्गोष्पतिवैश्वमसंस्थेनिशीथिनीस्वामिसुतेऽकदृष्टे। १। लेखक्रियायांसुतरांप्रवीणःसंसंगतःसाधुसहज
 नानाम्। नरःसुखीशीतमयूखपुत्रेचंदेक्षितेजावगृहंप्रयाते। २। परंपराचोरवनस्थितानास्युल्लेखकाधान्यधनैर्विहीनाः।
 नरास्तुनीहारकरप्रसूतौजावालयेमंगलदृष्टदेहः। ३। विज्ञानशालीस्वकुलवतंसो नृपालकोशालयलेखकर्ता। भर्ताबहूना
 मनुजस्तुसौम्यैर्जाविक्षितेजावगृहंप्रयाते। ४। भूपामात्यापत्यलेखाधिकारचौर्यासक्तसौकुमार्येणयुक्तम्। द्रव्योपेतमान

वंसोमसूनूर्जीवर्क्षस्थशक्रदृष्टः करोति । ५ । बह्वन्नभोक्तमालिनः कुवतः कांता रदुर्गचलवासशीलः । कार्यापयुक्तो
नभवेन्मनुष्यो जीवर्क्षगैर्ज्ञेयैर्कसुतेन दृष्टे । ६ । इति जीवगृहस्थे बुधे खेटदृष्टयः । अथ शन्यालयगामिनि ज्ञेखे चरदृष्टयः ॥
प्रारब्धकार्या कलितप्रतापं सन्मल्लविद्याकुशलकुशीलम् । कुटुम्बिनं सजनयन्मनुष्यबुधः शनिक्षेत्रगतोऽकदृष्टः । १ जलो
पजीवी धनवांश्च भीरुः प्रसूनकं दायमतत्परश्च । पुमान्भवेद्भानुसुताल्यस्थे बुधे सुधारिडिमनिरीक्ष्यमाणे । २ । व्रीडालसरस्त
ब्धतरस्वभावः सौम्यः सुखी वाक्चपलोऽर्थयुक्तः । स्यान्मानवो भानुसुतक्षसंस्थे दृष्टेऽजसूनौ क्षितिं न दनेन । ३ । धान्यवाहन
धनान्वितः सुखी ग्रामपत्तनपतिर्महामतिः । भानुसुतभवनेऽजनेन देवदेवसाचिर्वाक्षितेनरः । ४ । बहुप्रजामजनकं कुरूप
प्राज्ञोऽज्झितं नीचजनानुयातम् । कामाधिकं सजनयन्मनुष्यशुक्रोक्षितोऽज्ञः शनिगेहसंस्थः । ५ । सुखोऽज्झितं पापरतं च दीनम
किंच न हीनजनानुयातम् । करोति मर्त्यशानिधामगामिसौम्यस्तमो हंतुस्तुतेन दृष्टः । ६ । इति शन्यालयगामिनि बुधे खे चरदृ
ष्टयः । अथ भौमक्षे गुरोर्ग्रहदृष्टक्षः । असत्यभीरुर्बहुधर्मकर्ता स्यात्तश्च सद्भाग्ययुता विनीतः । भवेन्नरो देवगुरौ प्रयाते भा
मस्य गेहं रविदृष्टदेहे । १ । स्यात्तो विनीतो विनीतानुयातः सतां मतो धर्मरतः प्रशान्तः । जातो भवेद्भूमिसुतक्षयातिवाचांपतोऽशी
तकरेण दृष्टे । २ । क्रूरोति धूर्तः परगर्वहर्तानृपाश्रयाज्जीवनवृत्तिकर्ता । भर्ता बहूनां ननु नानवः स्यात्तज्जैषिकुजभक्षकुजेन दृष्टे

। ३ । सद्वृत्तसत्योत्तमवाग्विहीनश्छिद्रप्रतीक्षीप्रणतानुयातः । मर्त्योभवेत्कैतवसंप्रयुक्तोवाचस्पताभिमगृहेज्ञदृष्टो ४ ।
 गंधमाल्यशयनासनभूषायापिदंबरनिकेतनसौख्यम् । संप्रयच्छतिनृणांभृगुणाचक्षाक्षितःसुरगुरुःकुजसंस्थः । ५ । लु
 ष्ठरौद्रसाहसैःसंयुतंचामित्रापत्योद्धृतसौख्योद्दिक्षतंच । कुर्यान्मंत्रेनिष्ठुरदेवमंत्राधात्रापित्रक्षेत्रगोमंददृष्टः । ६ । इतिभा
 मक्षेगुरोग्रहदृष्टयः । अथशुक्रागारस्थेगुरोग्रहदृष्टयःसंगतप्तविजयक्षतगात्रसामयंचबहुवाहनभृत्यम् । मंत्रिणांहि
 कुरुतेसुरमंत्रादित्यमात्रिगृहगारविदृष्टः । १ । सत्येनयुक्तंसततंविनीतंपरोपकाराभिरतंसुचितम् । सद्भाग्यभाजंकुरुतेम
 नुष्यजीवःसितक्षेऽमृतरश्मिदृष्टः । २ । भाग्योपपन्नसुतसौख्यभाजंप्रियंवदंभूपतिलब्धमानम् । नरंसदाचारपरंकरोति
 भामेक्षितेज्योभृगुजालयस्थः । ३ । सम्मंत्रविद्यानिरतंनितांतभाग्यान्वितंभूपतिलब्धवित्तम् । चंचल्कलाज्ञपुरुषंप्रकुर्या
 दगुरुर्भृगुक्षेत्रगतोऽदृष्टः । ४ । धनान्वितंचारुविभूषणाढ्यंसद्वृत्तचित्तंविभवैःसमेतमाकरोतिमत्यसुराजमंत्राशुक्राल
 यस्थोभृगुसुनुदृष्टः । ५ । सत्पुत्रदारोदिसुखैरुपेतप्राज्ञंपुरागमभवोत्सवाढ्यम् । नरंप्रकुर्याच्चतुरसुरेज्योदैत्येज्यमर्थाऽकमु
 तेनदृष्टः । ६ । इतिशुक्रागारस्थेगुरोग्रहदृष्टयः । अथबुधवेदमसंस्थेगुरोस्वगदृष्टयः । सत्पुत्रदारंधनमित्रसौख्यंश्रेष्ठ
 प्रतिष्ठाप्तविराजमानम् । नरंप्रकुर्यात्सुराजमंत्रारविप्रदृष्टोबुधवेदमनिस्थः । १ । गुणान्वितंग्रामपुरोपकारंविराजमा

नंबहुगौरवेण । कुर्यान्नरदेवगुरुबुधक्षेपसंस्थो निशानाथ निरीक्ष्यमाणः । २ । संगमसंप्राप्तजयक्षतांगंधेननसारणसम
 न्वितंच । करोतिजातं विबुधेन्द्रमंत्राबुधालयस्थः क्षितिः सुनदृष्टः । ३ । सन्मित्रदारात्मजवित्तसौख्योदक्षो भवेज्ज्योतिष
 शिल्पवेत्ता । स्याच्चारुभाषी पुरुषः प्रकामं जीविबुधक्षेपबुधेनदृष्टे । ४ । धनांगनासनमस्वरुपे तः प्रासादवापिकृषिकर्मचित्तः
 भवेत्प्रसन्नः पुरुषः सुरज्यदैत्यज्यदृष्टे बुधेन्द्रमसंस्थे । ५ । नरेन्द्रसद्वारवसंप्रयुक्तं नित्योत्सवंपूर्णगुणभिरामम् । नरं
 पुरगामपतैकरोति गुरुज्ञगहशनिना प्रदृष्टः । ६ । इति बुधेन्द्रमसंस्थगुरौ गहदृष्टयः । अथ कुलीरसंस्थगुरौ गहदृष्टयः ॥
 दारात्मजार्थोद्भवसौख्यहानिर्भवचपश्चात्खलु तत्सुखानि । कुर्यान्नराणां हि गुरुः सुराणां कुलीरसंस्थो रविणा प्रदृष्टः । १ ।
 नरेन्द्रकोशाधिकृतैः सुकान्तैः सद्वाहनार्थादि सुखापपन्नम् । सद्वृत्तचित्तजनयेन्मनुष्यकं स्थिते ज्योतिषे शिना प्रदृष्टः । २ ।
 कुमारदारांबरचारुभूषाविशेषभाजगुणिनंच शूरम् । प्राज्ञक्षितांगं कुरुते मनुष्यकं स्थिते ज्योतिषे निजेन दृष्टः । ३ ।
 मित्राश्रयोत्पादितसर्वसिद्धिः सद्वृत्तबुद्धिर्विलसत्प्रतापः । मंत्रीनरः कर्कटराशिं संस्थे गीर्वाणवधेशशिः सुनदृष्टे । ४ । बह्वंग
 नावैभवं गनानां नानासुखानामुपलब्धयः स्युः । कुलीरयाते वचसामर्धा शिनेरिक्षिते दैत्यपुराहितेन । ५ । सन्मानभूषा
 गुणचारुशालः सेनापुर्गामपतिर्नरः स्यात् । अनल्पजल्पः खलु कर्कटस्थे वाचस्पतौ सूर्यसुतेन दृष्टे । ६ । इति गुरौ कुलीरस्थे

गृहाणां दृष्टयः । अथासिंहयते ज्येष्ठगृहदृष्टिः । व्ययान्वितं स्यात्तमतीव धूर्तं नृपाप्तं वित्तं शुभकर्मोचितम् । नरं प्रकुर्यात्सुररा
 जपुष्यः सुयणदृष्टौ मगराजसंस्थः । १ । प्रसन्नमूर्तिगतचित्तशुद्धिस्त्रिहृतसंप्राप्तधनं वदान्यम् । कुर्यात्पुमांसं वचसामधी
 शः शशांकदृष्टः करिवरिसंस्थः । २ । मान्यगुरूणां गुरोरखेण सत्कर्मनिर्माणविधौ प्रवीणः । प्राणी भवेत्केसरिणि स्थिते
 स्मिन् गर्वाणवद्येव निजेन दृष्टे । ३ । गृहादिनिर्माणविधौ प्रवीणो गुणगुणीः स्यात्सचिवो नृपाणाम् । वाणी विलासे चतुरो
 नरः स्यात्सिंहस्थिते देवगुरौ ज्ञदृष्टे । ४ । भूर्मापतिप्राप्तमहत्पदस्थः कांताजनप्रीतिकरोगुणज्ञः । भवेन्नरो देवगुरो हरिस्थे
 निरीक्षिते चासुरपूजितेन । ५ । सुखेन हर्षमलिनं सुवाचं कृशांगयाष्टिविगतोत्सवं च । करोति मर्त्यमरुताममात्यः सिंहस्थ
 तः सूर्यसतेन दृष्टः । ६ । इति सिंहयते गुरौ गृहदृष्टिः । अथ स्वगृहं प्रयाते गुरौ गृहदृष्टिः । राज्ञा विरुद्धत्वमतीवननं सहजने
 नापि च वेमनस्यम् । शत्रूद्वगमः स्यान्नि यतनराणां जीर्विकटदृष्टे स्वगृहं प्रयाते । १ । सुगर्वितं भाग्यधना भिवृद्धया प्रिया प्रिय
 त्वाभिमतं विशेषात् । करोति जातं सुखिनं विनीतं च दक्षितो देवगुरुः स्वमस्थः । २ । व्रणांकितं संगरकर्मदक्षं हि साप
 रं क्रूरतरस्वभावम् । परोपकाराभिरतं प्रकुर्याद्गुरुः स्वमस्थः क्षितिजेन दृष्टः । ३ । नृपाश्रयप्राप्तमहाधिकारो दाराधनेन श्व
 र्यसुखोपपन्नः । परोपकारादरतैकचित्तो नरगुरौ स्वर्क्षगते ज्ञदृष्टे । ४ । सुखोपपन्ननिधनं प्रसन्नं प्राज्ञं सदैव श्रयं विराजमा

नम् । नूनं प्रकुर्यान्मनुजं सुरेज्योदैत्येज्यदृष्टो निजमंदिगस्थः । पदच्युतं सौम्यसुतं विहिनं संग्रामं सजातपराभवं च । क
 रोति दीनं स्वर्गं देसुरेज्यः सूर्यात्मजेन प्रविलोक्यमानः । ६ । इति स्वर्गहृंगुरौ ग्रहदृष्टिः । अथ मन्दस्थानं प्रयातंगुरौ ग्रहदृष्ट
 यः । प्रसन्नकान्तिशुभवाग्बिलासं परोपकारादरतासमेतम् । कुले तृपालं कुरुते सुरेज्यो मंदालयस्थो यदि भानुदृष्टः । १ । कु
 लोद्धहस्तीव्रमतिः सुशीलो धर्मक्रियायां सुतरामदुःखः । नरो भिमानी पितृमातृभक्तो जिविशनिक्षेत्रगतं दुदृष्टः । २ । स्याद्
 र्थसिद्धिर्नृपतेः प्रसादात्कीर्तः सुखानामपलब्धिरेव । सुतौ सुरेज्ये शनिमंदि रस्थे निरीक्ष्यमाणे धरणीसुतेन । ३ । शान्तिं नि
 तांतं वनितानु कूलधर्मक्रियार्थैर्निरतं नितांतम् । करोति मर्त्यमरुतां पुरोधो बुधेन दृष्टः शनिमंदि रस्थः । ४ । विद्याविवेकार्थगु
 णैः समेतः पृथ्वीपतिः प्राप्तमनो भिलाषः । स्यात्पुरुषः सूर्यसुतक्षसंस्थेर्जिविप्रसूतो भृगुजेन दृष्टः । ५ । कामं सकामं संगुणाभि
 रामं सन्नार्थप्राप्तं धनधान्ययुक्तम् । स्यात्तं विनीतं कुरुते मनुष्यमदक्षितो मन्दगृहस्थजिवः । ६ । इति मन्दगृहप्रयातंगुरौ
 ग्रहदृष्टिः । अथ कुजगेहयातेशुक्रगृहदृष्टयः । ऋषाविशेषं नृपतेः नितांतं मतीव जायजनि तव्यलीकमाकुर्यान्नराणां तराणि
 प्रदृष्टः शुक्रो हि वक्रस्य गंहं प्रयातः । १ । श्रृंष्टप्रतिपंठचलचित्तवृत्तिकामातुरत्वाद्विहतिं प्रयातमाकरोति मर्त्यकुजगेहयातो
 भृगोः सुतः शीतकरणदृष्टः । २ । धनेन मानेन सुखेन हानं दीनं विशेषान्मलिनं करोति । नूनं धरित्री तनया लयस्थः शुक्रो

धरित्रीतनयेनदृष्टः।३। अनार्यमर्थात्मजनोर्वहानंस्वबुद्धिसामर्थ्यपराङ्मुखं च । क्रूरपराथर्वहरंनरंहिकरोतिशुक्रःकु
 जभेज्ञदृष्टः।४। कलत्रपुत्रादिमुखैःसमेतंसत्कायकांतिसुतरांविनीतम् । उदारचित्तप्रकरोतिमर्त्यजीवोक्षितोदैत्यगुरुः
 कुजर्क्षे।५। सुगुप्तवित्ताभिमतंप्रशांतमान्यब्रदान्यस्वजनानुयातं । करोतिजातंक्षितिपुत्रगेहसंस्थःसितोभानुसुतेनदृ
 ष्टः।६। इतिकुजगेहयातेशुक्रगेहदृष्टयः । अथनिजवेदमयातेशुक्रग्रहः० । वरांगनाभ्याधनवाहनेभ्यःमुखा निननंलभ
 तेमनुष्यः । प्रसूतिकालनिजवेदमयातेसितपतंगेननिरीक्ष्यमाणे । १ । विलासिर्नैकिलिविलाससक्तःकुलाधिपालः।मलबु
 द्विशाली । नरःसुशीलःशुभवाग्विलासःस्वीयालयस्थास्फुजितोदुदृष्टे । २ । गृहादिमौख्यापहतंनितान्तकलिप्रसंगाभि
 भवोपलब्धिम् । कर्यन्नराणांदनुजैद्रमंत्रास्वक्षेत्रसंस्थःक्षितिपुत्रदृष्टः । ३ । गुणाभिरामसुभगप्रकामसौम्यसुसत्त्वधृतिसं
 युतं च । स्वक्षेत्रगोदैत्यगुरुःप्रकुर्यान्नरंतुषारशुसुतेनदृष्टः । ४ । सद्वाहनानांगृहिणीगुणानांसुमित्रपुत्रद्विविणादिकानां ।
 करोतिलब्धनिजवेदमयातःसितःसुराचार्यनिरीक्षितश्चतुर्दशगदाभिभूतोहतसाधुवृत्तःसौख्याथर्हानोमनुजेतिहीनः ।
 भवेत्प्रसूतोनिजवेदमयातेभृगोःसुतेभःसुतेनदृष्टे । ६ । इतिनिजवेदमगेशुक्रग्रहदृष्टयः । अथबुधर्क्षसंस्थेशुक्रगृहदृष्टिः ।
 नृपावरार्धाधिकृतंविनीतंगुणान्वितंशास्त्रकृतप्रवशम् । कुर्यान्नरदैत्यगुरुःप्रसूतौसौम्यर्क्षसंस्थैरविणाप्रदृष्टः । १ । सद

न्नवस्त्रादिसुखोपपन्नं नीलोत्पलश्यामलचारुनेत्रम् । सुकेशपाशमनुजं प्रकुर्यात्सौम्यक्षंसंस्थो भृगुरिदुदृष्टः । २ । भा
 ग्यान्वितः कामविधिप्रवीणः कांतानि मित्तद्विणव्ययः स्यात् । नरो हि नो हारकरात्मजक्षोः स्थितो सितभूमसुतेन दृष्टे । ३ ।
 प्रज्ञां महद्वाहनवित्तवृद्धिं सेनापतित्वपरिवारसौख्यमाकुर्यान्नराणामशनाप्रकामं बुधक्षंसंस्थश्च बुधेन दृष्टः । ४ । सद्वबुद्धि
 द्विर्बहुवैभवाढ्यः प्रसन्नचेताः सुतरां विनीतः । मर्त्या भवेत्सौम्यगृहोपयाते दृष्टे सिते देवपुरोहितेन । ५ । पराभिमतचपल
 विविक्तसुदुःखितं सर्वजनोज्झितं च । मर्त्यकरोत्येव भृगोस्तनूजः सामात्मजक्षरविजेन दृष्टः । ६ । इति बुधक्षंसंस्थश्चक्रैश्च
 हृदयः । अथ कर्कटगेशु क्रैग्रहदृष्टिः । शरोषयोषाकृतहर्षनाशः स्यात्पुरुषः शत्रुजनाभिभूतः । दैत्याचितककर्टराशि
 याते निरीक्षितेऽहर्पतिना प्रसूता । १ । कन्याप्रजापूर्वकपुत्रलाभमवाप्तं बहुरौगैरवाणि । कुर्यान्नराणां हरिणां कदष्टः कु
 लीरगोभार्गवनामधेयः । २ । कलासुदक्षोऽहतशत्रुपक्षो बुद्ध्या च सौख्येन युतो मनुष्यः । परंतु कांताकृतचित्तया तोभां मेक्षिते
 कर्कटगे सिते स्यात् । ३ । विद्याप्रवीणं गुणिनं गुणज्ञं कलत्रपुत्रोद्भवदुःखतप्तम् । जनोज्झितं चापिकरोति मर्त्यकाव्यः कुला
 रोपगतो ज्ञदृष्टः । ४ । अतिचतुरमुदरं चारुवृत्तिं विनीतं मतिविभवसमेतं कामिनीसनुसौख्यम् । प्रियवचनविलासमान
 पंसां विधत्ते सुरपतिगुरुदृष्टेर्भागवः कर्कसंस्थः । ५ । सद्वृत्तसौख्यापहतं गतार्थव्यर्थप्रयत्नघनिताजितं च । स्थानच्युतं स

जनयेन्मनुष्यमदक्षितः कर्कगतः सितारुयः । ६ । इतिकर्कराशिस्थेशुक्रेग्रहदृष्टयः । अथसिंहसितखगदृष्टयः । स्प
 र्धातिसंवाद्धितचित्तवृत्तिः कांताश्रयोत्पन्नधनोमनुष्यः । क्रमेलकाद्यथैदवायुतः स्यादक्षितोसिंहगतसितारुयः । १ । न
 नजनन्याश्चभवेत्सपत्नीपत्नीविरोधोविमवाद्ववश्च । यस्यप्रसूतोदनुजैद्रमंत्राचक्षितः सिंहगतोयदिस्यात् । २ । न
 पप्रियधान्यधनैरुपतंकदपजातव्यसनाभिभूतम् । करोतिमर्त्यमृगराजसंस्थोभगोस्तनूजोऽविनिजेनदृष्टः । ३ । धना
 न्वितंसंग्रहचित्तवृत्तिलुब्धस्मराधिक्यविकारनिधम् । दैत्यैद्रमंत्राकुरुतेमनुष्यासिंहस्थितः सोमसुतेनदृष्टः । ४ । नरद्र
 मंत्राधनवाहनाढ्याबहंगनानंदनभृत्यसौख्यः । विख्यातकर्मचभगोस्तनूजोऽविनिजेसिंहगतनरः स्यात् । ५ । नपा
 पमंसर्वसमृद्धिभाजंदडाधिकारेप्यथवानियुक्तम् । करोतिमर्त्यमृगराजवर्तोदत्याचितः सूर्यसुतेनदृष्टः । ६ । इतिसिंह
 सितखगदृष्टयः । अथजीवभवनेशुक्रेग्रहदृष्टिः । शैंद्राज्ञभाग्यसौभाग्यभाजंसत्त्वोपेतंवित्तवंतंविशेषात् । नानादेश
 प्राप्तयानमनुष्यकुर्याच्छुक्राजीवभमानुदृष्टः । १ । सद्राजमानेनविराजमानंख्यातंविनीतंबहुभोगयुक्तम् । धोरंससारं
 हिनरकरोतिभगुरुरुक्षत्रगतोब्जदृष्टः । २ । द्विषामसह्यधनिनंप्रसन्नंकांताकृतप्रमभरं सुपुण्यम् । सद्वाहनाढ्यकुरुते
 मनुष्यभौमाक्षितज्यालयगामिशुक्रः । ३ । सद्वाहनार्थंवरभूषणानालाभंसदृशानिसुखानिनूनम् । कुर्यान्नराणांगुरु

मंदिरस्थोदयार्चितः सोमसुतेन दृष्टः । ४ । तुरंगहेमांबरभूषणानां महागजानां विनिता सुखानाम् । करोत्यवाप्तिभूजः
 प्रसूतो जीवेक्षितो जीवगृहाश्रितश्च । ५ । सद्गोसौख्योत्तमकर्मभाजं नित्यात्सर्वोत्कर्षयुतं सुवित्तम् । करोति मत्स्यगुरु
 गेहयातो दैव्यार्चितो भानुसुतो क्षितश्च । ६ । इति जीवगेहे शुक्रैश्च दृष्टयः । अथ शनिक्षेत्रगतशुक्रैस्त्वदृष्टयः । स्थिर
 स्वभावं विभवोपपन्नं महाधनं सारविराजमानम् । कांता विलासैः सहितं प्रकुर्याद्भूगुः शनिक्षेत्रगतोऽर्कदृष्टः । १ । ओज
 स्विनं चारुशरीरयाष्टिं प्रकृष्टमत्वं धनवाहनदृष्टम् । करोति मत्स्यशनिगेहयातो भूगोः सुतः शतक्रेण दृष्टः । २ । भ्रमामया
 भ्यामति तप्तमूर्तिमनर्थतोर्थक्षितिसंयुतं च । कुर्यान्नरं दानवराजपूज्यः कुजेक्षितः सूर्यसुतालयस्थः । ३ । विद्वद्विधज्ञध
 निनं सुतं प्रप्राज्ञं सुसत्वं बहुलप्रयं च । सद्वाग्विलासं मनोजं प्रकुर्याद्भूगुः शनिक्षेत्रगतोऽर्कदृष्टः । ४ । सद्धमाल्यांबरचारुवा
 द्यसंजातसंगीतरुचिः शुचिश्च । स्यान्मानवो दानवराजपूज्यः सुरैश्च दृष्टः शनिमंदिरस्थे । ५ । प्रसन्नगात्रचविचित्रलाभ
 धनांगमावाहनसूनूयम् । कुर्यान्नरं दानववृद्धे वोमदक्षितो मद्गृहोऽधिपस्थः । ६ । इति शुक्रैश्च दृष्टयः । अथ भा
 मालयस्थे शनौ ग्रहदृष्टयः । लुलायगो जावि समृद्धिभाजं कृषिक्रियायां निरतं सदैव । सत्कर्मसंकजनेन नृप्यभौमाल
 यस्थः शनिर्कदृष्टः । १ । नीचानुयातं च पलंकुशीलं खलुं सुखार्थैः परिवर्जितं च । कुर्यादवश्यं । विजोमनुष्यशशिक्षितो भू

सुतवेदमसंस्थः । २ । अनल्पजल्पंगतसत्पराथकार्यक्षतिजातविशेषवित्तम् । करोतिजातनभानसनुः कुजेनदृष्टः कु
जवेदमसंस्थः । ३ । चौर्यकर्मकलहादितत्परं कामिनीजनगतौत्सवंनरम् । ज्ञेक्षितोहिकुरुतेऽकनंदनभूमिमनुभवना
धिसंस्थितः । ४ । सुखधनैः सहितं नृपमंत्रिणं नृपसमाश्रितमुख्यतयान्वितम् । सुरपुराहितविक्षितभानुजोऽवनिजवदमग
तः कुरुतेनरम् । ५ । बहुप्रयाणाभिरतं विकारिपापांगनासकमतिविविचितम् । करोतिमत्याक्षितिजालयस्थोभानोस्तनूजो
भृगुजेनदृष्टः । ६ । इतिशनौभामालयस्थेगृहदृष्टयः । अथशुक्रवेदमगशनौगृहदृष्टयः । विद्याविचारेप्रचुरोऽतिवक्ता
परान्नभाक्ताविधनश्चशातः भवेन्नरस्तिगमकरणदृष्टसूर्यात्मजभार्गवेदमसंस्थः । नृपप्रसादाप्तमहाधिकारयोषाविम
षांवरजातसौख्यम् । बलान्वितसंजनयेन्मनुष्यमंदः सितक्षहरिणांकदृष्टः । २ संग्रामकार्याभिरतं नितांतमनल्पजल्प
चमहत्प्रसादम् । कुर्यान्नरंतिगमकरस्यसनुर्भसनुदृष्टोभृगुजालयस्थः । ३ । कांतरतोनीचजनानुयातोविनोदहास्या
भिरतोगतार्थः । छिवादिस्वस्थश्चभवेन्मनुष्यः शनौसितक्षशशिसनुदृष्टे । ४ । परोपकारकृतचित्तवृत्तिः परस्वदुःखेनसु
दुःखितश्च । दातोद्यमीसर्वजनप्रियश्चमंदः सितक्षगुरुणाप्रदृष्टे । ५ । रत्नादिलाभं विनिताविलासं जलाधिकत्वं नृपगौरवा
प्तिम् । कुर्यान्नराणां तरणेस्तनूजः शुक्रेक्षितः शुक्रगृहंप्रयातः । ६ । इतिशनौशुक्रोदवसितप्रयातेगृहाणांदृष्टयः । अथ

बुधमंदिरेशनौखेटदृशः। सुखाज्झितनीचरतंसकोपमधार्मिकंद्वाहकरसुधारम्। कुर्यान्नरतिग्मकरस्यसुनर्मानुप्रदृष्टोबुध
 मंदिस्थः। १। प्रसन्नमूर्तिर्नृपतिप्रसादप्राप्ताधिकारोन्नतिकार्यवृत्तिः। कांताधिकारायदिवानरःस्यान्मदज्ञभस्थमृत
 रश्मिदृष्टे। २। प्रकृष्टबुद्धिसुतराविधिज्ञख्यातंगभीरचनरं करोति। सोमात्मजक्षेत्रगतोक्तसुनर्मानुप्रदृष्टःपरिसूतिका
 ले। ३। धनान्वितचारुमतिविनीतंगीताप्रियसंगरकर्मदक्षम्। शिल्पेप्यभिज्ञमनुजं प्रकुर्यात्सौम्योक्षितःसाम्यगृहस्थमंदः
 । ४। राजाश्रितचारुगुणःसमेतःप्रियःसतांगुप्तधनोमनस्वी। भवेन्नरोमंदचरयेदिस्याज्ज्ञराशिसंस्थःसुरपूज्यदृष्टः। ५।
 योषाविमषाकरणेप्रवीणंसत्कर्मधर्मानुरतंनितान्तम्। स्त्रीसक्ताचित्तंप्रकरोतिमर्त्यासितेक्षितोभानुसुतोज्ञगहे। ६। इतिबु
 धगेहेशनौगहदृष्टयः। अथकुलीरोपगतमंदंप्रतिग्रहदृष्टिः। आनंददारद्रविणैर्विहीनःसदान्नभोगरपिवोज्झितश्च। मातु
 र्महाक्लेशकरोनरःस्यान्मंदकुलीरोपगतेऽर्कदृष्टे। १। निषीडनंबंधुजनेजनन्यानंधनानामभिवर्द्धनंच। कुर्यान्नराणांद्युम
 णेस्तनजःकुलीरसंस्थोद्विजराजदृष्टः। गलद्वलक्षीणकलेवरश्चनृपापिताथतमैवभवोऽपि। स्यान्मानुषाभानुसुत
 प्रसूतौकर्कोस्थतेक्षोणिसुतेनदृष्टे। ३। वाग्विलासकाठिनोऽटनबुद्धिश्चेष्टितैर्वहविधरपयुक्तः। दंभवत्तिचतुराऽपि
 नरःस्यात्कर्कगांमिनिशनौबुधदृष्टे। ४। क्षेत्रपुत्रग्रहगेहिनीधनैरत्नवाहनविभूषणरपि। संयुतोभवतिमानवानजो

जीवदृष्टियुजिकर्केशनो । ५ । उदारतागौरवचारुमानैः सादर्थ्यवर्गमलवाग्विलासैः । ननविहीनामनुजामवेयुःशुक्रै
क्षितेकैर्कर्कतैः । ६ । इतिकर्कोपगतेशनोऽग्रहदृष्टयः । अथसिंहापयातेमद्ग्रहदृष्टः । धनेनधान्यनचवाहने
नसद्धृतसत्योत्तमचेष्टितैश्च । भवेद्विहीनोमनुजः प्रसूतोसिंहस्थितेभानुसुतेऽकदृष्टे । १ । सद्गन्तमपांवरचारुक्रांतिक
लत्रमित्रात्मजसौख्यपूर्तिम् । प्रसन्नमूर्तिकुरुतेऽकसन्ननरहरिस्थोहारिणांकदृष्टः । २ । संग्रामकर्मण्यतिनपुणः स्या
त्कारुण्यहीनोमनुजः सकोपः । क्रूरस्वभावोमनुभानुसुनोपचाननस्थेऽवनिसनदृष्टे । ३ । धनांगनामनुसुखनहानिदा
नंचनीचव्यसनाभिभूतम् । करोतिजातंतपनस्यसनुः सिंहस्थितः सोमसुतोक्षितश्च । ४ । सन्मित्रपुत्रादिगुणरूपतं स्या
तंसुवृत्तंसुतराविनीतम् । नरंपुरग्रामपतिकरोति सारिहर्हिस्थोगुरुणाप्रदृष्टः । ५ । धनैश्चधान्यैरपिवाहनैश्चसुखरूपतं
वनिताप्रतप्तम् । कुर्यान्मनुष्यंतपनस्यसनुः पंचाननस्थोभृगुसनदृष्टः । ६ । इतिसिंहापयातेशनोऽग्रहदृष्टयः । अथगु
र्वगारेशनैश्चरैर्गहाणादृष्टिः । स्यातिधनाप्तित्वबहुगारवाणिस्नहप्रवृत्तिपरमंदनेषु । लभेन्नरोदेवगुरोरांशेनश्चरपद्मि
निनाथदृष्टे । १ । सद्धृतशालीजननीवियुक्तानामद्वयालंकरणप्रयातः सुखार्थभार्यासुखमाङ्गुरभ्यात्सारसुरेज्यालयगेज्जद
ष्टे । २ । वातान्वितलोकाविरुद्धचेष्टप्रवासिनंदीनतरं करोति । नरंधरासुननिरिक्ष्यमाणोमातृदपुत्रः सुरमंत्रिणोभे । ३ ।

गुणाभिराभोधनवान्प्रकामंनराधिराजाप्तमहाधिकारः। नरःसदाचारिविराजमानःशनैश्चादृष्टेगुरुमंदिरस्थे। ४। नृपप्रधानःपुतनापतिर्वासर्वाधिशालीबलवान्सुशीलःस्थान्मानवोमानुसुतेप्रसूतोर्जविक्षितेर्जीवगृहंप्रयाते। ५। विदेशवासो बहुकार्यसक्तोद्विमातृपुत्रःसुतरांपवित्रः। स्थान्मानवोदानवमंत्रिदृष्टेमदेऽमराचार्यगृहंप्रयाते। ६। इतिगुर्वगारिशनैश्चरेग्रहाणांदृष्टयः। अथनिजागारगतमंदंन्रतिगृहदृष्टयः। कुरूपमार्यश्चपरान्नभोक्तानानाप्रयासामयसंयुतश्चाविदेशवासीप्रभवेमनूष्योमंदेनिजागारगतेर्कदृष्टे। ७। धनांगनाढ्यवृजिनानुयातंचलत्स्वभावंजननीविरुद्धम्। कामातुराचापिनरंप्रकुर्यान्मंदःस्वभस्थोऽसुतरश्चिमदृष्टः। ८। शूरःक्रूरःसाहसीसद्गुणाढ्यःसर्वोत्कृष्टःसर्वदाहृष्टचित्तः। ख्यातोमर्त्यश्चात्मजस्थेऽकृपत्रेधात्रीपुत्रप्रेक्षणत्वंप्रयाते। ९। सदाहनान्साहसिकान्ससत्त्वान्धीरांश्चनानाविधकार्यसक्तान्करोतिसर्वान्ननुभानुपुत्रःस्वक्षेत्रसंस्थःशशिपुत्रदृष्टः। १०। गुणान्वितक्षोणिप्रतिप्रधानंनिरामयंचारुशरीरयष्टिम्। कुर्यान्नरंदेवगुरुप्रदृष्टश्चंडांशुसुनर्निजवेदमसंस्थः। ११। कामातुरंसन्नियमेनहीनभाग्योपपन्नंसुखिनंधनाढ्यम्। भोक्तारमीशंकुरुते स्वमस्थोरवेःसुताभार्गवसनुदृष्टः। १२। इतिनिजागारगतमंदंन्रतिगृहदृष्टयः। इतिश्रीदंडिराजविरचितेजातकभरणेगृहदृष्टिफलाध्यायः। अथराशिफलानि। भवतिसाहसकर्मकरानरोरुधिरपित्तविकारकलेवरः। क्षिति

पतिमितिमान्सहितस्तदासुमहसामहसामधिपेक्रेय । १ । परिमलैर्विमलैःकुसुमाशनःसुवसनैःपद्मभिःसुखमद्भुतम् । गवि
 गतोहिरविर्जलभीरुतांविहितमाहितमादिशतेनृणां । २ । गणितशास्त्रकलामलशालितासुखलितान्द्रुतवाक्प्रथितोभवेत्
 दिनपतौमिथुनेननुमानवोविनयतानयतातिशयान्वितः । ३ । सुजनतारहितःकिलकालविजनकवाक्यविलापकरोनरः ।
 दिनकरैर्हिकुलीरगतेभवेत्सधनतासहिताधिकः । ४ । स्थिरमतिश्चपराक्रमताधिकोविभुतयाद्भुतकर्तिसमन्वितः ।
 दिनकरैरिवैरिगतेनरोनृपतौपरतोपकरौभवेत् । ५ । दिनपतौयुवतौसमवस्थितेनरपतेर्द्विविणोहिनरोभजेत् । मृदुवचाः
 श्रुतगेयपरायणःसुमहिमामहिमापहिताहितः । ६ । नरपतेरतिभीरुरहर्निशंजनविरोधविधानमघादिशेत् । कालिमनाःप
 रकर्मरतिधटोदिनमाणिनमणिद्रविणादिकम् । ७ । कृपणताकलहचभृशरुषंविषहृताशनशस्त्रभयदिशेत् । अलिगतःपितृ
 मातृविरोधितादिनकरोनकरोतिसमुन्नतिम् । ८ । स्वजनकोपमतीवमहान्वितंबहुधनंहिधनुर्धरगौरविःसुजनपूजनमा
 दिशतेनृणांसुमतितामतिषोषविबुद्धनम् । ९ । अटनतानिजपक्षविपक्षतामधनतांकुरुतंसतनूणाम् । मकरराशिगतोवि
 गतोत्सवादिनविभुर्नविभुत्वसुखदिशेत् । १० । कलशगामिनिपंकजनिपतोशठतरोहिनरोगतसौहृदः । मलिनताकलितो
 रहितःसदाकरुणयारुणयात्तसुखोभवेत् । ११ । बहुधनंक्रयविक्रयतःसुखंनिजनादापिगृह्यमहाभयं । दिनपतौगुरुभेऽ

भिमतो भवेत्स जनतो जनतो षट्सन्मतिः । १२ । इति राशि स्थितरविफ० । अथ राशि स्थ चंद्रफ० । स्थिर धनो राहितः सुजन
 नरः सुतयुतः प्रमदा विजितो भवेत् । अजगता द्विजराज इतीरितं विभुतयाद्भुतया स्वमुकीर्तिभाक् । १ । स्थिर गतिं सुमतिक
 मनीयतां कुशलनां हिनृणां मुपभांगतां वृषगतो हिमगुर्भृशमादिशेत्सुकृतिः कृतितश्च सुखानि च । २ । प्रियकरः करमत्स्ययु
 तो नरः सुरतसौख्यभरायुवति प्रियः मिथुनराशि गतो हिमगो भवेत्सुजनता जनता कृतगौरवः । ३ । श्रुत कलाबलनिर्मलवृत्त
 यः कुसुमगंधजलाशयकेलयः । किल नरास्तु कुलीरगते विधौ वसुमती सुमतीप्सितलब्धयः । ४ । अचलकाननयानमनारथं
 गृहकाले च गलोदरपीडनमाद्विजपतिर्मृगराजगतो नृणां वितनुते तनुते जविहीनतामा । ५ । युवति गेशाशिनि प्रमदा जनप्रब
 लकैलि विलासकुतूहलैः विमलशीलसुता जनतोत्सवैः सुविधिनो विधाना साहितः पुमान् । ६ । वषत्तरंगमविक्रमविक्रमद्विजसु
 रार्चनदानमनाः पुमान् राशिनि तौलिगते बहुदारभागि वभवसंभवं संचितविक्रमः । ७ । शशधरो हिंसरी सृपगेनरो नृपदुरोदर
 जातधनक्षयः । कालिरुचि विबलः खलमानसः कुशमनाः शमनापहृतो भवेत् । ८ । बहुकला कुशलः प्रबलमहा विमलता कलि
 तः सरलोक्तिभाक् । शशधरो रतुधनुर्धरो नरो धनकरो न करोति बहुव्ययम् । ९ । कलितशीतभयः किल गीतवितनरुपासहि
 तो मदनतुरः । निजकलोत्तमवृत्तकरः परं हिमकरमेकरं पुरुषो भवेत् । १० । अलसता साहितोऽन्यसुत प्रियः कुशलता कलि

तोतिविचक्षणः । कलशगामिनिशीतकरनरः प्रशमितोशमितोहरिपूजः । ११ । शशिनिमीनगतेविजितेद्रियोबहुगुणः
 कुशलेजललालसः । विमलधीः किलशास्त्रकलादरस्त्वबलताबलताकलितोनरः । १२ । इतिचंद्रफलम् । अथराशिगत
 भूमफलम् । क्षितिपतेः क्षितिमानधनागमैः सुवचसामहसाबहुसाहसैः । अवनिजः कुरुते सतंतयुतं त्वजगतोजगतोऽभिम
 तं नरम् । १ । गृहधनाल्पसुखं चरिपूदयं परगृहस्थितिमादिशते नृणाम् । अवनयागिरुजौ वृषभस्थितः क्षिति सुतोऽति सुताद्भ
 वपीडनम् । २ । बहुकलाकलनं कलजैः कालैः प्रचलनं प्रियतां च निजस्थलात् । ननु नृणां कुरुते मिथुनस्थितः कुत नयस्तन
 यप्रमत्ता सुखम् । ३ । परगृहस्थिरतामतिदीनतां विमतितां शमितां चरिपूदयम् । हिमकरालयगैः किल भगलप्रबलयाव
 लयाकलहवृजेत् । ४ । अतितरां सुतदारसुखान्वितो हतारिपुर्विततोऽयमसाहसः । अवनिजे मृगराजगते पुमाननयतान
 यताभियुतो भवेत् । ५ । सुजनपूजनताजनताधिको यजनयाजनकर्मरतो भवेत् । क्षिति सुते सति कन्यक्यान्विते त्ववनितो
 वनिते त्सवतः सुखा । ६ । बहुधनव्ययतांगविहीनतागतगुरुप्रियतापरितापितः । वणिजिभूमि सुते विकलः पुमानवनितो
 वनितोऽवदुःखितः । ७ । विषहताशनशस्त्रभयान्वितः सुत सुतावनितादिमहत्सुखः । वसुमती सुतभाजिसरीसुपेन परतः
 परतश्च जयं वृजेत् । ८ । रथतुरंगमगौरवसंयुतः परमरातिजनक्षतिदुःखितः । भवति नावाने जधनुषि स्थिते सुवानितावाने

ताभूमणिप्रियः । ९ । रणपराक्रमतावनितासुखनिजनप्रतिकूलतयाश्रमः । विभवतामनुजस्यधरात्मजेमकरगेकरगे
 वरमाभवेत् । १० । विनयतारहितं सहितं रुजानिजनप्रतिकूलमलंखलम् । प्रकुरुते मनुजं कलशश्रितः क्षितिस्तोऽति
 सुतोद्भवदुःखितं । ११ । व्यसनतां खलतामदयालुतां विकलतां चलनं च निजालयात् । क्षितिस्तु तस्तिमिनासुसमन्वितो
 विमतिनामतिनाशनमादिशत् । १२ । इति भौमः । अथ बुधः । खलमतिः किल चंचलमानसो बहुलभुक्कलहाकुलितोनरः ।
 अकरुणोऽनृणश्चांश्च बुधे भवेद्विगते विगते क्षितसाधनः । १ । वितरणप्रणयगुणिनां दिशद्बहुकलाकुशलरतिलालसम् । ध
 निनामिदुस्तोवृषभस्थितस्तनुजतोनुजतोऽति सुखं नरम् । २ । प्रियवचो रचनासुविचक्षणो द्विजननीतनयः शुभवेषभाक् ।
 मिथुनगेजननेशानन्देन सदनुजतोऽनतोऽपि सुखी नरः । ३ । कुचरितानि च गीतकथादरो न परुचिः परदेशगतिनृणाम् । कि
 लकुलीरगते शशभूत्सु ते सरततारतानितरां भवेत् । ४ । अनृततासहितं विमतिं परसहजवरं करं कुरुते नरम् । युवतिर्हर्षप
 रंशश्चिनः सुतोहारिगतोऽरिगतोऽन्नतिदुःखितम् । ५ । सुवचनानुरतश्चतुरो नरोऽलिखनकर्मपरो हिवरोऽन्मतिः । शशिसुते
 युवतौ च गते सुखी सुनयनानयनानां चलचर्चितैः । ६ । अनृतवागव्यभाक् खलु शिल्पविकुचरिताभिरतिर्बहुजल्पकः । व्य
 सनयद्भुमनुजः सहिते बुधेऽत्र तुलया तुलया लवसायुतः । ७ । कृपणतातिरतिप्रणयश्रमो विहितकर्मसुखोपहतिर्भवेत्

धवलमानुसुतेऽलिगतेक्षतिस्वलसतोलसतोपिचवास्तुनः । ८ । वितरणप्रणयोबहुवैभवःकुलपतिश्चकलाकुशलोभवे
 त् । शशिमुत्तत्रशरासनसंस्थितोविहतयाहितयारमयान्वितः । ९ । रिपुभयेनयुतःकुमतिर्नरःस्मरविहानतरःपरकर्मकृत्
 मकरगेसातिशीतकरात्मजव्यसनतःसनतःपुरुषोभवेत् । १० । गृहकालिकलशेशिनदनेवितनुतेतनाननुदीनताम् । ध
 नपराक्रमधर्मविहानतांविमतितामतितापितशत्रुभिः । ११ । परधनादिकरक्षणतत्पराद्विजसुरानुचरोहिनराभवेत् । शशि
 सुतेपथरोमसमाश्रितेसुवदनावदनानुविलोकनः । १२ । इतिबुधः । अथगुरुफलम् । बहुतरांकुरुतेसमुदारतासुराचि
 तांनिजवरिसमुन्नतिमाविभवतांचमरूपतिपूजितःक्रियगतोयगतोरुमतिप्रदः । १३ । द्विजसुरार्चनभक्तिविभूतयोदविणवा
 हनगौरवलब्धयः । सुरगौरवृषभेवहवैरिणश्चरणगारणगाढपराक्रमः । १४ । कवितयासहितःप्रियवाकश्चिचिविमलशीलुरु
 चिर्निपुणःपुमान् । मिथुनगंसतिदेवपुरोहितेसहितताहिततासाहितैर्भवेत् । १५ । बहुधनागमनोमदनोन्नतिविविधशास्त्रक
 लाकुशलानरः । प्रियवचाश्चकुलारगतगुरौचतुरगैस्तुरगैःकारिभिर्युतः । १६ । अचलदुर्गवनप्रभुतोऽजितोदृढतनुर्ननुदान
 परोभवेत् । अरिविभूतिहरोहिनरायुतःसुवचसावचसामधिपगुरौ । १७ । कुसुमगंधसदंबरशालिताविमलताधनदान
 मतिर्भृशम् । सुरगौरसुतयासतिसंयुतेरुचिरताचिरतापितशत्रुता । १८ । श्रुततपोजपहोममहोत्सवेद्विजसुरार्चनदान

मतिर्भवेत् । वणिजिजन्मनिचित्रशिखोडजेचतुरतातुरतासहितारिता । ७ । धनविनाशनदोषसमुद्भवैः दशतराबहुदं
 भपरोनरः । आलिंगतेसतिदेवपुरोहितेभवनतोविनतोऽपिचदुःखमाक् । ८ । वितरणप्रणयोबहुवैभवंनधनान्यथवाह
 नसंचयः । धनुषिदेवपुरोहितमतिर्भवेत्सुरुचिरारुचिराभरणानिच । ९ । हतमतिः परकर्मकरानरोस्मरविहीनतरोमय
 रोषभाक् । सुरगुरौमकरेविदधातिनोजनमनोनोरथसाधनम् । १० । गद्युतः कुमतिर्देविणोऽद्भुतः कृपणतानिर
 तः कृतकिल्बिषः । घटगतेसतिदेवपुरोहितेकदशनोदशनोदरपीडितः । ११ । नृपकृपाप्तधनोमदनोन्नतिः सुदनसाधन
 दानपरोनरः । सुरगुरौतिमिनासहितेसतामनमतानुमतोत्सवदोभवेत् । १२ । इतिगुरुः । अथशुक्रः । भवनवाह
 नवंदपुरोधिपः प्रचलनप्रियताविहितादरः । यदिचसंजननोहिभवेद्रविः कवियुतोवियुतोरिपुभिर्नरः । १ । बहुकलत्रयु
 तोत्सवगौरवंकुसुमगंधरुचिः कृषिनिर्मितः । वृषगतेभृगुजेकमलाभवेदविरलाविरलापिमंडली । २ । भृगुसुतेजननेमि
 थूनस्थितेसकलशास्त्रकलामलकौशलम् । सरलतालालितकिलभारतीसुमधुरामधुरान्नरुचिर्भवेत् । ३ । द्विजपतेः सद
 नेभृगुनंदनेविमलकर्ममतिर्गुणसंयुतः । जनमलंसकलंकुरुतेवशंसकलयाकलयापिगिरानरः । ४ । हरिगतेसुरवरिपुरो
 हितेयुवतितोधनमानसुखानिच । निजजनव्यसनान्यपिमानवस्त्वहिततोहिततोषमनवूजेत् । ५ । भृगुसुतेसातिक

न्यकयान्विते बहुधनीखलुतीर्थमनोरथः । कमलयापुरुषोतिविभूषितस्त्वमितयामितयापि गिरान्वितः । ६ । कुसुम
वस्त्रविचित्रधनान्वितो बहुगमागमनो ननु मानवः । जननकालतुल्यकलनं यदासु कविना कविनायकतां व्रजेत् । ७ । क
लहया तमतिजननिद्यतां प्रजननामयतां नियतं नृणाम् । व्यसनतां जननेऽलिसमाश्रितः कविरलं कविरलं कुरुते धनम् । ८ ।
युवतिसूनुनागमनोत्सवं सचिवतां नियतं शुभशीलताम् । जनपिकार्मुकगः कुरुते कविः कविरतिविरतिचरतो नृणाम् । ९ ।
अभिरतिस्तु जरांगनानृणां व्ययभयं कृशतां मतिचिंतया भृगुसुते मृगराजगते सदा कविजने विजनेपि मनो भवेत् । १० ।
उशनसः कलशे जनुषि स्थितौ वसनभूषणभोगविहीनता । विमलकर्म महालसतानृणामुपगतापगता विरमा भवेत् । ११ ।
भृगुसुते सति मीनसमन्विते नरपते विभुता विनता भवेत् । रिपुसमाक्रमणं द्विविणागमो वितरणे तरणे प्रणयेनृणाम् । १२ ।
इति शुक्रः । अथ शनिः । धनविहीनतया तनुता तनौ जनविशोधयेत् प्सितनाशनम् । क्रियगते कसुते स्वजननेनृणां विषमता
शमताशनमनं भवेत् । १ । युवतिसौख्यविनाशनतां भृशं पिशुनसंगरुचि मतिविच्युतिम् । तनुभूतां जननेनृषभस्थितार
विषुतो विषुतोत्सवमादिशेत् । २ । प्रचलनं विमलत्वं विहीनतां भवनबाह्याविलासकुतूहलम् । व्रजतिनामिथुनोपगतसु
ते दिनविभोर्न विभोर्लभते सुखम् । ३ । शशिनि केतनगामिनिमानुजे तनुभूतां कृशतां भृशमंबया । वरविलासकराक्रम

लाभवेदविकलं विकलं रिपुमंडलम् । ४ । लिपिकलाकुशलश्चकलिप्रियो विमलशीलविहीनतरोनरः । रविसुतेरविवे
 इमानि संस्थितेहतनयस्तनयप्रमदातिभाक् । ५ । विहितकर्मणि शर्मकदापि नो विनयतो पहतिश्चलसौहृदम् । रविसु
 ते सति कन्यकया न्विते विबलता बलता सहितो भवेत् । ६ । निजकुलेऽवनिपाल बलान्वितः स्मरबलाकुलितो बहुदानदः ।
 जलजिनी शसुते हितुलान्विते न पकतो पकतो हि नरो भवेत् । ७ । विषहताशनशस्त्रभया न्वितो धनविनाशनवैरिगदादितः ।
 विकलताकलिताचसमन्वितेरविसुते विसुतेऽष्टसुखोनरः । ८ । रविसुतेन युते सति कर्मके सुतगणैः परिपूर्णमनोरथः । प्र
 थितकर्त्तिसुवृत्तपरो नरो विभवतो भवतोऽप्युतो भवेत् । ९ । नरपतेरिव गौरवतां व्रजेद्रविसुते मृगराशिगतनरः । अगुरुणा
 कुसुमैर्भृगजातया विमलया मलया चलजेः सुखम् । १० । ननु जितोरिपुर्भव्यसनानृतो विहितकर्मपराङ्मुखतान्वितः ।
 रविसुते कलशेन समन्विते सुसहितः सहितप्रचयै नरः । ११ । विनयता व्यवहारसुशीलता सकललोकगृहीतगुणोनरः । उ
 पकृतौ निपुणस्ति मिसां श्रुतेरविभवे विभवेन समन्वितः । १२ । बलान्विते राशिपतौ चराशौ खेदथवाराशिफलसमग्रम् ।
 नीचोच्चमेहास्तभयादिभावैर्न्यनाधिकत्वं परिकल्पनीयम् । १३ । इति राशिफलानि । अथ शुभाशुभज्ञानार्थं शनिचक्रं लि
 ख्यते । नराकारलिखेच्चक्रं शनिचक्रं तदुच्यते । वेदितव्यं फलं तस्मान्मानवानां शुभाशुभम् । १ । जन्मक्षतो यत्र च कुत्र स

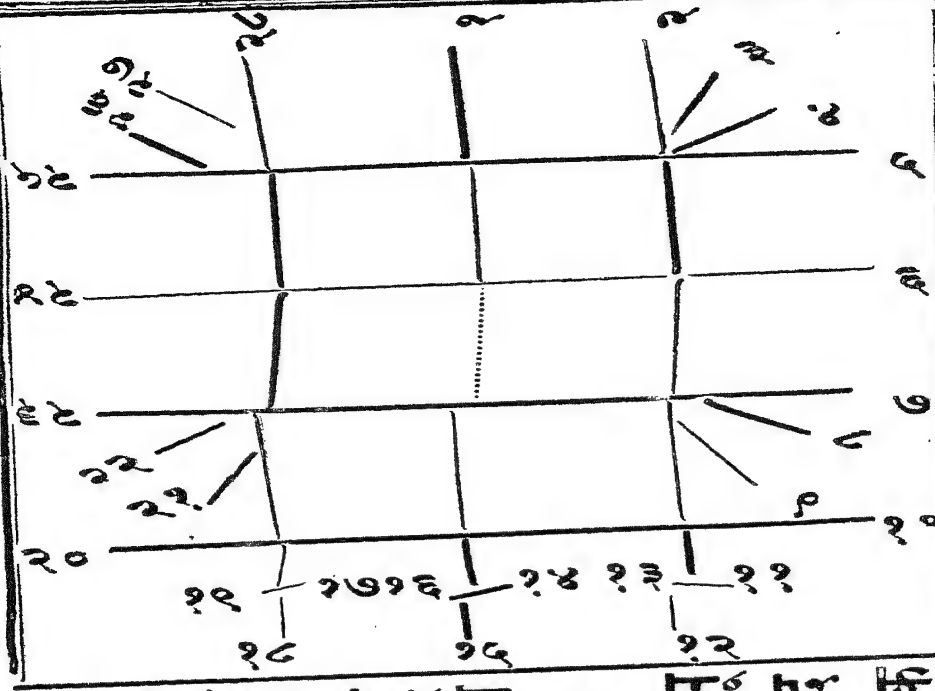
स्थमित्रस्यपुत्रं प्रथमं विदित्वा । चक्रे नराख्ये खलु जन्मधिष्ण्याद्विन्यस्यमानि प्रवदत्फलानि । २ । नक्षत्रमैकं चाशिरा वि
भागे मुखे लिखन्नाणियुगं च गृह्ये । नेत्रे च नक्षत्रयुगं हृदि स्थं भपंचकं वामकरे च तुष्कम् । ३ । वामे च पादे त्रितयं हि भानां भा
नां त्रयं दक्षिणपादं संस्थम् । चत्वारि ऋक्षाणि च दक्षिणाख्ये पाणौ प्रणीतं मुनिनारदं न । ४ । रोगो लाभो हानिराप्तिश्च सो
ख्यं बंधः पीडा मत्प्रयाणं च लाभः । मंदे च के मार्गे गे कल्पनीयं तद्दोम्याच्छीघ्रगे स्युः फलानि । ५ । इति शनिचक्रम् । अथ स
र्वतो भद्रचक्रम् । अथातः संप्रवक्ष्यामि चक्रैः त्रैलोक्यदीपकम् । विख्यातं सर्वतो भद्रं सद्यः प्रत्यय
कारकम् । १ । ग्राम्योत्तराः प्रागपराश्च कौष्ठानवात्रचक्रे सुधिया विधेयाः । स्वरक्षवर्णादिक
मत्र लेख्यं प्रसिद्धं भावाच्च मयानिरुक्तम् । २ । भ्रमो भवेद्भ्रश्रजं च हानिव्याधिः स्वरैर्भीड्यति यौ
निरुक्ता । राशौ च वेधे सति विघ्नमेव जंतुः कथं जीवति पंचवेधे । ३ । भरण्यकारौ वृषभं च नंदं भा
दांतकारं श्रवणं विशाखाम् । तुलां च विध्येद नलक्षं संस्थाग्रहोत्रचक्रैर्गदि तं स्वरजः । ४ । वका
रौ कारमकारदास्त्रिस्वार्त्तारकारं मिथुनं च कन्याम् । तथा भिजिज्जं जं कं भं च विध्येद्ब्रह्मक्षं संस्थौ
हिनमश्चरदूः । ५ । कर्कककारं च हरिपकारं चित्रां च गौर्णां च तथा लकारम् । अकारकं चैश्वभ

अथ सर्वतो भद्रचक्रम्.

अ	क	रो	मृ	आ	पु	पु	आ	आ
भ	ऊ	अ	ब	कं	ह	उ	उ	म
अ	ल	ल	२	३	४	ल	म	पू
रे	च	१	ओ	नं	चौ	५	ट	उ
उ	ह	१२	र	पू	भ	६	प	ह
पू	स	११	अं	ज	७	र	नि	नि
श	ग	१०	९	८	८	त	सा	सा
घ	ऊ	ज	भ	व	न	ऋ	नि	नि
इ	श	अ	उ	पू	पू	अ	इ	इ

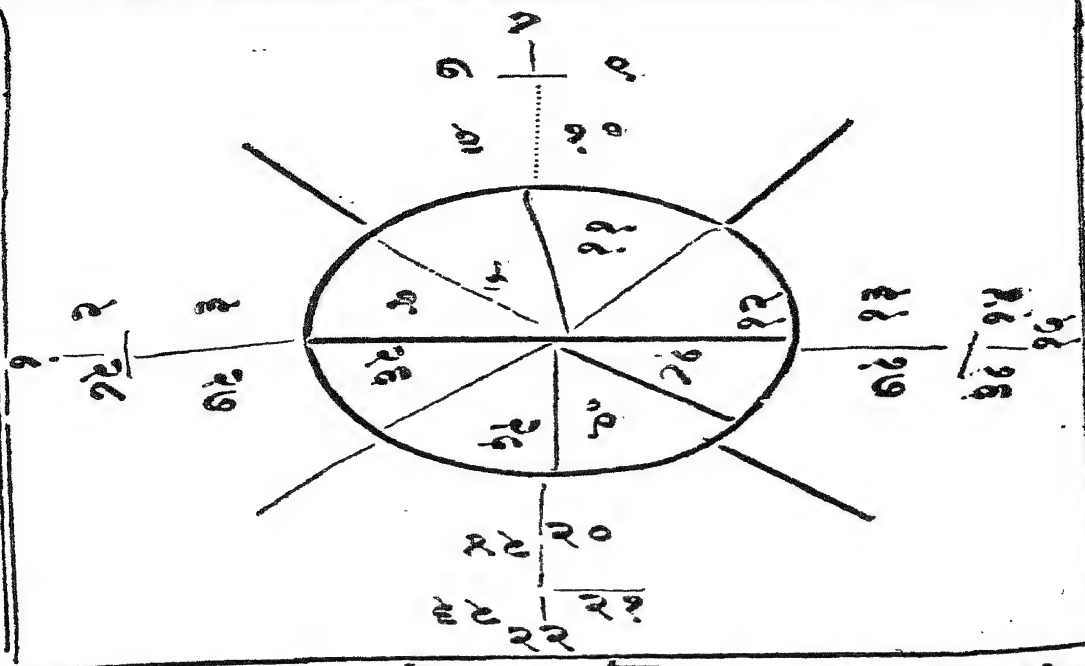

इदं सूर्यकालानलचक्रम्

॥४५॥

मत्राविधयेदलंनभोमंडलगोमृगस्थः६। एवंवेधःसर्वतोभद्रचक्रेसर्वक्षेभ्यश्चिच
तनीयःसुधीभिः। दद्याद्वेधःसत्फलंसौम्यजातोऽस्यतंकष्टदुष्टवेधःकरोति।७।
यस्मिन्नक्षेसास्थितोवेधकर्तापापःखेटःसौऽस्यभयातियस्मिन्। कालेतस्मिन्
मंगलंपाडितानांप्रोक्तसद्भिर्नान्यथास्यात्कदाचित्। ८। इतिसर्वतोभद्रचक्र
म्। अथसूर्यकालानलचक्रम्। सूर्यकालानलचक्रंस्वरशास्त्रादितोहियत्। तद
हंविशदंवेक्ष्यचमत्कृतिकरंपरम्। १। त्रिशूलकाश्राःसरलाश्चित्त्रिःकिलाध्व
रेखाःपरिकल्पनीयाः। रेखात्रयमध्यगतंचतत्रद्वेचकोणोपरिगोविधये। २।
त्रिशूलकोणांतरकान्यरेखातदग्रयोःशृंगयुगंविधेयम्मध्येत्रिशूलस्यचदंडम्
लात्सव्येनभान्यर्कभतोऽभिजिह्वा। ३। स्वनामभयन्नगतंचतत्रप्रकल्पनीयंसद
सत्फलंहीतलस्थःश्रुत्रितयेकमेणाचितावधश्चप्रतिबंधनानि। ४। शृंगद्वयेरुक्
चमवेद्विभंगशूलेषुमूलंपरिक्लपनीयम्। शेषेषुधण्येषुजयश्चलाभोऽर्भाष्टार्थसिद्धिर्बहुधा। नराणाम्५। सूर्यकालानलचक्र

मेतद्देववादेचरणेप्रयाणे।प्रयत्नपूर्वेननुचितनीयपुरातनानांविचनप्रमाणसद्
इतिस्मर्यकालानलचक्रम्।अथचंद्रकालानलचक्रम्।कर्काटकेनप्रविधायवृत्तं
स्मिश्चपूर्वापर्याम्यसाम्येवृत्ताद्बहिःसंचलितेविधयेखेत्रिशूलाश्चतदग्रकषु।
१।कोणाश्चरेखाद्वितयेनसाध्याःपूर्वात्रिशूलेकिलमध्यसंस्थमा।चांद्रलिखेद्वृत्तद
नुक्रमेणसव्येनधिष्यानिबहिस्तदते।२।कालानलचक्रमिदंहिचांदरणप्रयाणा
दिषुजन्मभवेत्।त्रिशूलसंस्थानधनानयननमंतर्बहिस्थत्वशुभप्रदंहि३।इतिच
ंद्रकालानलचक्रम्।अथाष्टवर्गः।नृजन्मराशेःस्वचरप्रचार्येदोचरेसाहितिकैःप्रणी
तम्।स्थूलफलंत्तिकलसंप्रवाचिमबालावबोधप्रदमभगानाम्।१।गतिर्भयंश्री
व्यसंनचदैत्यशत्रुक्षयायानमतीवपीडा।कांतिक्षयोऽमीष्टवरिण्ठासिद्धिर्भाव्य
योर्कस्यफलंक्रमण।२।सदन्नमर्थक्षयमर्थलाभंकुक्षिव्यथाकार्यविघातलाभम्।
वित्तरुंजरजभयंस्वचलाभंचशोकंकरुतेमृगाः।३।पुत्रधर्मधनस्थस्यच

द्रस्योक्तमसत्फलम् । कलाक्षयेपरिज्ञेयकलावद्वैतसाधुतत् ॥४॥ भीतिक्षतिवित्तमरिप्रवृद्धिमर्थप्रणाशं धनमर्थनाशम् ॥
 शस्त्रोपघातंचरुजंचरोगलाभं व्ययं भूतनयस्तनोति ॥५॥ बंधंधनैर्वैरिभयं धनापि तपीडां स्थितिपीडनमर्थलाभम् । खेदं सुखं
 लाभमथार्थनाशं क्रमात्फलं यच्छति सोमसूनुः ॥६॥ भीतिं वित्तपीडनं वैरिवाद्धि सौख्यं शोकराजमानचरो गम् । सौख्यं दुःखं
 मानवित्तंचपीडादत्ते जीवो जन्मराशोऽसकाशात् ॥७॥ रिपुक्षयं वित्तमतीव सौख्यं वित्तं मुनन्नातिमरातिवृद्धिः । शोकं धना
 पित्तं वरवरत्रलाभं पीडां स्वमर्थंच ददाति शुक्रः ॥८॥ भंशकेशशं च शत्रुप्रवृद्धिपुत्रात् सौख्यं सौख्यं वृद्धिचदोषमापीडां सौख्यं
 निर्धनत्वं धनापित्तं नानार्थमानुसुनस्तनोति ॥९॥ हानिर्नैः स्वस्वंच वैरचशो कं वित्तं वादपीडनचापि पापम् ॥ वैरं सौख्यं
 द्रव्यहानिं प्रकुर्यादाहुः पुंसां गोचरे कुरुते रवम् ॥१०॥ राशौ राशौ गोचरे खेचराणामुक्तं प्रवेयत्फलं जन्मराशेः । तन्मर्त्यानां
 मेकभोत्पत्तिकानां भिन्नं भिन्नं दृश्यते वक्ष्यमेव ॥११॥ यस्मिन् राशौ शीतराशिमः प्रसूतोऽस्यः प्रोक्तो जन्मराशिः स एवाएव लभे
 नान्विताः सप्तखेटास्ते किं न स्युः प्राणिनां जन्मभानि ॥१२॥ पुंसामतोऽष्टौ किल राशयः स्युः शुभाशुभान्यत्र फलानि तेभ्यः ।
 ततश्चरे खामिलनांतरालात्स्पष्टं फलं चाष्टकवर्गयुक्तम् ॥१३॥ स्यान्मंदात्कुजतो रविर्मतितपोलाभार्थं कद्रुस्थितः शुक्रादस्त
 रिपुव्ययेषु च गुरोधमारिपुत्राप्तिषु । चंद्रात्प्राप्तिरिपुत्रिखेषु शशिजापंतं च त्रिनंदं व्ययारिप्राप्य भूगतस्तनोति त्रिषु सुखो

पांत्वारिरिःकंशुभः १४ भौमादुर्लान्वधीधनोपचयगः षट्त्र्याप्तिर्धीस्थोर्कजाल्लग्नचोपचयोरवेरुपचयाष्टास्तेषुशस्तो
 बुधात् । धीरंध्रेषुचष्टयत्रिषुरोः केंद्राष्टलाभव्ययेस्वादकोपचयास्तगस्त्रिखभवास्तांबुत्रिकोणेभूगोः । १५ । स्वाज्ञोभोष्ट
 चतुष्टयायधनगाजीवात्षडायांत्यखेचंद्रादयारिपुत्रिगोभूगसतादष्टांत्यलाभारिगः । ज्ञातंपचायारिपुत्रिगोर्कतनयात्केंद्राष्ट
 धर्मात्स्यगः सूर्याच्चोपचयात्मजेषुतनतत्त्रयायारिखाद्येशुभः । १६ । शुक्रादासुतधर्मलाभमृतिगः सौम्यः कुजाक्योस्तपः कें
 द्रायाष्टधनेस्वतोप्युपचयांत्यैकत्रिकोणेशुभः । कोणांत्यारिभवेरवारिपुभवाष्टांत्येगुरोरिदुतः स्वायाष्टारिसुखार्थगः खलभवा
 ष्टैकांबुषट्सदयात् । १७ । स्वात्स्वायाष्टत्रिकेंद्रस्वनवदशभवारातिर्धीस्थश्चशुक्राल्लग्नार्केंद्रायधीषट्स्वनवसुचकुजात्
 स्वाष्टकेंद्रायईज्यः । इंदोर्धनार्थकोणात्तिषुसहजनवाष्टायकेंद्राष्टगोर्कज्ज्ञात्कोणेद्यायखाद्यांबुधिरिपुशनस्त्रयंत्यधीषट्सुश
 स्तः । १८ । खास्तांत्याहितवर्जितेषुतनतः शुक्रोविनास्तारिखचंद्रात्स्वन्मदनव्ययारिरिहतेष्वर्काद्याष्टाप्तिषुभंदाद्यैक
 रिपुव्ययास्त्वरहितेष्वर्ज्यान्नवायाष्टधीखेज्ञात्कोणभवन्निषट्सुभवधीत्र्यंत्यारिधर्मकुजात् । १९ । स्वान्मंदस्त्रिषडायधीषु
 रवितोष्टायाद्विकेंद्रेशुभोभौमात्खायषडंत्यधीत्रिषुतनोः खायांबुषट्त्र्येखगः । ज्ञादायारिनवांत्यखाष्टसुभगोरंत्यायषट्संस्थ
 तश्चंद्रादायारिपुत्रिगः सुरगुरोरंत्यायधीशत्रुगः । २० । स्थानानिन्यानिप्रतिपदितानिशुभानिचान्यान्यशुभानिनूनम् ।

अथबुधस्याष्टवर्गकाः ५४

कु	१	३	५	७	९	११	१३	१५	१७	१९	२१	२३	२५	२७	२९	३१	३३	३५	३७	३९	४१	४३	४५	४७	४९	५१	५३	५५	५७	५९	६१	६३	६५	६७	६९	७१	७३	७५	७७	७९	८१	८३	८५	८७	८९	९१	९३	९५	९७	९९	१०१	१०३	१०५	१०७	१०९	१११	११३	११५	११७	११९	१२१	१२३	१२५	१२७	१२९	१३१	१३३	१३५	१३७	१३९	१४१	१४३	१४५	१४७	१४९	१५१	१५३	१५५	१५७	१५९	१६१	१६३	१६५	१६७	१६९	१७१	१७३	१७५	१७७	१७९	१८१	१८३	१८५	१८७	१८९	१९१	१९३	१९५	१९७	१९९	२०१	२०३	२०५	२०७	२०९	२११	२१३	२१५	२१७	२१९	२२१	२२३	२२५	२२७	२२९	२३१	२३३	२३५	२३७	२३९	२४१	२४३	२४५	२४७	२४९	२५१	२५३	२५५	२५७	२५९	२६१	२६३	२६५	२६७	२६९	२७१	२७३	२७५	२७७	२७९	२८१	२८३	२८५	२८७	२८९	२९१	२९३	२९५	२९७	२९९	३०१	३०३	३०५	३०७	३०९	३११	३१३	३१५	३१७	३१९	३२१	३२३	३२५	३२७	३२९	३३१	३३३	३३५	३३७	३३९	३४१	३४३	३४५	३४७	३४९	३५१	३५३	३५५	३५७	३५९	३६१	३६३	३६५	३६७	३६९	३७१	३७३	३७५	३७७	३७९	३८१	३८३	३८५	३८७	३८९	३९१	३९३	३९५	३९७	३९९	४०१	४०३	४०५	४०७	४०९	४११	४१३	४१५	४१७	४१९	४२१	४२३	४२५	४२७	४२९	४३१	४३३	४३५	४३७	४३९	४४१	४४३	४४५	४४७	४४९	४५१	४५३	४५५	४५७	४५९	४६१	४६३	४६५	४६७	४६९	४७१	४७३	४७५	४७७	४७९	४८१	४८३	४८५	४८७	४८९	४९१	४९३	४९५	४९७	४९९	५०१	५०३	५०५	५०७	५०९	५११	५१३	५१५	५१७	५१९	५२१	५२३	५२५	५२७	५२९	५३१	५३३	५३५	५३७	५३९	५४१	५४३	५४५	५४७	५४९	५५१	५५३	५५५	५५७	५५९	५६१	५६३	५६५	५६७	५६९	५७१	५७३	५७५	५७७	५७९	५८१	५८३	५८५	५८७	५८९	५९१	५९३	५९५	५९७	५९९	६०१	६०३	६०५	६०७	६०९	६११	६१३	६१५	६१७	६१९	६२१	६२३	६२५	६२७	६२९	६३१	६३३	६३५	६३७	६३९	६४१	६४३	६४५	६४७	६४९	६५१	६५३	६५५	६५७	६५९	६६१	६६३	६६५	६६७	६६९	६७१	६७३	६७५	६७७	६७९	६८१	६८३	६८५	६८७	६८९	६९१	६९३	६९५	६९७	६९९	७०१	७०३	७०५	७०७	७०९	७११	७१३	७१५	७१७	७१९	७२१	७२३	७२५	७२७	७२९	७३१	७३३	७३५	७३७	७३९	७४१	७४३	७४५	७४७	७४९	७५१	७५३	७५५	७५७	७५९	७६१	७६३	७६५	७६७	७६९	७७१	७७३	७७५	७७७	७७९	७८१	७८३	७८५	७८७	७८९	७९१	७९३	७९५	७९७	७९९	८०१	८०३	८०५	८०७	८०९	८११	८१३	८१५	८१७	८१९	८२१	८२३	८२५	८२७	८२९	८३१	८३३	८३५	८३७	८३९	८४१	८४३	८४५	८४७	८४९	८५१	८५३	८५५	८५७	८५९	८६१	८६३	८६५	८६७	८६९	८७१	८७३	८७५	८७७	८७९	८८१	८८३	८८५	८८७	८८९	८९१	८९३	८९५	८९७	८९९	९०१	९०३	९०५	९०७	९०९	९११	९१३	९१५	९१७	९१९	९२१	९२३	९२५	९२७	९२९	९३१	९३३	९३५	९३७	९३९	९४१	९४३	९४५	९४७	९४९	९५१	९५३	९५५	९५७	९५९	९६१	९६३	९६५	९६७	९६९	९७१	९७३	९७५	९७७	९७९	९८१	९८३	९८५	९८७	९८९	९९१	९९३	९९५	९९७	९९९	१००१	१००३	१००५	१००७	१००९	१०११	१०१३	१०१५	१०१७	१०१९	१०२१	१०२३	१०२५	१०२७	१०२९	१०३१	१०३३	१०३५	१०३७	१०३९	१०४१	१०४३	१०४५	१०४७	१०४९	१०५१	१०५३	१०५५	१०५७	१०५९	१०६१	१०६३	१०६५	१०६७	१०६९	१०७१	१०७३	१०७५	१०७७	१०७९	१०८१	१०८३	१०८५	१०८७	१०८९	१०९१	१०९३	१०९५	१०९७	१०९९	११०१	११०३	११०५	११०७	११०९	११११	१११३	१११५	१११७	१११९	११२१	११२३	११२५	११२७	११२९	११३१	११३३	११३५	११३७	११३९	११४१	११४३	११४५	११४७	११४९	११५१	११५३	११५५	११५७	११५९	११६१	११६३	११६५	११६७	११६९	११७१	११७३	११७५	११७७	११७९	११८१	११८३	११८५	११८७	११८९	११९१	११९३	११९५	११९७	११९९	१२०१	१२०३	१२०५	१२०७	१२०९	१२११	१२१३	१२१५	१२१७	१२१९	१२२१	१२२३	१२२५	१२२७	१२२९	१२३१	१२३३	१२३५	१२३७	१२३९	१२४१	१२४३	१२४५	१२४७	१२४९	१२५१	१२५३	१२५५	१२५७	१२५९	१२६१	१२६३	१२६५	१२६७	१२६९	१२७१	१२७३	१२७५	१२७७	१२७९	१२८१	१२८३	१२८५	१२८७	१२८९	१२९१	१२९३	१२९५	१२९७	१२९९	१३०१	१३०३	१३०५	१३०७	१३०९	१३११	१३१३	१३१५	१३१७	१३१९	१३२१	१३२३	१३२५	१३२७	१३२९	१३३१	१३३३	१३३५	१३३७	१३३९	१३४१	१३४३	१३४५	१३४७	१३४९	१३५१	१३५३	१३५५	१३५७	१३५९	१३६१	१३६३	१३६५	१३६७	१३६९	१३७१	१३७३	१३७५	१३७७	१३७९	१३८१	१३८३	१३८५	१३८७	१३८९	१३९१	१३९३	१३९५	१३९७	१३९९	१४०१	१४०३	१४०५	१४०७	१४०९	१४११	१४१३	१४१५	१४१७	१४१९	१४२१	१४२३	१४२५	१४२७	१४२९	१४३१	१४३३	१४३५	१४३७	१४३९	१४४१	१४४३	१४४५	१४४७	१४४९	१४५१	१४५३	१४५५	१४५७	१४५९	१४६१	१४६३	१४६५	१४६७	१४६९	१४७१	१४७३	१४७५	१४७७	१४७९	१४८१	१४८३	१४८५	१४८७	१४८९	१४९१	१४९३	१४९५	१४९७	१४९९	१५०१	१५०३	१५०५	१५०७	१५०९	१५११	१५१३	१५१५	१५१७	१५१९	१५२१	१५२३	१५२५	१५२७	१५२९	१५३१	१५३३	१५३५	१५३७	१५३९	१५४१	१५४३	१५४५	१५४७	१५४९	१५५१	१५५३	१५५५	१५५७	१५५९	१५६१	१५६३	१५६५	१५६७	१५६९	१५७१	१५७३	१५७५	१५७७	१५७९	१५८१	१५८३	१५८५	१५८७	१५८९	१५९१	१५९३	१५९५	१५९७	१५९९	१६०१	१६०३	१६०५	१६०७	१६०९	१६११	१६१३	१६१५	१६१७	१६१९	१६२१	१६२३	१६२५	१६२७	१६२९	१६३१	१६३३	१६३५	१६३७	१६३९	१६४१	१६४३	१६४५	१६४७	१६४९	१६५१	१६५३	१६५५	१६५७	१६५९	१६६१	१६६३	१६६५	१६६७	१६६९	१६७१	१६७३	१६७५	१६७७	१६७९	१६८१	१६८३	१६८५	१६८७	१६८९	१६९१	१६९३	१६९५	१६९७	१६९९	१७०१	१७०३	१७०५	१७०७	१७०९	१७११	१७१३	१७१५	१७१७	१७१९	१७२१	१७२३	१७२५	१७२७	१७२९	१७३१	१७३३	१७३५	१७३७	१७३९	१७४१	१७४३	१७४५	१७४७	१७४९	१७५१	१७५३	१७५५	१७५७	१७५९	१७६१	१७६३	१७६५	१७६७	१७६९	१७७१	१७७३	१७७५	१७७७	१७७९	१७८१	१७८३	१७८५	१७८७	१७८९	१७९१	१७९३	१७९५	१७९७	१७९९	१८०१	१८०३	१८०५	१८०७	१८०९	१८११	१८१३	१८१५	१८१७	१८१९	१८२१	१८२३	१८२५	१८२७	१८२९	१८३१	१८३३	१८३५	१८३७	१८३९	१८४१	१८४३	१८४५	१८४७	१८४९	१८५१	१८५३	१८५५	१८५७	१८५९	१८६१	१८६३	१८६५	१८६७	१८६९	१८७१	१८७३	१८७५	१८७७	१८७९	१८८१	१८८३	१८८५	१८८७	१८८९	१८९१	१८९३	१८९५	१८९७	१८९९	१९०१	१९०३	१९०५	१९०७	१९०९	१९११	१९१३	१९१५	१९१७	१९१९	१९२१	१९२३	१९२५	१९२७	१९२९	१९३१	१९३३	१९३५	१९३७	१९३९	१९४१	१९४३	१९४५	१९४७	१९४९	१९५१	१९५३	१९५५	१९५७	१९५९	१९६१	१९६३	१९६५	१९६७	१९६९	१९७१	१९७३	१९७५	१९७७	१९७९	१९८१	१९८३	१९८५	१९८७	१९८९	१९९१	१९९३	१९९५	१९९७	१९९९	२००१	२००३	२००५	२००७	२००९	२०११	२०१३	२०१५	२०१७	२०१९	२०२१	२०२३	२०२५	२०२७	२०२९	२०३१	२०३३	२०३५	२०३७	२०३९	२०४१	२०४३	२०४५	२०४७	२०४९	२०५१	२०५३	२०५५	२०५७	२०५९	२०६१	२०६३	२०६५	२०६७	२०६९	२०७१	२०७३	
----	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	--

अथर्भमस्याष्टवर्गाकाः ३९

ॐ	१	२	४	७	८	९	९	०
कुं	३	५	६	१२	०	०	०	०
बु	६	१०	११	१२	०	०	०	०
शु	६	१०	११	१२	०	०	०	०
भा	१	४	७	८	९	९	०	०
ल	१	३	६	१०	११	०	०	०
र	३	५	६	१०	११	०	०	०
मी	३	५	६	१०	११	०	०	०

चंद्रस्याष्टवर्गाकाः ४९

१	२	३	४	५	६	७	८	९
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७
२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६
३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५
४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४
५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३
६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२
७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१
८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०
९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९

अथर्ववेदपुर्वगांकाः ४८

२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

अथगुरोरष्टवर्गाकाः ५६

शु	श	ल	र	चं	मे	बु
१	२	३	१	२	१	१
२	५	२	२	५	२	२
३	६	४	३	७	४	४
४	९	५	४	९	७	५
७	१०	६	७	११	८	६
८	११	०	८	०	१०	९
१०	०	९	९	०	११	११
११	०	११	११	०	०	११
०	०	११	११	०	०	०

अथगुक्रस्याष्टवर्गाकाः ३९

शु	श	ल	र	चं	मे	बु	वृ
१	३	१	८	१	३	६	५
२	४	२	११	२	५	५	८
३	५	३	१२	३	६	६	९
४	८	४	०	४	९	९	१०
५	९	५	०	५	११	११	११
८	१०	८	०	८	१२	०	०
९	११	९	०	९	०	०	०
११	०	११	०	११	०	०	०
११	०	०	०	१२	०	०	०

अथशनेष्टवर्गाकाः

श	ल	र	चं	मे	बु	वृ	शु
३	३	१	३	३	६	५	६
५	४	३	६	५	८	६	११
६	६	४	११	६	९	११	१२
११	९	७	०	११	११	१२	०
०	१०	८	०	११	०	०	०
०	११	११	०	१२	१२	०	०
०	०	११	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०

इष्टवर्गाकाः समाप्ताः

तयोर्विधाणादधिकं फलं यत्स्वरा
 शितो यच्छतितद्ग्रेहदुः। २१।
 भुजंगवेदानवसागराऽध्वनवा
 न्नयः सागरसायकाश्च । रसेषु
 वायुग्मशरानवत्रितुल्याः क्रमे
 णाष्टकवर्गलेखाः । २२। विल
 ननाथाश्चितराशितोत्रभवान्तिरे
 खाः खलु यत्र यत्रा विलग्नतस्तत्र
 च तत्र राशौ संस्थापनीयाः साधि
 याक्रमेण । २३। केशोऽथहा

निर्व्यसनं समत्वं शङ्खं सुखं नित्यधनं गमय च ॥ संपत्प्रवृद्धिं विपुलामलश्रीः प्रेत्य केखाफलमामनंति ॥ २४ ॥ इत्येकले
 दस्याहिं संप्रादिष्टारखायुतिश्चाखिलखेटरेखाः ॥ अष्टाद्विसंख्यास्तु समास्ततोऽपि याधिको नाः सदसत्फलास्ताः ॥ २५ ॥
 कः कदा फलदा तेत्याशंक्याह ॥ इलातनजश्च पतिर्न लिन्याः प्रवेशकाले फलदः किल स्यात् । राश्यर्धभागे भृगुजामरेभ्या
 प्रांते शनीदूचसदेंदुसूनुः । २६ । शिरः प्रदेशवदनेदिने शो विक्षः स्थले चापि गच्छेत्कलावान् । पृष्टादरेभूतनयः प्रभुत्वं करोति सो
 म्यश्चरणे च पाणौ ॥ २७ ॥ कटिप्रदेशे जघने च जीवः कविरतुगद्गोस्थलमुष्कयुग्मे ॥ जानूरुदेशे निलिनीशसूनुश्चारेण वा
 जन्मनि चितनीयम् । २८ । यदा यदा स्यात् प्रातिकूलवर्त्तोऽस्वांगस्वदोषेण करोति पीडाम् । इदं तु पर्वप्रविचार्य सर्वप्रश्नप्र
 सत्यादिषु कल्पनीयम् ॥ २९ ॥ इत्यष्टवर्गध्यायः । अथाद्विग्रहयोगाध्यायः ॥ पाषाणयंत्रक्रयविषयेषु कूटक्रियायां च
 विचक्षणः स्यात् ॥ कामी प्रकामोऽपुरुषः स गर्वः सर्वाषर्धोऽनरवोऽसमेतः ॥ १ ॥ भवेन्महौजा बलवान् विमूढा गढोद्धता स
 त्यवचामनुष्यः । सुसाहसः शरतरोतिहिंसो दिवामणोऽक्षोऽणि सुताभ्युपेतः । २ । प्रियवचाः सचिवो बहूः सेवया र्जितधनश्च
 कलाकुशलो भवेत् । श्रुतपटुर्हि नरो निलिनीपतौ कुमुदिनीपतिः सनुसमन्वितः । ३ । आचारहीनः क्रुटिलः प्रतापी पण्यानुजी
 वी कलहप्रियश्च । स्यान्मातृशत्रुर्मनुजो रुजातः शीतयुतोऽभुसुतसंयुतवै । ४ । पुरोहितत्वे निपुणो नृपाणां भ्रात्रा च मित्रा प्त

धनः समृद्धः । परोपकारी चतुरो दिने शैवाचामधीशेन युते नरः स्यात् । ५ । संगीतवाद्यायुधचारुबुद्धिर्भवेन्नरः । नेत्रबलेन ही-
 नः । कांता निमित्ताप्तसहस्रसमाजः सितान्विते जन्मनि पाद्विनीशे । ६ । धातुक्रियापण्यमतिगुणज्ञाधर्मप्रियः पुत्रकलत्रसा-
 रथ्यः । सदा समृद्धो तितरानरः स्यात्प्रद्योतने भानुसुतेन युक्ते । ७ । सद्वाग्विलासो धनवान्मरुपः कर्पातचैतः पुरुषो विनीतः ।
 कांता परप्रीतिरतीव वक्ता चंद्रसंचांद्रौ बहुधर्मकः स्यात् । ८ । सदा विनीतो दृढगढमंत्रः स्वधर्मकमाभिरतो नरः स्यात् । ९ । प-
 रोपकारादरैकचित्तः शीतद्युतो वाक्पतिना समते । १० । वस्त्रादिकानां क्रयविक्रयपदक्षो नरः स्याद्ब्रह्मसनीविधिज्ञः ॥ सुगंध-
 पुष्पोत्तमवस्त्रचित्तो द्विजाधिराजभृगुजेन युक्ते । ११ । नानागनानां परिसेवनेच्छो वैश्यानुवृत्तिर्गतसाधुशिलः । परात्म-
 जः स्यात्पुरुषार्थहीन इंदौ समदे प्रवदति संतः । १२ । बाहुयुद्धकुशलो विपुलस्त्रालालसो विविधभेषजपण्यः । हेमलोह-
 विविधबुद्धिविभावः संभवे यदि कुजं दुजयोगः । १३ । मंत्रार्थशस्त्रार्थकलाकार्यविवेकशीलो मनजः किल स्यात् । चमपू-
 तिर्वानपतिः पुरेशो गामेश्वरो वासकजे सुरज्ये । १४ । नानागनाभोगविधानचिंतोद्यतानुतप्रीतिरतिप्रपंचः । नरः सग-
 र्वः कृतसर्ववैभूगोः सुते भूतसंयुते स्यात् । १५ । शस्त्रास्त्रवित्संगरकर्मकर्तृस्तेयानुतप्रीतिकरः प्रकामम् । सौख्येन
 हीनो तितरानरः स्याद्ब्रह्मासुतमंदयुतेऽतिनिधः । १६ । संगीतविन्नीतिपतिर्विनीतः साख्यान्यतोऽत्यंतमनोभिरामः ।

धीरेनरस्यात्सुतरामदारःसुगंधभागवाग्पतिसौम्ययोगे । १६ । कुलाधिशालीशुभवाग्विलासःसदासहर्षःपुरुषःसुवे
 षः । भर्ताबहूनांगुणवान्विवेकीसभागवेजन्मानिसोमसूनो । १७ । चलस्वभावश्चकालिप्रियोपिकलाकलापेकुशलःसु
 शीलः । पुमान्बहूनांप्रातिपालकश्चेद्भवेत्प्रसूतोमिलनंज्ञान्योः । १८ । विद्ययाभवतिपांडितःसदापांडितैरपिकरोति
 विवादम् । पुत्रमित्रधनसौख्यसंयुतोमानवःसुरगुरौभगयुक्ते । १९ । शूरैर्यवान्ग्रामपुराधिनाथोभवेद्यशस्वीकुशलः
 कलासु । स्त्रांसंश्रयप्राप्तमनोरथश्चनरःसुरैर्यगर्विजेनयुक्ते । २० । शिल्पलेख्यविधिजातकौतुकोदारुणोरणकरेन
 रोभवेत् । अश्मकमकुशलश्चजन्मनिभागवरेविसुतेनसंयुते । २१ । इतिद्विग्रहयोगाध्यायः । अथत्रिग्रहयोगाध्यायः ॥
 शूरश्चयंत्राश्वविधिप्रवीणास्त्रपाकृपाभ्यां सुतरांविहीनाः । नक्षत्रनाथक्षितिपुत्रमित्रैरेकत्रसंस्थैर्मनजाभवति । १ । म
 वेन्महौजानपकार्यकर्त्तावार्ताविधौशस्त्रकलासुदक्षः ॥ दिवामणिज्ञासुतराश्मसंस्थैःप्राणीभवेद्वेकगृहप्रयातः ॥ २ ॥ स
 वाविधिज्ञश्चविदेशगामीप्राज्ञःप्रवीणश्चपलातिधूर्तः । नरोभवेच्चंद्रसुरेन्द्रवद्यप्रद्योतनानामिलनेप्रसूतो । ३ । परस्वह
 र्ताव्यसनानुरक्तोविमुक्तसत्कर्मरुचिर्नरःस्यात् ॥ मृगांकपंकरुहवंधुशुक्राश्चैकत्रभावयेदिसंयुताःस्युः ॥ ४ ॥ परैरगित
 ज्ञोविधनश्चमदधातुक्रियायानिरतोनितांतम् ॥ व्यर्थप्रयासप्रकरणरःस्यात्क्षेत्रयदैकत्ररवीन्दुमंदाः ॥ ५ ॥ स्यातोभ

वेन्मंत्राविधिप्रवीणःसुसाहसोनिष्ठुरचित्तवृत्तिः। लज्जार्थजायात्मजमित्रमुक्तयेकैर्बुधाकक्षितैर्जनैरःस्यात्। ६। वक्तृार्थ
 युक्तःक्षितिपालमंत्रासेनापतिर्नार्तिविधानदक्षः। महन्मनाःसत्यवचोविलासःसूर्यारजवैःसहितैर्नरःस्यात्। ७। भा
 ग्यान्चितोत्पत्तमतिर्विनीतःकुलानवान्शालविराजमानः। स्यादल्पजल्पश्चतुरो नरश्चेद्भौमास्फुजित्सूर्ययुतिःप्रसूतो। ८।
 धनेनहीनःकलहान्वितश्चत्यागीवियोगीपितृबन्धवर्गः। विवेकहीनोमनुजःप्रसूतोयोगीयदाकर्कशश्चैवचराणाम्। ९।
 विचक्षणःशास्त्रकलाकलापेसमग्रहार्थःप्रबलःसुशीलः। दिवाकरज्ञामरपूजितानांयोगेभवेन्नानयनामयात्तः। १०।
 साधुद्वेषीनिदिनोऽत्यन्ततप्तःकांताहेतोर्मानवःसंयुताश्चेत्। दैत्यामात्यादित्यसौम्यास्थखटावाचालःस्यादन्यदेशाटनश्च
 । ११। तिरस्कृतस्वीयजनैश्चहीनोऽप्यन्यमहद्वेषकरो नरःस्यात्। षंडाकृतिर्हीनतरानुयातश्चादित्यमददुसुतैःसमेतैः
 । १२। अप्रगल्भवचनो धनहीनोऽप्याश्रितावनिपतेर्मनुजःस्यात्। शूरताप्रियतरःपरकायैसादरेर्किं गुरुभार्गवया
 गे। १३। नृपप्रिया मित्रकलत्रपुत्रौ नित्ययुतःकांतवपुनरःस्यात्। शनैश्चराचार्यदिवा मणीनांयोगेसुनीत्याव्ययकृत्प्र
 गल्भः। १४। रिपुभयपरियुक्तःसत्कथाकाव्यमुक्तःकुचरितरुचिश्चात्यन्तकंडूयनातः। निजजनधनहीनोमानवःसर्व
 दास्यात्काविरविरविजानांसंयुतिश्चेत्प्रसूतो। १५। भवन्ति दीनाधनधान्यहीनानानाविधानात्मजनापमानाः। स्युर्मा

नवाहीनजनानयाताश्चैत्संयुताः क्षाणि सुतैदुसौम्याः । १६ । वृणां कितः कोपयुतश्चहर्त्ताकांतारतः कांतवपुनरभ्यात् ।
 प्रसूतिकाले मिलिता भवन्ति चेदानीं हारकरामरेज्याः । १७ । दुःशीलकांतापतिरस्थिरः स्याद्दुःशीलकांतातनुजोल्पश्री
 लः । नरो भवेज्जन्मनि चैकभावाभासास्फुजिच्चंद्रमसोयादिस्युः । १८ । शैशवे हि जननार्त्तमिदं प्रदः सर्वदापि कलहान्वि
 तो भवेत् ॥ संभवेरविर्भवेदुभसुताः संयुतायादितरोऽतिगर्हितः ॥ १९ ॥ विख्यातकीर्तिमतिमान्महाजाविचित्रमित्रो
 बहुभाग्ययुक्तः ॥ सहृत्तविद्योऽतितरां नरः स्यादेकत्र संस्थगुरुसोमसौम्यैः ॥ २० ॥ विद्याप्रवीणोपि च न चिवृत्तः स्पर्धा
 भिवृद्ध्या च रुचिर्विशेषात् ॥ स्यादर्थलुब्धो हिनरः प्रसूतामगां कसौम्यास्फुजितायतिश्चेत् ॥ २१ ॥ कलाकलापामलबुद्धि
 शाली ख्यातः क्षितीशो भिमतो नितान्तम् । नरः पुनर्गामपतिर्विनीतो बुधैर्दुमंदाः सहितायदिस्युः । २२ । भाग्यभाग्यभवति
 मानवः सदाचारुकीर्तिमतिवृत्तिसंयुतः ॥ भार्गवैर्दुसुराजपूजिताः संयुतायादिभवंति संभवे । २३ । विचक्षणः क्षाणिपति
 प्रियश्च सन्मंत्रशस्त्राधिकृतो नितान्तम् । भवेत्सर्वेषामनुजो महौजाः संयुक्तमैर्दुसुगैर्द्रव्यैः । २४ । पुरोधसावेदविदां वरे
 प्याः स्युः प्राणिनः पुण्यपरायणश्च ॥ सत्पुस्तकालोकलेखनेच्छाः कर्वातुमंदा मिलितायदिस्युः । २५ । क्षापालकः
 स्त्रीयकुले नरः स्यात्किं वित्वसंगीतकलाप्रवीणः ॥ परार्थसंसाधकैकचित्तो वाचस्पतिज्ञाविनि सूनुर्योगे ॥ २६ । वित्तान्वि

तःक्षीणकलेवरश्चवाचालताचंचलतासमेतः ॥ धृष्टसदोत्साहपरोनरः स्यादेकत्रयातैः कविभौमसौम्यैः ॥ २७ ॥ कुलो
चनः क्षीणतनुर्वनस्थः प्रेप्यः प्रवासिवह्नुहास्ययुक्तः स्थान्नोसहिष्णुश्चनरोपराधीमंदारसौम्यैः सहितैः प्रसूता ॥ २८ ॥ सपुत्र
दारादिमुखैरुपेतः क्षमापालमान्यः सुजनानुयातः । वाचस्पतिक्षोणिस्तारुफाजिद्विभ्रैश्चैकत्रगतैर्नरः स्यात् ॥ २९ ॥ नृ
पातमानं कृपया विहिनं कृशं कुर्वत्तं गतमित्रसख्यम् । जन्यांच शन्यां गिरसावनीजाः संयोगभाजो मनुजप्रकुर्युः ॥ ३० ॥ वासा
विदे शजननी त्वनार्याभार्या तथैवोपहतिः सुखनाम् । दैत्यैद्रूपज्यावनिजार्कजानां योगैर्भवेज्जनमनरस्ययस्य ॥ ३१ ॥ नृपा
नृकंपोबहुगीतकीर्तिः प्रसन्नमूर्तिर्विजितारिवर्गः । सौम्यामरज्यारुफाजितां प्रसूतैश्चेत्संयुतिः सत्वपरो नरः स्यात् ॥ ३२ ॥ स्था
नार्थसद्भवसंयुतः स्यादुनल्पजल्पो धृतिमान्मुवृत्तः । शनैश्चराचार्यशशांकपुत्राक्षेत्रयदैकत्रगतं भवति ॥ ३३ ॥ साधुशी
लरहितो न तवक्तानल्पजल्पनरुचिः खलु धूर्तः । दूरयाननिरतश्च कलाज्ञो भागवज्ञश्च निसंयुतिजन्मा ॥ ३४ ॥ नीचान्वयय
द्यपि जातजन्म नरः सुकीर्तिः पृथिवीपतिः स्यात् ॥ सद्वृत्तिशाली परिमितकाले मेदज्यशुक्रामिलिताया दिश्युः ॥ ३५ ॥ पापा
न्विते शीतरुचौ जनन्या न भवेन्नधनममनां तादृग्दनेशः पितृनाशकर्ता मिश्रैर्विमिश्रफलमत्र कल्प्यमा ॥ ३६ ॥ शुभान्वि
तो जन्मनि शीतरश्मि यशार्थभूकीर्तिर्विवर्द्धिलब्धमाकरोति जातसकलद्रुपं श्रेष्ठप्रतिष्ठं नृपगौरवेण ॥ ३७ ॥ एकालये च

त्खलेखराणां त्रयं करोत्येव न
रं कुरुपं । दारिद्र्यदुःखः परित
स्तदहंकदापि गृहं न समाश्रयेत्स
: ३८ । इति जातकभरणोत्रिंश
हयोगाध्यायः । अथ राजयोगा

लिख्यं ते सद्विलासकलागं जनशूलं शूडिकावल्यकस्त्रातिवेलम् । अस्तु वः कलितमालतलदुर्मगलाय किल मंगलमूर्तिः । १ । भा
ग्यादिभावप्रतिपादितं यद्वाग्यं भवेत्तत्खलुराजयोगः । तान्विस्तरं प्रवदामि सम्यक् कृतैः सार्थकं जन्म यतो नराणाम् । २ । न भ
इचराः पंचानि जोच्च संस्था यस्य प्रसूतौ स तु सावर्भौमः । त्रयः स्वतुंगादिगताः सराजाराज्जोऽन्यस्य सुतोऽत्र मंत्राः । ३ । तुंगा
पगा यस्य चतुर्नभागाः महापगा संतरणे बलानामादंता बलानां किल सेतुबंधाः कीर्तिप्रबंधावसुधातलेत । ४ । स्वोच्चसूयश
नीज्यभूमितनयैश्च । त्रिभूलगैस्तेषामन्यतमैर्हि षोडशमिताः श्रीराजयोगाः स्मृताः । तन्मध्यं निजतुंगं ग्रहयुगेयद्वैकखेट

अथैषां योगानां न्यासः

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं
रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं	रं	चं
११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे
११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे	चं	मे

विधौ स्वर्धेतुंगसमाश्रितैकखचरेलगनेपरषोडश । ५ । वर्गात्तमेमतकरयदिवाशरीरसंवाक्षितेचचतुरादिभिरिदुहानैः द्वा
विंशतिप्रमितयः खलुसंभवंतियोगाः समुद्रबलयक्षितिपालकानाम् । ६ । उदग्वसिष्ठोभृगुजश्चपइचात्प्राग्वाकपतिदिक्षि
णतस्त्वगस्त्यः । प्रसूतिकालसमर्वादिलायानार्थोहिपथोनिधिमेखलायाः । ७ । स्वाच्चमूर्तिगतऽमृतांशुतनयेनैकसर्वकेश
नौचापेवागधिपेदुभागवयुतेस्याजन्मभूमिपतेः । स्वस्थानेननयस्यभूमितुरगोमत्तेभमालामिलसेनादोलितभूमिगाल
कलनैर्दुर्दंतिनःकुर्वते ॥ ८ ॥ दिनाधिराजमगराजसंस्थेनैकसर्वकेशऽकसुनौ । पाठानलग्नेशशिनसमतेमहापतेज
न्ममहौजसः स्यात् ॥ ९ ॥ मर्हासुतेमेषगतेतनुस्थबृहस्पतावातनुगेष्वतुंगे । योगद्वयेस्मिन्नपतीभवेतांजितारिपक्षानप
नीतिदक्षौ । १० । वाचस्पतिःस्वोच्चगतोविलम्बेमेषोदिनेशःशनिशुक्रसौम्याः । लाभालयस्थाः किलभूमिपालंभतलस्या
भरणं गणति । ११ । मंदोयदानक्रविलग्नवर्त्तामर्गद्रुग्माजतुलाकुलाराः । स्वस्वामियुक्ताजनयतिनाथंप्रथानिधिप्रांतम
हीतलस्य । १२ । द्वंद्वैत्यगुरौनिशाकरसुतमूर्त्तौस्वतुंगेस्थितेनैकवक्रशनेश्चरचशफरेचंद्रामरज्यास्थितौ । योगेय
प्रभवेत्प्रसूतिसमयेयस्यावनीशोमहान्वारैर्व्रातमहोद्धतेभदलनेपंचाननः केवलम् । १३ । सिंहोदयेकस्त्वजगोमृगांक
शनैश्चरः कुम्भधरसुरेज्यः । धनुर्धरेचन्मकरमहीजोराजाधिराजोमनजोभवेत्सः । १४ । मेषेगतोमूर्तिगतः प्रसूतोबृहस्प

तिश्चास्तगतः कलावान् । रसातलेव्योमगते सितश्चेन्महर्षिपतिर्गीतदिगंतकीर्तिः । १५ । गुरुः क्लीरोपगतः प्रसूतौ रमा
 रां ब्रुखस्थाभगुमंदमौमाः । तद्यानकाले जलधेर्जलानि मेरीनिनादोच्छलनं प्रयाति । १६ । प्रसूतिकाले स्फुरदं शुजालः
 षड्वर्गशुद्धोदितभस्वभेदा । तुंगे त्रिकोणे सनभश्चरैर्द्वानरं प्रकुर्यात्खलु सार्वभौमम् । १७ । षड्वर्गशुद्धौ खचरद्वयंचेद्यथा
 करेत्याजनने नरस्य । तस्याधिपत्यं खलु किन्नेरुषद्वापांतरे चात्र न किं धरायाम् । १८ । तुंगे त्रिकाणाद्याधिकारहीनैः षड्वर्ग
 शुद्धैस्त्रिभिरेव मंत्री । राजा चतुर्भिः खलु सार्वभौमः पंचादिभिर्वाक्पतितैककेन । १९ । वृषे शशीलग्नगते बुधसप्तस्वस्थार
 वीज्यार्कसुता भवति । तदंडयात्रासुरजाधकाराद्दिनेऽपि रात्रिः कुरुते प्रवेशम् । २० । गुर्विदुसौम्यास्फुजितश्च यस्य स माति
 त्रिधर्माय गता भवति ॥ मृगेऽर्कसुतस्तनुगोऽत्र नूनमेकातपत्रांसमुनक्ति धात्रीम् ॥ २१ ॥ तुंगे स्थितौ शुक्रबुधौ विलग्ननेक
 चवक्रौ धनुर्षीज्यचंद्रौ ॥ प्रसूतिकाले कलतां भवेतामाखंडलौ भूमितलेऽपि संस्था ॥ २२ ॥ कर्कः कंचंद्रौ सराजमंत्री शत्रु
 स्थितश्चापि बुधः स्वतुंगो कश्चिद्बलीलग्नगतः सराजराजाधिपया समेतः ॥ २३ ॥ गुरुर्न ज्ञाच्छेयादिकेन्द्रशालीराज्या
 लये दानवराजपूज्यः ॥ प्रसूतिकाले किल तस्य मद्राचतुःसमुद्रावधिगामिनी स्यात् ॥ २४ ॥ देवाचार्यदिने श्वरौ कियगता
 मेषरणे क्षोणिजः पुण्यभार्गवसौम्यश्रीतकिरणा यस्य प्रसूतौ स्थिताः ॥ नूनं दिग्बिजयप्रयाणसमये सन्धेरिलाव्याकुलाचि

तामुद्वहतीतिकागतिरहोसर्वसहस्र्यास्थितः ॥ २५ ॥ नीचारातिलवोज्झिताबलयुताःसत्यक्त्वेरापरंस्फारस्कातिधरा
 भवंतिखचराःसंस्थोवृषभार्गवः । मातृणांयदिमंडलेसमुदितोजीवोभवेत्संभवेदेवैस्तुल्यपराक्रमःसचनृपःकोपप्रमुष्ठाहि
 तः ॥ २६ ॥ मेषोदयेऽर्कश्चगुरुःकुलरितुलाधरेमंदविधुर्भवेतां ॥ भवेन्नृपालोऽमलकार्तिशालीभूपालमापरिपालिता
 न्नः ॥ २७ ॥ मीनोनिशाकरःपूर्णःसर्वमहानिरीक्षितः ॥ सावर्भैर्मनरंकुर्याद्विद्रुतुल्यपराक्रमम् ॥ २८ ॥ धनेदिनेशादुभू
 गुजविमोम्यानास्तंगतानोरिपुहृष्टियुक्ताः ॥ स्यात्संकटतत्कटकरिपूणांयशःपटोदिग्वसनायननम् ॥ २९ ॥ सत्वोपेतः
 शुभजननपःपूर्णचंद्रप्रपश्येद्यस्यात्पत्तोभवातिनपतिर्निजितारातिपक्षः । यात्राकालेगजहयथात्यंततयस्वनानांबूहांड
 नोऽखिलमपिभवेत्पूर्णार्थसमर्थम् ॥ ३० ॥ स्वोच्चेषुवाचस्पतिसूर्यशुक्राःशनीक्षितःशीतरुचिर्निजोच्चैः ॥ यद्यानकालेर
 जसोवितानंरुणद्विसूर्याश्वविलाचनानि ॥ ३१ ॥ नास्तंयाताःसुतगृहगताःसौम्यशुक्रामरेज्यानैवक्रोरविरहितगोधर्मगो
 यस्यमंदः ॥ यात्राकालेकिलकमलिनोपुष्पसंकाचकर्ताश्रीसूर्योपप्रचलितदलोद्भूतधूलोकृतास्तः ॥ ३२ ॥ कन्यालग्नग
 तेबुधेचविवुधामात्येचजायास्थितेभौमाकासहजेऽर्कजोऽरिभवनबुस्थेभूगोनदनायोगेस्मिन्मनुजस्यस्यजननंतच्छा
 सनंसर्वदाराजानःप्रवहंत्यलसुविमलामालवमौलिस्थले ॥ ३३ ॥ मीनोदयदानवराजपूज्यश्चंद्रामरेज्योभवतःकुलरे ॥ मे

षकंभौमौनपतिः किलस्यादाखंडलेनापितलां प्रयाति ॥ ३४ ॥ इतिनिगदितयोगैर्नचवंशोद्भवोऽपिसमवर्तिपतिरुच्यः
 किंपुनाराजसूनुः नरपतिकलजातोवक्ष्यमाणश्चयंगभवातिनृपतिरेवंतत्समाऽन्यस्यसूनुः ॥ ३५ ॥ छायासुतो नक्रविलग्नया
 तश्चास्ते प्रसूतायादपुष्पवती । लाभकुजेवभगजोष्टमस्थः स्याद्भूपतिर्भूपकलप्रसूतः ॥ ३६ ॥ सुरासुरज्यौभवतश्चतुर्थे
 ऽत्यर्थसमर्थः पृथिवीपतिः स्यात् । कर्कस्थितोदवगुरुः सचंद्रः कश्मीरदेशाधिपतिः करोति ॥ ३७ ॥ सुरासुरज्यस्थितदृष्टि
 रिदुःस्वोच्चेस्थितोभूमिपतिः करोति । विलोकयंतः परिपूर्णचंद्रशुक्रज्जवाजनयंतिभूपम् ॥ ३८ ॥ पश्यन्मृगांकात्मज
 मिदमंत्राविचित्रसंपन्नपतिः करोति । एकोपिखट्वायदिंपचमांशप्रसूतिकालेकुरुतेनृपालम् ॥ ३९ ॥ नक्षत्रनाथोप्य
 धिर्मन्त्रभागेशुक्रंणदृष्टानपतिः करोति । स्वांशाधिमित्रांशगतोथवास्यज्जीवेनदृष्टकुरुतेनृपालम् ॥ ४० ॥ दिनाधिना
 थोप्यधिमित्रभावेचंद्रंणसम्यक्प्रविलोकितोवा । स्यात्तस्कराणां निचयेनृपालः सच्छीलशालीसुतरामुदारः ॥ ४१ ॥
 स्वोच्चेस्थितः सोमसुतः सोमः कुर्यान्नरमागधदेशराजम् । कलाधिशालीबलवान्कलावाङ्करोतिभूषभधामसंस्थः ।
 जन्मेश्वरोजन्मविलग्नपावाकैर्देवलीर्नचकुलेपिभूपम् । कुर्यादुदारं सुतरां पवित्राकिमत्राचित्राक्षितिपालपुत्रम् ॥ ४३ ॥
 मेघोदिनेशः शशिनासमेतोयस्यप्रसूतोऽसतभूपतिः स्यात् । कर्णाटकदूविडेरलांधदेशाधिपानामनुकुलवर्त्ता ॥ ४४ ॥

स्वतुंगगेहोपगतोसितेज्याकैदत्रिकोणपुगतोभवेताम् । प्रसूतिकालेकुरुतेनपालनपालजातंसचिवेदमान्यम् ॥ ४५ ॥
 प्रसूतिकालेमदनेधनेचव्ययेविलम्बेयदिसंतिखेटाः । तेछत्रयांगजनयतितस्यप्राक्पुण्यपाकाभ्युदयोहियस्य ॥ ४६ ॥
 पापोविलम्बेयदियस्यसतौदशोभवेच्चित्राशिखंडिजेन ॥ कर्कशरुब्राह्मणदेवभक्तः प्रासादवापीपुरकृन्नरःस्यात् ॥ ४७ ॥
 एकोपिशस्तःशुभदःस्वतुंगकैदपतंगेबलवान्प्रदृष्टः । सुतस्थितेनामरपजितेनचन्मानवानाथकःस्यात् ॥ ४८ ॥
 मगराशीपरित्यज्यस्थितोलनबृहस्पतिः । करतिपृथिवीनाथंमत्तमपरिवारितम् ॥ ४९ ॥ कलाकलापाधिकृताधिश
 लीचंदोभवेज्जन्मानिकैद्रवती । निहायलग्नकुरुतेनपालंललाविलासाकालितारिवृदम् ॥ ५० ॥ केंद्रगःसुरगुरुःसशशा
 कोयस्यजन्मनिचभागंवदृष्टः । भूपतिर्भवतिसातुलकार्तिर्नीचपोनयादिकाश्चदिहस्यात् ॥ ५१ ॥ धनास्थिताःसौम्यसि
 तामरेज्यामंदारिचंद्रायादिसप्तमस्थाः । यस्यप्रसूतोसतुभूपतिः स्यादरातिदंतिक्षातिसिंहएव ॥ ५२ ॥ कुंभाष्टमांशशशि
 नित्रिकोणमेषेऽद्रिभागेधरणीमतेवा । द्वैकविंशांशगतऽथवाज्ञेयस्यप्रसूतोसतुभूपतिःस्यात् ॥ ५३ ॥ कुंभस्यचेत्पंचदश
 विभागेकैकदशांशोपगतोविधुश्चेत् । तृतीयभागेधनुर्पीद्वंद्वः सिंहशशाकेप्यथवापिभूपः ॥ ५४ ॥ पुण्येश्विभवाप्यथ
 कृत्तिकासवर्गोत्तमपूणतनुःकलवान् ॥ करोतिजातंखलुसर्वभौमांशत्रिपुष्करोत्पन्ननरोपिभूपः ॥ ५५ ॥ तिथिःसुभद्रावि

षमांघ्रिभेचद्वारेणुरक्ष्मातनयार्कजानां । त्रिपुष्करयोगइतिप्रदिष्टोवृद्धौचहानौत्रिगुणाप्तिकर्ता । ५६ । मैत्रेचदास्त्रेऽ
 प्यथवात्मतुंगवर्गात्तमेभामिसुतःकरोतिमहापतिंपार्थिववंशजातंचान्यप्रधानंनिसमृद्धम् । ५७ । चेदभागवोजन्मनिय
 स्यपुण्यमेषरणपूर्णतनुःशशङ्कः । अन्यग्रहालंभगताभवेयुःपृथ्वापतिःपार्थिववंशजातः । ५८ । उपचयभवनस्थाःसर्वस्वे
 दाःशशांकादाविगुरुशशिनश्चदमिसूनोर्भवेतित्रितनयनवमस्थाःकुर्वतेतनुरदंगजतुर्गरथानांसंपदाराजमानम् । ५९
 सुखेसितज्ञासहजबुजेशस्तिष्ठतिखेटाःसुतधाम्निचान्येनिजारिराशौनहिकश्चदत्रधात्रापतिश्चैककृतातपत्रः । ६० ।
 सिंहेकमालिनीभर्ताकुलरस्थोनिशाकरः । दृष्टोद्वावपिर्जवेनपार्थिवंकुरुतस्तदा । ६१ । बुधःकर्कटमारूढोवाक्पतिश्चघ
 नुर्धर । रविभूमतदृष्टौतौकुरुतःपृथिवीपति । ६२ । शफरीयगुलेचंद्रःकर्कटचबृहस्पतिः । शुक्रःकुंभवेदाजागजवाजि
 समृद्धिभाक् । ६३ । सितदृष्टःशनिःकुंभपद्मिनीनायकोदये । चंदेजलचरेराशौयदिराजातदुभयत्र । ६४ । चैस्वचरोनी
 चगृहंप्रयातस्तदीश्वरश्चापितदुच्चनाथः । केदस्थितौतोभवतःप्रसूताप्रकीर्तितौभूपतिसंभवाया । ६५ । कृत्तिकोरवतीस्वा
 तीपुण्यस्थायीभृगोःसुतः । करोतिभूमुजानाथमश्विन्यामपिसंस्थितः । ६६ । राज्योपलब्धेदंशमस्थितस्यविलग्नग
 स्याप्यथवादशायां । तयोर्भावोवलशलिनोवासद्राजयोगोयदिजन्मकाले । ६७ । इतिश्रीराजयोगाध्यायः । अथराज

योगसंगतिसामुद्रिकाध्यायः । प्रसूतिकालेप्रवलायदिस्युर्नृपालयोगः पुरुषस्यस्यस्यसद् । जचिन्हानिपदेतदीयेभवंति
 वापाणितलेऽमलानि । १ । अनामिकामूलगताप्रशस्तासाकीर्तितापुण्यविधानरंखा । मध्यांगुलेयामाणिबंधमाप्तराज्याप्त
 येसाचिकिर्लोर्ध्वरेखा । २ । विराजमानंयवलांछनंचंदंगुष्ठमध्यपुरुषस्यस्यस्य । भवेद्यशस्वीनिजवंशभूषाभूषाविशेषः सहि
 तोविनीतः । ३ । चेद्वारणोवातपवारणोवावैसारिणः पुष्करिणीसृणिर्वा । वीणाचपाणौचरणेनराणांतेस्युर्नराणामधिपावरे
 ण्याः । ४ । आदर्शमालाकरवालशैलहलाश्चतत्पाणितलमेलति । स्यान्मांडलीकोविनपालकोवाकलेनपालः कुलतार
 तम्यात् । ५ । चेद्यस्यपाणौचरणेचचक्रधनुर्ध्वजाब्जव्यजनासनानि । रथाश्चदोलाकमलाविलासात्तस्यालयेस्युर्गजः
 वाजिशालाः । ६ । स्तंभस्तंकंभस्तुतस्तुर्गंगादामृदंगोऽघ्निकरप्रदेशे । दंडोऽथवाखंडितराज्यलक्ष्म्यास्यान्मंडितः
 पंडितशौडकोवा । ७ । सुवृत्तमालिस्तुविशालभालश्चाकर्णनीलोत्पलपत्रनेत्रः । आजानुबाहुपुरुषं तमाहुर्भूमंडलाखंड
 लमार्यवर्याः । ८ । नरस्यनासासरलाचयस्यवक्षस्थलंचापिशिलातलाभम् । नाभिर्गभारातिमदुर्भवेतामारक्तवर्णौचर
 णौसम्भूयः । ९ । प्रसन्नमूर्तिः समुदारचेतावंशभिमानः शुभवाग्विलासः । अनीतिभीरुर्गुरुसाधुनम्रः साम्राज्यलक्ष्माल
 भतेमनुष्यः । १० । करतलेयदिस्यतिलोभवेद्विरलः किलतस्यधनागमः । पदतलेचातिलेनसमन्वितेनृपतिवाहनचि

नृसमन्वितः । ११ । एतत्फलं राजकुलोद्भवानां स्यान्मानवानां मुनयो वदन्ति । प्रकल्पयेदन्यकुलोद्भवानां नूनतदूनं रक्कु
लानुमानात् । १२ । चिन्हानि यानि प्रतिपादितानि व्यक्तानि संपूर्णप्रदानि । वामतरे धाचकरे नराणां धन्यानि वामे खलु
कामिनीनाम् । १३ । इति श्रीदेवज्ञराजयोगसंगतिकसामुद्रिकाऽध्यायः । अथ राजयोगसंगगाध्यायः ॥ शत्रुक्षेत्रगतैः सर्व
वर्गोत्तमयुतैरपि । राजयोगाविनश्यति बहुभिर्न च गृहेः । १ । चंदवायदिवाल्लग्नहो न कोपि वाक्षते । तथापि राजयो
गानां भगमाह पराशरः । २ । स्वांशे रवौ शतकरे विनष्टे दृष्टचपापैः शुभदृष्टिहीनैः । कृत्वापि राज्यं च्यवेतमनुष्यः पशुचात्सुदुः
खलभते हताशः । ३ । उल्काव्यतीपातदिनतथैव नैर्घातैः केतुसमुद्भववा । चंद्राजयोगपिचयस्य सति नरोदरिद्रोतितरा
भवेत्सः ॥ ४ ॥ तुलायां नलिनीनाथः परमनीचमाश्रितः । निर्दिष्टराजयोगानां दलनाय भवेदध्रुवम् ॥ ५ ॥ मगलश्रेष्ठसुराचार्यः
परमनीचमाश्रितः ॥ राजयोगोद्भवस्यापि कुरुतेति द्रिद्रुताम् । ६ । वाचस्पतावस्तगतं गृहदास्त्रयोऽपि नीचेषु घटाविल
ग्ने । एकोपि नीचे दशमे पिपापो भूपालयोगाविलयं प्रयाति । ७ । प्रसूतोदानवामात्यः परमनीचमाश्रितः । करोति पतनं नू
नमानवानां महापदात् । ८ । यदि तनुभवनस्थो राहुरिद्रुप्रदृष्टः सहज रिपुभवस्थाभानुमंदावनेयाः । शुभविरहितकंदूरस्त
र्गवापिसौम्यैर्भवति नृपतिर्योगे व्यर्थ एवेति चिंत्यम् । ९ । केदेषु शून्येषु शुभनभोगैरस्तगतैर्न च गृहास्थितैर्वा । चतुर्गृह

र्वाप्यरिमादिरस्यैर्नृपालयोगाः प्रलयं प्रयाति । १० । सर्वपिपापायार्थिकं टक्केषु नीचारिगानां शुभदृष्टियुक्ताः । नीचारिः
 फेषु च सौम्यसंज्ञारज्ञाहियोगाविलयं प्रयाति । ११ । इति देवज्ञं राजयोगभंगाध्यायः । अथ पंचमहापुरुषलक्षणा
 निनिरूप्यन्ते । ये महापुरुषसंज्ञकान्पाः पंचपूर्वमुनिभिः प्रकीर्तिताः । वच्मि तान्स सरलान्महोक्तिमिराजयोगविधिद
 शनेच्छया । १ । स्वर्गहंतुगाश्रयकं द्रुसंस्थैरुचोपगैर्वावनि स नुमुख्यैः । क्रमेण योगारुचका रुचभद्रं साख्यमाल
 व्यशशाभिधानाः । २ । दीर्घायुः स्वच्छकांतिर्बहुरुधिरबलः साहसावाप्तिसिद्धिश्चार्नुन्नर्नीलकेशः समकरचरणो मंत्रवि
 द्धारुकीर्तिः । रक्तः श्यामोतिशूरोरिपुबलमथनः कंबुकंठो महौजाः क्रूरभक्तो मराणां द्विजगुरुर्विनतः क्षामजानूरुजंघः । ३ ।
 खट्वांगपाशवृषकर्मकचक्रवीणावज्रांकहस्तचरणः सरलांगुलः स्यात् । मंत्राभिचारकुशलस्तुल्यैः सहस्रमध्यं च तस्य गदि
 तं मुखदैर्घ्यं तुल्यम् । ४ । सहस्रस्य विध्यस्य तथोज्जयिन्याः प्रभुः शरत्सप्ततिर्जावितोसौ । शस्त्राग्निचिन्होरुचकाभि
 धाने देवालये तन्निधनं प्रयाति । ५ । इति रुचकः । अथ भद्रः । शार्दूलप्रतिमानो द्विपगतिः पीनोरुवक्षस्थलो लं
 बापी नसुवृत्तबाहुयुगलस्तत्तुल्यमानोच्छ्रयः । कामी कोमलसूक्ष्मरोमनिचयैः संरुद्धगंडस्थलः प्राज्ञः पंकजगर्भपाणिचरणः
 सत्त्वाधिको योगवित् । ६ । शंखासिंकुजरादाकुसुमेषु कृतुचक्राब्जलांगलविचिह्नतपाणिपादः । यात्रागजेन्द्रम

दवारिकृताद्भूमिः सत्कुंकुमप्रतिमगंधतनुः सुघोषः ॥ ७ ॥ सद्रूपगोतिमतिमान्खलुशस्त्रवेत्तामानोपभोगसहितोऽति
 निगूढगुह्यः । सत्कुक्षिधर्मनरतः सुललाटपद्मोदीरो भवेदसितकुंचितकेशपाशः ॥ ८ ॥ स्वतंत्रः सर्वकार्येषु स्वजनप्रति
 नक्षर्मा ॥ भुज्यते विभवस्तस्य नित्यमर्थिजनैः परैः ॥ ९ ॥ भालंतुलायांतु भवेत्सुरत्नैः श्रीकान्यकुब्जाधिपतिर्भवेत्सः ॥ भ
 द्रोदुर्भवः पुत्रकलत्रसौख्ये जीवेन्नृपालः शरदामशीतिम् ॥ १० ॥ इति भद्रः । रक्तास्योन्नतनासिकः सुचरणो ह
 सो प्रसन्नो दियोगैरपीनकपोलरक्तकरजो हंसस्वनः श्लष्मलः ॥ शंखाब्जाकुशमत्स्यदामयुगलैः खट्वांगमालाघटैश्च
 त्पादकरस्थलो मधुनिभेन त्रैसुवृत्तेशिरः ॥ ११ ॥ जलाशयप्रीतिरतीव कामनीयाति तृप्तिवनिता सुनूनाम् ॥ उच्चो गुल्लवेष
 डशीति तुल्यैरायुर्भवेत्पणवर्तः समानाम् ॥ १२ ॥ बाल्हीकदेशांतरशूरसेनगंधर्वगंगायमुनांतरालान् ॥ भुक्त्वा वनं तं
 निधनं प्रयाति हंसो यमको मुनिभिः पुराणैः ॥ १३ ॥ इति हंसः । अस्थूलोष्ठोऽथ विषमवपुर्नवरिकंगसाधर्मध्य
 क्षामः शशधर रुचिर्हस्तिनासः सुगंडः । सर्वास्ताक्षः समसितरदं जानुदेशात्तपाणिर्मालव्योऽयं विलसति नृपः सप्ततिर्वत्सरा
 णाम् ॥ १४ ॥ वक्त्रत्रयोदशमितांगुलमस्य दर्धितिर्यग्दशांगुलमिति श्रवणांतरालम् ॥ मालव्यसंज्ञनृपतिः स भुनक्ति नूनं ला
 टांश्च मालवकसिंधुसुपारियात्रान् ॥ १५ ॥ इति मालव्यः ॥ मथशशकः ॥ लघुद्विजास्योद्भुतगः सकापः शठोति शूरो विज

नप्रचारः । वनाद्रिदुर्गेषु नदीषु सक्तः प्रियातिथिर्नातिलघुः प्रसिद्धः । १६ । नानासनानि च यानिरतो द्रुत इवापि किंचिद्वा
तोर्वीदुर्भवति कुशलं च चलः कोलनेत्रः । स्त्रीसंसक्तः परधनहरो मातृभक्तः सुजंघो मध्यक्षामः सुललितमतीरं ध्रुवधी परेषा
म् । १ । पर्यंकशंखशरशस्त्रमदंगमालावीणोपमाः खलुकरचरणे च रखाः । वर्षाणि सप्ततिमिता नि करोति राज्यं सम्यक्श
शाख्यनृपतिः कथितो मुनीदैः । १८ । इति शशकः । कद्रूच्चगायद्यापि भूसुताद्यामातृदशातां श्रुयुता भवन्ति । कुर्वन्ति नोर्वा
पतिमात्मपाकेयच्छतिर्ते केवलसफलानि । १९ । इति जातकाभरणपंचमहापुरुषलक्षणाध्यायः । अथ कारकयागाध्यायः ।
मूलत्रिकोणस्वर्गहोच्चसंस्थानभृचराः कद्रूगता मिथः स्युः । तैकारकाख्याः कथिता मुनीद्रुविज्ञेय आज्ञा भवन्ति विशेषः ।
॥ १ ॥ प्रालेयराशिमर्यादिमूर्तिवन्ति स्वमंदिरस्थोयदि तुंगयातः । सूर्यार्कजारा मरराजपूज्याः परस्परं कारकसंज्ञकाः स्युः
॥ २ ॥ शक्रग्रहे लग्नगतं बरां १० बु ४ स्थितो ग्रहः कारकसंज्ञकः स्यात् ॥ तुंगत्रिकोणस्वर्गहं शयातास्तेर्षाहिमाने तपने
विशेषात् ॥ ३ ॥ नीचान्वये यद्यपि जातजन्ममन्त्री भवेत्कारकखेचरदैः । राजान्वये यस्य यद्यदि प्रसूतिर्भूमी पतित्वं स कथं
नयाति ॥ ४ ॥ बोधिस्थितो यस्य शुभो न भेगां लग्नं विलग्नं च लवे स्वकीये ॥ केंद्राणि सर्वाणि शुभानि च तानि तस्या लये श्रीः
कुरुते निवासम् ॥ ५ ॥ कद्रूस्थिता गुरु विलग्नकजन्मनाथामध्यवस्यति तरंगवितरंति भाग्यम् । शीर्षादयं ध्रुवभयभेषु

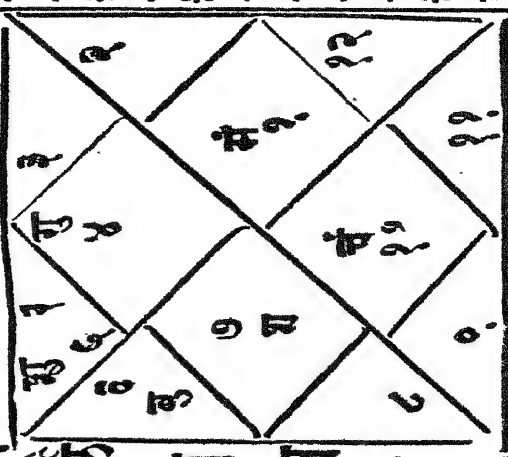
तामवेयुरारंभमध्यमविरामफलप्रदास्ते ॥ ६ ॥ इति कारकयोगाध्यायः । अथ नाभसयोगः । सर्वे चरस्था अपि वा स्थिर
स्था द्विदेहसंस्थाय दिवा भवन्ति । क्रमेण रज्जुर्मसलं नलं च योगत्रयस्यादिदमाश्रयाख्यम् ॥ १ ॥ केन्द्रत्रये सौम्यस्वगे
स्तुमालाखलग्रहैर्व्यालसमाबृह्यस्यात् । इदं त्रयोगाद्वितीयं दलाख्यं पराशरेण प्रतिपादितां हि ॥ २ ॥ आसन्नैकद्वय
गैर्गदाख्यो लग्नास्तसंस्थैः शकटः समस्तैः ॥ खं ध्रुयात् विहगः प्रादिष्टः शृंगाटकं लग्ननवात्मजस्थैः ॥ ३ ॥ धनारिखस्थै
स्त्रिमदायगैर्वाचतुर्थं रध्वययसंस्थितैर्वा । नभस्तलस्थैर्हलनामयोगः किलोदितोऽयं निखिलागमज्ञैः ॥ ४ ॥ लग्नस्मर
स्थानगतैः शुभाख्यैः पापैश्च मेषरूपं ध्रुयात् ॥ वज्राभिधस्तैर्विपरीतसंस्थैर्यवश्च मिश्रैः कमलाभिधानः ॥ ५ ॥ सूर्या
च्चतुर्थं भवनैः सतज्ञैः कथं भवेतामिति न वयुक्तौ ॥ यथाख्यवज्रौ त्विदमामनात् तत्रोपपत्तिपरिदर्शयामि ॥ ६ ॥ विलग्नपा
श्वद्वयवर्तिनी नैज्ञशुक्रजीवान्यतमो विलग्नः । कुजा किंच द्राः खजलग्नस्थवज्रं विलोमाच्च वयोन किं वा ॥ ७ ॥ सर्वे नभो
गैर्गदिनाभसाख्ये व्यालाख्यमाले त्रिभिरेव खेटैः ॥ कथं भवेतामिति चिंतयति मुनिप्रणीतं कथमन्यथा स्यात् । ८ । त्य
त्कां केन्द्राणि चेत्खेटाः शेषस्थानेषु संस्थिताः । वार्षायोगो भवेद्वेगदितः पूर्वसुरभिः । ९ । लग्नाच्चतुर्थं लग्नस्तः खमध्या
च्चतुर्ग्रहस्थैर्गगने चरद्गैः । क्रमेण यूपश्च शरश्च शक्तिर्दंडः प्रादिष्टः खलु जातकज्ञैः । १० । लग्नाच्चतुर्थं लग्नस्तः खमध्यात्स

प्तक्षगेनोरथकूटसंज्ञः ॥ छत्रंधनुश्चान्यगृहप्रवृत्तेनोपूवकयोगइहार्धचंद्रः ॥ ११ ॥ तनोर्धनाच्चैकगृहांतरेणस्यस्थानप
टुगगेनेचरेदाः॥ चक्राभिधानश्चसमदुनामायागाइतीहाकृतिजाश्चविंशत् ॥ १२ ॥ येयोगाः कथिताः पुराबहुतरास्तपामभा
वेभवेद्गालेश्चैकगतयुगं द्विगृहगैः शूलस्त्रिगहोपगैः॥ केदारश्चचतुर्षुसर्वखचरैः पशुस्तुपंचस्थितैः षट्स्थैर्दामनिकाचसप्त
गृहगैर्वीणितिसंख्याइमे १३ नानाप्रकारैः किलकालविदुर्भियोगामहद्भिः परिकीर्तितायै ॥ तत्कर्तृपाकोहिफलंतदीयंबला

नमानेनविचिंतनीयम् ॥ १४ ॥ चंचद्रूपेणान्विताः कार्यभाजो जातोत्साहाः क्रूरकार्यनितान्तम् ॥ रज्जु

योगोत्पन्नमर्त्याः स्वदेशे अन्यस्मिन्वैसंचरत्यर्थलब्धयै ॥ १५ ॥ नानामान्यज्ञानधन्यापपन्नः पुत्रैल
क्ष्म्याराजतेराजंतजाः पृथ्वीपालस्याश्रितः स्यात्सहर्षोर्षोर्षावापित्कन्मौसल्यः ॥ १६ ॥ श
श्वत्पूर्णाः पूर्णरत्नैः स्वगेहाराजसंहाः पुण्यदेहाश्चमर्त्याः ॥ कीर्त्यायुक्ताः सर्वदा ते सदेवादेवाद्येषां ज
न्मकालेनलश्चेत् ॥ १७ ॥ पुत्रभिर्ब्रह्मचारुभूषाविशेषैर्नानाभानरन्वितास्ते भवन्ति ॥ येषां पुंसां सति
काले हिमालामालादोलाकामिनीकलिशीलः ॥ १८ ॥ भोक्तान्यस्यान्नस्यरौद्रोदरिद्रो निद्रात्साहा

रुट्समदोप्यभद्रः ॥ दुर्दर्पस्याच्चापकारायसार्पः सर्पः सुतौ यस्य मर्त्यस्य योगः ॥ १९ ॥ नानाशास्त्रानेकमंत्रानुरक्तोगी

तेवाद्येकोविदङ्चापियज्वा । रौद्रोद्वेषद्विषिगवियुक्तयुक्तयोषाभूषणाद्यैर्गदायाम् । २० । दीनोहीनोवभवनार्थमि
त्रैर्यस्योत्पत्यावाप्तकाश्योप्यवश्यम् । यातिप्रीतिप्राप्यमर्त्यः कुयेषां त्यक्त्वा योगेशाकट्यस्य जन्म । २१ । येषां सुतो
मानवानां वियोगो भोगो योगो तपन्नसौख्यं न तेषाम् । याने प्रीतिर्नित्यमेव प्रवासोऽर्थानामल्पता जल्पतायैः । २२ ।
भूयोत्कर्षः साहसीसंगरेच्छुः सौख्यैर्युक्तैस्त्यत बुद्धिर्नरः स्यात् । प्रीतिगच्छेत्पूवपत्न्याः सपत्न्या द्रोहं च वंशंगपूवमुखाटे ।
। २३ । प्रेप्योमुक्तः साधुभिर्मित्रवर्गः कृप्याजीवीदुःखितोऽत्यंतमुक्स्यात् । उत्पत्तियोलंगलाख्यप्रयातियात्तच्छेदनि
र्धनत्वात्प्रकामम् । २४ । आद्येभागे जीवितस्यातिमेषां सौख्योपेतो भाग्यवान्मानवः स्यात् । मध्येभागे भाग्यहीनः
प्रकामं कामक्रौधैरन्वितो वज्रयोगे । २५ । मध्येभागे धर्मकामार्थसंपत्सौख्यैर्युक्तः स्याद्विनीतो वदान्यः । नित्योत्साहः
सद्वृत्तेतु प्रशान्तः शान्तक्रोधोद्यः प्रसूतो यवाख्ये । २६ । नित्यं हर्षोत्कर्षशाली बलायां च चत्कांतिर्गीतकीर्तिर्मनुष्यः । यो
गे सुतिष्ठेत्सरोजसराजाराज्ञो वंशवाभवे द्विर्धजीवी । २७ । दीर्घायुः स्यादात्मवंशवतंसः सौख्योपेतोऽत्यंतधीरो मनी
षी । चंचद्वाक्यः सन्मनाः पुष्पवापी वापी योगेयः प्रसूतः प्रतापी । २८ । धीरोदारो यज्ञकर्मनुसारो नानाविद्यासद्विचारा
नरो वै । यस्योत्पत्तौ वर्तेत यूपयोगो लक्ष्म्या जायते तस्य नूनम् । २९ । हिंस्रोऽत्यंतशिल्पदुःखैः प्रतप्तः प्राप्ता नंदः

काननतेशरज्ञः । मर्त्यायोगेशरजातजन्माजन्मारंभात्तस्यनकापिसौख्यम् । ३० । नीचैरुच्चैःप्रीतिकृत्सालसश्च
 सौख्यैरथैर्वर्जितोनिर्बलश्च । वादेयद्वैतस्यबुद्धिर्विशालासौख्यस्याल्पताशक्तियोगे । ३१ । दीनोहीनोन्मत्त
 संजातसरख्यः प्रेष्यद्वेषागोत्रजेजतिवरः । कांतापुत्ररथामित्रैर्विहीनोहीनबुद्ध्यादंडयोगाप्रजन्मा । ३२ । ख्यातोलु
 ब्धोभोगसौख्यैर्विहीनोयोनौयोगे लब्धजन्मामनुष्यः । क्लेशाश्वच्चंचलरूपांतवृत्तिवृत्तिः स्तेयोद्धृतधान्येनतस्य । ३३ ।
 दुर्गारण्यावासशीलश्चमल्लभिल्लप्रीतिनिर्धनोनिद्यकर्मा । धर्मधर्मज्ञानहीनश्चकटः कटप्राप्तोत्पत्तिरेवंमनुष्यः । ३४ ।
 प्राज्ञोराज्ञाकार्यकर्तृदयालुः पूर्वपश्चात्सर्वसौख्यरूपेतः । ग्रस्यात्पत्तौल्लत्रयोगोपलब्धिलब्धस्तस्यल्लत्रसच्चामरादेः ।
 । ३५ । आद्येभागैर्चातिमेजीवितस्यसौख्योपेतः काननाद्विप्रचारः । योगेजातः कर्मकर्मसोऽतिगवोगवोन्मत्तापत्ति
 कृत्कर्मकाम्नाः । ३६ । भूर्मापालप्राप्तंचत्प्रतिष्ठः श्रेष्ठः सेनाभूषणार्थवराद्यैः । चेदुत्पत्तौयस्ययोगोऽद्वचंद्रश्चंद्रः सा
 क्षादुत्सवार्थजनानाम् । ३७ । श्रीमद्रूपोऽत्यंतजातप्रतापोभूयोभूयोपायनैरन्वितः स्यात् । योगेजातः पूरुषायस्तुचक्र
 चक्रेपृथ्व्याः शालिनीतस्यकीर्तिः । ३८ । दानाधीरश्चारुशीलोदयालुः पृथ्वीपालप्राप्तसौख्यः प्रकामम् । योगेजातैः यः
 समुद्रसधन्यो धन्यो वंशस्तेननूनं नरेण । ३९ । विद्यासत्त्वोदायसामर्थ्यहीनानानायासानित्यजातप्रवासाः । येषां यो

गःसंभवेगोलनामानानासत्यप्रीतयोऽनीतयस्ते । ४० ॥ पाखंडनाखंडितप्रीतिभाजोर्निलज्जाः स्युधर्मकर्मप्रमुक्ताः । पु
त्रैरर्थैः सर्वथातेवियुक्तायुक्तज्ञानशून्यायुगाख्ये ॥ ४१ ॥ युद्धेवादत्तत्पराश्चातिशराः क्रूराः स्वातेनिष्ठुरानिर्धनाश्च
योगेयेषांसूतिकाहिशूलः शूलप्रायास्तजनानां भवन्ति ॥ ४२ ॥ सत्योपताश्चार्थवन्ताविनीताः कृष्यात्सुक्याश्चापका
रादराश्च । योगैकेदारनरास्तोपिधाराधाराचारश्चापितेषां विशेषात् । ४३ । दीनाकारास्तत्पराश्चापकारवधनार्ताभूरि
तल्पाः सदंभाः ॥ नानानर्थाः पाशयोगे प्रजाता जातरण्यप्रीतयः स्युर्मनुष्याः । ४४ । जातानंदानंदनद्यैः सुधीरो विद्वान्भू
षाकौशंसजातोषः । चंचच्छालोदारबुद्धिप्रशस्तः शस्तः स तौ दामिनिर्यस्ययोगः । ४५ । अथोपताः शास्त्रपारंगताश्च
संगीतज्ञाः पोषकः स्युर्बहूनाम् । नानासौख्यरन्वितास्तनुप्रवीणावीणायोगप्राणिनां जन्मयेषाम् । ४६ । प्रोक्तेरतेनाभ
साख्यश्चयोगैः स्यात्सर्वेषांप्राणिनां जन्मकामम् । तस्मादत्तैत्यतयत्नादपूर्वाः पूर्वाचार्यैर्जातकंसंप्रदिष्टाः ॥ ४७ ॥ एवं
योगानां फलशालिनीसदृत्तैर्व्यक्तैर्युक्तियुक्तनिरुक्तम् । तस्मात्प्राज्ञैः सत्कवीनामननसौख्यंचवजातकैर्मलोक्या । ४८ ।
इति श्रीजातकाभरणनाभसयोगाध्यायः ॥ अथरश्मिजातकाध्यायः ॥ येषां नराणां करणाः प्रसूता एकादितः पंच भवेति याव
त् । ते सर्वथा दुःखदरिद्रभाजो निचिप्रियानीचकुलाः खलाश्च ॥ १ ॥ पंचादितः खदुमिताश्च यवन्मरीचयस्तजनयत्य

वश्यम् । नरान्विदेशाभिरतान्सुदीनान्भाग्येनहीनान्प्रतिपालितांश्च । २ । परं दशभ्यास्तिथयस्तु यावत्तेमानवामान
 वमल्पकार्थम् । धर्मप्रियं सजनयति नूनं कुलानुरूपं सुखिनं सुवेषम् । ३ । पंचदुता विंशतिरेव यावद्भुभस्तथस्ते मनुजं सु
 शीलम् । कुर्वतिसत्कर्तित्करं सुधार्तरिवं शब्दं संकुशलं कलासु । ४ । यस्य प्रसूतो च नखामयूखास्तद्गाग्ररेखासु हृदासु
 खाय । पंचाधिका विंशतिरत्र यावत्तावत्फलाधिक्यमनुक्रमेण । ५ । यावद्विंशत्संमिताः पंचवर्गा येषां सतो चेन्मयूखानराणां
 म् । भूमीपालप्राप्तसौख्याः प्रधानानानासंपत्संयुतास्ते भवन्ति । ६ । येषां नूनमानवानां प्रसूता वैकात्रिशत्संख्यकाश्च
 न्मयूखाः । विख्यातास्ते राजतुल्याः प्रधानानानासेनास्त्रामिनः संभवन्ति । ७ । प्रसूतिकाले किरणानराणां द्वित्रिप्रमा
 णायादिसंभवन्ति । नानापुराणामथवा गिरिणां तैस्वामिनो ग्रामशताधिपावा । ८ । रामाग्निभिश्चापि युगाग्निभिर्वर्करने
 रस्य प्रसवो यदि स्यात् ॥ क्रमात्सहस्रत्रिसहस्रकंच ग्रामान्सपातीति वदंति केचित् । ९ । पंचत्रिसंख्यैः खलु यो मयूख
 र्जातो भवेन्मंडलनायकश्च । विलाससत्त्वामलशीलशालीयशोविशेषाधिकक्रोशयुक्तः । १० । रसाग्निसंख्यैश्च नगा
 ग्निसंख्यैर्जातो मयूखैः खलु यः क्रमेण । ग्रामान्मनुष्यः स तु सार्धलक्षं लक्षत्रयं याति महत्प्रतापात् । ११ । यस्य प्रसूता किर
 णप्रमाणमष्टत्रिसंख्यं स भवेन्महाजाः । भूमीपालितलक्षचतुष्टयं हि ग्रामान्प्रशस्तीं द्रुसमानं संपत् । १२ । नवत्रिसंख्या

जननेमयूखाविख्यातकीर्तिनृपतिर्भवत्सः । प्रौढप्रतापाद्गुरुदम्बरूपगोवद्धतारातिभुजंगमेषु । १३ । स्वाब्धिप्रमाणैः
 किरणैः प्रसूतः क्षोणीपतिस्तद्विजयप्रमाणे । भवतिसेनागजगर्जितानां प्रतिस्वनाः खेधनगर्जितानि । १४ । मयूखजा
 लं परिसूतिकालेयस्यैकवेदाव्हयकं नरस्य । द्वयं भोधिवेलामलमेखलाया भवेद्विलायाः परिपालकः सः । १५ । यमल
 जलधि तुल्यो वागुणाब्धिप्रमाणो भवति किरणयोगश्च नराणां प्रसूतो । अतुलबलविलासत्रासितारातिवर्गास्त्रिजलधि व
 लयायाः पालकास्ते पृथिव्याः । १६ । सूतैर्वेदयुगप्रमाणकिरणाश्चैत्सर्वमैमः सनायत्सेनाजलधौ गलन्मदजलादंतावला
 शैलताम् । यातिच्छत्रविचित्रिताः कमठतां मीनध्वजामीनतानौ कात्वं चरथास्तथा युधरुचिः कल्लोलमालातलात् । १७ ।
 पंचाब्धितश्चेत्परतो भवति गमस्तयो जन्मनिमानवानाम् । ते देवतानामपि दुर्जयाः स्युर्द्वीपांतराद्गतीतयशोविशेषाः । १८ ।
 ॥ इति जातकाभरणरश्मिजातकाध्यायः ॥ ॥ अथ दीप्तादिग्रहफलम् ॥ दीप्तस्तु गतः खगो निजगृहस्वस्थो हितहर्षि
 तः शांतः शोभनवर्गगण्डचखचरः शक्रः स्फुरद्भ्रमिमाक् । लुप्तः स्याद्विकलः स्वनीचगृहगोदीनः खलः पापयुक् खटाथः परिपी
 डितश्च खचरैः सप्रोच्यते पीडितः । १ । दीप्ते प्रतापादतितापिता रिगलन्मदालंकृतकुंजरेशः । नरो भवेत्तान्निलये सलीलं प्र
 द्यालयालंकुरुते विलासम् । २ । स्वस्थे महद्वाहनधान्यरत्नविशालशाला बहुलव्ययुक्तः । सेनापतिः स्यान्मनुजो महौजाः

वैरिवृजावाप्तजयाधिशाली । ३ । हर्षिते भवतिकामिनीजनैऽत्यंतभूषणमणिवृजवित्तः । धर्मकर्मकरणैकमानसामान
 सोद्भवचयोहतशत्रुः । ४ । शतितिशान्तो हिमहापतीनामंत्रास्वतंत्रा बहुपुत्रमित्रः । शास्त्राधिकारी सुतरानरः स्यात्पराप
 कारी सुकृतैकचित्तः । ५ । शक्तेति शक्तः पुरुषो विदोषात्सुगंधमाल्याभिरुचिः शुचिश्च । विख्यातकीर्तिः मुजनः प्रसन्नो जना
 पकर्ताऽरिजनप्रहर्ता ॥ ६ ॥ हतबला विकलो मलिनः सदारिपु कुलप्रबलश्च गलन्मतिः ॥ खलसखः स्थलसंचालितो नरः कृ
 शतरः परकार्यगतादरः ॥ ७ ॥ आर्दानेऽतिदीनो पचयेन तप्तः संप्राप्तभूमीपतिशत्रुभीतिः ॥ संत्यक्तनीतिः खलु हीनकांतिः स्व
 जातिवैरिह नरः करोति । खलाभिधाने हि खलैः कलिः स्यात्कांतातिचिंतापरितप्तचित्तः विदेशयानंधनहानता च प्रकोप
 तालुप्तमतिप्रकाशः । ११ । पीडिते भवति पीडितः सदा व्याधिभिर्व्यसनतोपि नितांतम् । याति संचलनता निजस्थलं द्याकु
 लत्वं निजबंधुचितया । १० । ॥ इति श्रीजातकाभरणे दीप्तादिग्रहफलम् ॥ अथ स्थानादियुक्तग्रहफलानि । परा
 विभूतिं जनयत्यवश्यं वलाधिकत्वं महसः प्रवृद्धिम् । नानाधनं कौशलं गौरवादि कुर्यादलं स्थानबलोपपन्नः । १ । आशाबलं
 यस्य भवेत्प्रकृष्टखेटः स्वकाण्ठानियमेन नीत्वा । विशिष्टलाभं कुरुते दशायां पुसां निजद्रव्यविमिश्रितं हि । २ । शत्रुक्षयं भूगज
 वाजिवृद्धिं शौर्यचरत्नं वरसंपदं च । लीलाविलासं विमलां च कीर्तिकुर्याद्ग्रहः कालबलाधिशाली । ३ । आचारशौचशुभस

त्ययुताः सुरूपास्तेजस्विनः कृतविदो द्विजदेवभक्ताः । पुष्पांबरोत्तमविभूषणसादराश्च सौम्यग्रहैर्बल्युतैः पुरुषा भवन्ति ।
 ४ । लुब्धाः कुर्मन्ति रतानि जकार्यनिष्ठाः साधुद्विषः स्वकुलहाश्च तमा गुणाढ्याः । क्रूरस्वभावानिरतामलिनाः कृतघ्नाः
 पापग्रहैर्बल्युतैः पुरुषा भवन्ति । ५ । द्वौवात्रयोवावलिनो भवन्ति फलप्रदानत्वमिति प्रकल्प्यम् । मंदारसौम्येज्यसिते
 दुसूर्याथोत्तरसूर्यवौ लनो निसर्गात् । ६ । क्वचिद्ग्राज्यं क्वचित्पूजं क्वचिद्द्वयं क्वचिद्विशः । ददाति खेचराश्चित्रं चैष्टवार्थं
 समन्वितः । ७ । दुष्टप्रदः सौम्यनिरीक्षितश्चैष्टुफलनोऽसकलं ददाति । क्रूरक्षितः सत्फलदोऽपि चैवा विचारणयं किल ह
 र्बलस्य । ८ । इति श्रीजातकभरणस्थानादियुक्तग्रहफलानि । अथ सूर्ययोगाध्यायः । खेचरादिनमणो विधुवज्यद्वादश
 च धनभेह्युभयेवावाशि वेद्युभयचर्यमिधानाः प्राक्तनैः समुदिता इति योगाः । १ । स्यान्मंददृष्टिर्बहुकर्मकर्ता पश्यत्यधश्चो
 न्नतपूर्वकायः । असत्यवादी यो दिवोऽशियोगः प्रसूतिकाले मनुजस्य यस्याश्चेत्संभवे यस्य च वैशियोगो भवेद्दयालुः पृथुपूर्वका
 यः स्याद्वाग्बिलासी लसता समेतस्तिर्यक् प्रचारः खलु तस्य दृष्टेः । ३ । सर्वसहः स्थिरतरोऽतिततरांसमृद्धः सत्वाधिकः समशरी
 रविराजमानः । नात्युच्चकः सरलदृक् प्रबलामलश्रीयुक्तः किलोभयचरी प्रभवानरः स्यात् । ४ । सूर्यस्य वर्चस्य त्वचरानुसारा
 द्वाश्च शयोगास्त्रिविचार्य सर्वम् । न्यूनं समं वा प्रबलं नराणां फलं सुधीभिः परिकल्पनीयम् । ५ । इति सूर्ययोगाध्यायः । अ

थंचद्र्योगाध्यायः॥ द्विजपतेर्धनगैः सुनफाभवेद्वयगतैरनफारविवर्जितैः॥ दुरुधराखचरैरुभयस्थितैर्मनिवरैरुदितामहदाद
 रात् ॥ १॥ निशाकराज्जन्मनिखचरेद्राधनव्ययस्थानगतानचेत्स्युः॥ वदंतिकेमद्रुमनामयोगं लक्ष्मीवियोगं कुरुते स न न म
 ॥ २॥ निजभुजार्जितमानसमुन्नतो विशदकीर्तियुतो मतिमान् सुखी ननु नरः सुनफाप्रभवो भवेन्नरपतेः सचिवः सुकृतकृती ॥ ३॥
 उदारपूतिगुणकीर्तिशाली कंदर्पकेलिः शुभवाग्बिलासः ॥ सदृत्तयुक्तः सततं विनतः प्रभुनरः स्याद न फाभिधाने ॥ ४॥ द्र
 विणवाहनवाहवसंधरा सुखयुतं सततं कुरुते न पमादुरुधरातितरां जितैर्वारिणं सुनयनयनांचलालसमा ॥ ५॥ विरुद्धवृत्ति
 मेलितः कुवेषः प्रेष्यामनुष्याहि विदेशवासी ॥ कांतामुहत्सु न धनं विहीनः कमद्रुमभूमिपतेः सुतोपि ॥ ६॥ केंद्रादिगामीय
 दियामिनीशः स्यात्पद्मिनीनायकतः करोति ॥ विज्ञानमानोन्नतिर्नैपुणा निका निष्ठमध्योत्तमतायुतानि ॥ ७॥ प्रालेयरश्मिः
 परिसूतिकाले निरीक्ष्यमाणः सकलैर्नभोगैः ॥ नरचिरं जीवितसर्वभूमिकरातिकेमदुममाशुहत्वा ॥ ८॥ चतुर्ष्वेकद्रुपुम
 वंति खटादुष्टोपिकेमदुरुमयोगेषुः ॥ विहाय केमदुरुमतां नितान्तं कल्पद्रुमः स्यात्किल सफलाप्य ॥ ९॥ क्षिति सुतयुतजी
 वे भूति कालतुलायां बिलसति नलिनीनायकः कन्यकायाम् ॥ विधुरपियादिशेषेनाक्षितो मेषवर्ताजनयति नृपतां दूहतिके
 मद्रुमंच ॥ १०॥ ॥ इति जातकाभरणे सुनफारनफादियोगाध्यायः ॥ अथ प्रवृज्याध्यायः ॥ येषां सताराजयोगा

नराणां प्रवृज्या चेत्तापसास्ते भवेयुः । वक्ष्ये संक्षेपेण तांस्तापसानां योगीत्यन्तस्मत्तान्प्राक्कनानाम् । १ । गृहेऽथ तु भि
र्यदि पंचभिर्वा षड्भिरतथैकालयसंस्थितैश्च । नश्यति सर्वे खलुराजयोगाः प्रवृजिका यो गइति प्रादिष्टः ॥ २ ॥ अन्यग्रहा
लोके कनवर्जितश्च जन्मेश्वरानेव शानिं प्रपश्येत् । मंदोऽपि नाजन्मपतिविमत्तं दीक्षाविचक्षाप्रचुरे नरः स्यात् । ३ । जन्मा
धिराजो रविजनिभागे कुजजिह्वे कर्कजशिर्कजर्वाक्षितश्च । करोति जातं कुटिलकुशोलं पाखंडिकं मंडनतत्परं वा । ४ । होराशत
करामरैर्दूसाचिवाः सारणसंवाक्षिताः पुण्यस्थे सरमात्राणि प्रणयकृत्तार्थाटनेर्मानवः । कोणे पुण्यग्रहाश्रितेऽध्यखचरनेवोक्षि
ते दीक्षितः स्यान्नूनंतदपि प्रसूतिसमयसदृजयोगोद्भवः । ५ । प्रावृजिकोर्कादिबलक्रमेण वैखानसः खर्परधृक्चालिगी
दंडीयतिश्च चक्रधरश्च नमस्तत्प्रच्युतो जन्मपतो जिते स्यात् । ६ । एकस्थानस्थितः खटः सर्वश्च बलसंयुतः । निरंबरा नि
राहारा योगमार्गपरायणः ॥ ७ ॥ एकस्थाने खचराणां चतुर्णामेव योगे चैव तस्यान्मानवानां प्रसूतो ॥ तस्य भूमिपालवंशेऽपि
जाताः कान्ता रांतर्वासिनः सर्वथैव । ८ । पंचखचरपतिर्यादिसूतं भूपतेरपि सुतः सच नित्यम् । कंदमलफलभक्षणचित्तोत्थ
तशांतिविजितो द्रियशत्रुः । ९ । एकत्र पणंगगने चराणां प्रसूति काले मिलनं यदि स्यात् । तैकेवलं शलाशलातलेषु तिष्ठ
ति भूपालकुलपुजाताः । १० । प्रवृजितानामथ भूपतीनां योगद्वयचत्प्रबलं प्रसूतो । फलं विरुद्धं न भूय पूर्वततो वृजेद्वा

जपदाधिकारम् ॥ ११ ॥ इति श्रीजातकाभरणे प्रव्रज्यायोगः ॥ ॥ अथारिष्टाध्यायः ॥ रिष्टाध्यायार्थानामार्युन
राणां यस्मात् रिष्टमात्रं प्रवाच्यम् ॥ यस्याभावे साधितायुः प्रमाणे प्रामाण्यस्यात्संभवे सवैव ॥ १ ॥ भौमालये कारश
नीदुदृष्टे गृहेष्टमे चित्राशिखंडिसूनुः ॥ अदृष्टमूर्तिर्भगुणात्रयगे प्राणैर्वियोगं लभते मनुष्यः ॥ २ ॥ षष्ठेष्टमे वापि चतुष्टये वा
विलोमगामी कुजमंदिरस्थः ॥ बलान्वितेनावर्जितेन दृष्टे वैष्ण्वी रिष्टकरः शानिः स्यात् ॥ ३ ॥ चंद्रार्कयुक्जन्मनि भानु
सूनुः करोति नूनं निधनं नवाब्दे ॥ मासे नमंदावनि सनसूयांश्छिद्रैर्गिहाश्रिततासमेताः ॥ ४ ॥ एकोऽपि पापाष्टमगे रिंगेह
पापेक्षितोऽन्देन शिशुनिहन्यात् ॥ सुधारसोयद्यापियनपातः किमत्र चित्रं न हि येन पीतः ॥ ५ ॥ सूयदुर्गेहं दनुर्जदं भर्त्रा व्ययाष्ट
मरिस्थितसौम्यखेटः ॥ सर्वैर्ब्रह्मदृष्टः खलुषड्भिरब्दे जातस्य जंतोर्वितनोति रिष्टम् ॥ ६ ॥ सोमस्य सनूयादिकर्कटस्थः षष्ठे
ऽष्टमे वा भवने विलग्नः ॥ चंद्रेण दृष्टोऽब्दे चतुष्टये न जातस्य जंतोः प्रकरोति रिष्टम् ॥ ७ ॥ केतुदयाभिप्रभवैश्च यस्मिन् त
स्मिन् प्रसूतिर्यदियस्य जंतोः ॥ स्यात्तस्य मासद्वितयेन नाशो विनिश्चयेन तिवदंदिपूर्वं ॥ ८ ॥ मेषूरे कौधरणी सुतस्य गे
हेथवा कर्त्तुमजधामसंस्थः ॥ पापैरेकैश्च निरीक्ष्यमाणः प्राणैर्वियोगं सतुयाति तूर्णम् ॥ ९ ॥ लग्ने भवति देहकाणां शूल
लापाशपक्षिणाम् ॥ सपापामरणं कुर्युः सप्त वर्षेन संशयः ॥ १० ॥ राहुर्भवजन्मनि केद्रवर्त्तौ क्रूरगृहेऽपि निरीक्षितश्चेत्

। करोतिवषेदंशमिविनाशंवदतिवाषोडशमिश्रचकोचिन् १११ । षष्ठाष्टमस्थाःशुभखचरेद्वाःपापास्त्रिकोणैयादिजन्मल
गनात् । क्रूरक्षितास्तेनिधनंविदधुवर्षाष्टकेनवखलप्रदृष्टाः ११२ । सतिकास्त्रेभवेचचदःषष्ठावाष्टमसंस्थितः । बालस्यकु
रुतेसद्योमृत्युपात्रविलोकितः ११३ । शुभाशुभालोकनतुल्यतायांवषश्चतुर्भिर्निधनंतदानीम् । न्यूनाधिकत्वमुधिया
विधेयस्त्रैराशिकेनैवविनश्चयेयम् ११४ । धनान्त्यगैर्वाऽरिमृतिस्थितैर्वाधर्माष्टमस्थैर्व्यशत्रुगैर्वा । क्रूरग्रहयोजनन
प्रपन्नःषष्ठेऽष्टमेमांसमृतिंप्रयाति ११५ । षष्ठाष्टमस्थाःशुभखचरेद्वाविलोमगैःपापखगैःप्रदृष्टाः । शुभैरदृष्टायादिते
भवंतिमासेनननिधनंतदानीम् ११६ । विलग्नजन्माधिपतीभवेतामस्तंगतावष्टरिपुण्यस्थौ । जातस्यजतौर्मरण
प्रदौतौ वदतिराशिप्रमितिर्हिर्वेषः ११७ । होराधिपःपापखगैःप्रदृष्टश्चतुर्थमासेमृतिंकृन्मृतिस्थः । जन्मेश्वरस्तन्निधने
दिनेशःशुक्रोक्षितोऽब्देर्भवनप्रमाणैः ११८ । होराधिपःपापयुतःस्मरस्थःकरोतिनाशंखलुजीवितस्य । मासेनजन्माधिप
तिरनुतद्वत्पापान्वितोर्ध्वगृहाश्रितश्च ११९ । युक्तोभवेद्वारादिवाकराभ्यानिशाकरश्चारुखगेनदृष्टः । स्वसुनगेहोपगतोवि
नाशंकरोतिवर्षेनवमेऽभकस्य १२० । लग्नास्तरंध्रात्यगतेशशांकेपापान्वितेसौम्यखगेरदृष्टे । केदूषसौम्यगृहवर्जिते
षुकीनाशदेशांहीशशुःप्रयाति १२१ । रंध्रालयेवाथचतुष्टयेषुखलगृहाणामिलनयादिस्यात् । कलानिधाक्षीणकलाक

लापेलगस्थितेनश्यतियःप्रसूतः । २२ । लगेकुलरैप्यथवालिसज्ञैखलगूहाःपूर्वदलेयदिस्युः । सौम्यःपराधैखलु
 वज्रमुष्टियोगोयमुक्तःप्रकरोतिरिष्टम् । २३ । व्ययारिंघेषुशुभाभिधानास्त्रिकोणकेंद्रेषुभवतिपापाः । सरोजबंधोरुद
 येप्रसूतिर्यस्यान्यलोकंक्वरयासयाति । २४ । सौरस्यालयसंस्थोदेवगुरुनिधनभावगालगनात् । पापगृहदृष्टतनुनिधना
 यैकादशोहितुल्यःस्यात् । २५ । रंध्रांबुजायाभवनेषुखेटाविधौचपापद्वयमध्ययाते । यस्यप्रसूतिःसतुयातिकामंयमस्य
 धामप्रवदंतिपूर्वं । २६ । संध्याद्वयेभाल्यगताश्चपापाश्चंद्रस्यहोरायदिजन्मकाले । चतुर्षुकेंद्रेषुशकापापाःसयातित्रा
 लःकिलकालगहम् । २७ । स्मराष्टमस्थायादिपापखेटाःपापेक्षिताःसाधुखगेनदृष्टाः । करोतिरिष्टत्वरयाभकस्यसाकं
 जनन्याभिमंतबहुनाम् । २८ । निजोपरागेत्वशुभान्वितेदुल्लग्नस्थितोभूमिसुतोष्टमस्थः । ततोजनन्यासहवालकस्यमृत्यु
 स्तथाकैसातिशस्त्रघातः । २९ । भूर्मासुतेवाकसुतेविलग्नभानौस्मरस्थानगतेन्यथावा । युक्तेतयोरन्यतमेनचंद्रचिरेण
 मृत्युःपरिवेदितव्यः । ३० । पापविलग्नष्टमधामसंस्थैर्क्षीणैविधौद्वादशभावयाते । केंद्रेषुसौम्यानभवतितनूशिशोस्त
 दानैर्निधनंप्रकल्प्यम् । ३१ । त्रिकोणकेंद्रेषुभवतिपापाःशुभग्रहालोकनवर्जिताश्चेत् । लग्नोपयातेसतिभास्करवानि
 शाकैरिष्टसमुद्गःस्यात् । ३२ । भानुमानुतनयाशनसःस्युश्चेत्प्रसूतिसमयेखलयुक्ताः । यद्यपौद्गुरुणापरिदृष्टारिष्ट

दास्तनुभूतानवमेब्दो३३कामिनीभवनगस्तुहिमांशुलम्बगोमतपतिःशनिदृष्टःरिष्टदेनवसमाभिरिडितो जातकज्ञमानि
 भिःपुरातनैः। ३४। दृष्टेरिष्टनामदृष्टस्यकालेप्रालेयांशोस्वाल्यवाविलम्बम्। वीर्योपेतसंगतेपापदृष्टशतयायुर्केमत्युका
 लोब्दमध्यै। ३५। लग्नत्रिकोणातिमसप्तरेध्रचद्रसपापोपचयंप्रयाति। शुभनयुक्तयेदिनप्रदृष्टेरिष्टभवेदत्राकिमत्रचित्र
 म्। ३६। सूर्यज्ञजीवाःशनिशुक्रभौमाःसूर्यारमंदाश्चयदीदुयुक्ताः। प्रसूतिकालमिलतायदिस्युनाशःशिशोरब्दकंपच
 केन। ३७। विलम्बनाथोभवनप्रमाणवर्षविनाशंकुरुतेरिपस्थः। मासदृकाणाधिपतिलेवशोदिनमूनोदाःप्रवदंतिस
 र्वे। ३८। लग्नेशनिःक्रूरनिरीक्षितश्चेच्छिशोर्विनाशखलुषाडशाहात्। करोतिमासेनचपापयुक्तःपापवियुक्तःखलुवत्स
 रेण। ३९। रवौदुयुक्पापनिरीक्षितोज्ञश्चेकादशाब्दःकुरुतेविनाशम्। लग्नेकमंदावनिजाःकृशदुःस्मरषडब्दैरथसप्तभि
 र्वा। ४०। कृशःशशांकःस्मरगोविलम्बमंदारशुक्रागुरुदृष्टिहीनाः। विनाशनतेब्दकसप्तकेनकरोतिजातस्यविनिश्चये
 न। ४१। चंद्रःसर्वाद्रियदिकेद्रसंस्थःसूर्याशुलुप्तःकुजमददृष्टः। वर्षद्वयेनप्रकरोतिरिष्टरूपंवासिष्ठादयएवमचुः। ४२।
 निशापतिर्लग्नपतेःसकाशाच्चेदष्टमस्थःकृशतांप्रयातः। क्रूरश्चदृष्टश्चशुभनैर्दृष्टावर्षद्वयांतिसकरोतिरिष्टम्। ४३। लग्ना
 धिपःपापखगोनवांशेचंद्रस्यचद्वादशगःशशांकात्। पापेक्षितोमारयतिप्रसूतोऽशिशुनवाब्दःखलुकीर्तयति। ४४। लग्ने

श्वरः सूर्यमयखलुतोऽष्टमेश्वरेण प्रविलोक्यमानः ॥ रिष्टं करोराशि समानवर्षैः प्राज्ञैरुदाहारिनरस्यजन्म ॥ ४५ ॥ अदृश्यभागे यदि पापखेटादृश्ये विभागे शुभदा भवति ॥ स्वर्मानुनामा तनुभा वगामी जीवेत्सप्ततोऽदृकसप्तकंहि ॥ ४६ ॥ सिंहीसुतः सप्तमभावसंस्थः शनैश्चरादित्य निरीक्षितश्चेत् । नालो कितः सौम्यखगैस्तुजविद्वर्षाणि हि द्वादशयः प्रसृतः ॥ ४७ ॥ सिंहालिकुम्भस्थितसैहिके यो विलोकितः क्रूरखगैर्यदित्युत ॥ वर्षाणि सप्तैव तदयमायुः प्रकीर्तितं जातकशास्त्राविद्भिः ॥ ४८ ॥ केतुदयः स्यात्प्रथमतश्चेन्निर्घातवाताशनयो भवति ॥ यारौ द्रुसार्पण्यमुहूर्तजन्मा प्राप्नोति कामं यममं दिं रसः ॥ ४९ ॥ चंद्रक्रूरयुतं क्षीणं पश्येद्गृहं यदा तदा दिनैः स्वल्पतरैर्बालः कालस्यालयमावर्जेत् ॥ ५० ॥ मातंगैर्ऽर्नवभिश्च १९ रामनयनैर्ऽर्नत्रात्रिभिः २२ सायकैर्ऽर्नकेनांबुधिभिः ४४ स्त्रिलोचनमितैर्ऽर्नधृत्या १८ च विंश २० न्मितैः । भूनेत्रैर्ऽर्नदशभिः १० लेव्यैर्ऽर्नदमेव न्मेपादिसंस्थो विधुवर्षभागसमः करोति निधनं कालोऽयमत्रोदितः ॥ ५१ ॥ ॥ इति श्रीजातकभरणे रिष्टाध्यायः ॥ अथ चंद्रारिष्टमंगाध्यायः । होरागमज्ञैर्बहुविस्तरेण रिष्टाख्ययोगायदपि प्रदिष्टाः । ते रिष्टमंगयदि नो समर्थाः स रिष्टमंगोऽप्यभिधीयते ततः । १ । पूर्णैः करविणीपतिर्दिवचरैः सवैः प्रदृष्टस्तदा रिष्टं हृत्य वा सुहृच्छ्रगतः सद्दीक्षितोऽतिप्रभः । क्षीणो वापि न जायते । २ । रिष्टं निहन्त्युः शुभदाः शशांकात्पापवि

नास्तेष्टमशत्रुसंस्थाः। शुभान्वितः साधुदूकाणवर्तीपीयूषमूर्तिः शमयेत्सरिष्टम्। ३। शुभगृहद्वादशभावसंस्थः पूर्णः शशी
 रिष्टहरः प्रदिष्टः। लभेद्दृष्टः शुभराशिधातानान्येक्षितारक्षितिरिष्टयोगात्। ४। बलक्षपक्षेयदिजन्मरात्रिकृष्णदिवाष्टारिग
 तोपिचंद्रः। क्रमेणदृष्टः शुभपापखेटैः पितेवबालपरिपालयेत्सः। ५। संस्थः शशीक्रूरखगस्यराशौ राशीश्वरेणापि विलोकिता
 इव। तद्वर्गगोवायदितेनयकः कुर्यादलंगलमेव नान्यत्। ६। जन्माधिपालो बलवान् क्लिप्तस्यात्सौम्यैः सहद्भिश्च निरीक्ष्य
 माणः। यद्वातनस्थः सकलैः प्रदृष्टारिष्टैर्हि चंद्रैः कृतं निहति। ७। स्वोच्चैस्वभेवायदिवात्मवर्गे स्थितो हितानां च सतां प्रदृष्टः।
 शुभं न पापारियुतेक्षितश्च रिष्टहरत्पूर्णकलः कलावान्। ८। वाचामर्धाशो दशमे शशांकाद्वयज्ञगुक्रौंचखलाः कलाये। वि
 लम्बपास्यबुदशात्यलाभेशुभेक्षिते दुश्चहरेत्सरिष्टम्। ९। प्रसूतकालेयदिजन्मपालः किलेक्षितो निमलखचरैश्च। बलाधि
 शाली प्रलयं करोति रिष्टस्य शीतं शुभमद्भुतं च। १०। भवेन्नशजन्मनि पद्मिनीशः परोच्चगामी निजवेद्भगोवा। तदंशगा
 वापि शुभेक्षितश्च पूर्णः शशांको निधनं निहति। ११। दासैर्गिनभेवागुरुभे शशांके वर्गोत्तमे पूर्णकलाकलापे। त्रिपुष्करे शीतक
 रेहिरिष्टप्रकृष्टमप्याशुलयं प्रयाति। १२। पादद्वितीयेयदिवातृतीयपुष्यस्य ताराधिपतिर्यदि स्यात्। वारां हिणीनां चरण
 द्वितीये सौम्येक्षितो रक्षति मृत्युदोषान्। १३। कुलरमे षगश्चंद्रः केंद्रस्थः शुभवर्दीक्षितः। गूर्स्तोपरिष्टभंगाय भवेदत्र न स

शयः । १४ । केद्रेषु चेदंबरमार्गानां द्वयद्वयं सौम्यखगे विलसते । क्षीणेऽपि चंद्रः स्मरभावसंस्थः संप्राप्तिरिष्टशमयेदवश्यम् ।
 १५ । इति चंद्ररिष्टभंगाध्यायः । अथ सर्वग्रहरिष्टभंगाध्यायः । । मरीचिमालामलकांतिशाली प्रसूतिकाले प्रबलायादि
 स्यात् । बृहस्पतिर्मतिगतो निहंतारिष्टानि नूनं नमनयो विदंति । १ । पापैरवीर्यैश्च शुभैः सर्वायः शुभस्य राशौ तनुभावायाते
 निरीक्षिते व्योमरचैः शुभाख्यैः संक्षयितेरिष्टमुपागतं वै । २ । सौम्यवर्गाश्रिताः पापाः सौम्यवर्गाश्रितैः शुभैः । दृष्टा अ
 पि प्रकृष्टतरिष्टनाशार्थं तु क्षमाः । ३ । मूर्तस्तुराहुस्त्रिषडायवतोरिष्टहरत्येव शुभैः प्रदृष्टः । शिषोदयस्थैर्विकृतिनयातैः
 समस्तखेटैः खलुरिष्टभंगः । ४ । प्रसूतिकाले वजयाधिशाली शुभो हरेद्विष्टमपापदृष्टः । कश्चिदगृहश्चेत्पारिवेषगामिक्र
 रैः प्रदृष्टः सतुरिष्टभंका । ५ । रजोविहीनं गगनं चरस्थाः स्वस्थाभवेयुर्जलदाः सुनीलाः । मंदानिलाश्चेद्विमलामुहूर्ताः
 प्रसूतिकाले किल रिष्टभंगाः । ६ । कुंभयोर्नैर्मुनीनां चेदुद्गमे जननं भवेत् । विलीयते तदारिष्टं नूनं लाक्षेव वह्निना । ७ ।
 वृषाजकर्काख्यविलग्नसंस्थो राहुर्भवाद्विष्टविनाशकर्ता । शुभाश्च योगाबहवो यादिस्युरतथापरिष्टं विलयं प्रयाति । ८ ।
 नक्रत्रये लाभरिपुत्रिसंस्थः केतुस्तर्हेतुर्निधनोपशात्यै । परस्परं भार्गवजीवसौम्यास्त्रिकोणगास्तोपहरत्यरिष्टम् । ९ ।
 संध्याभवावैधातुपातभद्रागंडांतयुक्ता अपि जन्मकाले । भवति रिष्टस्य विनाशनार्थं निरंतरादृश्यदुल्लेखसर्वे । १० । आ

शारितुंगेषुगतः पतंगो नोपप्लुतोरिष्टविनाशकर्ता ॥ एकर्धगाः षट्त्रिंशदशायसंस्थाः सर्वैरिष्टं शमयन्ति खेदाः ॥ ११ ॥ शी
 तमानोस्तनोर्वापि द्वौ त्रयोवाप्यनेकशः ॥ एकांस्तथास्तदारिण्डमंगो भवति निश्चितम् ॥ १२ ॥ पातालयातः प्रबलदुष्टा
 निजालयस्थो यादिजन्मकाले ॥ देवं दमन्त्री दलयत्यवश्यममंगलरिष्टमवक्षणेन ॥ १३ ॥ लग्नस्थितस्य खेटस्य व्ययवि
 ते त्रयस्त्रयः । तत्कालमुद्भवाः खेटारिष्टदारणकारिणः ॥ १४ ॥ कट्टेष्वपौ क्लिमेष्वेव यद्वापणफरेषु च । शुभांशस्थाग्रहाः
 सर्वैरिष्टमंगकराः स्मृताः ॥ १५ ॥ अन्योन्यादिह चतुर्थस्थायुगमभावमुपागताः ॥ स्वर्मानुसंयुताः खेटारिष्टदाषापहारकाः ॥
 १६ ॥ चतुष्टये श्रेष्ठबलाधिशाली शुभानभंगोऽष्टमगोकनकाश्चित्राश्चिन्मितायुः प्रकरोति नूनं दशान्वितं तच्छुभखेटदृ
 ष्टः ॥ १७ ॥ निजत्रिभागे स्वगृहे गुरुश्च दायुर्मितिः स्यात्खलु सप्तविंशत् । बृहस्पतिस्तु गताविलगने भृगोः सुतः कंदर्ग
 तः शतायुः ॥ १८ ॥ लग्ने स्वतुंगे बलशालिनी दोसाम्याः स्वभस्थाः खलु षष्टिरायुः । मूलत्रिकोणे षड्भूषतुंगे लग्नगुरवायुः
 शीतिरेव ॥ १९ ॥ लग्नाष्टमार्गो दयतानचत्स्यः क्रूराः स्वभस्थाश्चिदखचरौ द्वौ । बलान्विता वंवरगा भवतां जातः शतायुः काश्चि
 तो मुनीन्द्रैः ॥ २० ॥ शून्यं रंध्रे कंदर्गैः साम्यखेटे लघुजीवे न धनं दूदयश्चेत् । नो संदृष्टाः पापखेटस्तदा स्यादयमनसं प्रतित्वत्स
 रणाम् ॥ २१ ॥ इति जातकामरणे सर्वग्रहरिष्टमंगाध्यायः । अथ सदसदशविचारणा । राजयोगगृहभावसंभवारिष्टयोग

जनितंचयत्फलम् । तद्दशाफलगतं यतो भवेत्तेन तत्फलमलं ब्रुवेधुना । १ । सर्वदेववरदेवरदोषशारदापिवरदावदनाब्जे ।
 इंद्रिराचखलुमांदिरसंस्थाप्रस्थिताजलनिधीन्प्रतिकीर्तिः । २ । स्वाच्चेस्वर्गहेयदिवात्रिकोणैर्वर्गस्वकीयेथचतुष्टयेवा । ना
 स्तंगतो नो शुभदृष्टियुक्तोजन्माधिपः स्याच्छुभदः स्वपाके । ३ । त्रिषष्ठलाभेषु गतैः समस्तैः सौम्यैः सुखार्थाश्च भवन्ति बाल्भे ।
 तत्रैव पापैर्वयसोत्यभागे जायार्थपुत्रादि सुखानि सम्यक् । ४ । तं गेस्वर्गहेस्वसहृद्ग्रहांशे नीचारिभस्थेपि च खेचरे । मिश्रफ
 लं स्यात्खलु तस्य पाके हारगमज्ञैः परिकल्पनायम् । ५ । वाचापतिर्लभ्यपतिः स्वतुर्गे स्वक्षेदशायि तत्र च सुतौ । करोति रा
 ज्यं स्वकुलानुमानानां विधौ तर्कविशेषयुक्तम् । ६ । आरोगिणी दशायस्य खेचरः सत्फलप्रदः । सत्फलापचयं कुर्याद्द
 शाचेदवरोहिणी । ७ । स्त्रीमित्रपुत्रद्विविणोपलब्धिके हि मांशुः कुरुत दशायाम् । जायापशूनां हनने प्रवृत्तिकरोति प
 श्वीतनुजस्य गेहे । ८ । सच्छात्रमित्राधिगमं करोति बुधस्य राशौ गुरुधाम संस्थः । नयप्रसादं विपुलां च लक्ष्मीं शुक्रस्य ग
 हे फलमेतदेव । ९ । तुषाररश्मिः शनिवेशमसंस्थः प्रेक्ष्य मनुष्यं कुरुत दशायाम् । अरण्यदुर्गस्थितिमाददाति प्रातिमरुद्गो
 गृहनिर्मितौ च । १० । मित्रोच्चोपचयस्थाने त्रिकोणे सप्तमोपवा । पाके श्वरात् स्थितश्चंद्रः कुरुत सत्फलां दशाम् । इति
 जातकाभरणे सदसद्दशाविचारणा । अथरविदशाफलविचारणालिख्यते । भानोर्दशायां हि विदेशवासो भवेत्कदाचिन्न

नमानवानाम् । भूवृद्धिभूपद्विजवर्यशस्त्रभूषण्यतोऽतीवधनगमः स्यात् । १ । मंत्राभिचारभिरुचिचिविचित्राधात्रीपतेः
सस्यविधिर्विशेषात् । विख्यातकर्माभिरतिमतिः स्यादल्पजल्पेचरणेन चिता । २ । व्ययश्चदंतोदरनेत्रबाधाकांता
सुताभ्यांविद्युतिश्च चिता । नृपाग्निचोराहितबंधुवर्गः स्वर्गोत्रैर्जवाप्रबलः कलिः स्यात् । ३ । सामान्यफलमतत् । अथ
विशेषफलमुच्यते । दशादिनेशस्य निजोच्चगस्य स्वधर्मकर्मभिरुचिकरोति । ताताजितद्रव्यगृहादिलाभं नानासुखानि
प्रमदासुतेभ्यः । ४ । उच्चच्युतस्यातितरामरिण्टकण्टचरो गान् स्वजनो विरोधम् । रवेर्दशातीवचतुष्पदानां करोति हानिं न
नमानवानाम् । ५ । कांतासुतानां कृषिवाहनानां प्रपीडनं स्यान्नयनानेषु । हृद्भोगबाधा बहुधानराणां वृषाधिरूढस्य
रवेर्दशायाम् । ६ । स्यान्मंत्रशस्त्रोत्तमकाव्यकर्ता प्रीतिः पुराणे च भवेन्नराणाम् । कृषिक्रियाधान्यधनैः सुखानि नृपुंसस्य
स्थस्य रवेर्दशायाम् । ७ । स्याति नृपप्रीतिरतीव नित्यं स्त्रीनिजितत्वं च महत्प्रकोपः । सहज्जननमननपीडा कर्काधि
रूढस्य रवेर्दशायाम् । ८ । दुर्गादृण्याच्च कृषिक्रियायां धनान्येकानि भवन्ति नूनम् । स्यात्स्थ्यातिरुच्चैर्नृपगौरवचक
ठीरवस्थार्कदशाप्रवेशे । ९ । स्यात्कन्यकानां जननं च मानो देवद्विजानामनृपजनं च । लब्धिः पशूनां च भवेद्दशायां क
न्यागतस्यांबुजबांधवस्य १० क्षेत्रात्मजार्थप्रमदासुपीडा चोराग्निभीतिश्च विदेशयानमानी च त्वमुच्चैः खलु मानवानां तु

लाधरस्थस्यरवेर्दशायाम् । ११ । नीचांशमुक्तस्यरवेर्दशायांसुखेनलामः परवंचनंच । जायानिमित्तोद्यतदुःखलब्धिर्ना
 चैभवेत्सूर्याविधिर्नितान्तम् । १२ । नीचाष्टमस्थस्यरवेर्दशायामद्विगतादोषसमुद्भवः स्यात् । षष्ठाश्रितस्यवृणजन्यपी
 डापित्रोदचबाधाबहुधाऽवगम्या । १३ । तेजोविशेषाभियुतानितान्तविषाग्निशस्त्रैः परिपीडितश्च । पित्राजनन्यागतचित्त
 शुद्धिः स्याद्दृष्टिचक्रस्थस्यरवेर्दशायाम् । १४ । कलत्रपुत्रद्रूढविणादिमौख्यस्यादौरवराजकुलाद्द्विजेभ्यः । संगीतशास्त्रा
 गमसौख्यमुच्चैश्चापोपयातस्यरवेर्दशायाम् । १५ । जायात्मजद्रव्यसुखालपतास्यादनल्पपीडामयतो नितान्तम् । भवे
 त्पराधीनतयातिचिंतानक्रोपयातस्यरवेर्दशायाम् । १६ । हृद्गोत्रबाधासुतविनकांताचिंतापरान्नादिसुखेन किंचित् ॥
 शत्रुद्रुमश्चाप्यतिदीनतास्यादघटाधिरूढस्यरवेर्दशायाम् । १७ । स्त्रीवित्तसौख्योपचयः प्रतिष्ठाज्वरादिपीडाचसुता
 दिक्कानाम् । वृथाटनत्वं नुमानवानामीनेदिनेशस्यदशाप्रवेशे । १८ । स्वोच्चस्थितस्याष्टमभागस्यदशादिनेशस्य
 चदोषदास्यात् । षष्ठस्थितस्यवृणजातपीडां करोति बाधांचापितुर्जनन्याः । १९ । पूर्वभवेत्सूर्यदशाप्रवेशः पित्रोदचबाधा
 विविधातदानीम् । लग्नादशाकलशविशेषदानीनिक्षत्रनाथस्यदशातिशस्ता । २० । इतिसूर्यदशाफलविचारः । अथ
 चंद्रदशाफलानि । आरोहिणीचंद्रदशानराणां सर्वार्थसिद्धयैकथिताविशेषात्तथावरोहाकुरुते विलंबसर्वेषु कार्येषु च बुद्धि

मां वस् । १ । नक्षत्रनाथस्य दशा प्रवेश भवेन्नराणां महती प्रतिष्ठा । मन्त्रित्वमुच्चैर्न पतेः प्रसादो भूदेवदेवाचनता प्रवृद्धिः ।
 २ । सम्मन्त्र विद्या विविधा धनार्तिर्नाना कला कांशुलशालिता च । गंधैस्ति लङ्घ्या पि फलैः प्रसूनैर्वृक्षरत्नैर्वा दविणोपलब्धः ।
 ३ । ख्यातिः सुकीर्तिर्विनयाधिकत्वं परापकाराय मतिर्यशश्च । इतस्ततः संचलना प्रयत्नं कन्या प्रजासंजननं मृदुत्वम् । ४ ।
 जलस्य कर्मण्यति सा दरत्वमालस्य निद्रा कलताक्षमा च । कृष्यादिकर्मा भिशुचिः रुचिर्वंकफानिला धिक्क्यमतीव सत्त्वम् ।
 ५ । भवेद्विरोधः स्वजनेन नूनं कलप्रसंगो बहु जल्पता च । चित्तस्थितिर्नैव च साधुकार्यसामान्यतः कीर्तिर्नैतदत्र । ६ ।
 मेषदशा कस्य दशा प्रवेशो योषात्मजानंद भरो जनानाम् । विदेशकर्माभिरतिव्ययः स्यात्क्रयशिरोरुक्कसहजारिवाधा । ७ ।
 उच्चाधिरूढस्य दशा जडांशोः कुलानुसारं हि ददाति राज्यम् । योषाविभूषात्मजगोतुरंगगजाप्ति सौख्योपचयं जयं च । ८ ।
 मूलत्रिकोणाश्रितशीतरश्मिर्दशा विदेशाभिगमं करोति । कृषेः क्रयादिक्रयतो धनार्तिकफानिलातिस्वजनैर्विरोधम् । ९ ।
 वृषस्य पूर्वार्द्धगतो हि मांशुः पापान्वितः संजनयेज्जनन्याः । मृत्युपराद्धिजनकस्य सौम्यसंगं क्षणान्मृत्युसमानरोगम् । १० ।
 द्विधाधिसंस्थदुदशा प्रवेशो देवद्विजार्चा धनभोगसंस्थम् । स्थलांतरे संचलनं किल स्यात्सुखेन सस्यड्डमतिवैभवं च । ११ ।
 कुलीरसंस्थस्य कलानिधेः स्यात्पाके पशुदूष्यकापि प्रवृद्धिः । कलाकलापाकलनं च शैले धने रुचिर्गद्यगदप्रकोपः । १२ ।

कंठीरवस्थस्य निशाकरस्य पाकेन रोऽथ लभते च नित्यं श्रेष्ठं प्रतिष्ठां विकलत्वमंगेऽनंगोपहीनत्वमनुप्रयाति । १३ । कन्या
 श्रिते दोश्च दशा प्रवेशे विदेशयान्वनितो पलब्धिः । कलाकलापामलबुद्धिवृद्धिः स्वल्पार्थसिद्धिश्च भवेन्नराणाम् । १४ ।
 कलानिधेस्तौ लिगतस्य पाके लोलमनः स्याद्वनितविषादः । वादश्च कौडश्च नहीनता च प्रात्साहभंगः खलुनीचसंगः । १५ ।
 नीचोपयातस्य विधोर्दशायां स्याद्वाधिवृद्धिर्वह्नुधानराणाम् । वियोजनैस्वजेनेन नूनमानालपताऽनल्पविकल्पचित्ता । १६ ।
 विमृक्तनीचोऽपतेर्दशायां भवेदवाप्तिः क्रयविक्रयाभ्याम् । धर्मव्यथाधर्मविधानमल्पमल्पं च सस्यजनमित्रवर्गः । १७ ।
 चापौपयातस्य चशीतरश्मर्दशा प्रवेशे गजवाजिवृद्धिः । पूर्वोर्जितार्थोपहर्तिर्नितान्तमन्यत्र सोभाग्यसुखानिनूनम् । १८ ।
 हिमकरस्य दशमकरस्थितः सुतसुखानिधनागमनानिच । वितनुते तनुतामनि लातनोरनुदिनंगमनागमनानिवै । १९ ।
 क्रीडाचपीडाव्यसनानिनूनस्य मानवानां तनुताशरीरे । ऋणोपलब्धिश्च लतानिता तं दशा प्रवेशे कलशस्थिते दाः । २० ।
 वर्गोत्तमस्थस्य धटेहिमांशोर्दशा प्रवेशे बलिभिर्विरोधः । कलत्रमित्रद्रविणात्मजाद्यैर्बेद्वियोगोदशनास्य पीडा । २१ ।
 मीनोपयातस्य चशीतमानोर्दशा प्रवेशे हिजलोद्भवार्थः । कलत्रपुत्रादिसुखादिनूनं शत्रुक्षयाबुद्धिविवाद्धिरुच्चैः । २२ ।
 वर्गोत्तमस्थस्य क्षपेहिमांशोर्दशा प्रवेशे महिषीगजाश्वान् । पुत्रादितोषं रिपुनाशमुच्चैर्लभन्मनुष्या हि यशोमनीषाम् । २३ ।

दशाप्रवेशेव्ययभावगैदोपापाजितद्रव्यसमुद्गमः स्यात् । क्षीणेरिपुस्थानगतेहिमांशौसम्यक्फलप्राग्गदितंवृथैव । २४ ।
नीचस्थितस्याष्टमभावगैदोर्दशाप्रवेशोहिगदादुमः स्यात् । चित्पापयुक्तोनिधनंतदानींजातिच्युतिंवालभतेमनुष्यः । २५ ।
इतिचंदूदशाफलानि । अथभौमदशाफलानिताराग्रहाःस्वोच्चगृहादिसंस्थावक्रास्तमानानुगतायदिस्युःमिश्रफलंते
निजपाककालेयच्छतिनूनसुधियाविचित्यम् । स्यात्पाकेक्षितिनंदनस्यचयनशस्त्रास्त्राध्यात्रापतेभेषज्याच्चतुष्पदादपि
तथानानाविधैरुद्यमैःपित्तसकृच्चरपीडनक्षितिपतेर्भातिचर्नातिच्युतिमुच्छाद्यंचिजालयेकलिरितिप्रोक्तंफलसूरीभिः
। २ । मूलत्रिकोणोपगतस्यपाकेक्षोणीसुतस्यात्मजदारसौख्यम् । अथापलब्धिःखलुसाहसेनरणगणचारुयशोविशेषात्
। ३ । मेषोपयातस्यचभसुतस्यस्युःपाककालेकिलमंगलानि । स्यात्संततिःसाहसमग्निवाधानानाविधारातिसमुद्भवः स्या
त् । ४ । वृषस्थितस्यावनिनंदनस्यपाकप्रवेशपुरुषःसहर्षः । अनल्पजल्पागुरुदेवभक्तःपरोपकारादरतासमेतः । ५ ।
युग्मस्थितोर्वीतनस्यपाकेप्रवासशीलोऽनिलपित्तकोपः । बहुव्ययः स्यात्स्वजनविरोधीनरः कलाज्ञानितरांविधिज्ञः । ६ ।
कर्कस्थभौमस्यभवेदशायामुद्यानवन्हिप्रभवार्थयुक्तः ॥ नरोहिदारासुतदूरवर्त्तक्रेषोपलब्धबलहीनमूर्तिः ॥ ७ ॥ संत्य
कनीचांशकुजस्यपाकेख्यातःपुमान्सर्वगणोपपन्नः । चतुष्पदाढ्योबलवानकस्मात्प्रजायतेगुह्यरुजाभिभूतः । ८ । सि

हाश्रितक्ष्मातनयस्यपाकेनूनंभवेन्नयकताबहूनामाकांतासुताद्यैश्चवियोगताचबाधातथाहेतिहृताशजाताः१कन्यानु
 यातावनिनंदनस्यपाकेसदाचारपरोनरःस्यात् ॥ यज्ञक्रियायामपिसादरःस्याद्वारात्मजोवोधनधान्यसौख्यः ॥ १० ॥ तु
 लागतेलासुतपाककालेस्याद्द्रव्यभायवियुतोहिमर्त्यः ॥ चतुष्पदाभावकालिप्रसंगैर्हतात्सवोवैविकलांगयष्टिः ॥ ११ ॥
 पुमान्भवेद्वृद्धिचकराशिगस्यभूमस्यपाकेकृषिकर्मकर्ता ॥ सुसंग्रहोजातमनःप्रवृत्तिर्द्वेषीबहूनामतिजल्पकश्च ॥ १२ ॥
 धनुर्धरस्थस्यधरासुतस्यपाकप्रवेशोद्विजदेवभक्तः ॥ नरोनरैर्द्राप्तमनोरथःस्यात्कलिलप्रसंगापहतोत्सवश्च ॥ १३ ॥ व
 क्रस्यनक्रोपगतस्यपाकेराज्योपलब्धिःस्वकुलानुमानात् ॥ युद्धेविवदेविजयोनितान्तंमद्रत्नचार्माकरवाजिसौख्यम् ॥
 ॥ १४ ॥ उच्चांशमुक्तस्यमहोसुतस्यपाकेप्रयत्नात्खलुकार्यसिद्धिः ॥ शस्त्राद्भवेच्छापदतोपिभीतिःसंतोषजालपत्वमहाप्र
 यासः ॥ १५ ॥ आचारहीनश्चसुतादिचित्ताबहुव्ययेद्वेगसमाकुलत्वम् ॥ कुम्भोपयातस्यचमंगलस्यस्यात्पाककालेफल
 मेतदेव ॥ १६ ॥ मीनोपयातावनिनंदनस्यदशाप्रवेशोहिंसुतादिचिता ॥ व्ययामयत्वंचऋणोपलब्धिविचित्रिकादुद्वि
 देशवासाः ॥ १७ ॥ संग्रामसंप्राप्तजयाधिशालीबलान्वितोऽत्यंतगुणाभिरामः ॥ वर्गोत्तमांशस्थितभसुतस्यपाकेचना
 नाविधवस्तुलब्धिः ॥ १८ ॥ नीचांशसंस्थस्यकुजस्यपाकेवृथाटनत्वंमनसोविषादः ॥ फलोन्मुखकार्यमतीवदूरेनीचत्वम्

चैर्विगताधिकत्वम् ॥ १९ ॥ मूलत्रिकोणोच्चगृहस्थितस्यकुजस्यकर्माधिगतस्यपाके ॥ राज्योपलब्धिर्विवर्जयोरिपुभ्यः
 सदाहनालंकरणानिननम् ॥ २० ॥ ॥ इतिभौमदशाफलानि ॥ ॥ अथबुधदशाफलानि ॥ ॥ विद्याविवेकप्रभु
 तासमेतः कृषिक्रियायज्ञाविधानचित्तः । महोद्यमादाप्तधनश्चनूनंभवेन्मनुष्यः शशिजस्यपाके ॥ १ ॥ शिल्पादिकर्मण्यति
 कौशलंस्यान्नित्योत्सवोत्कर्षविशेषएव ॥ सदाद्यगीताभिरुचिर्नवीनसद्भांडभूषागृहनिर्मितत्वम् ॥ २ ॥ कुतूहलमपि
 हास्यहर्षः कालक्रमत्वंविनयोपलब्धिः ॥ आचार्यविद्वद्गुरुसंमतत्वंकलत्रपुत्रादिसुखापलब्धिः ॥ ३ ॥ पीडापिगाढाकफ
 वातपित्तैरसंचयार्थस्यचसौभ्यपाके ॥ बलाबलत्वंप्रविचार्यसर्वशुभाशुभत्वसुधियाविचित्यम् ॥ ४ ॥ मेषस्थशतद्वु
 तिसनुपाकेनैकत्रसंस्थानकरोनरः स्यात् ॥ स्तेयानृतयतशठत्वयुक्तोविमुक्तसौजन्यविधिरुतिः स्वः ॥ ५ ॥ वृषाधिरूढ
 स्यजडांशुसुनोर्दशाप्रवेशेव्ययकन्मनुष्यः ॥ मातुस्त्वनिष्ठश्चकलत्रपुत्रमित्रादिचित्तगलरुग्भयार्तः ॥ ६ ॥ द्वधाधिस
 स्थस्यबुधस्यपाकेत्वेनकयात्तविहुजल्पकर्ता । दारात्मजज्ञातिसुखोपपन्नो ननजनन्याश्चमुखेनहीनः । ७ । कर्काश्रित
 स्येदुसुतस्यपाकेविदेशवासाल्पसुखोविरोधी ॥ मित्रैश्चसत्काव्यकलाजितार्थोत्थमनुष्योव्यवसाययुक्तः ॥ ८ ॥ सिंह
 स्थितस्येदुसुतस्यपाकेलभवेद्भवेद्भवेमेवधैर्यम् ॥ स्वमित्रदारात्मजसौख्यहानिः स्यान्मानवानामतिहीनताच ॥ ९ ॥ उ

च्चाश्रितस्येदुसुतस्यपाकेस्यान्मानवोवैबहुवैभवाढ्यः । लेखिक्रियाकाव्यकलानुरक्तोजितारिपक्षश्चसुनीतियुक्तः । १० ।
 मलत्रिकोणोपगतस्यपाकेविवेकविख्यातिगुणैःप्रपूर्णः । विदेशयानानुरतोनरःस्यात्पराक्रमादप्रधानोविधिज्ञः । ११ ।
 तृगत्रिकोणक्रमणप्रकर्तुर्बुधस्यपाकेपशुसौख्यहानिः । स्वबंधुरैर्विकलत्वमंगेकलिप्रसंगेतिविहीनतास्यात् । १२ ।
 तुलागतस्येदुसुतस्यपाकेस्याक्षाणतादृढमतिवाग्विलासे । शिल्पादिकर्मण्यतिनैपुणंचवाणिज्यतोऽर्थःपशुपीडनंच ।
 । १३ । पाकेभवद्द्विश्चकसंस्थितस्यमृगांकसूनोर्मनजोलपतुष्टः । आचारकर्मक्रमणानुरक्तव्ययनयुक्तःस्वजनैर्वियुक्तः ।
 । १४ । शरासनाद्यासनतांगतस्यबुधस्यपाकेबहुनायकःस्यात् । मंत्रीचिनामद्वयतासमेतःकृषित्रिक्रियावितयुतोमनुष्यः । १५ ।
 मृगांकसूनोर्हिमृगस्थितस्यपाकेभवेद्दूरिऋणंनराणाम् । बह्वाटनवैकपटत्वमृच्चैर्नोचैश्चसंख्यंमतिर्हानताच । १६ । सौ-
 म्यस्यकंभोपयुतस्यपाकेविहीनतेजामनजोऽतिनिःस्वः । मित्रादिपीडापरिपीडितात्माविदेशयानव्यसनानुरक्तः । १७ ।
 नीचांशसंस्थस्यकुजस्यपाकेविवेकसत्यापहितोहिमत्यः । स्थानान्तरस्थोव्यवसायशीलःस्यादल्पलभःकृशकायकातिः ।
 । १८ । इतिबुधदशाफलानिअथगुरुदशाफलानिदशाप्रवेशेऽत्रिदशार्चितस्यभूप्रधानात्मनोरथःस्यात् । सत्कर्मधर्मा-
 गमशास्त्रवेत्ताभवेन्मनुष्यःसततंविनीतः । १ । यज्ञादिकर्मण्यतिसादृशत्वंभवेत्प्रवृत्तिर्द्विजदेवभक्तौ । अत्यर्थमर्थोविभुता

विशेषः पुत्रादि तोषः पुरुषस्य नूनम् । २ । भूम्यंबराश्वादि सुखोपलब्धिर्बलापपन्नः कलधुर्यता च । गतागतागामि विचारणो
 चैः सत्संगतिश्चारुमतिर्धृतिश्च । ३ । दाहादिपीडापि गले कदाचिद्विरुद्धभावस्थितिर्तो विचिंत्यमासामान्यमेतत्फलमुक्त
 मायैर्वक्ष्येऽधुना यत्प्रातिशयिकम् । ४ । दशाप्रवेशोत्रिदशार्चितस्य मेषोपयातस्य भवेन्नराणाम् । धनं धनशब्दो नयक
 त्वं कलत्रपुत्रादि सुखोपलब्धिः । ५ । वृषोपयातस्य चर्गाणपतेः स्याद्दशाप्रवेशोपुरुषोतिदुःखी । विदेशवासी बहुसाहसश्च
 वित्तालपता वित्तगतोत्सवश्च । ६ । गुग्मोपयातस्य बहुरूपतश्च दशाप्रवेशोपुरुषोतिदुःखी । मात्राचर्गात्र प्रभवविरोधी क
 लत्रवादाति विषादतप्तः । ७ । वाचस्पतेरुच्चसमाश्रितस्य स्यात्पाककाले कुलराज्यलब्धिः । विशिष्टनाम्ना प्रार्थितत्वमुच्चै
 रुच्चैश्च ससंख्यबहुवैभवं च । ८ । वाचापतेरुच्चसमाश्रितस्य पाकप्रवेशोपि तमातृदुःखी । पूर्वो जितद्रव्यपरिक्षेपणतप्तश्च ना
 नाव्यसनाभिभूतः । ९ । सिंहस्थितस्यामरपूजितस्य पाकप्रवेशे धनवान्वदान्यः । नृपाप्तमानो ननु मानवः स्याज्जायातनु
 जानुजजातहर्षः । १० । कन्याधिरूढस्य गुरोर्देशाय भवेन्मनुष्येन पलब्धमानः । कांतासुतावाप्तसुखः कदाचिच्छुद्रादि
 नौचैः कलहप्रसक्तः । ११ । तुलास्थदंभोलिभृदौ ज्यपाके विवेकहीनः प्रभितान्नभोक्ता । कलत्रपुत्रैः कृतशत्रुभावश्चात्साह
 हीनो ननु मानवः स्यात् । १२ । बृहस्पतेर्वृद्धिचकरादि गस्य दशाप्रवेशो मतिमान्समर्थः । प्राज्ञः सुतोत्साहयुतो विनीतोऽनृ

णीभवेन्नानियमेनहीनः । १३ । मूलत्रिकोणांशगतस्यपाकेगुरोर्दशायांमतिमान्मनुष्यः । स्यान्मंडलीकोयदिवाप्रधानः
 पित्रान्वितस्त्रीवचनानुसक्तः । १४ । नखांशकेभ्यः परतश्चपापसंस्थस्यदेवदूगुरोर्दशायाम् । कृषिक्रियायज्ञचतुष्पदेषुभ
 वेन्मनुष्यस्यमनःप्रवृत्तिः । १५ । नीचांशसंस्थस्यमृगान्वितस्यगुरोर्दशायापरकर्मकर्ता । मर्त्योभवेज्जाठरगुह्यरोगीसा
 र्व्विवयोगीधनबंधुभिश्च । १६ । वाचस्पतेर्नीचलवोर्जितस्यपाकेनिषादात्कृषितोधनाप्तिः । भूमीरुहेभ्योधनवचनाद्वाक्छेदो
 पलब्धिर्ननुमानवस्य । १७ । पाकप्रवेशकलशस्थितस्यवाचामधीशस्यनरः कलाज्ञः । विद्याप्रसादार्थमहामतिः स्यात्का
 ताविलासानुरतो नितान्तम् । १८ । अषोपयातस्यचगीष्णपतेः स्याद्दशप्रवेशपुरुषोमनीषी । सन्मानसनुप्रमदादिसंपद्वाजान्व
 योपात्तमहासुखश्च । १९ । इतिगुरुदशाफलानि । अथशुक्रदशाफलानि । दैत्यामात्यः स्वीयपाकेप्रवेशयोषाभूषारत्नवस्त्रो
 पलब्धिम् ॥ नानामानमानवानांप्रकुर्यात्कंदर्पस्याभ्युदगमात्सौख्यमुच्चैः । १ । गीतेनृत्येऽत्यंतसंजातहर्षोविद्याभ्यासप्री
 तिकृच्चारुशीलः । बुद्ध्याधिक्यश्चान्नदानप्रवृत्तिर्दक्षोमर्त्याविक्रयेवाक्रयेवा ॥ २ ॥ गोवाहनेभ्योननुनंदनेभ्यः सौख्यंभ
 वेन्नंदननंदनेभ्यः । पूर्वार्जितस्यहविणस्यलब्धिः कलिः कुलस्याच्चलनात्स्थलाच्च । ३ । कफानिलाभ्यां किलिनिर्वलस्यात्त
 कलेवरं नीचतरैश्चैरम् । मित्रादिचिंतापरितप्तमेवाचित्तंचसस्यंकुजनैः कदाचित् । ४ । सामान्यतः प्रोक्तमिदं सितस्य दश

फलपूर्वमुनिप्रणीतम्॥ अथोच्यतेऽत्रप्रतिराशिजातं फलप्रयो ज्यंबलतारतम्यात् । ५ । शुक्रस्य पाके क्रियसंस्थितस्य स्त्री
 वित्तसौख्यापचयोनराणाम् । सदाटनत्वं व्यसनानि न नमद्गता चंचला चित्तवृत्तिः । ६ । वर्षोपयातोऽशनसो दशायां कृषिक्रि
 यासत्पशुसौख्यवृद्धिः । शास्त्रिमतिः स्यात्सुतरां विचित्रा दातुं कथाजननप्रसादाः । ७ । युग्मगामिभूगजस्य दशायामानु
 षो भवति काव्यकलाज्ञः । हास्यविस्मयकथारुचिरुच्चैरन्यदेशगमनोऽसुकाचितः । ८ । ककोपयातस्यासितस्य पाके भवेन्मनु
 ज्योनिजकार्यदक्षः॥ भार्यतरावाप्ति समस्तसुकोपि नाना प्रकारोऽयं मकृत्कृतज्ञः॥ ९ ॥ दैत्यद्वंद्वस्य मृगेंद्रस्य पाकप्रवेश
 वनिताप्तवित्तः । नूनं भवेदन्यधनोपजीवी पश्यादिपुत्राल्पसुखो मनुष्यः । १० । पाके भवेद्दानववदितस्य कन्यास्थितस्याप
 चयः सुखानाम् । वित्ताल्पता भग्नमनोरथत्वं लोभमनः स्वस्थलत इच्छलत्वम् । ११ । तुलाधररथामरपूजितस्य दशप्रवेशकृ
 षिकृन्मनुष्यः । विशिष्टमानोधनवाहनद्वयः स्वजातिं संप्राप्तमहासुखस्यात् । १२ । भवेद्भूगोविंश्चकराशिगस्य दशाप्रवे
 शे पुरुषः प्रवासी । परस्य कार्यनिरतः प्रतापी ऋणार्थयुक्तः कलहानुरक्तः । १३ । चापोपयातासुरपूजितस्य पाके प्रकामं नृप
 तेः प्रतिष्ठा । कलाकलापाकलनं किल स्यात्कलेशाधिकत्वं द्विषतां प्रवृद्धिः । १४ । नक्रस्य शुक्रस्य दशप्रवेशस्यात्पुरुषः श
 त्रुविनाशदक्षः । श्लेष्मानिलाभ्यां विबलः कदाचित्कुटुंबचित्तासहितः सहिष्णुः । १५ । उशनसः कलशस्थितकारिणो

यदि दशापुरुषोव्यसनाकुलः ॥ गदयुतो विद्युतः शुभकर्मणा व्रतहतोऽप्यनृतोक्तिरतो भवेत् ॥ १६ ॥ दशाप्रवेशे भूगनंदनस्य
 मीनाधिपसंस्थस्य नृपप्रधानः । स्यान्मानवोऽत्यंतधनः प्रसन्नः कृषिक्रिय भोगभरोपपन्नः ॥ १७ ॥ स्वोच्चांशभाजा भृगुजस्य
 पाके विलग्नकर्मापगतस्य मर्त्यः ॥ क्षोणी हिरण्योत्तमवारणाद्यैर्युतो भवेद्द्वैजवंशनाथः ॥ १८ ॥ इति शुक्रदशफलानि ॥
 अथ शनिदशफलानि भवेद्दशया हि शनैश्चरस्य नरः पुरग्राहकताधिकारः धीमांश्चदानाधिकतातिशाली नानाकलाको
 शलसंयुतश्च ॥ तुरंगहेमांबरकुंजराद्यैः संपन्नतायाति विनीततांचा देवद्विजाचारिभिरतो विशेषात्पुनस्तनस्थानकलधसो
 रस्यः ॥ २ ॥ देवद्विजैर्द्रालयकृतशूलो विशालकीर्तिः स्वकुलवन्तसः ॥ अलस्य निद्राकफवातापित्तजनंगनादद्भुविचर्चि
 कार्त्तः ॥ ३ ॥ सामान्यमेतत्फलमुक्तमत्र शनैर्दशायांगदिहैवैः ॥ अथाभिधास्य प्रतिसारादिजाते फलसुधीभिर्बलतो वि
 चित्यम् ॥ ४ ॥ मेषोपयातस्य शनैश्चरस्य दशाप्रवेशे पुरुषो विशेषात् ॥ क्लेशाभिभूतः पतनात्तदुःखो विचर्चिकाद्या मयतः कृ
 शांगः ॥ ५ ॥ वृषोपयातस्य दिने शसूनोः पाकप्रवेशे मतिमान्मनुष्यः । नरद्रसन्मानविराजमानः स ग्राहसंप्राप्तयशोविशेषः ॥
 ॥ ६ ॥ शनैर्दशायां मिथुनाश्रितस्य नरो भवेच्चारुविलासशीलः । चोराश्च दारादिजनाद्धनाप्तिरिणप्रसंगाच्च परोपकारी ॥
 ॥ ७ ॥ कर्कस्थितार्कात्सजपाककाले लोमनः पुत्रकलत्रमित्रैः ॥ श्रोत्रे च नेत्रे परिपीडनं स्यात्कलेवरं निबलतां प्रयाति ॥ ८ ॥

पंचाननस्थस्यशर्नेर्दशायां बाधाभवेद्वैविध्यान्नराणाम् । दारात्मजाद्यैः कलहप्रसंगस्तुरंगगोदासजनेष्वसौख्यम् ॥ ९१ ॥
 कन्यापयातस्यशर्नेर्दशायां भवेत्क्रमेणद्रविणोलब्धिः । जलाच्चभूमिरुहतस्तथोच्चप्रदेशतश्चापिमहाप्रमादः ॥ ९० ॥ काले
 दशायां नलिनीशसूनेस्तुलागतस्योत्तमराज्यलक्ष्मीः । गजाश्वहेमांबररत्नपूर्णाभवेन्नराणां करुणाधिकत्वम् ॥ ९१ ॥
 सरीसृपस्थस्यशर्नेर्दशस्य पाकेनरः साहसकर्मयुक्तः । वृथाटनोवैकृपणोऽनृतश्चर्नोचानुरक्तश्च दयाविहीनः ॥ ९२ ॥ धनुर्धरस्थ
 स्यशर्नेर्दशस्य पाकेनरः स्यात्साचिवो नृपाणाम् । संग्रामधीरश्चतुरंग्रियुक्तः कांतासुतानंदविनोदयुक्तः ॥ ९३ ॥ शर्नेर्दशायां म
 करः श्रितस्य बहुश्रमोत्पन्नधनं नराणां । नपुंसकस्त्रीजनसेवनत्वं विश्वासघातेन धनक्षतिश्च ॥ ९४ ॥ शर्नेर्दशायां कलशा
 श्रितस्य सुखानि नममहतीति प्रीतिः ॥ श्रेष्ठत्वमुच्चैः स्वकुलेन रस्य कृषिक्रियापुत्रधनादिलब्धिः ॥ ९५ ॥ भवेद्दशायां ननु भानु
 सुनेर्मौनोपयातस्य च मानवस्य । नानापुरग्रामधनं गनाभ्यः सुखं तथोत्साहविहीनता च ॥ ९६ ॥ इति जातकामरणेशनि
 दशाफलानि । अथ महादशाफलानि । दशादृक्कौश्लित्तनोः क्रमेण स्यादुत्तमामध्यतमाधमा च । स्थिरचक्राश्च भद्राश्च
 मध्यामिश्च ॥ ९७ ॥ मध्यतमोत्तमा च ॥ १ ॥ शुभानि मध्यानि च निर्दिता निफलानि लघुश्रेष्ठदशादिनि । तान्येव कल्प्यानि सु
 धीभिरत्र बलानुमानं तन्ननायकस्य ॥ २ ॥ संशालते यः किलादिग्वलेन खेटः स्वकाण्ठां पुरुषं च नीत्वा । महाप्रतिष्ठां कुरुते दशा

यांनानाधनाभ्यागमनानिनूनम् । ३ । विलोमगार्मग्रहपाककालेस्थानार्थसौख्यान्यतिचंचलानि । प्रवासशीलबमती
 वजंतोलोकमहत्वापचयत्वमेव । ४ । ऋजुप्रयातद्युचरस्यपाकेसन्मानसौख्यार्थयशःप्रवृद्धिः षष्ठाष्टमद्वादशवर्जितस्यग्रह
 स्यपाकेऽभिमतार्थासिद्धिः । ५ । नीचारिभस्थस्यचक्रिणोवापाकेककर्माभिरतिमनुष्यः । विदेशवासिनिजबंधुवर्गस्यको
 भवेदाग्रहताभिपुक्तः । ३ । स्वर्भानुयुक्तस्यचखेचरस्यदशवारिष्ठाप्यतिरिष्टदास्यात् । पाकावसानेननुमानवानोदुःखा
 निहानिश्चविदेशयानम् । ७ । जननराशिजनस्तनुनाथयोरिपुदशासमयेमतिविधमः । भयमरेरपिराज्यपरिच्युतिः खल
 जनैः कलहंबलहीनता । ८ । लम्बेश्वरस्याष्टसभावगस्यभवेद्वशायामतिपीडनाहि । दशावसानेऽपिचमानवानांभवेत्समा
 प्तिः खलुजीवितस्य । ९ । क्रूरास्यखेटस्यदशांतरालेक्रूरग्रहस्यांतरजादशाचेत् । शत्रूदमोऽर्थस्यपरिक्षयः स्यादायुः क्षया
 वेतिवदेन्नराणाम् । १० । दशाप्रवेशोऽपिखगाः सलभाः कार्याः स्फुटास्तत्रदशापतिश्चेत्तल्लग्न १ त्रि ३ खा १० या ११
 रिदगताऽथलम्बेतन्मित्रवर्गः शुभदादशासा ॥ ११ ॥ श्रेष्ठाप्रादिष्टेष्टफलाधिकस्यदुष्टादशाकष्टफलाधिकस्य ॥ यस्येष्ट
 कष्टेभवतः समानेफलाविमिश्रं किलतस्यपाके । १२ । दशाप्रवेशेखचरः स्वतंगैर्मूलत्रिकाणयदिवास्वर्गेह । शुभेष्टवर्गस्थि
 तिकृच्छुभेष्टेष्टदशारिष्टहरोभवेत्सः ॥ १३ ॥ ॥ इतिश्रीजातकाभरणेमहादशफलानि ॥ अथांतदशफलम् ॥

अवप्रवक्ष्येखलुखेचराणामंतदशाःसूक्ष्मफलप्राप्तिसिद्धौ । विचारपूर्वसदसत्प्रकल्प्यफलसूधीभिविधिनोदितेन । १ । अंतर्द
 शाचदशुभगूहाणामेकक्षणाणामकुरुतसदेव । गदंविवादंरिपुभूषातिदैन्यधनस्यापचयविशेषात् । २ । अंतर्दशायांमदन
 स्थितस्यखेचारिणःस्थान्मरणंगृहण्याः । रोगःकुर्मगःकलहादिभंगःसंगश्चनिर्दोहरणंधनस्य । ३ । खेचारिणामष्ट
 मभावगानामंतर्दशासंजनयेदरिष्टम् । धनस्यनाशव्यसनानिपुसांषष्ठोपगस्यापिगदप्रवृद्धिम् । ४ । त्रिकोणमेषूणवे
 श्मगानामंतर्दशासौख्यमतीवनित्यम् । करोतिलाभांविधंधनराणामारोग्यतामानसमनुनतिच । ५ । अथसूयातदशाःफ
 लानि । करोतिचंद्रस्तरणेदशायांसुवर्णभूषांवरविद्रुमाप्तिम् । समुन्नतिमानसुखाभिवृद्धिविरोधिवर्गापचयजयंच । १ ।
 पंकरुहशस्यचरन्विपाकेकुर्यान्मगांक्रियादलाभमुच्चैः । प्रमादमद्ध्यग्रहणीचपांडुकेषांचिदतन्मतमत्रचोक्तमात्रसत्प्र
 वालकलधौतसुचैलमंगलाभिविजयंचविधत्ते । मंगलःकुमालिनीशदशायांभूमिपलकुलतःकिलमानम् । ३ । विच
 चिकादद्रुविकारपूर्वःपामामयेदहनिपीडनस्यात् । धनव्ययश्चापिहतैस्मवश्चविधोःसुतभानुदशंप्रयाते । ४ । सद्द
 स्त्रधान्यादिषुसंग्रहेच्छास्वच्छामतिर्विप्रसराचैनेषु । भूपाप्तसन्मानधनानिनिनभानोर्दशायांचरताद्रवद्योऽविदेशयानं
 कलहाकूलवंगुलचमौलिस्थलकर्णपीडाम् । गढज्वरंचापिकरोतिनित्यदैत्याचिंतंभानुदशंप्रयातः । ६ । नीचारिभूमौ

पतिभीतिरुच्चैः कण्डयनाद्यामयसंभवः स्यात् । मित्राण्यमित्राणि भवन्ति न शनैश्चरेभानुदशांतरस्थे ७ । इति सूर्यातदंशा
 फलानि । अथ चंद्रातदंशा फलानि । नरेश्वरादौ रवमर्थलाभं क्षयमयाति प्रकृतेर्विकारम् । चौराग्निवैरिप्रभवांचभीतिं शीतां
 शुपाकैकुरुते दिनेशः १ । कोशभंशरक्तपित्तादिदाषरांषोत्पत्तिस्थानतः प्रच्यति चाकुर्यात्पीडां मातृपित्रादिवर्गभर्मासूनुर्या
 मिर्नानाथपाके २ । उदारनामांतरलाब्धिमुच्चैर्ललामगोभूमिगजाश्रवृद्धिमाविद्याधने श्वयसमुन्नतत्वकुर्याद्बृधश्चंद्रदशांत
 राले १ । विशिष्टधर्मो धनधान्यभोगानंदाभिवाद्भिर्गजवाजिसंपत् । पुत्रोत्सवश्चापि भवन्नराणां गुरासुराणां शिपाकसं
 स्थे ४ । नानांगनाकैलिविलासशालोजलोद्भवैर्धान्यधनेश्च युक्तः । मुक्ताफलाद्याभरणैरपि स्यादिदं दशायां हिंसिते मनु
 ष्यः ५ । नरेंद्रचाराहितवन्दिर्भीतिं कलत्रपुत्रासुखरुक् प्रवृद्धिम् । करोति नानाव्यसनानि पुंसां शानिर्निशानाथदशां प्रवि
 ष्टः ६ । इति चंद्रातदंशा फलम् । अथ भौमातदंशा फलानि । नानाधनाभ्यागमनानि नूनं सन्मानवृद्धिं मनुजाधि राजात् । च
 डत्वमाजौ विजयं विदध्याद्भानुर्धरासूनुदशांतरस्थः १ । दुर्गशैलवनसंचलनेच्छांबधुना तजनिताति विरोधः मानवाभवति
 भूतनयां तर्भास्करचरति केपिवदति २ । नित्योत्सवानंदमहापदानि मुक्ताफलद्रव्यविभूषणानि । मित्रादुमं श्लेष्मविकार
 सिंदुर्भौमस्य पाकं विचरन् करोति ३ । अरातिभूषामयतस्करेभ्यः पीडां वियोगं सुतदारामित्रैः । स्वल्पोत्सव्यच्छाति चंद्रसू

नुभामस्यपाकेयादिसंप्रविष्टः । ४ । कलाधिकत्वंनृपतेर्धनात्तिकलत्रमित्रात्मजवाहसास्थम् । सत्कर्मधमानुरतत्वमुच्चैर्ब
 हस्पतिभौभदशांप्रविष्टः । ५ । विदेशयानव्यसनामयाद्यैःकुटुंबवादद्भ्रविणव्ययैश्च । नानाप्रवासैश्चलाचलत्ववृत्तिभौमा
 तरदानवराजपूज्योऽह । कलत्रपुत्रात्मजनपुबाधाप्राणप्रयाणांतशरीरपीडा । स्वस्थानयानंयदिभानुसूनोरंतरतदशौभमद
 शांतराले । ७ । इतिभौमांतर्दशाफलम् । अथबुधांतर्दशाफलम् । ८ । तुरंगहेम्नांचसुविद्रुमाणांसद्वराणामपिवारणा
 नाम् । भवेदवाप्तिर्बहुवभवानांसांम्यस्यपाकेतपनेप्रपन्ने । ९ । स्वस्थानतःसंचलनंकदाचिद्गदप्रकोपात्मजजन्मवित्त
 म् । धर्मप्रवृत्तिकुरुतज्ञपाकेपकरुहेशःप्रवदंतिकेचित् । १० । पामादिनानामयसंभवस्यान्मृतप्रजासंजननंविवादः
 पित्तप्रकोपःखलुयानपीडायादाजडाशुज्ञदशांप्रपन्नः । ११ । गुह्यामयार्थव्यसनेयुतःस्यात्कांतासुतप्रातिविमुक्तचित्तःविलु
 प्तधर्मोमनुजःप्रविष्टेबुधस्यमध्यमधुमधातनूजे । १२ । कांतासुतानंदयुतोऽरिहतासत्कर्मकृच्चारुमतिर्विनीतः । मंत्रीनरः
 स्यात्पितृमातृदुःखबृहस्पतोऽौरिदशांप्रयाते । १३ । विबुधसाधुजनार्थिसादरःसुकृतकर्मसमस्तुसुकमानसः । विवि
 धवस्त्रविभूषणभाङ्गनरबुधदशांतरगैसतिभार्गवे । १४ । नानाप्रयासैश्चनिरोधनैर्वाशिरुजावापिशरीरमाजान् । क
 रीतिबाधांविबुधांतरालेसितःप्रयातःप्रवदंतिकेचित् । १५ । सत्कर्मधर्मद्वविणानुकंपाकंदृष्टानोमनुजःप्रलापी । वाता

मया तौ तिमदुस्वभावः सौम्यांतरालेन लिलीशसूनौ । ८ ॥ इति बुधांतर्दशाफलम् । अथ गुर्वतर्दशाफलानि । सुतो
धनानां विधवरत्नलभविशिष्टनामांतरमाधिपत्यम् ॥ मानं न रेशात्कुरुते दिने शोवाचामधीशस्य दशांप्रपन्नः ॥ १ ॥
नानांगनाक्रोडनजातचित्तः श्रीराजचिन्हैश्च विराजमानः । विद्यानवद्यार्थयुतो नरः स्याज्जीवांतरशीतकरप्रचारे । २ ।
रणांगणप्राप्तयशोविशेषः सद्गणसौख्यार्थसमन्वितश्च । प्राढप्रतापोऽतितरां नरः स्याद्धरासुते जीवदशांप्रयाति । ३ ।
शीर्षेण देवापि भवेत्कदाचित्पीडानराणामरिभीतियुक्ता । बलक्षयः संचलनं कुजस्य जीवांतराले प्रवदंतिकेचित् । ४ । सदबु
द्धिकोशल्यसुराचनानि सदिंदिरामांदिरवाहनानि । कलत्रपुत्रादिसुखानि नूनं कुर्याद्बुधो जीवदशांप्रपन्नः । ५ । विदेशया
नंचलचित्तवृत्तिर्जलात्प्रमादः शिरसि प्रपीडा । गुरोर्दशायांचरतौ दुपुत्रकैषांचिदवात्र मत्तं निरुक्तम् । ६ । निजवियोगार्थ
विनाशनंच श्लेष्मानिलश्चापिकालिप्रसंगः । स्यान्मानवानां व्यसनोपलब्धिर्भूगोः सुते जीवदशांप्रयाति । ७ । धर्मक्रि
यायां निरतत्वमुच्चैर्विद्यांबरान्नादिकसंगहश्च । द्विजाश्रयः स्याद्गुरुपाकयातिसिते वदतीति फलतुर्केचित् । ८ । वेदयास
वद्यतकृषिक्रियाद्यैर्विलुप्तधर्मार्थयशाः कृशांगः ॥ खरक्रमेलादियुतो नरः स्याद्गुरोर्दशायांचलितेऽर्कसूनौ ॥ ९ ॥ इति
गुर्वतर्दशाफलानि । अथ शुक्रांतर्दशाफलानि । भूपर्भीतिरापंबंधुनिमित्तं विजनाशनमरात्युदयः स्यात् । क्रोडगंड

नयनेष्वपिपीडाभार्गवैरिवैर्विवेशः । १ । शीर्षदंतनखपीडनमुच्चैः कामलप्रवृत्ताविलापितम् । श्वापदादिभयं
 चनराणांभार्गवांतरगतैर्हिमरुमौ ॥ २ ॥ भूदेवदेवाग्निमनःप्रवृत्तीरणंगणैरस्याद्विजयोनराणाम् ॥ मातंगकार्याद्वानिता
 श्रयाद्बालाभःसितचंद्रदशैर्तिकेचित् । ३ । पिताक्षताद्रक्तविकारतावावेकल्यमंगैर्भवेन्नराणाम् । उत्साहहानित्वमती
 वयातेभूमीसुतेदत्यगुरेदशायां । ४ । सन्माननानाविधवरतुसौख्यंभूमिपतेःश्यात्खलुभूमिलभः । अंगारकेभार्गवपा
 कंसंस्थेकषांचिदेवंमतमस्तिशस्तम् ॥ ५ ॥ वृक्षैःफलैश्चापिचतुष्पदाद्यैर्वितेभवेत्सख्यविधिर्नृपेण ॥ दुरंतकार्याभिरति
 नितांतंभगोर्दशायांचरतीदुसूना ॥ ६ ॥ यज्ञादिसत्कर्मणिसादरत्वंगतार्थसिद्धिःसुतदारसौख्यम् ॥ महापदानेकविभूष
 णाप्तिर्भगोर्दशायांचरतीद्ब्रवंधे । ७ । मित्रोन्नतिर्ग्रामपुराधिपत्यंबृद्धांगनाकेलिरतीवनित्यम् । स्याद्वैरिनाशोद्द्युशनेद
 शायांशनेश्चरस्यांतरजादशाचेत् ॥ ८ ॥ इतिशुक्रांतर्दशाफलानि ॥ अथमंदांतर्दशाफलम् ॥ धनांगनानंदनबंधुपीडा
 गाढापिबाधात्मकलेवरेस्यात् ॥ रिपुदमःसंचलनंनलिन्याःपत्यौस्थितेमंददशांतराले । १ । नित्यंकलिर्बधुजनैर्वियोगो
 हतिर्मृतिर्वापिभवद्गृहिण्याः ॥ उत्साहसाख्योपहर्तिर्नितांतंशीतधुतोमंददशांतरस्थे । २ । स्वस्थानयानंनविकलत्वमंगेध
 नांगनासूनुर्वियोजनंस्यात् । सन्मानहानिर्ननसूयसूनार्दशांतरंभूमिसुतप्रचारः । ३ । धनांगनासूनुस्वोपपन्नःसद्ग

जमानेन विराजमानः । विद्वज्जनानंदकरः कफातोमत्या भवज्ज्ञेशनिपाकसंस्थः । ४ । कलाकलापिकशलोविलासीपद्मा
लयालंकृतचारुशीलः । भूपालभूलाभयुतो नरः स्याद्बृहस्पतौ मंददशां प्रयाते । ५ । योषा विभूषासुतसौख्यलब्धिः श्री
गामदेशाधिकृतत्वमुच्चैः । यशःप्रकाशोऽरिकुलस्यनाशः शनैर्दशायामुशनः प्रवेशः । ६ । अतदशाचेन्नलिनशसनैर्द
शांतराले किलमंगलस्य ॥ भवेत्तदानीं निधनं नराणां यद्यप्यहोर्दार्ढ्यमवाप्तमायुः ॥ ७ ॥ लग्ननाथरिपुलग्नदशायां प्रविशे
द्यदि । अकस्मान्मरणं कुर्यात्प्राणिनां सत्यसंमतम् । ८ । इति शनिद० । इति श्रीजातकभरणे अतदशाध्यायः । अ
थ दानाध्यायः । यत्ने चरागोचरतोऽष्टवर्गाद्विंशकमाद्वाप्यशुभा भवति । दानादिना ते सुतरां प्रसन्नान्स्तेनाधुना दानविधि
प्रवक्षिम् । १ । माणिक्यगोधूमसवत्सधेनुः कौसुभवासौ गण्डहस्तासूम् । आरक्तकंचदनमंबुजचवदंतिदानं हि विराच
नाय । २ । सद्दशपात्रस्थितं तडुलाश्च कर्पूरमुक्ताफलशुभवल्लम् । युगोपयुक्तं वृषभचरौप्यंचंद्रायदद्याद्दधतपूर्णकुंभ
म् । ३ । प्रवालगोधूमसूरिकाश्च वृषाऽरुणश्चापि गण्डः सुवर्णम् । आरक्तवस्त्रं करवीरपुष्पं ताम्रहोमायवदंतिदान
म् । ४ । चैलंचनीलंकलधौतकांस्यं मुद्राज्यगारुम तसर्वपुष्पम् । दासीचंदतोद्विरदस्य नूतनं वदंतिदानं विधुनदना
य ॥ ५ ॥ शर्कराचरजनीतुरंगमः पीतधान्यमपि पीतं मवरम् । पुष्परागलवणचकांचनं प्रीतये सुरगुरोः प्रदीयताम् । ६ ।

चित्रांबरं शुभतरस्तुरंगो धेनुश्च वज्रं रजतं सुवर्णम् । सुतंडुलाज्योत्तमं गंधयुक्तं वदंति दानं भृगुनंदनाय । ७ । माषांश्च
 तैलं विमलं द्रुनीलं स्तिलाः कुलिःस्थामा हिषीचलो हम् । सदाक्षिणं चोत्तवदंति नूनं दुष्टाय दानं रविं नंदनाया ८ । गोमिंदरत्नं च तुर
 गमश्चैसुनीलचैलानि च कंबलश्च । तिलाश्च तैलं खलुलोहमिश्रं स्वर्मानवेदानमिदं वदंति । ९ । वैडूर्यरत्नं सतिलं च तैलं
 सुकंबलश्चापि स दामगस्य । शस्त्रं च कर्तुः परितोषहेतोरुदारितं दानमिदं मनीदूः । १० । इति श्रीजातकाभरणे दानाध्या
 यः । अथ नष्टजातकाध्यायः । आधानकालोऽप्यथ जन्मकालो न ज्ञायते यस्य न रस्य न नमः । प्रसूतिकालं प्रवदंति तस्य न
 ष्टाभिधानादापि जातकाच्च । १ । तज्जातं केन शुभाशुभाप्तिर्जातस्य जतोर्जनोपकालात् । तस्मिन् नष्टे सति जन्मका
 लोऽप्येनोच्यते नष्टकजातकं तत् । २ । मेषादितः प्रश्नं विलम्बालिप्ताः कार्याः क्रमात्तामनिभिः खचदूः । गजैश्च वेददशभि
 र्च वारणैः शैलेर्भुजैः खचरैः शरैश्च ॥ ३ ॥ शिवैः पतंगैः ७ १० ८४ १०५ ७ ८ ९ ५ ११ १२ निहताः पुनस्ता
 विलम्बगाश्च दृग्भुगभौमजीवाः । तदातुरंगैः ७ कारिभिः ८ खचदू १० गुण्याः शरैरन्यत्वाय दिभ्युः । ४ ।
 ग्रहद्वयं बाहवो विलम्बतदातदीयैर्गुणैश्च गुण्याः । एवं कर्तव्यं विधाय योग्योराशः पृथक्स्थः परिरक्षणीयः । ५ ।
 पृथक्स्थराशिर्मानिभिर्विनिघ्नस्त्वाद्येदृक्काणेन वयुर्गद्वितीयायास्थितोऽयं न ववर्जितोऽस्य भस्मं ज्ञाप्य तत्त्ववशात्पृथक् भस्मम् ६ ।

स्त्रीपुत्रमित्रादिनिमित्तकंचेत्यच्छाविलग्नत्वतुभिश्चवेदः ॥ त्रिभिःशैर्युक्तमनुक्रमेणततोविलग्नस्यकलाविधेयाः ॥ ७॥
 लग्नस्यराशौर्गुणकेनगुण्याश्चत्संभवोलग्नगतग्रहस्य ॥ पुनस्तदीयेनगुणेनगुण्याःप्रागुक्तवद्गपरिवेदितव्यम् ॥ ८ ॥
 दशाहतेकर्मविधानराशौप्राग्वन्नवोनेप्यथवाधिकेस्मिन् । खाकहेतेशोपमताष्टसंख्यमायुर्गतं तत्त्वपुच्छकस्य । ९ ।
 षड्भिर्विभक्तेऋतवोभवातिशेषांकतल्याःशिशिरादयःस्युः । द्विभाजितेशेषकमेकमभ्रपूर्वापरातावतदृजुचमासौ । १० ।
 अष्टाहतेकर्मविधानराशौप्राग्वन्नवोनेप्यथवाधिकेस्मिन् । द्विभाजितेशेषकमेकमभ्रतुल्येस्तिपूर्वापरपक्षकौस्तः । ११ ।
 पंचेदुभक्तेसातिशेषतल्याःपक्षेचर्तस्मिस्तथयोभवन्ति । नक्षत्रतिथ्यानयनायोग्यादहर्गणद्वारविचारणात्र । १२ । स
 प्ताहतेकर्मविधानराशौप्राग्वन्नवोनेप्यथवाधिकेस्मिन् । द्विभाजितेशेषकमेकमात्रादिवचरात्रौजननंतदानीम् । १३ पंचा
 हतेकर्मविधानराशौप्राग्वन्नवोनेप्यथवाधिकेस्मिन् । दिनस्यरात्रेरथवात्रामित्याभक्तेवाशिष्टादिनरात्रिनाड्यः । १४ इति श्री
 जातकाभरणेनष्टजातकाध्यायः । अथनिर्याणाध्यायः । दिनकरप्रमुखेनिधनस्थितैर्भवतिमृत्युरितिप्रवदेत्क्रमात् । अनल
 नोजलतःकरवालतोज्वरभवागदतःक्षुधयातृषा । स्थिरश्चरोद्वेगसमावह्यश्चराशिर्यदाजन्मनिचाष्टमस्थः । स्वकीयदेशे
 विषयांतरचमार्गेप्रकुर्यान्मरणंक्रमेण । २ । आयुर्गृहंखटविवाजितंचादिलोक्यद्वाबलवान्गृहं । तद्धेतुजातंप्रवदंतिमृ

त्यंबहुप्रकारंबहवोबलिष्ठाः । ३ । पित्तकफः पित्तमथात्रिदोषः श्लोष्मानिलावाप्यनिलः क्रमेण । सूर्यादिकेभ्योमरणस्य हेतुः
 प्रकल्पितः प्राक्तनजातकज्ञैः । ४ । युक्तैर्वालाकितखेचरैर्दुर्मृत्युस्थानं यो विलम्बेदृकाणः । द्वाविंशोस्मात्सोपितस्यापि तं भ
 क्यन्मृत्युहेतुनास्वेन नूम् । ५ । अनलतो जलतो यदुदरितं भवति तत्रि लवाधिपहेतुकम् । अथदृकाण फलानि स विस्तरं
 मनिवरैरुदितानि वदाम्यहम् । ६ । मेषस्य पूर्वत्रिलवेन दृष्टशुभग्रहैः पापनिरीक्षमाणे । ह्रीहोद्भवे वा विषपित्तजो वा मृत्युस्त
 दानां परिबोदितव्यः । ७ । मेषद्वितीयजलजो वनांते तृतीयके कूपतडागजातः ॥ वृषस्य पूर्वत्रिलवे खराश्वक्रमेलकादिप्र
 भवो हि मृत्युः । ८ । द्वितीयके पित्तहुताशचारुरुच्चस्थलः श्वादिभवस्तृतीये ॥ आद्येदृकाणे मिथुने च वा तश्चासैर्द्वितीये वृ
 षगे त्रिदोषैः । ९ । गजादितः पर्वतपाततो वा भवेदरण्ये मिथुनांतदृके । अपयपानादापिकंठकाच्च स्वप्नाच्च कर्कप्रथमे दृकाणे
 । १० । विषादिदोषादतिसारतो वा कर्कस्य मध्यत्रिलवे मृतिः स्यात् । महाभ्रमल्लाहकुलमदोषैः कर्कांतदृके निधनं निरुक्तम्
 । ११ । विषांबुरैर्गैः श्वसनांबुरैर्गैरपानपीडा विषशस्त्रकैश्च । क्रमेण सिंहस्थदृकाण केषु नूनं मनुनाद्रमरणं प्रादिष्टम् । १२ । कन्या
 द्यदृके निलमालिरुजो दुर्गाद्रिपाताच्च नूर्द्वितीये ॥ खराष्ट्रशस्त्रांबुनिपातकांता निमित्तजातं निधनं तृतीये । तुलादृकाणे
 प्रथमे निपातात्कलत्रतो वा पशुतां पिमृत्युः । नूनं द्वितीये जठराभयश्च व्यालजलाच्चापि भवेत्तृतीये । १४ । पूर्वदृकाणे खलु वृ

श्रिकस्यमृत्युर्विषान्नस्त्रभवोऽवगम्यः ॥ भारश्मदाहकटिवास्तिरोगैर्भवेत्तृतीयेत्रिलवेतुमार्गे ॥ १५ ॥ जंघास्थिभंगाश्म
 कलोष्ठकाष्ठभवेत्तृतीयेत्रिलवेऽलिराशेः । आद्यदृकाणोधनुषोर्मतिः स्याद्ददामयैश्चापिमरुद्विकारैः । १६ । विदाहतेवा
 विषतः शराद्धानाशोदृकाणोधनुषोद्वितीये । भवेज्जलाद्वाजलचारिणोवाक्रोडामयाद्वाधनुषस्तृतीये । १७ । पूर्वदृकाणे
 मकरस्यसिंहाद्याघ्राद्वाहृद्वकतोद्वितीये । यादोभुजैर्गश्चतथातृतीयेचोरगिनिशस्त्रज्वरतोहिमृत्युः । १८ । कुम्भस्यपूर्वात्रि
 लवेषुपत्नीसुतोदरव्याधिकृतोद्वितीये । गुह्यामयात्पर्वतपातनाद्वाविषात्तृतीयेमुखरुक्पशुभ्यः । १९ । मीनाद्यदृक्केग्रहणी
 प्रमेहगुल्मांगनाभ्यश्चभवोद्वितीयो जलोदराद्यैश्चगजगर्हर्वाजलस्यमध्येपिचनोप्रभेदात् । २० । प्रात्येदृकाणेष्टधुरामसंस्थ
 मृत्युः कुरोगैः परिवेदितव्यः ॥ एवंतदानींनिधनंनियुक्तंनवप्रदृष्टगगनेचरैः । २१ । पापांतरंशीतकरकुमार्याशोषान्मृति
 वारुधिरप्रकोपात्शुभांतरंशीतकरेऽष्टमस्थेपातेनपाशेनहृताशनेन ॥ २२ ॥ पापेक्षितौपापखगौत्रिकोणयद्वाष्टमेव
 धभुजंगपाशात् । दृक्काणकाः स्युर्जननेहियस्यकारागृहस्यान्मरणंहितस्य । २३ । मीनोदयेकैस्तगतेमृगाकैसपपके
 चास्फुजितिः क्रियस्थे । भार्याकृतं स्यान्मरणंस्वंगेहवदंतिसर्वमनयः पुराणाः । २४ । क्षीणंदुमंदौगगनेचतुर्थोदनाधिराजो
 ऽवनिजोथवस्यात् । मूर्तित्रिकोणोपगताः खलाख्याः शूलस्यमालौप्रलयं प्रयाति । २५ । मेषूरणस्थेधरणीतनूजैर्दिवा मणौ

भतलभावसंस्थे । क्षीणदुर्मदप्राविलोक्यमानेकष्टाभिघातेनवदंतिमृत्युम् । २६ । क्षीणदुर्ममाकिदिवाकरः स्यादायुः खल
 नाबुगतेर्गदादेः । मृत्युः खपुण्योदयपंचमस्थे स्तरवनानाविधकुट्टनेन । २७ । भसनसुयाकुसुतायादिस्युश्चतुर्थजामित्रन
 भोगहस्थाः । कुर्वतेतशस्त्रहताशभूप्रकोपजातं नियमेनमृत्युम् । २८ । कुजेदुर्मदः खजलाद्वसंस्थाः क्षमिक्षतेस्तमरणप्र
 कृत्यः । मेषूणस्थैरविभामसामैर्भवत्प्रवासेनलवाहनाद्यैः । २९ । क्षीणदुर्मदार्कयुतो विलम्बेभूमौसुतसप्तमभावसंस्थोविना
 शनयंत्रनिपीडनेनभवेदवश्यंपरिवेदितव्यम् । ३० । भौमेतलायांचयमचकक्रात्यरश्मौरविजाल्यस्थे विष्मत्रितासंकु
 लितप्रदेशेऽवश्यंविनाशः परिवेदितव्यः । ३१ । मेषूणास्तांबुहः क्रमेणक्षीणदुर्मदंदावनिषुत्रयुक्तैर्दुर्गातरालुचाश्लोच्च
 येवावनांतरालेप्रलयः किलस्यात् । ३२ । भलापपन्नावानिसनूदृष्टक्षीणेविधौरंघ्रगतैर्कपुत्रागुह्यामयाद्वाकामिहेतुतोवाभ
 वेदवश्यमरणदा । ३३ । मित्रकलत्रोपगतेसमैर्ममंदेष्टमस्थेचविधौचतुर्थे । विहंगमश्चापदकारेणननिर्याणमा
 दुर्मनयः पुराणाः । ३४ । लग्नाष्टमात्रिकोणेषुभानभौमाकजेदुषु । पार्वतीयोभवेन्मृत्युर्भित्तिपातभवोऽथवा । ३५ । सो
 म्येष्टमस्थशुभदृष्टियुक्तेर्धर्मेश्वरेवाशुभखचरद्वे । तीर्थमृतः स्याद्यदियोगयुग्मंतीर्थाहिविष्णुस्मरणेनमृत्युः । ३६ । धर्म
 स्वामीधर्मगोधर्मसंस्थौसर्वक्षमाजौचेत्तदानीप्रवेशम् ॥ कुर्यात्पत्नीलग्नजामित्रनाथौमित्रेऽस्यातानान्यथासद्भिरुक्तम् ॥

॥३७॥ इति श्रीजा० निर्याणाध्यायः॥ अथ मेषराशिस्थचंद्रकृतनिर्याणम् । इति प्रणीतं निर्याणं प्राचीनमनिसंमत
 म् । यवनैरुदितं यत्र सविस्तरमथोच्यते । १ । धनवान्पुत्रवानुग्रः परोपकरणरतः । सर्वकर्मसमायुक्तः सुशैलोरजव
 ल्लभः । २ । गुणाभिरामः सततं देवब्राह्मणपूजकः । कोष्णशाल्पभाक्ता च ताम्रविरततलोचनः । ३ । शूरः शीघ्रप्रमा
 दी च कामादुर्बलजानुकः । शिरोव्रणयुतो दाता कुनखी सेवकप्रियः । ४ । द्विभार्यः संगरे भूरुश्च पलोनितरं भवेत् । प्रथ
 मे सप्तमे वर्षे त्रयोदशमिते ज्वरः । ५ । षोडशे वा सप्तदशे वर्षे स्यात्तु विषूचिका । तृतीये द्वादशे वा पिजलाद्घातिः प्रजायते
 । ६ । पंचविंशमिते वर्षे संतानं चानिशां धता । द्वात्रिंशत्प्रमिते वर्षे शस्त्रघातः प्रजायते । ७ । कार्या रंभप्रलापी च विदेश
 गमने रतः । कृशांगः शीघ्रगोमानी शुलभक्षणसंयुतः । ८ । वाताधिक्यशुभदृष्टे च दूनवतिसंमितम् । आयुस्तस्य विनि
 दंश्यं कर्तिकस्य सिते तरे । ९ । पक्षे बुधे नवम्यां च निशीथे च शिरोरुजा । निधनं जायते नूनं जन्मनो दावजस्थितः । १० ।
 इति मेषराशिस्थचंद्रकृतनिर्याणम् । अथ वृषभराशिस्थचंद्रनिर्याणम् । अल्पतेजानरः स्तब्धः कर्मशुद्धिविवर्जितः ।
 सत्यवागर्थवान् कामिनीवचनानुगः । १ । चिरायुरल्पकं शीघ्रं च परोपकरणरतः । पितुर्मातुर्गुरुणा च भक्तो भूपतिव
 ल्लभः । २ । सभायां चतुरानित्यं संतुष्टो येन केनचित् । पीडा स्यात्प्रथमे वर्षे तृतीयेऽग्निभयादिशेत् । ३ । विषूचिकाम

यंविद्यात्सप्तमेनवमेव्यथा । दशमेरुधिरौदाराद्दशपतनंतरौ । ४ । सर्पाच्चषोडशमीतिःपीडाचैकोनविंशके ।
 पंचविंशमितेतोयाद्द्वयंभवतिनिश्चितम् । ५ । त्रिंशन्मिते तथापीडाद्वात्रिंशत्प्रमितेपिच । श्लेष्मलः शांतिभाकशूरःसहि
 ण्णबुद्धिमान्नरः । ६ । सौम्यगृहेक्षितेचंद्रेषणवत्यष्टसंख्यकम् । आयुर्जतोविनिर्देश्यमवश्यंवनत्सताम् । ७ ।
 माघमासेनवम्यांचशुक्लपक्षेभृगोदिने । रोहिण्यानिधनंविद्याज्जन्मनौदोवृषस्थिते । ८ । इतिवृषभराशिस्थितचंद्रेनि
 र्याणम् । अथमिथुनस्थचंद्रनिर्याणम् । गामण्यांचतुरःप्राज्ञोदृढसौहृदकारकः । मिष्टान्नाशीसुशीलश्चछिन्नवाक्चलला
 चनः । ९ । कुटुंबवत्सलःकामीकुतूहलरतिप्रियः । वयसःपूर्वभागेतुसखीमध्येतुमध्यमः । १० । चरमेतितरा
 दुःखीद्विभार्योगुरुवत्सलः । स्वल्पापत्यागुणयुक्तोनरोभवतिनिश्चितम् । ११ । वृशद्वीःपंचमेवषोडशोरिकृतंभयम् ।
 अष्टादशप्रमाणेतुर्कर्णरुक्परिपीडनम् । १२ । विंशत्याप्रमितेवषपीडात्यंतंप्रजायते । अष्टत्रिंशन्मितेननपीडास्यान्म
 त्युनासमा । १३ । भोगीदानरतोनित्यंसत्यधर्मपरायणः । सुभगोविषयासक्तोर्गतनृत्याप्रियःसुधीः । १४ ।
 शास्त्रज्ञःशुभवक्त्रविदशीतिशरदंनरः । वैशाखशुक्लपक्षेचतुर्दश्याबुधवासरे । १५ । माघ्यान्हहस्तनक्षत्रेनिर्या
 णंखलुनिर्दिशेत् । इत्युक्तंमिथुनस्थेतुजन्मकालेकलानिधौ । १६ । इतिमिथुनराशिस्थेचंद्रनिर्याणम् । अथकर्करा

शिस्थेचद्रनिर्याणम् । परोपकृतिकर्तृचसर्वसंगूहतत्परः । पुत्रवान्गणवान्साधुभक्तः पित्रोःस्त्रियाजितः । १ । अल्पायुः प्र
 थमेभागेनिस्त्वोमध्येसुखीभवेत् । तृतीयधर्मसंस्कृतिथियात्रापरायणः । २ । रेखातस्यभवेन्नूनललाटेमध्यगामिनी
 वामगोगिनभयविद्याच्छेर्षरुक्परिपीडितः । ३ । बांधवैर्बहुभिर्युक्तोबहुभार्यः प्रजायते । भगूहास्थितिवेत्ताचबहुमित्रः प्रिय
 वदः । ४ । रोगीस्यात्प्रथमेवपतृतीयैर्लिङ्गपीडनम् । एकत्रिशन्निमेतेवर्षसंपतोभयमादिशेत् । ५ । द्वात्रिंशत्प्रमितवर्षेबहुपा
 डोद्भवोभवेत् । पंचाशीतिमितंब्रूयादायुःषण्णवतिश्चवा । ६ । माघेमासिसितेपक्षेनवम्यांभगुवासरे । राहिणीनामनक्षत्रव
 जेदायुः प्रपूर्णताम् । ७ । प्रसूतौकर्कराशिस्थेकुमुदानंदनेसतिपुराणैर्मिभिः प्रोक्तनिर्याणामितिनिश्चितं । ८ । इतिकर्करा
 शिस्थेचंद्रकृतनिर्याणं । अथसिंहराशिस्थेचंद्रकृतनिर्याणं । धनधान्यसमायुक्तः श्रीमांश्चसमरप्रियः । विद्वान्सर्वकलाभिज्ञो
 विदेशगमनेरतः । ९ । विशालपिंगलाक्षचक्रोर्ध्वस्वल्पात्मजोनरः । सर्वगः शत्रुहंताचशिरोरुड्निष्ठुरोमहान् । १० । भूताबा
 धादिमेवर्षेपंचमेऽग्निनतेभयम् । सप्तमेज्वरबाधाचनृणांभवतिनिश्चितम् । ३ । विषूचिकोद्धवापीडानृणंभवतिनिश्चित
 म् । विंशन्मिमेभयसर्पादेकविंशप्रपीडनम् । ४ । अष्टाविंशन्मिमेतेवर्षेचापवादभयान्वितः । द्वात्रिंशत्प्रमितेनूनवत्सरेपरिपीड
 नम् । ५ । उदरेसव्यभागेतुवातगुल्मादिसंभवः । सुशीलः कृपणोऽत्यंतसत्त्ववादीविचक्षणः । ६ । शुभग्रहेक्षितेचंद्रशतयुजा

यतेनरः॥ फाल्गुनस्यासितेपक्षेपंचम्याभौमवासरे । १॥ मध्याह्नेजलमध्यचमृत्युननंसंशयः । सिंहाराशिस्थितेचंद्रनिर्या
णभिदमरितम् । ८। इति सिंहाराशिस्थितचंद्रनिर्याणमाअथकन्याराशिस्थेचंद्रनिर्याणमास्वजनानंदकन्नित्यंधनवान्वहु
सेवकः । प्रवासीचकलाभिज्ञागुरुभक्तः प्रियंवदः । १। देवताद्विजवर्याणां भक्तौ तत्परमानसः । धर्मकर्मसमायुक्तो ज
नानामतिदुर्लभः । २। कन्याल्पकत्वमापन्नो भूरिपुत्रो भवेन्नरः । शिशुकंठप्रदेशे चलाच्छननिश्चितं भवेत् । ३। बन्धिपीडातु
तीयेब्देपंचमलोचनव्यथानवमेद्वारवाधाचत्रयादशमितेपिच । ४। तथापंचदशवर्षसर्पतोभयमादिशेत् । एकविंशन्मते
वर्षेपतनंवृक्षाभित्तितः । ५। अरण्ये शस्त्रघातः स्याद्वर्षत्रैविंशन्मतेध्रुवं । अशीत्यब्दं भवेदायुश्चंद्रसौम्यग्रहोक्षिते । ६। चैत्रकृ
ष्णत्रयोदश्यानिधनरविवासरे । शीतद्युतौ स्थिते सतौ कन्यायामितिसंस्मृतम् । इतिकन्याराशिस्थितेचंद्रनिर्याणम् । अ
थतुलाराशिस्थितेचंद्रनिर्याणम् । मान्यः सर्वजनैर्नूनं वस्तुसंग्रहतत्परः । भोगी धर्मपरः श्रीमान्वहुभृत्यो विचक्षणः । १।
वार्पिकपतङ्गादिनिर्मितौ सादरः सदा । प्राज्ञः सर्वकलाभिज्ञानपागामतिवल्लभः । २। मधुरान्नरसप्रीतिर्दिभार्यः पितृम
हिक्रुत् । खल्पापत्योल्पबंधश्चकृषिकर्मविचक्षणः । ३। क्रयविक्रयसंप्राप्तिर्देवब्राह्मणपूजकः । भार्यावचो नुगार्माचसप्त
मेन्द्रेऽग्निजंभयम् । ४। अष्टमेज्वरजापीडादुदशे च जलादुभयम् । तरोस्तुरंगतः पातः सर्पमर्वापि विशके । ५। एवंविशान्मि

तेपीडाचंद्रेसौम्यग्रहक्षिते । पंचाशीतिर्भवेदायुर्वैशाखस्याद्यपक्षके । ६ । सार्पेष्टम्यांभूगोवारेनिधनंपूर्वयामके । तुलारा
 शिस्थितेचंद्रेनिर्याणमिति सूचितम् । ७ । इतितुलाराशिस्थेचंद्रेनिर्याणम् । अथवृश्चिकराशिगतंचंद्रकृतनिर्याणम् । परता
 पकरःक्राधीविद्वेषीकलहप्रियः । विश्वासघातकश्चापिमित्रदोहीविचक्षणः । १ । असंतुष्टो नृपैःपुज्याविघ्नकृतान्यकर्मणि ।
 शुभलक्षणसंयुक्तागुप्तपापश्चविक्रमी । २ । बहुभृत्यश्चतुर्बधुर्द्विभार्यजायतेपुमान् । प्रथमेऽब्देज्वरात्पीडातृतीयभयम
 ग्नितः । ३ । पंचमेब्देज्वरात्पीडा तथापंचदशेपिच । पंचविशान्मिनेवषेपीडास्यान्महतीध्रुवम् । ४ । चंद्रेसौम्यग्रहेदृष्टेनवत्य
 ष्ढान्त्सजीवति । जेष्ठमासिसितेपक्षेदशम्यांबुधवासरे । ५ । हस्तनक्षत्रसंयुक्तेमध्यरात्रिगतेसति । चंद्रेवृश्चिकराशिस्थे
 नियार्णमितिकीर्तितम् । ६ । इतिवृश्चिकराशिस्थंचंद्रकृतनिर्याणम् । अथधनुराशिस्थितंचंद्रनिर्याणम् । प्राज्ञोधर्मो
 सपुत्रश्चराजमान्योजनप्रियः । द्विजद्वार्चनप्रीतिर्वस्तुसंग्रहतत्परः । १ । सभायांचभवेद्वक्तृसुनखीसुमतिःशुचिः । स्थूलदं
 ताधरग्रीवःकाव्यकर्ताप्रगल्भकः । ३ । कुलशालीवदान्यश्चसभाग्योदृढसौदृढः । निम्नपादतलःकुशीसाहसीविनया
 न्वितः । १३ । शांतिप्रकोपीचतापसःस्वल्पभुङ्गरः । स्वल्पापत्यःसुबंध्यश्चपूर्ववयसिवित्तवान् । ४ । सबाधःप्रथ
 मेवर्षेमहापीडान्नयोदश । अष्टषष्टिमंत्राहुरायुर्वापंचसप्ततिः । ५ । चंद्रेसर्वशुभेदृष्टशतवर्षाणिजीवति । आपाढ

स्यासितेपक्षेपंचम्याभृगुवासरे । ६ । निशायाहन्तनक्षत्रनिधनसर्वथाभवेत् । निर्याणमितिसंप्रोक्तंचंद्रसुतोधनुस्थिते ।
 १७ । इतिधनुराशिस्थितंचंद्रकृतनिर्याणम् ॥ अथमकरराशिस्थितंचंद्रकृतनिर्याणम् । धीरोविचक्षणः शोपुत्रवाननृ
 पतिप्रियः । कृपालुः सत्यसंपन्नावदान्यः सुभगोलसः । १ । कृष्णतालुः पुमान्ननंविस्तीर्णकाटिरुद्धयेत् । पंचमेवत्सर
 पीडासप्तमेवजलद्वयम् । २ । दशमेपतनवृक्षाद्दशशस्त्रपीडनम् । विंशन्मितज्वराद्वाधाशाखासुपंचविंशके । ३ ।
 पंचत्रिंशत्समाकालेवामांगेऽग्निभयादिशत् । अवदानानवतिर्नमायुस्तस्यप्रकीर्तितम् । ४ । श्रावणस्यासितेपक्षेदशम्या
 भौमवासरे । ज्येष्ठयांनिधननूचंद्रमकरसांस्थिते । ५ । इतिमकरराशिस्थितंचंद्रकृतनिर्याणम् । अथकुंभरा०चंद्रनि
 र्याणम् । दातामिष्टान्नभोक्ताचधर्मकार्येषुसत्वरः । प्रियवक्तृत्वसंयुक्तो नरः क्षीणकलवरः । १ । स्पल्पापत्यादिभार्यश्चका
 मीद्रव्यविवर्जितः । वामहस्तेभवेल्लक्ष्मपीडाप्रथमवत्सरः । २ । पंचमेश्निभार्याविद्यादथद्वादशवत्सरः । व्यालाद्वाजलतो
 भीतिरष्टाविंशतिमेक्षतिः । ३ । चौरैभ्यश्चभवेदायुर्वर्षाणानवतिध्रुवम् । भाद्रमास्यासितेपक्षेचतुर्थ्याशनिवासरे । ४ ।
 भरणीनामनक्षत्रगणंतिमरणंनृणाम् । एवमुक्तंमुनिश्रेष्ठश्चंद्रजन्मनिकुंभगे । ५ । इतिकुंभराशिगतंचंद्रकृतनिर्याण
 म् । अथमनीनराशौचंद्रकृतनिर्याणम् । धर्तमानाविनीतश्चभोगीसहृष्टमानसः । पितृमातसुरचार्यगुरुभाक्तपरो नरः

। १ । उदारोरूपवान्श्रेष्ठगंधमाल्यविभूषणः । पंचमेन्द्रेजलाद्भ्रातिरष्टमेज्वरपीडनम् । २ । द्वाविंशेमहर्तपाडाचतुर्विंश
 मितेन्दुके । पूर्वाशागमनंचायुरब्दानानवतिःस्मृता । ३ । आश्विनस्यासितपक्षेद्वितीयायांगुरोर्दिने । कृत्तिकाना
 मनक्षत्रेसायंमृत्युर्नसंशयः । ४ । इतीरितंनिर्याणयन्नचायंसमतम् । मीनस्थेयामिनीनाथेभवेदन्नसंशयः । ५ ।
 इतिमीनस्थचतुर्दृक्तनिर्याणम् ॥ इतिश्रीदेवज्ञदुंदिराजविरचितेजातकाभरणेनिर्याणाध्यायः । अथस्त्रीजातकाध्यायः ॥
 यज्जन्मकालाद्भ्रातृदंतनराणांहराप्रवीणैःफलमेतदेव । स्त्रीणांप्रकल्प्यखलुचेदयोग्यतन्नायकेतत्परिवेदितव्यम् । १ । ल
 ग्नेशशांकेचवपुर्विचिंत्यतयोःकलत्रेपतिवैभवानि । सुतास्थभावेप्रसवोऽवगम्योवैधव्यमस्याःकिलकालगेहे । २ । ल
 ग्नेचचंद्रेसमराशियातेकांतानितांतंप्रकृतिस्थितास्यात् । सद्रत्नभूषासहिताथसौम्यैर्निरीक्षितातौयादिचारुशीला । ३ ।
 तयोःस्थितिश्चेद्विषमस्थराशौनारीनराकारधराकुरूपा । पापगृहालोकनयोगयातौतौचेत्कुशलागुणवर्जितालम् । ४
 लगेद्भ्रातृबलवान्कुजस्यभवेनशुक्रस्यखाग्न्यंशकेकन्यास्यादितिनिदितासुरगुरोःसाध्वीनितांतंभवेत् । दुष्टाभतनयस्यनून
 मुदितासौम्यस्यमायाविनीदासीतिगममरीचिसूनुगगनग्न्यंशफलानि क्रमात् । ५ । तारानायकपुत्रभऽवनिमुतोन्निशल्लव
 कार्पटाशौक्रहीनमनोभवाशशिसुतस्यातीवयुक्तागुणैः देवाधीशपुरोहितस्यहिमवैसाध्वीनितांतं तथाखाग्न्यंशकमुतस्य

सानिगदिताह्विस्यभार्याबुधैः । ६ । देवाचार्यगृहमतांशुरथवालमखवन्द्वांशकमसूनांशुगणशालिनीसुरगरोऽस्यातगुणा
नांगणैः । तारस्वामिसुतस्यचारुविभवाशुक्रस्यसाध्वीभवेन्ननमानसुतस्यचालपसुरतकांताबुधैः कीर्तिता । ७ । अद्वैत्याचा
र्यगृहसुरैद्रसाचिवस्याकाशवन्द्वांशकेलमवाप्युडनायकोगणवर्तभौमस्यदौष्ट्याधिका । सौम्यस्यातिकलाकलापकशला
शुक्रस्यचंचद्रुणैर्युक्तद्वैनिपुणौर्देवामणिमुतस्यशेषपुनर्भरित । ८ । मंदालेखशिलेवकुजस्यदासीचसौम्यस्यखलाहिवा
ला । बृहस्पतेः स्यात्पतितदेवतासावंध्याभर्गोर्नचरताकसूनाः । ९ । लभेवाविधुरकर्मदिरगतोभौमस्यखाग्न्यशकैस्वेच्छासं
चरणोद्यताशशिसुतस्यातीवदुष्टाशया । देवाधीशपुरुषसोनिगादितासाराजपत्नीभृगोः पौत्रचल्याभिरताशनैरतितरापुं
वत्प्रगल्भगना । १० । चंद्रागारेखान्निभगेकुजस्यस्वेच्छावृत्तिर्यस्याशिल्पेप्रवीणा । वाचापत्युःसदगुणाभर्गवस्य
साध्वीमंदस्यप्रियप्राणहंत्री । ११ । अन्योन्यभागक्षणगौसितकैयद्वसितक्षेत्तनुगंधटांश । कंदर्पशांतिकुरुतेनितंत
नारीनराकारकरांगनाभिः । १२ । शून्येमन्मथमंदिरशुभखगौलौकितेनिर्वलेवालायाः किलनायकोमनिवरैः कापूरुषः
कीर्तितः । जामित्रबुधमंदर्येयदिगृहपंडोभवेन्निदिचंतराशौतत्रचरेविदेशनिरतोव्धंगेचामिश्रास्थितिः । १३ । सप्तमेदिनप
तौपतिमुकाक्षोणिजेचविधवाखलुबाल्ये । पापलेचरविलोकनयातमदृगेषयवतिर्जरतीस्यात् । १४ । खलैः कलत्रेचग

तालकास्यात्कांताविमिश्रचमवेत्पुनर्भूः । कलत्रसंस्थेविवलेखलाख्यसौम्यैरदृष्टेविभुनाविमुक्ता । १५। अन्योन्यांशाव
 स्थितौभौमशुक्रौस्यातांकांतासंगतान्येनननमूचद्रोपेतौशुक्रवक्रौस्मरस्थावाज्ञवस्यात्स्वामिनश्चामनंति । १६। लग्नसि
 तेंदूकुजमंदमर्थौक्रूरक्षितौसान्यरताजवन्या॥स्मरैकजेसार्कसुतेनदृष्टेविनष्ट्यानिश्चशुभाशुभांगे । १७। भानोभयदिवा
 लवःस्मरगृहसंभागमदःपतिश्चंद्रस्यातिमदोमदुःक्षितिसुतस्यस्त्रीप्रियःक्रोधयक्त्विद्वान्ज्ञस्यगुरोर्वशागुणयुतःशुक्रस्य
 भाग्यान्वितोमंदस्यप्रवयास्तुगूढमतिरित्युक्तोबुधहो॥रिक्ः । १८। शुक्रेंदूस्मरगौस्त्रयंप्रकुरुतःसर्ण्यासुखेनान्वितासौम्ये
 दूचकलासुखोत्तमगुणांशुक्रेंदुपुत्रावथाचचद्वाग्यकलाज्ञताभिरुचिरांसौम्यग्रहेन्द्रास्तनौनानाभूषणसद्गुणांबरसुखापा
 पग्रहैस्त्वन्यथा । १९। वैधव्यस्यात्पापखेटेऽष्टमस्थैरंध्रस्वामीसंस्थितोयस्यचांशे । मृत्युःपाकेतस्यवाच्याऽगनायाःसौम्ये
 रर्थस्थानगैःस्यात्स्वयंहि । २०। सूर्यारौखजलाश्रितौहिमवतःशैलाग्रपातान्मृतिभामद्वर्कसुतःखसप्तजलगाःस्यात्कूप
 वाप्यादितः । सूर्याचंद्रमसौखलेक्षितयुतौकन्यास्थितौबिधनात्तौचद्वगविलग्नसंस्थितिरौतेयेविलग्नाःस्वतः । २१। र
 विसुतोयदिकर्कमुपागतौहिमकरोमकरापगतौभवेत् । किलजलोदरसंजनितातदानीधनतावनितासुचकीर्तिता । २२। नि
 शाकरःपापखगांतरस्थःशरत्राग्निममंत्यकजभेकरोतिपापेस्मरस्थेन्यखगेचधर्मेकिलांगनाप्रवर्जितत्वमति २३। कन्यालिगे

सिंहगते शशाके पकेरुहाक्षीखलुमालपपुत्रा । पुत्रालयचैत्खलुखेचरदृष्टयुतं वावहुताचतेषाम् । २४ । शुक्रैदुसौम्या
 विबलाभवेयुः शनैश्चरोमध्यवलयदि स्यात् । शेषः सर्वाया विषमे चलन्नेषा विदोषात्पुरुषप्रगल्भा । २५ । समविल
 नेयदिसंस्थिताः स्युर्वलान्विताः शुक्रबुधदुर्जवाः । स्यात्कामिनीब्रह्मविचारचर्चापरागमज्ञानविराजमाना । २६ ।
 पूर्वैर्यन्मनिभिः सविस्मरत रास्त्रीजातैः कर्काति तं सम्यग्वाप्यशुभं च यन्मतिमता बाध्याविदिवावलम्योगानां च नियोजये
 त्फलमिदं पृच्छाविलम्बे तथा पाणिप्रग्रहणे तथा च वरणे संभूतिकालोपि च । २७ । अनरीचकैर्मस्तके त्रीणि भानिवक्त्रे भानां सप्तकं
 स्थापनीयम् । प्रत्येकं स्युर्वदतार उरौ जेति स्रस्तारोत्तुं प्रदो निवेद्याः । २८ । नामोदयं भत्रय त्रीणि गुह्ये भानोर्धिष्ण्या
 च्छेदधिष्ण्यावधीत्यम् । सत्संतापशीर्षभे वक्त्रसंस्थे नित्यं मिष्टान्नानि सौर्यो लब्धः । २९ । कामं स्वामिप्रमवृद्धिस्त
 नस्थे वक्षोदेशावस्थितेऽत्यंत हर्षः । पत्युर्द्विचतानंतवृद्धिश्च न भौगुह्यस्थे स्यान्मन्मथाधिक्यमुच्चैः । ३० । गोदावरीतीर
 विराजमानं पार्थिविधानं पटुभेदनयत् । सद्गुलविद्यामलकीर्तिभाजाम् पूर्वजानां वसातस्थलतत् । ३१ । तत्रत्यदवज्ञ
 नासिंहसूनुगजननाराधनजाभिमानः श्रीदुंदिराजोरचयां बभूव हारगमनक्रममादरेण । ३२ । इति श्रीदेवज्ञदुंदिराजविर
 चितजातकभरणे रास्त्रीजातकाध्यायः ॥ इति जातकभरणं समाप्तिमगमत् ॥ समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

अथ जातकाभरणानुक्रमणिकाप्रारम्भः ॥

विषयः	प०	विषयः	प०	विषयः	प०	विषयः	प०
मंगलाचरणम्	१	अथमूलविचारः	८	अथलग्नफलम्	१२	अथसर्वतोभद्रचक्रं	४५
संवत्सरफलानि	२	अथपुरुषाकृतं मूलाश्लेषफलम्	११	अथसूर्यनक्षत्रफलम्	१३	अथसूर्यकालानलचक्रं	४६
अथायनफलम्	५	मूलाश्लेषामूर्तफलम्	११	अथावयवस्वरूपम्	१३	अथचंद्रकालानलचक्रं	४६
अथकृतफलम्	११	अथमूलवृक्षफलम्	९	अथद्वादशभावफलं	१९	अथाष्टवर्गः	४८
अथमासफलम्	११	नक्षत्रजातफलम्	११	अथारिष्टाध्यायः	२०	अथदिग्रहयोगाध्या०	४९
अथपक्षफलम्	११	अथनवांशकफलम्	११	अथरव्यादिग्रहभावाः	२५	अथत्रिग्रहयोगाध्या०	५१
अथदिनरात्रिफलम्	११	अथयोगफलम्	११	मेवादिशौरव्यादि-	४०	अथसामुद्रिकाध्यायः	५५
अथतिथिजातफलम्	११	अथकरणफलम्	११	ग्रहान्नातिग्रहदृष्टयः	४०	राजयोगभंगाध्यायः	५५
अथवारफलम्	११	अथगंगांतफलम्	११	अथस्वराशिस्थग्रहफलम्	४४	पंचमहापुरुषलक्षणानि	५६
अथनक्षत्रफलम्	११	अथगणफलम्	११	अथशानिचक्रम्	४४		

विषयाः	प०	विषयाः	प०	विषयाः	प०
कारकयोगाध्यायः	६७	स्थानादिवृत्तगृहफलं	६१	अथरिप्याध्यायः	६३
अथनाभसयोगाध्या०	६८	सूर्ययोगाध्यायः	६२	सर्वगृहरिप्याध्यायः	६६
रश्मिजातकाध्यायः	६९	चंद्रयोगाध्यायः	६३	सप्तसदृशाविचारणा	६७
द्विपत्नादिगृहफलम्	७०	प्रवृत्त्याध्यायः	७०	रव्यादिगृहदशाफला०	७१
				अथदानाध्यायः	७७
				अथत्रिजातकाध्यायः	८३

इत्यनुक्रमणिका समाप्ता ॥

बाबू कवलेश्वरसिंहस्याज्ञानसारेणमुद्रितम् ॥

Victoria Press Benares

॥ इति जातकाभरणं समाप्तम् ॥

